

Liederen op gedichten van

René De Clercq

219 componisten

Hugo De Backer
André Van Ryckeghem

De foto's rond René De Clercq, in uurwijzerzin zijn: Alfons Moortgat, Lodewijk Mortelmans, Catharina van Rennes, Jef Van Hoof, Jaak Opsomer, Henri Zagwijn, Lieven Duvosel en Emiel Hullebroeck.

Eerste druk 4 april 2002

Tweede vermeerderde druk 4 april 2003

Derde vermeerderde druk 10 februari 2025

De ingelaste foto's zijn, voor zover ons bekend, vrij van rechten.
Indien dit niet zo zou zijn, gelieve contact op te nemen met de
René De Clercqgenootschap.

Verantwoordelijke uitgever: René De Clercqgenootschap vzw,
Vichtesteenweg 15, 8540 Deerlijk
D/2015/Stichting RDC/3

Met medewerking van het Gemeentebestuur Deerlijk

Inhoudsopgave

Voorwoord	1	37 Didier Debels	60
René De Clercq dichter en componist	4	38 August De Coninck	61
René De Clercq als componist	4	39 Aimé De Cort	61
Liederen van René De Clercq	18	40 Philippe De Coster	65
René De Clercq en zijn toondichters	21	41 Octaaf de Hovre	65
1 Peter Aerts	21	42 Jac. de Jong	70
2 Johan Algra	28	43 Jos de Klerk	70
3 Jo Ander	28	44 Emiel Delin	72
4 Jan Carel Anderson	29	45 Herman J. den Hertog	72
5 Cornelis Andriessen	30	46 Otto de Nobel	74
6 Willem Andriessen	30	47 Peter Frans de Puyssseleyr	74
7 Dina Appeldoorn	32	48 Maurits Deroo	74
8 Jan Arts	32	49 Roger Deruwe	75
9 Herman Baccaert	32	50 Joseph De Rycke	77
10 Hendrik Herman Badings	32	51 Karel De Schrijver	77
11 August Louis Baeyens	35	52 Nicky Deschuymere	77
12 Jan Bartelsman	36	53 Erik Desimpelaere	78
13 Frans Bats	36	54 Ernest Devestel	78
14 Wim Berteloot	36	55 Petrus De Vleeschhouwer	78
15 Jozef Billen	38	56 Lodewijk De Vocht	82
16 Gerard Boedijn	38	57 Godfried Devreese	85
17 Désiré Boehme	39	58 Frans Corneel D'Haeyer	85
18 Jacobus Bonset	39	59 Georges D'Hoedt	86
19 Cornelis A. Bonten	39	60 Stefan Dombrecht	87
20 Flor Bosmans	40	61 Clement d'Hooghe	87
21 Theo Bosman	41	62 G.J. Dortu	89
22 Ludwig Bonvin	41	63 Rachel Duquesne	89
23 Jetse Bremer	42	64 Lieven Duvosel	89
24 Ernest Brengier	43	65 Herman Elegast	93
25 Jozef Cammaert	44	66 Emile Enthoven	93
26 Karel Candael	44	67 Theo Ettema	93
27 Yvon (Ivo) Ceulemans	46	68 H. Everaerts	94
28 Jan Baptist Ceulemans	46	69 Jan Fekkes	94
29 Hendrik Claessens	47	70 Gaston Feremans	94
30 Daniël Clement	47	71 Adelin Fermin	96
31 Alfons Cluytens	54	72 Jan Fossey	96
32 Ad Cominotto	54	73 Victor Alexander Fouquet	96
33 John Coppens	55	74 Cornelis A. Galeslout	99
34 Joseph Lambert Coune	55	75 Cornelisz W. Galeslout	99
35 Edward Criel	57	76 Aloïse Gardijn	104
36 Hubert Cuypers	57	77 Edmond Gevers	104
		78 Remi Ghesquiere	104

79	Karel Jan Grard(broeder Tertullus)	108	131	Jaak Opsomer	168
80	Anton Greefkes	108	132	Willy Ostijn	172
81	Jos Hazen	112	133	Frans Paepen	172
82	Nico Hazendonk	112	134	Flor Peeters	172
83	Robert Herberigs	112	135	August Persoons	177
84	Willem Hespe	113	136	Willem Pijper	177
85	Cesar Hinderdael	113	137	Armand Preud'homme	180
86	Emiel Hullebroeck	114	138	J. W. Pruijn	181
87	W. P. Hendrik Jansen	128	139	Jos Reckers	181
88	Jonghart	128	140	Jozef Rheinhard	181
89	Jan Kappee	128	141	Herman Roelstraete	182
90	Willem Kersters	128	142	Julius Röntgen	185
91	R. Keuning	130	143	Jacobus Johannes Ruygrok	185
92	Juliën Keymolen	130	144	Joseph Ryelandt	185
93	Harold Charles King	130	145	Bernardus Theodor Santen	186
94	Matthieu Knevels	131	146	Jef Schampaert	186
95	Leo Kok	131	147	Robert Schampaert	187
96	W.F. Kools	131	148	Gerard Schellekens	187
97	Olivier Koop	131	149	Dirk Engel Schipper	187
98	Adolphine C. Kruls	135	150	J. A. Schreurs	191
99	Kor Kuiler	135	151	Alfons Schrey	191
100	Jaap Kunst	136	152	Julius J.B. Schrey	192
101	Anna Lambrechts-Vos	137	153	Mevr. Seys-Dorchain	195
102	Karel Lamy	137	154	Leo Smeets	195
103	Paul Lebrun	139	155	Emiel Smets	196
104	Willem Lievaert	139	156	Groep Stekebees	196
105	Arnoldus Lijsen	139	157	Korstiaan Stougie	196
106	Armand Lonque	140	158	P.H. Strootman	196
107	Philemon Loockx	140	159	S. Struik-Dijk	198
108	Edward Loos	141	160	Henk Sweers	198
109	J. Mackenzie	141	161	Jef Tinel	198
110	L.B. Mentink	141	162	Armand Toremans	201
111	Rudy Merlin	141	163	J. Toussaint de Sutter	201
112	Jos Mertens	145	164	Max Trenteseau	206
113	E.L.T. Mesens	145	165	Arthur Edouard Troffaes	206
114	Karel Mestdagh	146	166	Hermann Unger	208
115	Julien Mestdagh	146	167	P. Franz Uyttenhove	208
116	Arthur Meulemans	147	168	Jos van Amelsvoort	209
117	Henri Meurrens	147	169	P. Anthonius van Antwerpen	210
118	Paul Miry	152	170	Achiel Van Beveren	210
119	Sylvain Mombaerts	152	171	Werner Van Cleemput	211
120	Alfons Moortgat	155	172	René Vandekerckhove	211
121	Jan Morks	159	173	Cyriel Van den Abeele	212
122	Ivo Mortelmans	159	174	A. van den Boer jr.	212
123	Lodewijk Mortelmans	161	175	Kor Van Der Goten	214
124	Piet Mostert	162	176	Leo Van der Haegen	214
125	Staf Nees	162	177	Jozef Van der Meulen	215
126	Gilbert Neirinckx	165	178	Blondi van der Woude	217
127	Adolf Neuendorf	165	179	Michel Van Dessel	217
128	Jan Nieland	165	180	Lode Van Doren	218
129	Piet Nuten	167	181	Jef Van Durme	218
130	Peter Ontrop	167	182	Jo Van Eetvelde	220

183 J.F. Van Egmond	222	211 Bernard Wagenaar	251
184 Jef Van Hoof	222	212 Jos Watelet	251
185 Emiel Vanhove	225	213 J.P.J. Wierds	252
186 Gerard Van Kooten	225	214 Johan Winnubst	254
187 Jo Van Maas	225	215 Johannes Zaagmans	255
188 Jozef Van Maele	225	216 Henri Zagwijn	255
189 Henri van Nieuwenhoven	226	217 P. Zanen	256
190 Hendrik Christiaan van Oort	226	218 P. Zijderlaan	256
191 Hendrik M. Van Praag	226		
192 Omer Van Puyvelde	231	Thematische groepen	257
193 Marcel Van Quickelberghe	232	Vertalingen van liederteksten	257
194 Catharina van Rennes	232	Veel getoonzette liederen	258
195 Jules Van Roy	235	Meerstemmige liederen	258
196 Hendrik Van Schoor	235	Veel gezongen liederen	258
197 Stan Van Vaerenbergh	236	Speciale composities	259
198 Johannes H. van Wijngaarden	237		
199 Renaat Van Zundert	237	Discografie	262
200 Theo van Zutphen	241	Bibliografie en referenties	267
201 Klaas Veldkamp	241	Aantal liederen per toondichter	269
202 Leo Verachtert	241	Toondichters met hun liederen	272
203 Hilmer Verdin	241	Index van de liederen	284
204 Renaat Veremans	245	René De Clercqgenootschap	294
205 Edward Verheyden	247	Wij danken	295
206 Arthur Verhoeven	248		
207 Jan Verhoeven	248		
208 Arthur Vermeulen	249		
209 Emile Verrees	250		
210 Edward Verreydt	250		

10 februari 2025

Lijst van de liederpartituren

Vlaandren ons Vaderland, <i>René De Clercq</i>	5
Lapper Krispijn, <i>René De Clercq</i>	9
Daar is maar één land, <i>René De Clercq</i>	14
De vogel die naar 't zuiden trekt, <i>René De Clercq</i>	16
Dat is van alle kwaden, <i>Peter Aerts</i>	22
Kom bij mens, <i>Peter Aerts</i>	24
Het lied van de terwe, <i>Andriessen C.</i>	31
Dorserslied, <i>Hendrik Herman Badings</i>	33
Er ligt een staat te sterven, <i>Wim Berteloot</i>	37
Ik kan u niet vergeten, <i>Daniël Clement</i>	48
Moederke is uit, <i>Daniël Clement</i>	49
Het avondt uit al de wolken, <i>Daniël Clement</i>	50
Klein moederke, <i>Daniël Clement</i>	52
Mijn bleuzerke, <i>Daniël Clement</i>	53
Geen lachje kan mijn lijden sussen, <i>John Coppens</i>	56
Het lied van de terwe, <i>Joseph Lambert Coune</i>	58
Op de weefstoel, <i>Hubert Cuypers</i>	59
Alaba, <i>Didier Debels</i>	62
Geef arbeid mij, <i>Didier Debels</i>	63
Het puiteke, <i>August De Coninck</i>	64
'k Zal wel, <i>Philippe De Coster</i>	66
Sarlotteke, <i>Philippe De Coster</i>	67
Smidje-Smee, <i>Philippe De Coster</i>	68
Sarlotteke, <i>Octaaf de Hovre</i>	69
Van Pier de mandenmaker, <i>Jac. de Jong</i>	71
Liederen leeft, <i>H. J. den Hertog</i>	73
Mijn bleuzerke, <i>Roger Deruwe</i>	76
Zegen het land, o Heer, <i>L. De Vocht</i>	83
Daar moet ik zijn, <i>Stephan Dombrecht</i>	88
Voor 't kantkussen, <i>Hippoliet Everaerts</i>	95
Klein moederke, <i>Victor Fouquet</i>	98
Klein moederke, <i>Corn. A. Galesloot</i>	100
Wederzien, <i>Aloïse Gardijn</i>	101
Zegen het land, o Heer, <i>Remi Ghesquiere</i>	106
Klein moederke, <i>Remi Ghesquiere</i>	107
Dorserslied, <i>Karel Jan Grard (broeder Tertullus)</i>	109
Mijn klein, klein dochterke, <i>Karel Jan Grard (broeder Tertullus)</i>	109
Mijn bleuzerke, <i>Nico Hazendonck</i>	110
Karmkindeke, <i>Nico Hazendonck</i>	111
Hemelhuis, <i>Emiel Hullebroeck</i>	115
Adeste (Op kerstdag), <i>Emiel Hullebroeck</i>	116
Moederke alleen, <i>Corn. A. Galesloot</i>	120
De Gilde viert, <i>Emiel Hullebroeck</i>	122
Mijn klein, klein dochterke, <i>Emiel Hullebroeck</i>	124

Lapper Krispijn, <i>Emiel Hullebroeck</i>	126
Vlaamse kermis, <i>Emiel Hullebroeck</i>	127
Pier de mandenmaker, <i>W. P. H. Jansen</i>	129
Als 't bruine veld, <i>Olivier Koop</i>	132
Molenaars dochterke, <i>Olivier Koop</i>	133
Molenaars dochterke, <i>Olivier Koop</i>	134
Kind van mijn liefde, <i>Anna Lambrechts - Vos</i>	138
Vlinderig vleierke, <i>L. B. Mentink</i>	142
Onthout!, <i>Jos Mertens</i>	143
Ik kan u niet vergeten, <i>Arthur Meulemans</i>	148
Zegen het land, o Heer, <i>Arthur Meulemans</i>	149
Adeste, <i>Henri Meurrens</i>	150
Het lied van de terwe, <i>Sylvain Mombaerts</i>	154
Nachtlied, <i>Alfons Moortgat</i>	156
Sinte-Maartensavond, <i>Alfons Moortgat</i>	158
Koolzaad, <i>Jan Morks</i>	160
Elfde juli, <i>Lodewijk Mortelmans</i>	163
Ik ben van de buiten, <i>Neuendorf</i>	166
Kuipertje kuint, <i>Jaak Opsomer</i>	169
Van Pier de mandenmaker, <i>Jaak Opsomer</i>	170
Sarlotteke, <i>Jaak Opsomer</i>	171
Kind van mijn liefde, <i>Flor Peeters</i>	174
De wiedsters (2-st.), <i>Flor Peeters</i>	175
De wiedsters (4-st.), <i>Flor Peeters</i>	176
Douwdeuntje, <i>Willem Pijper</i>	178
Het lied van de arbeid, <i>Herman Roelstraete</i>	183
Avondlied, <i>Robrecht Schampaert</i>	188
Adeste, <i>Gerard Schellekens</i>	189
Van 't spinsterke, <i>J. B. Schrey</i>	193
Pier de mandenmaker, <i>J. B. Schrey</i>	194
Het lied van de terwe, <i>Stekebees</i>	197
Fijn liefde, <i>Jef Tinel</i>	199
Adeste, <i>Jef Tinel</i>	200
Adeste, <i>Armand Toremans</i>	202
Schone nacht, <i>J. Toussaint De Sutter</i>	203
Vorstenlied, <i>A. Troffaes</i>	207
De wiedsters, <i>A. van den Boer jr.</i>	213
Het avondt uit al de wolken, <i>Lode Van Doren</i>	219
Ik kan u niet vergeten, <i>Jo Van Eetvelde</i>	221
De avond zijgt als zegen, <i>J. F. Van Egmond</i>	223
Adeste, <i>Emiel Vanhove</i>	224
'k Zal wel, <i>Henzi van Nieuwenhove</i>	227
De Vlaamse smeder, <i>Hendrik M. Van Praag</i>	229
Lentedroom, <i>Catharina van Rennes</i>	233
Wie voor liefde leeft, <i>Stan Van Vaerenbergh</i>	236
Het vlas staat in de blom, <i>J. van Wijngaarden</i>	238
Liederen leeft, <i>Theo van Zutphen</i>	242
Molenaars dochterke, <i>Hilmer Verdin</i>	244
'k Zal wel, <i>Renaat Veremans</i>	246
Adeste, <i>J.P.J. Wierds</i>	253

Afkortingen

- [1]** Verwijzing naar een referentie of bibliografisch werk achteraan in het boek
- DF** Davidsfonds
- HS** Handschrift
- BW** Bibliotheek Wasiana^[9]
- KBR** Koninklijke Bibliotheek België
- KB** Koninklijke Bibliotheek Nederland
- NMI** Nederlands Muziek Instituut
- SATB, TTBB** S: sopraan, A: alt, T: tenor, B: bas
- (m)** Bij de bladmuziek: geen begeleiding, enkel de melodielijlijn
- (o)** Bij de liederen: een opname is beschikbaar
- (t)** Bij de liederen: geen partituur aanwezig in het archief; enkel de titel is bekend.
- bew.** bewerking
- 4-st.** 4-stemmig
- RDC** René De Clercq
- AMVC** Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven ^[1]
- MCA** Muziekconservatorium Antwerpen
-

Voorwoord

Dit werkje biedt vooral een overzicht van de toondichters, die van de gedichten en andere teksten van René De Clercq liederen of andere composities hebben gemaakt.

Deze componisten hebben wij via velerlei kanalen opgespoord: in bibliotheken, archieven, bij familie van toondichters, bij muziekkenners, via heemkundige kringen enz. . .

Wij belichten ze telkens op een drievoudig niveau. Eerst schetsen wij een biografie, die in lengte varieert naargelang de beschikbare informatie, de belangrijkheid van de componist als musicus of zijn persoonlijke relatie met René De Clercq. Vervolgens geven wij een overzicht van hun composities, weliswaar summier, maar toch voldoende inzichtelijk om zich een oordeel te kunnen vormen over hun muzikale impact. Tenslotte volgt een opsomming van de liederen of andere werken, die de componisten op teksten van René De Clercq componeerden. Alle liederen zijn geschreven voor zangstem met begeleiding tenzij anders vermeld.

Dit werkje toont ook aan welke begaafde kunstenaar René De Clercq is geweest. Hij was niet zo maar een dichter, maar iemand die andere kunstenaars, vooral toondichters, inspireerde. Door vele componisten van verscheidene generaties werden en worden zijn werken gemaakt. Dat de oudste toondichter van zijn verzen dit jaar 147 jaar zou geworden zijn, terwijl de jongste 46 is, zegt veel. Maar René De Clercq was niet enkel dichter. Op latere leeftijd werd hijzelf ook toondichter en componeerde hij meer dan 200 liederen. Deze muzikale zijde van zijn kunstenaarschap wil dit werkje vanzelfsprekend in het licht stellen. Wij beginnen er trouwens mee.

Van de liederen, in dit werkje opgesomd, leggen wij een partiturenverzameling aan. Geïnteresseerden kunnen deze verzamelmap altijd raadplegen en een aantal liederen, in verschillende interpretaties zelfs, beluisteren in het René Declercqmuseum in Deerlijk. Verscheidene van deze liederen komen overigens aan bod in de Vlaamse Zangavond, die wij sedert tien jaar met stijgend succes inrichten op de laatste vrijdag van februari.

Een laatste gegeven van dit werkje betreft zijn onvolledigheid. Wij zijn er ons terdege van bewust dat, zowel bij de componisten als bij de getoonzette gedichten, heel wat informatie ontbreekt. De lezer die deze kan en wil helpen aanvullen, mag zich altijd wenden tot de Stichting René De Clercq. Heel dankbaar zullen wij alle gegevens aanvaarden.

De auteurs

Bij de tweede uitgave

Deze tweede uitgave ontleent haar eigen karakter aan verscheidene correcties en verhelde-rende aanvullingen bij de 115 componisten van de eerste druk.

Vooraf ook aan de 29 andere intussen “ontdekte” toondichters, aan de bijgevoegde index en aan de talrijker bladmuziek.

Er is een index van de liederen bijgevoegd. De bladmuziek is willekeurig gekozen maar toch is een lichte voorkeur gegaan naar werkjes die nog niet uitgegeven waren, of misschien minder bekend zijn.

Bij de derde uitgave

Bij de derde uitgave noteren we 219 componisten en 780 partituren. De partituren kunnen geraadpleegd worden op de webstek www.renedeclercq.be .

René De Clercq

dichter en componist

René De Clercq als componist

Deerlijk 14-11-1877 – Maartensdijk 12-6-1932

Velen weten niet dat de dichter René De Clercq ook toondichter is geweest.

In deze bijdrage behandelen we hem uitsluitend als musicus. Voor een volledige biografie verwijzen we naar de kleine brochure van Koen Hulpiou van september 1977, zie referentie [17] en naar het omvangrijke werk van dezelfde auteur: *René De Clercq, een monografie*[16] en/of naar het werk van Gilbert Depamelaere: *René Declercq, uit liefde alleen . . .* [18] Dit laatste werk is nog te verkrijgen bij de Stichting René De Clercq in Deerlijk.

Correspondentie

Einde oktober 1918 had René zich voor de tweede maal met zijn gezin in het Nederlandse Bussum gevestigd. Hij had zich verbrand als activist.

Vanuit Nederland heeft hij een drukke correspondentie gevoerd met Ria Vervoort (Antwerpen 25/12/1892 – Amsterdam 14/2/1992).

René had Ria in 1917 leren kennen n.a.v. de guldensporenherdenkingen in Antwerpen en Brussel. Ze was toen 25 jaar, *een lief, frisch meisje met stralende blik, ernstig, zelfs ingetogen, toch een opgewekt karakter*¹.

Ze was tevens een goede pianiste. Op 29 oktober 1912 had ze de eerste prijs piano

behaald aan het conservatorium van Antwerpen (diploma uitgereikt op 30 december 1912). Van de 22 instrumentalisten-examinandi was zij de enige die het diploma behaalde met de grootste onderscheiding en met de koninklijke medaille². Op 29 januari 1913 werd Ria aan het conservatorium uitgeschreven en werd ze pianiste.

Op de guldensporenvieringen in 1917 bespeelde ze de piano. René was onmiddellijk smoor. De Clercq stuurde haar zijn eerste brief al op 13 juli 1917. Ze bleven mekaar tot in 1924 viermaal per week schrijven, tenzij ze mekaar konden ontmoeten.

De benadering van De Clercq als componist gebeurt vooral via zijn briefwisseling met Ria.³ Andere rechtstreekse bronnen zijn schaars. De brieven vormen dus onze belangrijkste leidraad. Ze tonen ons de veranderingen binnenin De Clercq: René begint van bloemen, vooral zomerbloeiers, te houden en ze te verzorgen, omdat Ria dat ook doet. Zijn liefde voor haar doet hem van strijdbare poëzie verglijden in liefdeslyriek. Hij gooit zich op de muziek, in hoofdzaak liedcompositie, want Ria en muziek zijn één. In de 1240 liefdesbrieven die René De Clercq in 7 jaar schreef, is zijn muzikale verschijning er een van een man die klagend, zwetend en met verwoede inspanningen, zich op de lad-

¹Dr. Koen Hulpiou *René De Clercq, een monografie*, Koninklijke Academie voor Nederlandse taal en letterkunde, Gent 1986, blz. 314

²Deze medaille werd aan de Stichting René De Clercq geschonken door de familie Verhulst, de ouders van Gert.


³In het bezit van de Stichting René De Clercq

Vlaanderen ons Vaderland

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: René De Clercq (1877 - 1932)

Breed
mp




1. O d'eer - ste daad, o d'eer - ste dag! Mijn Vlaan - dren,
2. O hei - lig recht, o hoog - ste goed, be - ze - geld
3. Zo lang de zon in 't oos - ten daagt, zo lang de

3



dat be - gra - ven lag, is uit den dood ver -
met het rein - ste bloed ten dag der Gul - den
we - reld vol - kren draagt, blijf, Vlaan - dren, een der

6 *Stilaan versterken*



re - zen. Al rooft ge - weld zijn naam en faam ons
Spo - ren; o recht, waar - voor ge - stor - ven is, dat
eer - ste. Wie vlaams, van ei - gen land ge-waag, hoort

9




volk spant har - der krach - ten saam, wil
rood en groot ver - wor - ven is, o
nim - mer meer de schan - de - vraag of

11 *f* *Refrein*




Vlaan - dren, slechts Vlaan - de - ren we - - zen!
vrij - heid, nooit gaat gij ver - lo - ren! O
ooit een vreem - de er heer - ste.

13 *mf*




Vlaan - dren, vlam - mend leeu - wen-land, uw vrij - heid wreekt der

16



eeu - wen schand. Uw jeugd doet trots den

18 *ff* *tegenhouden*



eed ge-stand: Wees Vlaan - dren, ons Va - der - land.

Vlaanderen ons Vaderland – Uit *De Toorts, Staat- en Letterkundig Weekblad voor Holland, Vlaanderen en Zuid-Afrika*, 14 augustus 1920

der van de compositie naar boven wil sleuren maar nog voor de middelste sport blijft steken.

Muzikale vorming

Aan G. Depamelaere verklaarde Ria ooit dat René een absoluut gehoor had. Een absoluut gehoor betekent dat je de noten op de juiste toonhoogte hoort klinken. De instrumenten die hij bespeelde waren echter alle een toon lager gestemd. Als hij daarop een do speelde, klonk die dus als een Sib. Wel had hij een goed muzikaal gehoor. Het volgende feit bewijst dit:

René kon de nacht van 8 maart 1920 niet slapen. Hij lag te bed met een vel muziekpapier en schreef voluit 3 liederen, zonder ze op een instrument te kunnen uittesten, want hij beschikte alleen over een dwarsfluit die de zalige rust van de nacht aan flarden kon scheuren. Renés oudste dochter, Elza, die ook Ria's mening deelde, getuigde tevens dat haar vader verscheidene instrumenten bespeelde o. a. fluit, dwarsfluit, klarinet, trombone en trompet.

Welke inhoud aan dit bespelen van verscheidene instrumenten moet gegeven worden, kan enigszins benaderd worden door wat hij als actief muzikant presteerde, vooral in zijn jonge jaren. Als intern in het college van Tielt sloeg hij de grote trom. In de Deerlijkse fanfare *Peter Benoit* speelde René, volgens een getuigenis van Alfons Ovaere, dat berust in het Deerlijkse archief, trombone. Twee andere trombonisten waren Julien Vandendriessche en René Berton. Dat corps dat in 1901 werd opgericht, repeteerde in de bovenzaal van café De Valke, het café van de familie De Clercq (thans kledingzaak Fragine). Als dwarsfluitspeler kennen we hem het best. Zijn brieven en de tekening van Adri Pieck laten geen twijfel daarover.

Meer dan eenvoudige liederen en romantische melodieën hield zijn spel waarschijnlijk niet in, want in de geschreven documenten over De Clercq waarin over musizieren ten huize van Renés vrienden bericht wordt, staat nergens vermeld dat hij als actief instrumentalist eraan deelnam. René zelf

schrijft het ook nooit. Toch moet hij tamelijk vlot zijn dwarsfluit beheerst hebben voor lieflijke melodieën. Zo speelt hij op 17 mei 1920 een paar liederen van Liszt, die Ria hem heeft leren kennen. Later klaagt hij wel eens dat hij voor zijn composities, tijdens bepaalde perioden, alleen zijn dwarsfluit ter beschikking heeft. En wanneer hij op 19 mei 1924 muziek aan het overschrijven is en zijn blad laat drogen, speelt hij een liedje uit Grieg, *dat nu gansch den dag in mijn hart zal zitten zingen als het blijdste lentevogeltje*. Hij speelt dat op zijn enige instrument, een romantische dwarsfluit, die de erven van Ria Vervoort aan de Stichting René De Clercq in Deerlijk geschonken hebben en die nog te bewonderen is in Renés geboortehuis, nu zijn museum.

Zoals de meesten kon hij ook zingen. Maar niet hoog. Dus eerder een bariton. Een duidelijk bewijs hiervoor is te vinden in zijn brief van 5 juli 1920.

Met de buurt hebben we met 4 man een piano binnengeloodst; en De Knop heeft, niet slecht moet ik zeggen, mijn slechte stem begeleid. Het klavier stond maar anderhalve toon te laag, zoo kon ik nogal tamelijk goed de hoogste nooten bereiken.

Als je daarbij bedenkt dat elke piano toen nog circa een halve toon lager gestemd was dan de hedendaagse, kom je aan een verschil van circa 2 tonen lager.

De dichter heeft meteen zijn door sommigen hooggeprezen zangstem ontmythologiseerd zoals hij ook doet in het volgend feitje.

Toen hij op 5 januari 1924 de vaat deed – De Clercq woonde dan heel alleen in Amsterdam – *zong hij erbij als een hese lijster!* Aldus zijn eigen notering.

Houdt dit alles in dat hij goed vertrouwd was met muziek? Meer dan wat men van een doorsneeamateur mag verwachten. Een bewijs hiervoor vinden we in een schrijven van 1905 aan de componist A. Moortgat (blz. 155) De Clercq schrijft hem vrank hoe van 2 van zijn gedichten precies de maat en het ritme moet zijn en zelfs hoe de melodie moet klinken. Hij is daarbij heel duidelijk door de eerste strofe volledig in notenschrift uit te schrijven

⁴Het schrijven was een naamkaartje waarop René De Clercq eerst zijn appreciatie, nadien de hierboven genoemde

ven. Heel bescheiden besluit hij: *van muziek ken ik niets, maar het kan een vingerwijziging zijn*⁴.

René De Clercq hield veel van muziek; vooral het Duitse romantische lied aanbad hij. Schubert, Schumann, Liszt, Chopin, Brahms, Benoit (*onze Benoit*, schrijft hij meestal) en Beethoven boeiden hem uitermate. Ook de opera's van Mozart vond hij geweldig. Onder invloed van Ria leerde hij die grootmeesters grondiger kennen.

Eerste composities

Het is dan ook te begrijpen dat de literaire De Clercq, uit verliefdheid op de muzikale Ria, in zich de onweerstaanbare drang voelt eigen verzen te toonzetten. Zijn vader, klarinettist bij de Deerlijkse fanfare Sint-Cecilia, was ook dichter-toondichter geweest! Charles De Clercq maakte inderdaad primitieve liedjes over het dagelijkse reilen en zeilen in het dorp, zoals bijvoorbeeld over de weldoener van zijn gemeente, mijnheer Ovelacq-Bury, een nijveraar uit Roubaix die, in het midden van de 19^{de} eeuw, de honger uit Deerlijk had helpen verdrijven door er weefgetouwen te laten draaien.⁵

Maar tussen een eigen gemaakt liedje zingen dat nooit aan papier wordt toevertrouwd en eigen verzen toonzetten en in muziekschrift weergeven, ligt een wereld van kennis en kunde! In juli 1919 wordt de drang tot componeren bij René zelfs een obsessie, *want met woorden alleen kan ik niet genoeg zeggen* (om zijn liefde te uiten). Dus begint hij eraan. Aanvankelijk gaat het moeilijk. Hij erkent zelf dat hij veel te weinig muzikale scholing heeft. Met veel moeite slaagt hij erin enkele gedichten van een melodie te voorzien. Het enige instrument dat hem aanvankelijk daarbij behulpzaam is, is zijn dwarsfluit. Hij laat de beoordeling van zijn werk over aan een persoon uit zijn Nederlandse vriendenkring, de echtgenote van zijn vriend Daniël De Lange. Zijn vrouw, Agnes, dochter van een welstellende hoteleigenaar, was een begaafde zangeres en pianiste. Agnes keurt niet af, maar moedigt

wensen schreef. Het kaartje is jammer genoeg niet gedateerd. Het drukwerk vermeldt René Declercq (bemerkt de schrijfwijze van zijn naam) Dokter in wijsbegeerte en letteren, Deerlijk.

⁵Antoon Jacob, René De Clercq, Hamburg, oktober 1937 blz. 1

⁶Hij verkocht schilderijen van zijn Vlaamse vrienden De Smet, Vandenberghe in zijn kunsthandel *De Blauwvoet*.

ook niet aan. Veelbetekenend!? Ria is in het begin ook niet erg enthousiast, want waarom zou hij anders *zijn muzikale dwaaszin en de demon van de muziek* zo benadrukken? Toch zet hij door.

Tijdens de eerste maanden van 1920 drijft hij, zoals wel meer gebeurt, op wisselende stemmingen qua compositie: nu eens ontmoediging, dan weer overmoed, hoogmoedige zelfoverschatting en dagdromerijen over een grote componistencarrière. Zo hoort hij zijn getoonzette liederen al met orkest uitgevoerd! Zo componeert hij zelfs sommige van zijn vroegere volkse gedichten, zoals *Lied van het vlas*, plant hij een liederencyclus over zijn streek en de Leielanden en een tweede cyclus met Rialiederen, de liefdesgedichten. En vanzelfsprekend zal hij ze alle uitgeven. Maar in zijn brieven tot Ria zucht hij: *Ach, kon ik muziek. . . Kon ik muziek* (brief van 2/1/20). En later: *Hebt gij een goed solfègeboek voor mij?* (id. 20/6/20) en nog: *Gij zult me goed solfège moeten onderwijzen en een klein beetje piano* (23/6/20). . .

Hij leert solfège, schaft zich boeken over harmonieleer aan; van deze studie komt aanvankelijk weinig terecht wegens te moeilijk voor een autodidact. Hij haalt ook een huurpiano in huis waarop hij volgens de richtlijnen van Ria leert spelen, voorwaar geen sinecure voor een 43-jarige, die nog een kunsthandel uitbaat,⁶ conferenties en voordrachten gaat geven en alle verplaatsingen per trein in derde klasse moet doen; en de slogan van onze door de NMBS voorgespiegelde realiteit *De trein, altijd een beetje vakantie* was toen een aanfluiting ervan. Maar studie van solfège, harmonie en piano zijn geen sinksgaven; ze zijpelen druppelsgewijze in geest en vingers, na jaren en door veel oefenen. Bij De Clercq is dit niet anders. Maar voor zo'n gestadige groei ontbreekt hem de tijd en wellicht ook het geduld zodat hij zich verplicht voelt een beroepsmusicus te hulp te roepen.

Lieven Duvosel

Het wordt Lieven Duvosel, gerenommeerd componist en dirigent (blz. 89). Hem had De Clercq in zijn Gentse tijd leren kennen, maar op het ogenblik van René's oproep verbleef Lieven als vrijwillige balling in Berlijn. Op 24 juni 1920 stuurt De Clercq hem de melodieën van zijn 12 beste, zelfgecomponeerde volksliederen toe. Op 7 juli heeft hij de helft ervan al terug, soms licht bijgewerkt qua melodie en voorzien van een prachtige pianobegeleiding. In een begeleidend schrijven smeert Duvosel wat honig aan De Clercqs baard. . . *het zijn pereltjes in hun soort en schudden ver van zich de Hul.⁷ en consoorten. . . Adeste zal wel een van de fijnste liedekes zijn, welke wij in Vlaanderen bezitten.* Deze loftuitingen ontlokken een overwinningshoera van René aan Ria: *zult gij nu nog ongaarne zien dat uw jongen zijn kostbaren tijd aan liedekes weggooit?* De 9^{de} augustus zendt Duvosel ook de 6 andere terug, nogmaals met wierook. . . *Het zijn prachtstukken geworden. Moesten wij op zulke wijze kunnen voortdoen, geen volk, welk ook, zou op zoo iets, eigenaardige, kunstige en mooie liederengroep kunnen wijzen. . . de nakomelingschap zal ons op kunstgebied iets te danken hebben.* In die lof schuilt wel een beetje eigenbelang. Want Duvosel zou graag met zijn gezin verenigd worden. De Clercq helpt dit realiseren (blz. 89 Duvosel).

Midden september 1920 woont het gezin Duvosel weer samen in Soest, niet ver van Bussum. Op 20 september 1920 is Duvosel in Bussum al te gast bij De Clercq die gezorgd heeft voor een klavier en het nodige muziekpapier. Lieven speelt eerst de bestaande 12 liederen. Dan doorlopen ze een 50-tal nieuwe tot verbazing van Duvosel die "nog nooit zo iets gehoord had" en het enig vindt. Dagelijks werken ze intens samen. De Clercq studeert intussen ook "solfège" en harmonie. Op 17 oktober constateert hij dat hij er wonderbaarlijk op vooruitgaat. Ook Duvosel is verbaasd, hij die eerst zei dat René 10 jaar studie zou nodig hebben om uit de voeten te geraken; later sprak hij van 2 jaar

en weer later van nog minder. *Ik heb muziek in mij, veel te veel,* zegt hij, *ik moet weggooien.* Op 24 oktober toont René hem een begeleiding op Troostliedeke, die hij alleen gemaakt heeft. Weer is Duvosel verbaasd. Tegen eind oktober zijn al 5 reeksen van telkens 6 liederen klaar. Intussen heeft muzikuitgever Alsbach in Amsterdam zich akkoord verklaard tot de publicatie van één reeks, maar op slechts 300 exemplaren.

Breuk tussen De Clercq en Duvosel

De vriendschappelijke samenwerking tussen beide kunstenaars is evenwel van korte duur. Op 3 oktober 1920 verbijdt De Clercq al een zekere wrevel. Want naarmate Duvosel werkt – er zijn intussen al 22 liederen klaar en alleen aan Avondlied en De regenboog heeft Lieven wat veranderd – *beeldt hij zich ook in dat de liederen van hem zijn.* Hij wil ook als mede-schepper optreden op het titelblad van de gedrukte uitgave. De Clercq is echter van mening dat geest, opvatting, tekst en melodie van hem zijn en dat Duvosel zich contractueel daaraan te houden heeft.⁸

Toch is De Clercq nog vol hoop dat alles in orde komt: *ik houd veel van hem en wil alles doen voor een talentvollen vriend en strijdend Vlaming.* 's Anderendaags sporen beiden naar Amsterdam, naar uitgever Alsbach. Als ze 's nachts om 1 u. thuishkomen, is De Clercq dubbel gelukkig. Vooreerst om het akkoord dat ze er sloten en dat ieders aandeel in de totstandkoming van de liederen als volgt uitdrukt: op het titelblad en ook boven ieder lied in het midden staat: De Clercq-liederen, Tekst en melodie: R. De Clercq, Begeleiding: L. Duvosel. Vervolgens omdat hij met de publicatie van zijn liederen denkt misschien wereldberoemd te worden.

Geheel rimpelloos echter blijft het niet lang meer. Op 10 oktober maakt de geschoolde Duvosel de bemerking dat de melodie van een bepaald lied⁹ eerder een aria is en dus niet te zingen is voor gewone mensen. Hierop beslist De Clercq voorlopig geen melodieën meer te schrijven, maar zelf in te staan voor de be-

⁷Hullebroeck

⁸Contractueel: tekst en melodie: De Clercq, begeleiding: L. Duvosel

⁹Uw schoon verlangen wekt mijn lust

Lapper krispijn

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: René De Clercq (1877 - 1932)

Poco allegro

Zang

Piano

1. De
2. Hoe
3. Wat
4. Nu
5. Weet

5

schoen - tjes_ gaan er met pa - - ren, en jam - mer, de men - sen_

groeï - de uit dat lus - ti - ge Griet - - je die knor - ri - ge, dol - le ka -

heb je aan die_ pin - ten, die pij - - pen? Neem lie - ver een drup - pel, een

zit ze de_ pas - sie te pre - - ken, bij An - ne - ken van den ge -

ie - mand, daar valt mij al - we - - der dat schoen - makers - raad - selken

8

ook. _____ 't Ver - stand_ komt niet vóór de ja - - ren. De

tijf? _____ Een lief_ als een he - mel - bie - - tje, en

dop! _____ Ei, moet - je dat el - sen weer slij - - pen? Jees -

buur. _____ En, lap - per, geen woord - je te spre - - ken, is

in, _____ 't ver - schil tus - sen wij - ven en le - - der? Voor

11

mf

lief - de? Wat vuur en wat rook! _____ Ach! wis - ten 't de vlie - gende
 nu zo een dui - ve - lig wijf! _____ Van - daag al de win - den aan
 Chris - tus, wat eeu - wig ge - klopf! _____ Ik mag me noch roe - ren noch
 't e - ten te zout of te zuur. _____ Straks komt ze mij ko - zen en
 mij is het klaar ge - lijk tin. _____ De wij - ven zijn vel - len van

14

mf

gaai - - en, ze wer - den 't vrij le - ven niet moe. _____
 't waai - - en; en mor - gen noch ba, _____ noch boe. _____
 draai - - en. 't Is al ver - keerd wat ik doe. _____ Ik
 aai - - en, of zoe - ken naar be - zem of roê. _____
 haai - - en, en le - der is vel van de koe. _____

17

mf

zit - te mijn schoentje te naai - en, en trek - ke mijn draad - je toe. _____ Ik

21

zit - te mijn schoentje te naai - en, en trek - ke mijn draad - je toe. _____

geleidingen op zijn eigen melodieën. Als De Clercq merkt dat Duvosel niet opgezet is met zijn intense studie van solfège en harmonie, houdt hij er tijdelijk mee op.

Op 31 oktober 1920 komt de spanning een eerste keer tot ontlading, doordat Lieven zich kant tegen de benaming De Clercqliederen; hij beweert evenveel bijgedragen te hebben tot de schepping ervan. Ze voeren een scherp gesprek, waarin het conflict ogenschijnlijk wordt bijgelegd. Latent blijft het echter smeu- len tot het onherstelbaar losbarst op 9 december. De Clercq is die dag naar Utrecht. Van die afwezigheid maakt Duvosel gebruik om 3 liederenboekjes van De Clercq, in feite handschriften die een 60-tal liederen bevaten, mee te nemen. 's Anderendaags fietst dochter Elza De Clercq, op bevel van vader, naar Soest met de opdracht het gestolene terug te halen. Op 12 december 1920 stapt Duvosel zelf naar De Clercq toe om het contract te veranderen. Uit medelijden wil René eerst toegeven op voorwaarde dat hij de boekjes en de gemaakte begeleidingen terugkrijgt. 's Anderendaags brengt Duvosel de boekjes, maar niet de begeleidingen. Na een kort en pijnlijk gesprek beslissen ze hun compositorische samenwerking voor goed stop te zetten.

Concertavonden

Om financiële redenen echter blijven beiden nog samenwerken in het verzorgen van liederavonden – De Clercq noemt ze concertavonden – die gestart waren in november 1920. Op zo'n avond geeft De Clercq eerst een inleiding over zijn poëzie, vooral de liederen, die dan vertolkt worden door de zanger Geert Dils met Duvosel als pianobegeleider. Dils heeft een hoge baritonstem en is aanbevolen door Duvosel. Hij is wat opschepperig, maar zingt goed, hoewel hij soms moeilijk bij de hoge sol geraakt. Dan moet de begeleider transponeren. De Clercq verdeelt altijd eerlijk het contractueel vastgelegde honorarium. Hijzelf heeft steeds een surplusje omdat hij tekstboekjes en liederenexemplaren verkoopt. Omdat de drie mannen hun armoedige bestaan met de inkomsten wat kunnen opfleuren, houden ze het vol tot half mei 1921. Volhouden om den brode is hier niet

overdreven, want het gebeurt dat de twee kunstenaars in een verschillende treinwagon plaatsnemen. Op 27 april beslist Duvosel, met De Clercqs instemming, na 15 mei niet meer mee te gaan. Dit gebeurt *in der minne en zonder getwist*. Zo lang rekken ze het zelfs niet meer, want het laatste concert van het seizoen heeft plaats op 4 mei. De breuk tussen de twee Vlaamse vrienden is dan volledig. Vanaf dan maakt Ria Vervoort zich klaar om Duvosel als begeleider te vervangen.

Muziekstudie van De Clercq

Met Ria's hulp gaat De Clercq dan door met muziekstudie. De twee steeds terugkerende woorden hierin zijn solfège en harmonie. Wat bereikt hij in beide? Solfège studeert hij zowel thuis als op de trein. Hij verwerft en beheerst vlot alle gamma's zowel in grote en kleine tertsen, waarvoor hij de Duitse benamingen gebruikt (dur en moll) en de zo genaamde modi. Hij haalt driemaal een huurpiano in huis, die hij na bepaalde tijd weer moet laten weghalen wegens geldgebrek; zo kan hij die toonladders leren spelen *om ze vlot in het oor te hebben*. Ook oefent hij op de piano tot hij erin slaagt zijn eigen composities min of meer te spelen.

Voor de harmoniestudie schaft hij zich in maart 1920 Harmonielehre van R. Louis en L. Thuille aan. Als hij op 16 juli 1921 naar de uitgeverij Alsbach gaat, koopt hij er nog 4 werken van Riemann aan, een nu nog hooggeacht muziektheoreticus: Allgemeine Musiklehre, Harmonielehre, Kontrapunkt en Compositionslehre. *Zooveel muziekwetenschap is wel niet noodig*, schrijft hij de dag erop aan Ria, *maar helpen kan ze wel wat*.

Rol van Ria Vervoort

Samen met haar studeert René harmonieleer. Spontaan rijst de vraag: "Was Ria dan zo beslagen in dit vak?" Haar bekwaamheidsdiploma Eerste prijs piano vermeldt onder de handtekeningen van de juryleden: *Benevens den volledigen leergang van bovengenoemd vak volgde mejuffer Maria Vervoort de daarbij verplichtende nevenleergangen*. De neven-

vakken waren: letterkunde, samenzang, harmonie en kamermuziek.¹⁰

Harmonie dus ook, maar niet de theoretische, voorafgaand aan contrapunt, fuga en compositie, maar de praktische die o.m. tot doel heeft een melodie onmiddellijk op het klavier van een begeleiding te voorzien. Maar ook bij praktische harmonie moet de leerling veel oefeningen uitschrijven. Bij René De Clercq is hiervan geen enkel spoor te vinden. Ook het verbeteren van de melodie neemt Ria voor haar rekening. Als hij op 17 juli 1920 bij zijn vriend Karel Platteau is, waar intens wordt gemusiceerd, staan Karel en zijn vrouw letterlijk verbaasd. *Vooral het slot en de paar maten die gij geschreven hebt*¹¹ pakten hen.

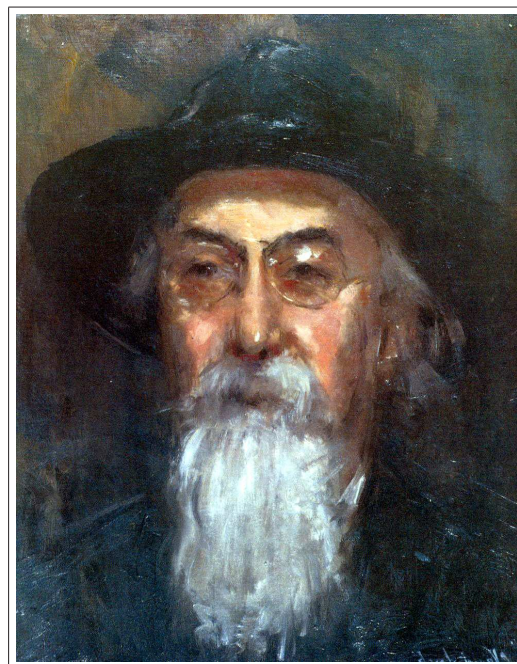
Vanaf 15 mei 1921 werkt Ria ook mee aan het schrijven van de begeleidingen. Ze controleert, corrigeert, adviseert en vult aan waar nodig. De Clercq gaat er prat op dat ze beweging in de bassen weet te brengen. Als hij het wilde tempo en de maat niet meester kan, knapt Ria het wel op. Meestal stuurt hij haar de partituren toe en tijdens de dagen waarop ze mekaar kunnen ontmoeten, is het Ria die ze op piano doorspeelt, waarna ze er de laatste hand aan leggen. Ze logeren daarvoor doorgaans bij Fleissig in Amsterdam, waar ze altijd dezelfde kamer huren, niet met bad, maar met klavier. Eén keer zaten ze elders, maar dan had René zijn dwarsfluit meegenomen en speelde zo zacht mogelijk om de anderen niet te storen.

Vanzelfsprekend maakt hij gestadig en zelfs vlug vooruitgang. Zo schrijft hij op 31 maart 1921 over L. Thuille's Harmonielehre: *'t Is een zwaar boek en een lastig werk. Maar stil-aan zie ik klaar en vind er genoeg en voordeel in.* En op 28 juli 1923: *In zeven dagen heb ik zeven schetsen van begeleidingen gemaakt.*

Jef Van Hoof

In augustus 1921 trekt De Clercq met 12 liederen naar de uitgeverij Alsbach die, omdat zij in zijn muzikale kennis geen vertrouwen heeft, vakkundig advies inwint bij Jef Van Hoof. Deze wijzigt in het begin nogal veel,

wat De Clercq aanvaardt uit *vriendschap en uit respect voor Jefs kunstenaarschap.* Het resultaat is dat Alsbach de 12 liederen uitgeeft. Met intense medewerking van Ria Vervoort blijft De Clercq doorzetten in muziekstudie, zodat Jef Van Hoof niet veel verbeteringen meer hoeft aan te brengen. Daaruit besluit De Clercq dat hij voor de harmonisatie geen beroepsmusicus meer nodig heeft. *Ik laat me niet meer door een vakmusicus naziën. Ze doen er toch bijna niets aan,* schrijft hij op 8 oktober 1922. Maar het feit dat Jef de partituren nakijkt, is voor hem een hele geruststelling. Hij blijft dan ook steeds hiervoor op hem een beroep doen. Voor het verbeteren van de drukproeven steekt Jef ook een handje toe. De Clercq werkt naarstig door, maar in golven, aan composities op eigen teksten. Als hij meent dat zijn taak daarin volbracht is, begint hij Oudnederlandse teksten te toonzetten. Ook gedichten van anderen vertoont hij, o.a. van Vondel, Hooft, Bredero, Gezelle, Huygens, Coornhert en in 1929 zijn Schots idool, de in 1929 overleden volksdichter Robert Burns. Zelfs een opera *De gouden vrouw* componeert hij. Hij hoopt dat ze gouden gulden zal opbrengen.



Jef Van Hoof

Voor orkestratie van zijn begeleidingen klopt

¹⁰Informatie van de archieven van het Antwerpse conservatorium

¹¹het gaat over het lied *Gelukkie die zichzelf gegeven heeft.*

René eveneens bij Van Hoof aan. Dit is o.a. het geval voor zijn tweede opera¹² *Huibert Cornelisz. Poot* op een libretto van Volker, pseudoniem van De Koning. Deze, voorzitter van De Dietse Bond in Amsterdam, was een ambteloze en rijke burger, die De Clercq geregeld financieel bijsprong. De Koning had het libretto al geschreven in 1919 in de hoop dat een componist het met *zeer Hollandse muziek zou vereren*. De Clercq neemt het op zich in 1926 en is klaar met melodieën en pianobegeleiding in juli 1926. In november van datzelfde jaar is Van Hoof al met de orkestratie klaar, waarvoor hij van De Koning 400 gulden honorarium ontvangt. Op 1 december 1929 werd het zangspel voor de AVRO-radio opgevoerd.

Armoede en levenshouding

Dikwijls zijn z'n brieven pijnlijk om lezen. Constant heeft hij geldgebrek. Toch laat hij nooit de kop hangen, maar blijft steeds inventief in het verwerven van het levensnoodzakelijke slijk van de aarde. Op elke aanbieding voor het geven van conferenties en voordrachten gaat hij in, wat ook het honorarium zij. Liederavonden inrichten doet hij zelf en zijn zanger Dils spoort hij ertoe aan. Heeft hij werkelijk geen geld meer dan gaat hij het lenen bij vrienden, zoals De Koning. Of hij krijgt het van de Piecks, baron Rengers e.a. Het gebeurt dat hij totaal platzak is en geen geld heeft om kolen te kopen, zoals in maart 1924. Dan laat hij de kachel een dag uit. Soms gaat hij de hele dag werken in de leeszaal van de bib van Bussum om energie te sparen. Het gebeurt dat hij Ria geld vraagt of haar ertoe aanzet te lenen bij haar zuster. Hij is niet verlegen naar de uitgeverijen te stappen en er een voorstel te doen om toch wat geld te hebben. Gaan ze er vandaag niet op in, geen nood, overmorgen doen ze het wel. Blijkt na een week dat ze zijn voorstel afketsen, het zal wel elders lukken, troost hij zich. Soms brengt de verkoop van een schilderij redding.

Tegenslagen krijgen hem niet murw. Steeds is zijn gemoed optimistisch. En als hij dan

geld heeft, is het zo weer uitgegeven aan afbetaling van achterstallige huis- of pianohuur of leningen. Zijn medewerkers, Duvosel, Dils en Van Hoof, ontvangen correct hun honorarium, zijn familie, vooral zijn kinderen in Harelbeke vergeet hij beslist niet. Zelf leeft hij karig: dikwijls koopt hij een stokvis op de markt, omdat die goedkoop is. Werkelijk een sterke, bewonderenswaardige levenshouding. Komt die kranigheid door de adrenaline van de liefde? Op dit gebied is hij week; vooral door het smachtend verlangen naar een spoedig voortdurend samenzijn met Ria, die hij vanaf 11 december 1918 geregeld aanschrijft met: *Mijn lieve vrouw* (of vindingrijke liefdesvarianten erop).

Zijn gedrag en oordeel over al wie met hem omgang heeft, is steeds positief. Oprispingen en stekelige bemerkingen maakt hij soms wel naar aanleiding van een bepaald feit, gedrag of gezegde. Maar niets ervan blijft lang hangen. Zijn geraaktheid is van korte duur, omdat hij de mens over wie hij oordeelt, naar waarde blijft schatten en zijn onvolkomenheid meestal zal toedekken uit medelijden of goede intentionele gerichtheid of vanuit een ander menselijk gevoel. Wrok kent hij niet. Zelf wil hij als kunstenaar geëerbiedigd worden. Als hij meent in zijn kunstenaarschap oneerlijk behandeld te worden, is hij onverbiddelijk: elk contact snijdt hij voor goed af. Zo met Duvosel (blz. 89), zo vroeger ook met Hullebroeck (blz. 114). Toch zal hij voor de terecht of onterecht vermeende oneerlijke behandeling nog een verontschuldigend psychologisch motief aanvoeren.

Kunstenaar-musicus

Hier is hij totaal anders. Wisselende stemmingen en beslissingen. Twijfel, zelfzekerheid, ontmoediging, overmoed, zelfoverschatting, pijnlijk bewustzijn van zijn tekorten: hij beleeft het allemaal.

Misschien zijn dit gevoelens van alle romantische kunstenaars! Bij René wordt dit wellicht in de hand gewerkt door zijn gestel. Hij is zwak van gezondheid, is vlug vermoeid en heeft dikwijls hoge koorts. Hijzelf spreekt al-

¹²De Clercq spreekt in zijn brieven altijd over *opera*. In de Radiobode wordt het werk als volgt aangekondigd: Dichter en Boer, zangspel in 2 bedrijven, gedicht door Enander en muziek van René De Clercq.

Daar is maar één Land

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)


Muziek: René De Clercq (1877 - 1932)

Met bezieling *mf*

Zang

1. Daar is maar één land, dat mijn
2. Daar is maar één land, dat mijn
3. Daar is maar één land, dat mijn

Piano



5

land kan zijn, daar rukt niet de Rhô - ne, daar stroomt niet de
land kan zijn, daar is maar één vreugd, - daar is maar één
land kan zijn, het groeit naar de daad, - en die daad is



10

Rijn, daar vloeit maar de Lei - e en de Scheld' die
pijn, daar is maar één lief - de, daar is maar één
mijn; het wordt in de we - reld - veel of

mf *cresc.*



14

brandt, daar is maar één Vlaan - dren, 't is mijn land!
haat, daar is maar één Vlaan - dren en 't ver - gaat.
niets, daar is maar één Vlaan - dren, en 't is Diets!

f *mf* *cresc.* *f*



Stichting René De Clercq Vichsteenweg 15, B8540 Deerlijk

René De Clercq - Daar is maar één Land

Daar is maar één Vlaanderen - Uit de bundel *Liederen voor Vlaanderen en Nederland*, uitgegeven door René De Clercq zelf, Bestevaertstraat, 55^{II}, Amsterdam W.

tijd over malaria en slikt dan ook veel kinine. Intens musiceren is bovendien – vele mensen vermoeden dit zelfs niet – uitermate vermoeiend, zeker als men al een beetje op leeftijd is; a fortiori componeren. Begrijpelijk dus dat hij al op 2 juli 1922 schrijft: *Nu ben ik veel gezonder; de muziek is uit de voeten*. Maar op het einde van diezelfde maand herbegint hij met componeren. En op 25 januari 1923 affirmeert hij: *de muziek is nu gansch achter den rug*. Maar een maand later is hij weer volop bezig. Op 31 juli van datzelfde jaar zucht hij opnieuw: *Muziek durf ik niet meer doen. Dat mat mij al te zeer af*. Maar half september schrijft hij in één bundel al de liederen op oude teksten over (voorwaar geen lachertje!), nadien is componeren weer aan de orde. Zo gaat het enkele jaren door. Telkens hij met muziek begint, steekt hij al zijn exuberantie, passie en energie erin.

Wat eveneens bij De Clercq opvalt, is zijn asymmetrische houding tegenover de moderne kunststromingen. Strak conservatief is zijn zienswijze op de muziek: alleen Mozart en de volbloed romantici zijn degelijke componisten. Het Requiem van de meer dichtertelijke en van fijnheid getuigende Gabriël Fauré, dat hij op 23 mei 1924 hoort uitvoeren, bestempelt hij als Franse onkunde en wansmaak. Anderzijds staat hij wel open voor de nieuwe richting in de schilderkunst, wanneer hij voorspelt dat de expressionistische werken van zijn vrienden De Smet, Van den Berghe, Cantré e.a. een grote toekomst wacht. Het verloop van de tijd is hem hierin bijgetreden, maar is hem, tijdens zijn leven nog, voorbijgesnel qua muzikale zienswijze.

Waarde als componist

Hoe De Clercq beoordelen als componist? In het spectrum van de muziek is liedcompositie een smalle en de laagste band. De meeste musici beginnen met de compositie van liederen en gaan dan hogerop via instrumentale en orkestrale muziek. De Clercq heeft alleen de liedvorm beoefend en gekoesterd. Hij voelde het als zijn taak zijn geritmeerde en

zangerige poëzie nog intenser te laten doordringen via toonzetting. Andere bedoelingen had hij niet, omdat hij – en hij geeft dit verscheidene keren ridderlijk toe – technisch kunnen en grondige muzikale vorming ontbeerde. Voor wat hij in 6 jaar presteerde, past alleen een grote bewondering. Welke autodidact doet hem dit na? Het bewijst dat René De Clercq een enorm begaafd iemand was. En het resultaat mag er zijn. Pareltes zijn sommige liederen die hij in samenwerking met Duvosel maakte zoals *Met een zoet, zoet liedje* en *De leeuwerik* e.a. Ook in de composities van eigen technisch kunnen schuilen mooie, ontroerende liederen zoals *Mijn kleen, kleen dochterke*.

Renés laatste bundel, *Liederen voor Vlaanderen en Nederland*, lieten we door een specialist harmonie beoordelen. Ziehier zijn evaluatie: goede melodieën; hij voelt muziek aan en moduleert vlot. Zijn begeleidingen zijn compositorisch niet zo sterk, omdat ze niet uitgewerkt zijn, maar gebouwd op de liedmelodie, hoewel dit niet altijd zo is. Ze bevatten ook fouten die hij had kunnen vermijden als hij bij de theorie van de harmoniestudie ook oefeningen had gemaakt. Kortom: een goede dilettant, maar geen melomaan.

Reacties in de muziekwereld

Een paar reacties in de liedwereld van toen verdienen toch wel aandacht. Zingende Sterren, het tijdschrift van Wierds (blz. 252), oordeelt dat de melodieën niets om het lijf hebben maar prijst de begeleidingen. De Vlaamse Muziek-Warande en zoals achteraf gebleken is, soms van een verkeerde visie getuigend,¹³ het Vlaamse tijdschrift van E. Hullebroeck en Lambrecht Lambrechts, waarin de creaties van binnen- en buitenlandse componisten worden besproken, meestal negatief, heeft het in het nummer van 1 juni 1922 over papiervermorsing. Het betwist zelfs het auteurschap van de bewerkingen.

Een Vlaams toondichter die de liederen bewerkt heeft – zijn naam wordt niet genoemd – heeft het in hetzelfde tijdschrift over noten-

¹³In het aprilnummer van 1924 wordt zeer smalend geschreven over *Le Sacre du printemps* van Strawinsky en enkele bladzijden verder worden de liederen van E. Verheyen ... *deze uitmuntende toondichter* en C. Dubuisson met superlatieven bedacht (zie ref. [13] blz. 7-8)

De vogel die naar 't zuiden trekt

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: René De Clercq 1877-1932

Moderato *mf*

Zang

1. De vo-gel die naar 't zuiden trekt, Heeft mijn ver-
 (2. Al komt de) win - ter kil en grauw, Groen blijft mijn
 (3. Ik zie mijn) land, ik houd mijn volk; De sterke
 (4. De vogel) kweelt zijn ei-gen lied, Mijn zingend

Piano

mf

5 *mp* *poco a poco cresc.*

langst en lied ge - wekt Naar schoner Scheld- en to-ren - stad. Daar strijdt mijn
 hoop en warm mijn trouw, Of ook een ko - ning mij ver - bant, Ik houd mijn
 zon verdooft geen wolk. Geen hemel liegt, geen zee be-driegt, Al waar des
 Vlaams vergeet ik niet. De scho-ne Scheld, de to-ren - stad, Mijn dierbaar

mp *poco a poco cresc.*

9

volk, daar woont mijn schat. 2. Al komt de
 volk, ik zie mijn land. 3. Ik zie mijn
 har - - ten vo - gel vliegt. 4. De vo - gel
 volk, mijn lie - ve schat!

1.2.3. 4.

schrijverij met hier en daar een lichtpuntje! Toch brachten bekende Nederlandse zangers zijn liederen ten gehore. Zo schrijft René op 7 november 1923 vanuit Schoondijke: *Gister was het hier een schitterende opkomst; en overgrote bijval. Jo heeft veel succes gehad met haar meisjeskoor; ze zongen o.a. Adeste, De leeuwerik, en Jo zong alleen: Mensch-zijn, De oogst en Wanneer gedenkt ge mijn.* Jo is niemand anders dan de beroemde sopraan-soliste Jo Vincent (1898-1989), ook genoemd de Hollandse nachtegaal, en oud-leerlinge van Catharina van Rennes (blz. 232). Zij vertolkte op haar internationale liederrecitals ook De Clercqliederen. Vertolkers in Vlaanderen waren o.m. de tenor Edm. Bogers van de Antwerpse opera en de zanger Désiré Hubert, aan wie De Clercq zijn compositie op

zijn *Daar is maar één land* heeft opgedragen. Over De Clercq die zijn prachtige gedicht *Avond* uit de Noordhoorn van een mooie pianobegeleiding voorzien had, getuigde Jef Van Hoof:¹⁴ *Hiermede bewees hij als autodidact toondichter dat hij zeker enig componeertalent had*

Vlaanderen heeft René De Clercq als toondichter niet gekend, laat staan erkend. Maar het Genootschap van de Nederlandsche Componisten heeft hem al officieel op 1 maart 1928 als 200^{ste} lid opgenomen.

Jammer genoeg zijn de liederen van de Deerlijkse volksdichter en van de overgrote meerderheid van zijn toondichters in de archieven beland. De gecommmercialiseerde muziek speelt de hoogste tonen en de diepste bassen.



*René De Clercq musiceert ten huize Pieck. Ria Vervoort aan de piano.
Houtskooltekening van Adri Pieck*

¹⁴Pieter Vis, bijhorend boekje bij de langspeelplaat *150 jaar kunst- kinder- en cabaretlidjes in en rond Utrecht*

Liederen van René De Clercq

Woorden en muziek van René De Clercq tenzij anders vermeld. Bij de liederen waar geen begeleiding bij de melodie gevonden werd, is een (m) geplaatst. Een aantal liederen heeft meer dan één titel, de andere titel kan in de index gevonden worden.

1. 'k Zal wel
2. A red red rose (*Robert Burns*)
3. Aan Sterre (*C. Huygens (m)*)
4. Aan die van Havere
5. Ach de grote stad
6. Ach scheiden (*Gerbrand Adriaensens Bredero, 1585-1618*)
7. Adeste
8. Ae fond kiss (*Robert Burns*)
9. Afton water (*Robert Burns*)
10. Al droevet die tyt (*Zuster Hadewijk*)
11. Al toef ik ver
12. Alleen die mij volkomen liefheeft (*m*)
13. Aloëtte (*dichter onbekend*)
14. Als de most te noo bedwongen (*Jacob Cats*)
15. Als heemlen blauw
16. Als ik zal gestorven zijn
17. Als mijn engel slapen gaat (*m*)
18. Altijd eendre gedachten (*m*)
19. Angst
20. April
21. Avond aan zee
22. Avondblauw
23. Avondlied
24. Belgisch volkslied (*m*)
25. Best geborgen
26. Betrouwen
27. Bierkens plaats(*m*)
28. Bladerkes komt kijken uit (*t*)
29. Blauw welft zich uwe ziel
30. Blinkende tranen (*t*)
31. Bloeiende heide (*m*)
32. Bloeme (Wat is mij. . .) (*m*)
33. Boerengezelschap (*Bredero*)
34. Bruiloftzang (*Joost van den Vondel*)
35. Bruidslied
36. Daar is maar één Vlaanderen
37. Daar moet ik zijn
38. Daar moet veel strijds gestreden zijn (*D.R. Camphuysen*)
39. Daar was een kindeke geboren op stro (*dichter onbekend*)
40. Daar zat een oud manneke (*dichter onbekend*)
41. Dans der zielen (*Bertha Jakobs, ± 1427-1514*)
42. Dat is van alle kwaden
43. De Bacchusbent
44. De Bietebauw
45. De Duitse hoornen
46. De avondstar (*dichter onbekend*)
47. De banneling (De grens is ver)
48. De beste bruiloftgast (*m*)
49. De blauwvoet (*Rodenbach*)
50. De fuifridders (*t*)
51. De goede hovenier (*Bertha Jakobs, ± 1427-1514*)
52. De grens is ver
53. De grote zon gaat onder
54. De halve maan, de helft der sterren
55. De heren die geen heren zijn
56. De kantwerkster ('k Zet mij in mijn zetelke) (*m*)
57. De lange man (*m*)
58. De leeuwerik
59. De liedekes die gerne komen (*m*)
60. De liefste maand (*m*)
61. De meidoorn
62. De mulder
63. De nachtegaal die sanc een liet (*dichter onbekend*)
64. De oogst
65. De regenboog
66. De roemrijke activisten
67. De schelpen (*Jacob Cats*)
68. De vogel die naar 't zuiden trekt
69. De wiesters (*bewerking Duwosel*)
70. De zeeldraaier
71. De zwaan (*Joost van den Vondel*)
72. De zware dagen (Hoe vlug, hoe vlug (*m*))
73. De zwingel
74. Diep in het koren
75. Diogenes (*W.G. Van Fockenbroch*)
76. Donkere dagen
77. Dorserslied
78. Douwdeuntje
79. Een lange man
80. Een man is anders
81. Een rechte dichter (*Jan Boendale*)
82. Een schoon verlangen is ons leven
83. Eer ik slapend ben
84. Eerste sneeuw (*m*)
85. Ene alleen kan geven
86. Eén volk, één naam
87. For a that and a that (*Robert Burns*)
88. Gelijk de boom
89. Gelukkig die voor allen tijd (*m*)
90. Gespele (*dichter onbekend*)
91. Gij hebt mijn lied de luide straten (*m*)
92. Go fetch me a pint o wine (*Robert Burns*)

93. God, die morgen aan de grens (*m*)
94. Gouden Eeuw (*D.V. Coornhert, 1522-1590*)
95. Graflegging (*dichter onbekend*)
96. Harba lorifa (*Hertog Jan I van Brabant*)
97. Heildronk
98. Herdenkt
99. Herderslied (*Jakof Reefsens, 1587-1658*)
100. Herfstlied
101. Hero (*Dirk Potter, †1428*)
102. Het geld (*Bredero*)
103. Het gouden liedje van de wijn
104. Het lied van Bacchus
105. Het lied van de terwe
106. Lied van Groot-Nederland
107. Het lied van het vlas
108. Het spinsterke (*m*)
109. Het wayt een windeke coel (*onbekend*)
110. Het wijze kindje (*m*)
111. Het regent en de verte is blauw (*m*)
112. Hoe moet ik van u houden? (*m*)
113. Hoe schoon is't waar we samen zijn (*naar Byron, gedicht van P.W. de Koning*)
114. Holland en Vlaanderen één
115. Ik ben van de buiten
116. Ik gaf een klop (*G.A. Bredero*)
117. Ik heb u lief
118. Ik hoor de schal (*m*)
119. Ik hoorde mijne ziele groeien (*m*)
120. Ik kan u niet vergeten (*m*)
121. Ik leg mij neder in mijn graf
122. Ik was wild, ik ben gevaren (*oude tekst, bij-gewerkt*)
123. In schoonheid wandelt zij
124. In trouwe
125. Jan broeder (*m*)
126. Jezus' bloemhof (*dichter onbekend*)
127. Jezus en Sint-Janneke (*Pater Poirters? 1606-1675*)
128. Kaproenenlied (*zang, trommel, trompet, hoorn*)
129. Klare (*P.C. Hooft, 1581-1647*)
130. Klein moederke
131. Klompenliedeke
132. Kom toch zonneke (*m*)
133. Komt alles zoals 't komen moet (*m*)
134. Koninkventjes
135. Kuipertje kuint
136. Kunst is de kracht (*Gedicht van René De Clercq naar het oude lied: Const gaet voor cracht*)
137. Kus mijn hart op mijnen mond
138. Lapper Krispijn
139. Lay the loof in mine (*Robert Burns*)
140. Lentebode (*m*)
141. Liefste houd ge veel van mij (*m*)
142. Liederenjacht
143. Meibloemken (*dichter onbekend*)
144. Mens-zijn
145. Met een zoet, zoet liedje
146. Mijn bleuzerke
147. Mijn hart vol hoge kameren (*m*)
148. Mijn kleen, kleen dochterke
149. Mijn schrede is zwaar (*m*)
150. Mijn ventje slaapt
151. Moederke alleen
152. Molenaars dochterke
153. Naar broedren
154. Naar geen ander
155. Nachtlid
156. Narcis (*Joost van den Vondel*)
157. Nederland, mijn land geworden
158. Niet! (*Guido Gezelle*)
159. Nieuwe mei
160. Nu brengt de mei ons droeve liederen
161. O Vader, du bist in hemelrijk
162. O Whistle (*Robert Burns*)
163. O als de liefde wederkeert (*m*)
164. O edele minne (*Jan Boendale, ± 1275-1350*)
165. O lay they loof in mine, lass (*Robert Burns*)
166. Of a' the airts (*Robert Burns*)
167. Ons genaket de avondstar
168. Onverduist, onverfranst
169. Onze-Lieve-Vrouw (*dichter onbekend, zie ook: harmonisatie van Peter Aerts*)
170. Onze vader (*Willem van Zuylen van Nijevelt, †1453*)
171. Op 't geruis der bomen (*m*)
172. Op de weefstoel
173. Op het stuk (*Dzing-Rusch*)
174. Open the door to me
175. Oude koppel
176. Over wolken en wouden
177. Pater bibamus
178. Prinselijk troostken (*Prinslied*) (*Anna Bijns, 1494-1575*)
179. Regendroppels
180. Reine liefde (*P.C. Hooft, 1581-1647*)
181. Ria's ogen (*m*)
182. Ring-King
183. Rondeelke (*dichter onbekend*)
184. Rood pioeneke
185. Rozemond (*P.C. Hooft, 1581-1647*)
186. Sarlotteke
187. Scharesliep
188. Scheepspraat (*Constantijn Huygens*)
189. Scheiden valt hard
190. Scheiden, beiden
191. Schommelschuitje
192. Sinte-Maartensavond
193. Sinterklaas in Holland
194. Sinterklaas zal 't avond komen
195. Sion verblijden

- | | |
|---|--|
| 196. Slaapt, kindje slaapt (<i>Guido Gezelle</i>) | <i>Sweet Afton</i> |
| 197. Smids dochterke | 222. Voor Koninginne-Moeder |
| 198. Sneeuwvlokjes zijgen | 223. Vrede hierna (<i>J.R. Camphuysen</i>) |
| 199. Sportpark de Ruyterlied | 224. Vreugd geboren uit verdriet (<i>m</i>) |
| 200. Stay, my charmer (<i>Robert Burns</i>) | 225. Vrouw Venus (<i>P.C. Hooft, 1581-1647</i>) |
| 201. Sterrenhemel (Wat op aarde mag geschieden)
(<i>m</i>) | 226. Waar de leeuwen hebben gedanst |
| 202. Straatplaveiers | 227. Waar in het hart (<i>Gerbrand Adriaensens Bre-
dero, 1585-1618</i>) |
| 203. Teer liedeke (<i>m</i>) | 228. Waar moet ik heen |
| 204. Te wand'len onder uw bloemen | 229. Wanneer Oranje is weergekeerd (<i>P.W. de Ko-
ning</i>) |
| 205. There was a bonnie lass (<i>Robert Burns</i>) | 230. Wanneer gedenkt ge mijn? |
| 206. Toen ik uw ziele heb gehoord | 231. Wanneer ik u zal wederzien (<i>m</i>) |
| 207. Tot het eind (<i>m</i>) | 232. Ware adel (<i>Jacob van Maerlant, 2de helft
13de eeuw</i>) |
| 208. Treed in mijn huis | 233. Wat is't dat gij in handen houdt |
| 209. Troostliedeke (<i>m</i>) | 234. Wel te ruste |
| 210. Um Mitternacht <i>J.W. Goethe (m)</i> | 235. Wijding |
| 211. Uw blik is mij gebleven (<i>m</i>) | 236. Wijnavond (<i>J. Janszoon Starter</i>) |
| 212. Uw ogen heb ik lief | 237. Wijnken (<i>dichter onbekend</i>) |
| 213. Uw schoon verlangen (<i>m</i>) | 238. Wilde rozenboom |
| 214. Vaarwel (<i>m</i>) | 239. Zagers |
| 215. Van de boever | 240. Zal ik klagen (<i>m</i>) |
| 216. Van de zanger | 241. Zie, lieve, uit zachte hemel |
| 217. Versgeboren zag ik (<i>Joh. Stalpaert van der
Wiele, 1579-1630</i>) | 242. Zijt gij, dood, de beste borg |
| 218. Vlaamse kermis (Kermislied) | 243. Zoet sterreke |
| 219. Vlaanderen ons Vaderland (O d'eerste daad)
(<i>m</i>) | 244. Zoeteke, leg uw kopke dicht (<i>m</i>) |
| 220. Vlaanderen, verblijden (<i>woorden van Carel
Van Mander en René De Clercq</i>) | 245. Zonnehart (<i>m</i>) |
| 221. Vloei zachtkens, o Leie (<i>naar Robert Burns'</i> | 246. Zonsondergang (De grote zon gaat onder) |
| | 247. Zorge (<i>m</i>) |

Liederen op oude teksten, tekst en muziek bewerkt door René De Clercq.

De nachtegaal die sanc een liet

De winter is verganghen

René De Clercq en zijn toondichters

Peter Aerts

Kessel-Lo 21-6-1912

Stekene 5-2-1996



Biografie [9]

Peter Aerts studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen: notenleer bij Karel Candael en Jan Broeckx, piano bij Jozefa Aerts en harmonie bij Jef Van Hoof. Daarnaast nam hij privéles bij Lode Ontrop en Jef Schampaert en bekwaamde zich in de orkestratie bij August L. Baeyens.

Peter Aerts was als koorpianist en repetitor een naaste medewerker van Jef Van Hoof. Als pianist en begeleider trad hij op voor het toenmalige N.I.R. Hij werkte ook mee aan de maandelijkse uitzendingen van de Vlaams-nationalistische Radiovereniging (VLANARA). Na 1930 vestigde Peter Aerts zich in Sint-

Niklaas, waar hij leefde, niet van de muziek, maar van zijn beroep als tandtechnicus.

Peter is een voorbeeld van een bekwame melomane musicus die te weinig gewaardeerd werd.

Composities

Algemeen

Symfonieën, kamermuziek, fanfaremuziek, werken voor klavier, beiaardmuziek.

De opera *Groen en Grijs*.

Liederen (meer dan honderd kunst-, kinderen geestelijke liederen en liederen in de volks-trant). Sommige liederen zijn georkestreerd.

Koorwerken.

Op gedichten van René De Clercq

Koorwerken

Dat is van alle kwaden - (4-st. mannen-koor) (1938)

Kom bij mens - (4-st. mannen-koor) (1945)

Vlaanderen roept - (3 gelijke stemmen) (1936)

Geestelijke liederen

Bede

Onze-Lieve-Vrouw - t harmonisatie op melodie van René De Clercq

Kunstliederen

De hemelen staan gewassen

De loovren die vol droppen hingen -

Dat is van alle kwaden

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Peter Aerts (1912-1996)

The musical score is written for four voices: Soprano (S.), Alto (A.), Tenor (T.), and Bass (B.). It begins with a tempo marking of *mf Langzaam* and a key signature of three flats. The lyrics are: "Dat is van alle kwaden, Vlaanderen, uw grootste kruis, dat al die u verreden zijn meester in uw huis; van uw knechten voorzitten aan uw dis en 't zaad der onrecht niet". The score includes dynamic markings such as *sfz*, *ff*, and *f*, and various musical notations like accents and slurs. The piece concludes with a final measure marked with a fermata.

14

voelt wat on - recht is. — Maar dat is in uw lij - den een

voelt wat on-recht is. — Maar dat is in uw lij - den een

voelt wat on-recht is. — Maar dat is in uw lij - den een

voelt wat on-recht is. — Maar dat is in uw lij - den een

17

won - dre ze - gen Gods, — dat wie daar durft te strij - den,

won - dre ze - gen Gods, — dat wie daar durft te strij - den,

won - dre ze - gen Gods, — dat wie daar durft te strij - den,

won - dre ze - gen Gods, — dat wie daar durft te strij - den, al

20

al ti - rannij ten trots, ge - van - gen — of ver - bannen, te

al ti - rannij ten trots, ge - van - gen — of ver - bannen, te

al ti - rannij ten trots, ge - van - gen — of ver - bannen, te

al ti - rannij — ten trots, — ge - vangen, gevangen of ver - bannen, te

24

mid-den ramp en nood, vrij man naast vrij - e mannen, U lief-heeft tot - terdood.

mid-den ramp en nood, vrij man naast vrij - e mannen, U lief-heeft tot - terdood.

mid-den ramp en nood, vrij man naast vrij - e mannen, U lief-heeft tot - terdood.

mid-den ramp en nood, vrij man naast vrij - e mannen, U lief-heeft tot - terdood.

Okt. 1941

Kom bij mens

René De Clercq (1877 - 1932)

Peter Aerts (1912-1996)

mf Matig breed

Tenor I
Kom bij, mens, door de mens ver - duwd, ge - groet van ver ___ en nog

Tenor II
Kom bij, mens, door de mens ver - duwd, ge-groet van ver ___ en nog

Bas I
Kom bij, mens, door de mens ver - duwd, ge - groet van ver ___ en nog

Bas II
Kom bij, mens, door de mens verduwd, ge - groet van ver ___ en nog

4

verder geschuwd. Nie - - mandsvriend,

verder geschuwd. Nie - - mandsvriend,

(verdelen) *f*

verder ge - schuwd. Gij wroe - ter, don - ke - re, nie - mands - vriend,

verder geschuwd. Gij wroe - ter, don - - ke - re, niemands - vriend,

8 *mf*

ge-been-derd ma - chien ___ dat machie - nen dient, ___ kom bij ___ met uw voet ___

ge-been-derd ma - chien dat machie - nen dient, ___ kom bij ___ met uw voet ___

ge-been-derd ma - chien dat machie - nen dient, ___ kom bij ___ met uw voet ___

ge-been-derd ma - chien ___ dat machie - nen dient, ___ kom bij met uw voet die de

11

— die de om - weg zoekt, — uw bit - te - re mond — die om

— die de om - weg zoekt, — uw bit - te - re mond — die om

— die de om - weg zoekt, — uw bit - te - re mond — die om

om - weg zoekt, — uw bit - te - re mond — die om

14

voed-sel vloekt, — uw ar - men die han - gen, uw

voed-sel vloekt, die om voed-sel vloekt, uw ar - men die han - gen, uw

voed-sel vloekt, die om voed-sel vloekt, uw ar - men die han - gen, uw

voed-sel vloekt, die om voed-sel vloekt uw ar - men die han - gen, uw

18

ff *sfz*

vuist — als een 11, uw kracht van stier, uw ge - duld van rots. Kom

ff *(verdelen)* *sfz*

vuist — als een 11, uw kracht van stier, uw ge - duld van rots. Kom

ff *(verdelen)* *sfz*

vuist — als een 11, uw kracht van stier, uw ge - duld van rots. Kom

vuist — als een 11, uw kracht van stier, uw ge - duld van rots. Kom

René De Clercqgenootschap, Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Peter Aerts Kom bij mens 2

Kom bij mens - Onuitgegeven lied van Peter Aerts, 2/4

24 *mf*

bij! Geen heer - lijk hand - ge - baar, geen gloed in een

bij! Geen heer - lijk hand - ge - baar, geen gloed in een

bij! Geen heer - lijk hand - ge - baar, geen gloed in een

bij! Geen heer - lijk hand - ge - baar, geen gloed in een

28

kleur, geen klank op een snaar, noch li - chaamslij - nen,

kleur, geen klank op een snaar, noch li - chaamslij - nen,

kleur, geen klank op een snaar, noch li - chaamslij - nen,

kleur, geen klank op een snaar, noch li - chaamslij - nen,

31

noch o - gen - glans, noch kunst noch schoon - heid leer ik u

noch o - gen - glans, noch kunst noch schoon - heid leer ik u

noch o - gen - glans, noch kunst noch schoon - heid leer ik u

noch o - gen - glans, noch kunst noch schoon - heid leer ik u

34 *f* *Poco accel.*

thans. En ook _ geen lied!.. Ik leer u de schreeuw

thans. En ook _ geen lied!.. Ik leer u de schreeuw

thans. En ook _ geen lied!.. Ik leer u de schreeuw

thans. En ook _ geen lied!.. Ik leer u de schreeuw

37 *ff*

van de hon - grige dors - ti - ge ra - zen - de leeuw, die de schrik verspreidt en de

van de hon - grige dors - ti - ge ra - zen - de leeuw, die de schrik verspreidt en de

van de hon - grige dors - ti - ge ra - zen - de leeuw, die de schrik verspreidt en de

van de hon - grige dors - ti - ge ra - zen - de leeuw, die de schrik verspreidt en de

40 *ff*

wil - der - nis _ in het oord waar de weel - de der we - reld is.

wil - der - nis _ in het oord waar de weel - de der we - reld is.

wil - der - nis _ in het oord waar de weel - de der _ we - reld is.

wil - der - nis _ in het oord waar de weel - de der we - reld is.

06-1945

René De Clercqgenootschap, Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk Peter Aerts Kom bij mens 4

Kom bij mens - Onuitgegeven lied van Peter Aerts, 4/4

1944, ook orkest
Frisse morgen - ook orkest
Ik huiverde op uw adem - 1941, ook orkest
Mijn klein, klein dochterke 1937
Nachtzang -t 1942, ook orkest
Nieuwe mei
Treed in mijn huis - (1949 - DF), ook orkest
Vaak bij dage schuift een droom - 1936, ook orkest
Wat wacht ik tot hij helder schijne - 1949, ook orkest

Liederen in de volkstrant

De Bacchusbent (1969)
De levende doden t (1966)
Er ligt een staat te sterven t (1968)
Molenaars dochterke (1949)

Begeleidingen

1969, op melodieën van De Clercq:
Ach scheiden (Gerbrand Adriaensz. Bredero)
Graflegging (dichter onbekend, tweede strofe van René De Clercq)
Rondeelke (dichter onbekend, tekst bewerkt door René De Clercq)

Burnsliederen

Gedichten van Robert Burns, muziek van René De Clercq, harmonisatie van Peter Aerts (1969)
A red red rose
For a that and a that
O whistle
O lay they loof in mine, lass
Open the door to me
Stay, my charmer

Johan Algra

Amsterdam 1894 – 1973

Biografie [6]

Toen hij 7 jaar geworden was, begon hij zijn muziekstudie bij de toentertijd zeer bekende

¹⁵Uit een interview bij Ander thuis

Hubert Cuypers in Amsterdam (blz. 57).

Op 15-jarige leeftijd kreeg hij zijn eerste betrekking als organist in de Sint-Nicolaaskerk in Muiden.

Op 18-jarige leeftijd werd hij benoemd tot organist in de Tichelkerk in Amsterdam.

Tot 1931 was hij organist in verscheidene kerken in Amsterdam.

Composities

Algemeen

Instrumentale muziek voor orkest en voor piano.

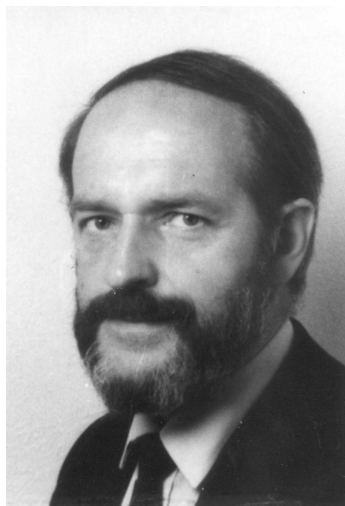
Oratorium Sainte Thérèse (576 blz.), missen, koorwerken, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

De witte sneeuw - (1929, ook voor sopraan-solo en orkest)

Jo Ander

Anzegem 1-10-1935



Biografie¹⁵

Deze artistennaam is een pseudoniem voor **Roger Dubrunfaut**. Omdat deze laatste moeilijk uit te spreken is? Natuurlijk. Ook omdat de eerste twee letters van de naam zijn geboortedorp, Anzegem, verstoppen. Vooral ook omdat deze artiest aan kleinkunst doet

niet om geld te verdienen, zegt hijzelf.

Jo is op en top autodidact. Hij stamt uit een muzikale familie. Zo knutselde zijn vader, een fervent operaliefhebber, instrumenten ineen om toch maar te kunnen musiceren. In zijn vrije tijd deed Jo niet anders. Hij was ook 22 jaar koster-organist in de Heerwegkerk van Anzegem. Na zijn oppensioenstelling in de tachtiger jaren wijdde hij zich volledig aan zijn hobby: muziek in verscheidene vormen, zoals componeren, zingen, cd's opnemen – hij bezit een heuse studio! – meewerken door composities aan het tijdschrift *De Opvoeder* (lager - en kleuteronderwijs), optreden voor tv en radio. Dit doet hij nog altijd, hoewel hij vanaf 1984 nagenoeg blind is ten gevolge van een ongeval.

Van René De Clercq had hij nog nooit een gedicht gelezen, tot hij in 1984 een tekst ontdekte en deze op staande voet toonzette.

Composities

Algemeen

Instrumentale muziek (o.a. voor trompet). Meer dan 700 liederen, waaronder kleuterliedjes, 120 kinderliedjes, 40 kerkliederen, 38 eerste communielieder en andere op teksten van A. Nahon, Wies Moens, Germain Billiet, Julia Tulckens, André Demedts e.a.

Op gedicht van René De Clercq

Ik kan u niet vergeten

Jan Carel Anderson

Houten 9-10-1878

Vriezenveen 6-2-1946

Biografie

Jan Carel Anderson, zoon van Carel Frederik Anderson en Constantia Martina Jörg, werd geboren op 9 oktober 1878 in Houten. Op elfjarige leeftijd componeerde hij zijn eerste stuk, een fanfaremars. Op amper zestienjarige leeftijd werd hij lid van de infanterie van Bergen op Zoom en hier speelde hij militaire muziek. Bij de infanterie speelde hij eerste

viool en hij deed dienst als reserve hoornspeler. Hij ronde zijn muziektheorie studie, onderwezen door de dirigent N. A. Bouman, af in Bergen op Zoom. In 1901 verhuisde Anderson naar Zeeland. Hij was werkzaam als privé muzikleraar en als dirigent. Achttien jaar lang verbleef hij in Goes waar hij werkte als dirigent. Hier componeerde hij onder andere *Drei Lieder für eine Singstimme mit Klavierbegleitung* (1903-1905), voor fanfare, en 'Lied van de zee', een ballade voor gemixt koor en orkest. Op 4 augustus 1914 trouwde hij met Jozina Maria Snoep. Op 6 februari in 1946 stierf Anderson als gevolg van een beroerte.



Composities

Algemeen

Anderson componeerde liederen en orkestmuziek

Op gedichten van René De Clercq

Wat wappert ge nijdig (4-st. *Het schoonste vaandel*)

Cornelis Andriessen

Hilversum 28-1-1865

Hilversum 22-1-1947



Biografie [11]

Hij kreeg zijn opleiding o.a. van Richard Hol en Bernard Zweers. In zijn geboorteplaats was hij werkzaam als dirigent van het toonkunstkoor en het koor van de Sint-Vituskerk en als leider van een eigen muziekinstituut.

Composities

Algemeen

Een *Requiem*, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Als 't bruine veld
De Duitse hoornen (*t*)
De wiedsters (*ook voor mannenkoor*)
Dorserslied
Gelijk de boom
Heerlijke terwe (*zie Het lied van de terwe*)
Het lied van de terwe (NMI, TTBB, a capella)
Ik ben van de buiten
In 't grote bed (*t, KB*)
Kind van mijn liefdet
Koninkventjes
Liederen leeft
Mijn kleen, kleen dochterke
Mijn ventje slaapt
Molenaars dochterke
Rood pioeneke (*t*)
Schaesliept
Schommelschuitje

Troostliedeke

Van de zanger

Zagers

Willem Andriessen

Haarlem 25-10-1887

Amsterdam 29-3-1964

Biografie [11]

Hij behaalde in 1908 de prijs van uitnemendheid voor pianospel aan het Amsterdamse conservatorium. Hij maakte een snelle carrière als pianist in binnen- en buitenland. Zijn repertoire was zeer veelzijdig, maar de voorkeur van het publiek ging uit naar zijn vertolkingen van Beethoven (vooral vierde pianoconcerto), Schumann (zowel pianoconcerto als solostukken) en Chopin.

Ook als Brahmsvertolker bezat hij grote faam. Tot 1937 was Willem Andriessen hoofdleraar piano aan het Koninklijk Conservatorium in 's Gravenhage en van 1937 tot 1953 directeur van het Amsterdams conservatorium.



Composities

Algemeen

Pianoconcerto in Des, een pianosonate in e, een mis voor gemengd koor en orgel (of orkest), liederen.

Heerlijke terwe

Het lied der terwe

René De Clercq (1877 - 1932)

Kees Andriessen (1865-1947)

f *Niet vlug maar met geestdrift*

S.
A.

1. Heer - lij - ke ter - we, sier - sel der aar - de,
2. Waai in de win - den, straal in de zon - ne,
3. Maai - ers, de zei - sens, hecht in de han - den!
4. Bun - dels en scho - ven, wa - gens die kra - ken,
5. Han - den die zwaai - en! Her - ten ten hoog - ste!

T.
B.

3

goud in uw ver - we, goud in uw waar - de,
e - - del - ge - zin - den eeu - - wi - ge won - ne!
Vol - gen - de mei - sens, bind u - we ban - den!
voe - ren tot bo - ven, bo - men en da - ken!
Za - - lig die zaai - en, za - - lig die oog - sten!

5

heer - lij - ke ter - we, vroom - heid en vreugd!

7

rall.

Rijk is de boer als de ter - - - we deugt!

ter - - we

Het lied van de terwe (Heerlijke terwe)

Op gedichten van René De Clercq

Adeste
O lieve
Zomer (NMI)

Dina Appeldoorn

Rotterdam 24-2-1884
Den Haag 5-12-1938

Biografie [11]

Zij ontving haar opleiding als pianiste aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Na haar huwelijk met Ir. Koudijs wijdde zij zich aan het componeren. Pas op latere leeftijd bereikte zij een eigen - gematigd moderne - stijl en kreeg haar werk meer aandacht.

Composities

Algemeen

Orkestwerken o.m. *Hollandse dansen en Pastorale*, koormuziek, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste (*t*)
Vlinderig vleierke



Jan Arts

Composities

Op gedichten van René De Clercq

De zeeldraaier
Koninkventjes

Herman Baccaert

Mechelen, 23-11-1883
Mechelen, 18-6-1921

Biografie



Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Het lied van het vlas *Recueil de chants patriotiques pour les écoles*, vol. 2, p. 70-72, KB

Hendrik Herman Badings

Bandoeng (Nederlands-Indië) 17-1-1907
Maarheeze 26-6-1987

Biografie [10]

Zijn vader was officier in het Nederlands-Indische leger. Hij overleed, toen Hendrik acht jaar was, waarna moeder Badings met haar twee zonen naar Nederland terugkeerde, waar ze een jaar later ook overleed. Hierdoor bracht Henk een vreugdeloze jeugd in een pleeggezin door.

Als kind reeds toonde Hendrik bijzondere aanleg voor wiskunde, muziek, schilderen en boetseren. Na de HBS in Gorinchem

Dorserslied

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Hendrik Herman Badings (1907-1987)

Allegro
p leggiero

Tenor I
Vlegels op, en vlugge, Plof! Kromt uw nek en rug-ge, Plof! Niets voor 't huis en al voor

Tenor II
Vlegels op, en vlugge, Plof! Kromt uw nek en rug-ge, Plof! Niets voor 't huis en al voor

Bas
Vlegels op, en vlugge, Plof! Kromt uw nek en rug-ge, Plof! Niets voor 't huis en al voor

3
't hof! Vle-gelt dol en dof. Beukt de vlakke vloeren, Plof! Maakt ze rijk, de boeren,

't hof! Vle-gelt dol en dof. Beukt de vlakke vloeren, Plof! Maakt ze rijk, de boeren,

't hof! Vle-gelt dol en dof. Beukt de vloeren, Plof! Maakt ze rijk, de boeren,

6
Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vle-gelt dol en dof. *piu f* Vult de die-pe zakken,

Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vle-gelt dol en dof. *piu f* Vult de die-pe zakken,

Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vle-gelt dol, vle-gelt dol en dof. *piu f* Vult de zakken,

9
Plof! O, de boer zal bakken, Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vle-gelt dol en dof.

Plof! O, de boer zal bakken, Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vle-gelt dol en dof.

Plof! O, de boer zal bakken, Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vlegelt, vlegelt, vle-gelt

12 *mf*
 Geld en drank en e - ten, Plof! Al - les nauw geme - ten, Plof! Niets voor 't huis en al voor
 Geld en drank en e - ten, Plof! Al - les nauw geme - ten, Plof! Niets voor 't huis en al voor
mf
 dol en dof. drank en e - ten, Plof! Al - les nauw geme - ten, Plof! Niets voor 't huis en al voor

15 *mf*
 't hof! Vle-gelt dol en dof. Kaf dat kunt ge krijgen, Plof! Om d'r neer te zij-gen,
 't hof! Vle-gelt dol en dof. Kaf dat kunt ge krijgen, Plof! Om d'r neer te zij-gen,
mf
 't hof! Vlegelt, vlegelt, vle-gelt dol en dof. kunt ge krijgen, Plof! Om d'r neer te zij-gen,

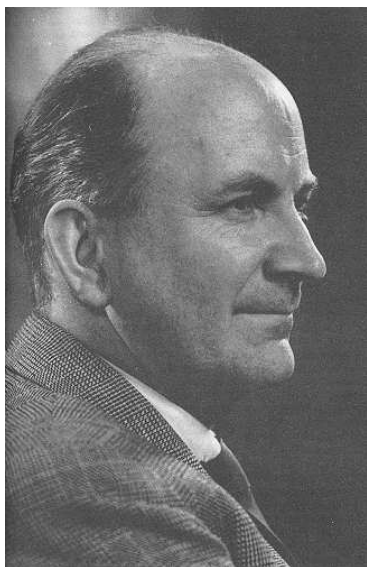
18 *f*
 Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vle-gelt dol en dof. Vlegels op en vlugge,
 Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vlegelt, vlegelt, vle-gelt dol en dof. Vlegels vlugge,
f
 Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vlegelt, vlegelt, vle-gelt dol en dof. Vlegels vlugge,

21 *f*
 Plof! Kromt uw nek en rug-ge, Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vlegelt, vlegelt, vlegelt,
 Plof! Kromt uw nek en rug-ge, Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vlegelt, vlegelt, vlegelt,
f
 Plof! Kromt uw nek en rug-ge, Plof! Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vlegelt, vlegelt, vlegelt,

24 *ff*
 vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt dol en dof, vlegelt dol en dof, plof!
 vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt dol en dof, vlegelt dol en dof, plof!
ff
 vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt, vlegelt dol en dof, vlegelt dol en dof, plof!

Dorserslied - Hendrik Herman Badings 2/2

ging hij aan de Technische Hogeschool in Delft, geologie en mijnbouwkunde studeren. In 1931 behaalde hij het ingenieursdiploma cum laude. Hij werd er assistent aan de afdeling historische geologie en paleontologie.



Intussen had hij zich als autodidact, op basis van vioollessen, een grondige muzikale scholing eigengemaakt, die hij met instrumentatielessen bij Willem Pijper (blz. 177) aanvulde. Als twaalfjarige was hij al begonnen te componeren. Hij ging er gestadig mee door en in 1930 verscheen zijn naam een eerste keer op het programma van het Concertgebouw van Amsterdam: zijn eerste symfonie voor 16 solo-instrumenten werd uitgevoerd. Vanaf 1934 wijdde Badings zich uitsluitend aan de muziek. Hij werd leraar compositie aan het Conservatorium Holthuis in Rotterdam en aan het Muzieklyceum in Amsterdam. Van deze laatste instelling werd hij in 1937 mededirecteur. Tijdens W.O. II stond hij niet afkerig tegenover de Nieuwe Orde. Hij werd o.a. in 1941 tot directeur benoemd van het toenmalige Rijksconservatorium in Den Haag. In die functie kon hij evenwel zijn door de Duitsers afgezette voorganger, de beroemde Sem Dresden, jood, voor deportatie vrijwaren. In 1945 werd hij tot 10 jaar uitsluiting veroordeeld. Deze termijn werd later ingekort tot 5 november 1947.

Na zijn uitsluiting is Badings jarenlang werkzaam geweest als freelance componist. Hij hield zich intensief bezig met radiofonische en elektronische geluidsbronnen. Hierin ver-

richtte hij pionierswerk, vooral toen hij de mogelijkheid kreeg een elektronische studio in te richten in het Philips-Labo in Eindhoven. Hij was de eerste die in 1954 de Italiëprijs kreeg voor zijn radiofonische compositie *Orestes*. In 1959 volgde een bekroning als eerste componist van een elektronische opera. In 1960 was hij medeoprichter van een studio van elektronische muziek aan de Rijksuniversiteit in Utrecht. Hieruit vloeide in 1961 een benoeming voort tot docent in de geluidsleer en de informatica aan het Instituut van Muziekwetenschappen van dezelfde stad. Hij combineerde deze functie met een professoraat in compositie aan de Hochschule für Musik in Stuttgart. In 1962 en 1963 was hij ook gasthoogleraar aan de universiteit van Adelaide (Australië) en aan het Point Park College in Pittsburg (USA).

Enkele maanden na zijn tachtigste verjaardag overleed hij plots aan een hartaanval in zijn landhuis, De Hugten, in Maarheeze.

Composities

Algemeen

Orkestraal: Vijftien symfonieën, 50 composities ander orkestwerk, 48 concerten, 140 kamermuziekstukken, 10 balletten en 6 opera's.

Vocaal: Koorwerk zowel met orkest (20) als a capella (60), liederen (25), 7 declamatoria en 1 oratorium .

Veel elektronische muziek en werk in de 31-toonstemming (hierbij is het octaaf in 31 tonen verdeeld i.p.v. in 12).

Op gedichten van René De Clercq

Dorserslied (*TTB*)

August Louis Baeyens

Antwerpen 5-06-1895

Antwerpen 17-07-1966

Biografie

August Louis Baeyens was een Belgisch violist en componist.

August Baeyens studeerde notenleer, altviool, harmonie en contrapunt aan het Koninklijke Conservatorium van Antwerpen onder andere bij August De Boeck

Composities

Algemeen

Als componist was Baeyens grotendeels autodidact. Baeyens componeerde symfonische werken, kamermuziek, pianomuziek, liederen, cantates, radiomuziek en opera's.

Op gedicht van René De Clercq

De voogden

Jan Bartelsman

Composities

Op gedichten van René De Clercq

De lente komt (*opus 7, SATB, NMI MN-mfII/0442*)

Frans Bats

Sint-Niklaas, 1-9-1908

Sint-Niklaas, 11-7-1963

Biografie [9]

Frans Bats speelde als violist in verscheidene orkesten. Hij verwierf in Sint-Niklaas en omstreken vooral bekendheid als leider van het "Melodisch Dansorkest", een salonorkest waarmee hij ontelbare huwelijksfeesten, bals en feestavonden opluisterde. Zijn dansorkest won verscheidene belangrijke prijskampen.

Frans Bats schreef, vaak onder de schuilnaam Francis Dominique, een aantal succesrijke amusementsnummers.

Composities

Algemeen

Dansmuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Kerstlied (*Adeste*) (*t*)

Wim Berteloot

Moorslede, 28-09-1967

Biografie



Wim Berteloot studeerde aan het Koninklijk Muziekconservatorium te Gent en de "Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn" te Mechelen waar hij in 2000 het einddiploma behaalde. Hij is muziekleraar aan het Klein Seminarie Roeselare en docent aan de Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn (afdeling Roeselare). Wim is ook dirigent van het Mannenkoor "De Kerels" uit Emelgem (Izegem). Hij is stadbeiaardier van Brugge, Menen, Diksmuide en Roeselare. Hij kon in de voorbije jaren als gastbeiaardier concerten in verschillende steden in Vlaanderen, Wallonië, Nederland, Duitsland en Frankrijk.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Er ligt een staat te sterven

Er ligt een staat te sterven

René De Clercq (1877-1932)

Wim Berteloot (1967)

Zang

Klavier

4

1. Er ligt een staat te ster-ven, Was nooit ge-heel ge-
 2. Er ligt een staat te ster-ven, Die o - gen heb-ben
 3. Er ligt een staat te ster-ven, Heel zacht-jes, zon-der

8

zond, Hij liet een volk ver - der - ven, Ging
 zien't Heeft me - nig me - nig wer - ven Een
 pijn. Twee vol - k'ren zul - len er - ven. Ik

11

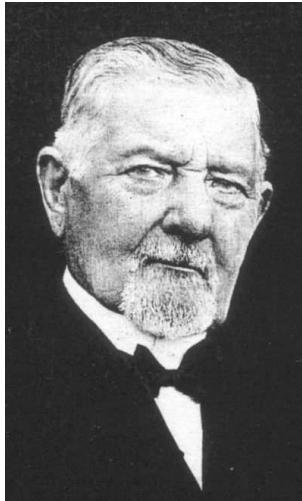
1.-2. 3.

zelf daar - aan ten grond.
 goe - den _ dood ver - diend.
 zal op de uit - vaart zijn.

Jozef Billen

Borgloon 3-5-1858

Borgloon 15-9-1940



Biografie¹⁶

Hij was organist en muziekleraar bij de broeders hiëronymieten in Borgloon. Uit zijn huwelijk met Anne-Marie Josephine Vanormelingen werden 7 kinderen geboren.

Een uit 1908 bewaarde foto van het zangkoor van de Sint-Odulfuskerk bewijst dat Jozef een belangrijke rol gespeeld heeft in het culturele leven van Borgloon. Want als toen, zoals nu, de zitters op een foto belangrijk waren, gold dat ook voor Jozef. Van de 13 zangers zit hij met 3 anderen rustig op een stoel. Hij was een goed geschoolde muzikant, zijn liederen met begeleiding in de *Vlaamsche Zanger* bewijzen dit. Zie ook J.L. Coune, blz. 55.

Composities

Algemeen

Liederen.

Op gedicht van René De Clercq

België bovenal t (1905, *Vlaamsche Zanger* 3)

Gerard Boedijn

Hoorn 19-11-1893

Hoorn 23-9-1972

Biografie [8] [57] [60]

Zijn vader was adjunct-geweermaker van het garnizoen in Hoorn. Hij herstelde ook de muziekinstrumenten van de bataljonskapel van de Hoornse kazerne. Zo kwam Gerard vroeg in aanraking met de muziek. Als 5-jarig jongetje bediende hij reeds het slagwerk van de bataljonskapel.

Vrij snel ging hij naast zijn lievelingsinstrument, de viool, andere instrumenten bespelen zoals fluit, klarinet, later sax en diverse koperblaasinstrumente. Deze vaardigheden maakten dat hij een flinke hulp voor zijn vader was bij het uittesten van de herstelde instrumenten.

Aanvankelijk studeerde hij onderwijzer. In 1909 begon hij viool te studeren aan de muziekschool van het Amsterdamse conservatorium, bij Heinrich Fiedler en Felice Tognie. Contrapunt, harmonie, compositie en orkestratie maakte hij zich eigen bij Bernard Zweers, Cor Kint en later, in Luik, bij Carl Smulders, die zijn werk sterk beïnvloed heeft. In het vioolspel vervolmaakte hij zich bij Julius Röntgen (blz. 185) en Frederik Roeske.

Op 22-jarige leeftijd werd hij als viool- en theorieleraar aangesteld aan de particuliere muziekschool van Jenny Goovaerts in Maastricht.

In 1917 keerde hij naar Hoorn terug, waar hij in zijn levensonderhoud voorzag als privéviooldocent, componist, recensent en als dirigent van zijn eerste fanfareorkest "De Herleving" in Zwaag. Van 1927 tot 1932 was hij werkzaam als directeur van de Veenkoloniale Muziekschool in Veendam en als dirigent van het symfonisch orkest. Hij werd de pionier van de moderne blaasmuziek.

Toen hij in de provincie zijn blaascorpsen dirigeerde, werd hij getroffen door hun muzikale achterstand. Hij heeft zich dan ook ingespannen voor de vernieuwing van het idioom van de blaasmuziek, met succes. Samen met anderen realiseerde hij in Nederland wat Paul Gilson en Marcel Poot in België deden: de

¹⁶Informatie verkregen dankzij Frans Coenen, Borgloon

verlossing uit het isolement waarin de amateuristische muziek van de blaasensembles dreigde te raken, door deze een eigen en oorspronkelijk repertoire te bezorgen. Het wekt dan ook geen verwondering dat Gerard verscheidene onderscheidingen kreeg: In 1959 Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, de Staatsprijs van het Departement van Onderwijs en Wetenschappen en de Visserneerlandiaprijs voor zijn compositie voor beiaard en harmonieorkest.

De viool heeft G. Boedijn nooit verloochend. Hij trad heel veel op als soloviolist en in kamermuziekensembles.

Composities

Algemeen

Meer dan 500 werken voor blaasorkest, beiaard, strijkinstrumenten.

Koorwerken en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Regenlied (NMI, SATB, a capella)

Désiré Boehme

(1873-1951)

Biografie

(°1873, 1951)

Composities

Algemeen

Op gedicht van René De Clercq

Zegen het land, o Heer (HoGent)

Jacobus Bonset

Amsterdam 1-8-1880

Zandvoort 8-10-1959

Biografie [8] [57]

Hij kreeg zijn opleiding aan het conservatorium in Amsterdam van H. Terrie (notenleer), Ulf Schuts (piano) en Bernard Zweers (compositie). Later volgde hij een orgelopleiding bij de blinde organist, A. Pomper. In 1911 werd hij organist van de Nieuwe Kerk, in 1923 van de Oude Evangelische Lutherse Kerk in Amsterdam. Nadien doceerde hij aan een muziekschool in Haarlem. Hij was een bekwame koordirigent en een gewaardeerde solist en begeleider.

In zijn composities toonde hij een duidelijke voorliefde voor het Franse impressionisme.

Naast zijn pedagogische pianowerken verwierf hij ook bekendheid als publicist van de werken: "Het componeren in de vrije stijl i.v.m. koorliteratuur" en "Vademecum van de klavierspeler".

Composities

Algemeen

Piano- en orgelwerken, kinderoperettes, koormuziek en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Avondlied (NMI, TTBB, a capella, 1938)

Bede (TTBB en tenor solo)

Cornelis A. Bonten

Leiden 1-2-1863

Weert 19-11-1938

Biografie¹⁷

Aanvankelijk kreeg hij een opleiding tot bloemist, maar hij bekeerde zich tot de muziek.

Eerst kreeg hij onderricht van zijn vaderorganist, dan van zijn oudste broer; scholing in Gregoriaans gezang van Warma. Gedurende 6 jaar bekwaamde hij zich bij A.J. Ac-

¹⁷Bron: Biografisch archief van de Benelux, microfilm 80

kermann in 's Hage in pianospel en theorie. Voor piano specialiseerde hij zich daarna bij Tibbe en Julius Röntgen (blz. 185). Ook zijn orgelspel perfectioneerde hij bij Nicolai.

Hij was organist in Warmond, gedurende 12,5 jaar en nadien in Leiden bij de paters franciskanen. Terzelfdertijd was hij daar leraar orgel en piano en directeur van 5 zangverenigingen. Hij trad dikwijls op als solist in orgelconcerten.

Composities

Algemeen

Orgel- en pianowerken, cantates voor mannen- en vrouwenkoren, missen, liederen. Koorbewerkingen op liederen van René De Clercq - Hullebroeck (zie ook blz. 258).

Op gedicht van René De Clercq

Het lied van de arbeid(4-st. mannenkoor)

Flor Bosmans

Leuven, 16-7-1892

Beveren, 21-4-1979

Biografie [1]



Nog vrij jong vatte hij aan het conservatorium van Antwerpen zijn klavierstudies aan, waarin de grootsten van zijn tijd hem vormden: August De Boeck, Edgar Tinel en Karel Candael. Op 13-jarige leeftijd was hij al hulporganist in de kerk van OLV ter Sneeuw in

Borgerhout. Een jaar later debuteerde hij als concertpianist. Van 1910 tot 1912 werkte hij als repetitor mee aan de "Liederavonden voor het volk" o.l.v. K. Candael en later Edward Keurvels. Hij gaf voordrachten over P. Benoit, werkte mee aan het opluisteren van toneel en concerten en werd dirigent van de "Vlaamsche Kring" in Mortsel, waarvan Lieven Gevaert voorzitter was. Intussen zette hij zijn muzikale studies verder tot het jaar 1914, waarin hij, na het beleg van Antwerpen, naar London vluchtte. Daar studeerde hij compositie en orkestleiding bij Ronald, de bekende dirigent van het London Symphony Orchestra, waarna hij de leiding kreeg over de "May Harrison Opera Company". Hiermee reisde hij heel Engeland af. Tijdens zijn vierjarig verblijf in Groot-Brittannië, leidde Flor talrijke concerten ten voordele van het Belgisch Oorlogswerk. In die concerten bracht hij de Vlaamse meesters op het voorplan. Hoogtepunt ervan: de uitvoeringen van twee cantaten van P. Benoit, de *Van Rijswijkcantate* en *De wereld in*. Een overtuigende en strijdende Vlaming bleef hij trouwens heel zijn leven. Terug in Antwerpen werd hij in 1921 dirigent bij de Koninklijke Vlaamse Opera en van 1932 tot 1935 directeur ervan.

Het waren toen crisisjaren ook voor musici. Flor wierp zich op als sociaal voorvechter van zijn musici: hij ontwierp het "Plan-Bosmans" dat aan gemeentebestuur de mogelijkheid bood om, naar Weens model, één groot stedelijk symfonieorkest op te richten dat in de beide schouwburgen (de Franse "Royal" bestond toen nog) zou spelen en ook voor concerten zou beschikbaar zijn. Op die manier ving men de dodende werkloosheid op, waarin musici vier tot vijf maanden gedompeld werden. Hun instrument opzij leggen en ander werk zoeken zouden immers de fatale gevolgen geweest zijn.

Als operadirecteur was hij een vernieuwer in inscenering en regie en heeft hij de Antwerpse operacultuur omhooggetild. In 1935 ging Flors leven een andere richting uit: hij geraakte verzeild in de filmwereld en werd o.m. directeur van cinema Astra, die, onder zijn beleid, een buitengewone bloei kende. Tot 1963 bleef hij er beheerder van en na-

dien voorzitter. Hij werd ook afgevaardigd-beheerder van de Cinemabestuurders van België, maar in zijn hart bleef hij altijd een operaminnaar.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

De thuiswever (1911) (AMVC)

Theo Bosman

1882-1953

Biografie

Theo Bosman was hoofonderwijzer in Hoogmadese.

In de oorlogsjaren begaf Bosman zich op enigszins glad ijs door toe te treden als rentmeester van de Erven Cornelis Sprongh, die op dat moment onder NSB-beheer stond. Bosman trachtte zo te voorkomen dat er nog meer nationaalsocialistische invloed in Hoogmade zou komen.

Composities

Algemeen

Theo Bosman genoot landelijke faam als componist van meer dan duizend volks- en kinderliedjes. Daarnaast componeerde hij religieuze liederen en enkele missen.



Op gedichten van René De Clercq

Uitgegeven in het boek: "Uit liedekens voor school en thuis II"

Adeste
Als 't bruine veld
De bieteboom
De bloem der heide
De wiedsters
De zeeldraaier
Hemelhuis
Het lied van de terwe
Het duiveke der zonne
Ik ben van de buiten
Kleine jacht
Kijk mij aan
Klompeliedeke
Liederen leeft
Mijn ventje slaapt
Moederke alleen (*Wiegeliedje*)
Molenaars dochterke
Op de weefstoel
Ring-King
Ren e's wiegeliedje
Rood pioeneke
Troostliedeke
Sarlotteke
Schommelschuitje
Van waar komt gij getreden
Wij willen Holland hou'en
Wist ik nu een schoon nieuw lied

Ludwig Bonvin

Sierre, 17-2-1850

18-2-1939

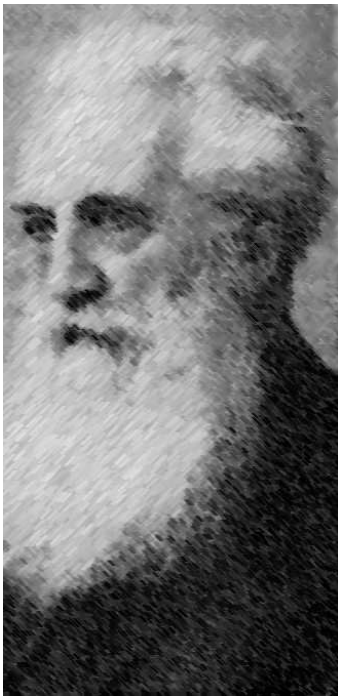
Biografie

Ludwig Bonvin werd geboren in Sierre, Zwitserland op 17 februari 1850. Hij was een bekende jezuïetencomponist en docent aan de Canisius University en Canisius High School van 1887 tot 1913. Zijn talenten waren een belangrijke bijdrage aan het college. Na een lang en vruchtbaar leven, pater Bonvin overleed op 18 februari 1939 op 89-jarige leeftijd.

Composities

Algemeen

De collectie, die nu bewaard wordt in Miracle Boxes in Canisius's Archives Storage Room, bevat zowel gepubliceerde als handgeschreven muziekpartituren. De soorten muziek omvatten: Fuer Orchester, Hausmusik, Kammermusik, Fuer Violine und Orchester, Fuer Violine und Pianoforte, Chorwerke, Fuer Singstimme und Pianoforte, Geistliche Chorwerke, Weltliche Chorwerke, Geistliche Lieder, Weltliche Lieder, Duette (orkestmuziek, kamermuziek, muziek voor viool en orkest, muziek voor viool en piano, koorwerken, muziek voor stem en piano, geestelijke koormuziek, wereldlijke koormuziek, geestelijke volksliederen, wereldlijke volksliederen, duetten).



Op gedicht van René De Clercq

Die sonnige, wonnige Welt, op. 20 (Deutsche Text: Friedrich Wilhelm Weber)

Jetse Bremer

Heerenveen (Ned.) 9-5-1959

Biografie

Jetse Bremer wordt geboren op 9 mei 1959 te Heerenveen. Zijn belangstelling gaat aanvankelijk uit naar trompet, daarna echter steeds meer naar piano en compositie, mede onder invloed van Simon Pluister. In 1977 begint hij een opleiding aan het Stedelijk Conservatorium te Zwolle. Na een korte periode schoolmuziek schakelt hij over op zang met bijvak viool. In 1983 en 1994 studeert hij af op de vakken.



Al vanaf zijn zestiende jaar werkt Bremer met koren. Hij is als tenor verbonden aan het Nederlands Kamerkoor te Amsterdam. Naast componeren en arrangeren van vocale muziek is hij tevens dirigent van diverse koren. Zijn componeren is beïnvloed door o.a. zijn werk als pianist en dirigent in de lichte muziek zoals de musicals 'West Side Story' en 'Joe'. Veel van zijn werken zijn in opdracht geschreven door o.a. Divina, Dekoor, het Erasmuskoor en het Nederlands Kamerkoor. Jetse Bremer componeert in pop- en jazzstijl.

len voor lichte muziekkoren.

In zijn latere carrière legt hij zicht toe op avondvullende werken waarin het koor het leeuwenaandeel heeft. Te noemen zijn *Steen*, voor acteurs, koor en harmonieorkest, *Zand Erover*, een a cappella muziektheatervoorstelling, *Een Zee Van leugens*, een oratorium, *Niet Vergeten*, een kindermusical en een musical met orkest *Goede Buren*.

Composities

Algemeen

Veel heeft hij in opdracht van vocale ensembles geschreven. Dit zowel voor professionele als amateurgezelschappen. De stijlen variëren van jazz, pop tot klassiek en hedendaags. Bekend geworden voor een groot publiek zijn de CD's van het Nederlands Kamerkoor met zijn bewerkingen van Nederlandse volksliedjes en Kerstliedjes.

De laatste jaren heeft hij zich meer en meer toegelegd op avondvullende werken waarin het koor het leeuwenaandeel heeft.

Op gedicht van René De Clercq

Dorserslied (TTBB)

Dit lied werd geschreven in opdracht van "De Coolsingers" o.l.v. Arie Hoek

Ernest Brengier

Sint-Eloois-Vijve 1-3-1873

Gent 25-7-1940

Biografie¹⁸

Toen hij 17 was, verhuisde het gezin naar Oostrozebeke, waar vader zich als bakker vestigde. Ernest was toen al volop met muziek bezig. Zijn eerste lessen kreeg hij van zijn zus Fanny. Nadien vervolmaakte hij zich bij Leo Moeremans (1861-1937) die toen directeur was van de Waregemse muziekschool.

In 1888 trok Ernest naar het conservatorium in Gent, waar hij in 1892 drie eerste

prijzen behaalde: orgel, praktische harmonie en contrapunt. Een jaar later voegde hij er nog twee bij: theoretische harmonie en fuga. Het was Peter Benoit die Brengier in 1896 ontdekte en naar Antwerpen uitnodigde, waar hij Benoits privé-leerling, maar ook zijn vriend werd. Benoit beloofde hem één van de 2 vacante plaatsen aan het Antwerpse conservatorium. Maar het overlijden van Benoit in 1901 verijdelde dat.



Ernest keerde daarop naar Oostrozebeke terug. Daar kwam hij in contact met de familie Lootens. Brouwer Jozef Lootens (1882-1955) had er zijn prachtige domein, De Visscherie, uitgebouwd tot het Vlaamse culturele centrum van de streek, waar de kunstenaars, onder wie ook C. Verschaeve, elkaar regelmatig ontmoetten.

De introverte Brengier kwam vlug tot het besef dat hij als kunstenaar zijn brood niet kon verdienen. Hij stapte dan maar in de handel en werd tapijtenfabrikant, nadat hij samen met een vriend een vennootschap opgericht had in Ingelmunster. Het legde hem geen windeieren. Hij werd welvarend, maar bleef intussen nog verder componeren.

Van 1904 tot 1909 werkte hij 's voormiddags aan zijn *Gudrun*, op Rodenbachs tekst die hij van Jozef Lootens gekregen had. In de namiddag werkte hij in zijn fabriek in Ingelmunster. Door te zware inspanningen werd de componist erg zenuwziek.

Na de dood van zijn vader, in 1918, verliet hij definitief Oostrozebeke. Eerst ging hij met zijn zuster – Ernest bleef ongehuwd – in Peu-

¹⁸Bron: Jan Maddens, *Ernest Brengier, 1873-1940*, in Gamma XXVII, 1975

tie wonen (omgeving Brussel), kwam in 1920 naar Ingelmunster en verhuisde in 1927 naar Gent.

Op 25 juli 1940 benam hij zich op tragische wijze het leven: hij verhing zich aan zijn bedsponde, terwijl zijn zus in de kliniek opgenomen was.

Om volledig te zijn, moet nog gezegd dat Brengier zich engageerde in de artistieke activiteiten in Louise-Marie (Ronse). De kunstminnende familie Ameye stelde er haar prachtige domein Nitterveld, gelegen op de Muziekberg, ter beschikking van de artiesten. E. Brengier raakte er bevriend en warem-pel verliefd op Cecilia Ameye (1879-1953), schrijfster-dichteres en begaafde harpiste.

Composities

Algemeen

Werken voor harp.

Vocaal muziekdrama Gudrun.

Zangspelen: Grietje, de twee koningskinde-ren, de cantate Oostrozebeke.

Koorwerken, liederen op teksten van Guido en Caesar Gezelle, E. Hiel, K. Ledeganck, M. Sabbe, C. Verschaeve e.a.

Op gedichten van René De Clercq

Lentelach

Wederzien

Jozef Cammaert

Aalst 30-8-1878

Brussel 15-7-1963

Biografie [52]

Zijn vader, een organist, was zijn eerste leermeester. Nadien studeerde hij bij Oscar Roels notenleer, bij De Bal piano en bij D'Hulst orgel. In 1897 behaalde hij de gouden stads-medaille voor piano. Ook voor harmonie behaalde hij een diploma.

Beroep en vrije tijd waren helemaal aan de muziek gewijd. Hij werd leraar notenleer aan de stedelijke muziekschool van Aalst

van 1900 tot 1944, pianoleraar aan het Sint-Jozefscollege (het jezuïetencollege), hij stichtte en leidde de symfonische kunstkring *Lyra* van circa 1928 tot 1941.

Een niet onverdienstelijk werk van Jozef was de Nederlandse vertaling van de door vele leerlingen gebruikte *Nouvelle méthode de piano* van A. Schmoll.

Composities

Algemeen

Kleine orkestrale werken, toneelmuziek, cantates.

Koorliederen met begeleiding voor fanfare, liederen, vooral op teksten van de in het Aalsterse bekende dichter, Fons Van de Maele.

Op gedicht van René De Clercq

België bovenal (*t*)

Karel Candael

Antwerpen 4-9-1883

Rotterdam 27-3-1948

Biografie¹⁹

In de wieg lag hij al in een muzikale wereld. Zijn vader, Jozef, was uitbater van de herberg *In de Prins van Luik*, die de zetel was van verscheidene muziekverenigingen. Zijn moeder, Maria Werner, stamde uit een muzikale familie. De Werners waren in Antwerpen gekend als de *Spelemannen* die met hun strijkorkestje volksbals en herbergen animeerden. Op 13-jarige leeftijd begon Karel privé-les te nemen in trompet, bij een lid (misschien de dirigent) van de fanfare. In 1898 engageerde hij zich daarvoor in het conservatorium van Antwerpen. Zo begon de ontplooiing van zijn muzikale begaafdheid.

¹⁹Bron: Chris Duyck, ANZ 1983



Vrij vlug trad hij als tweede trompettist op in Antwerpse orkesten, maar na een tijd verkoopt hij over te schakelen op klavier en compositie. Zijn leraars waren niet de eerste de beste: J. Blockx, E. Wambach, P. Gilson en L. Mortelmans, die de jonge kunstenaar zijn eigen richting toonden.

Door een eervolle vermelding in de prijs van Rome (1907) kreeg hij heel wat aandacht. Hierdoor kon hij de professionele dirigeerstok opnemen en van zijn kunst beginnen leven.

Dirigeren zat hem in het bloed. Amper 16 jaar begon hij met *De Zangkapel-Candael*, later omgedoopt tot Antwerps koor. Vanaf 1906 tot 1914 werd hij de grote bezieler van *Liederavonden voor het volk*, die hun weerklank en navolging vonden in het hele Vlaamse land. Het wekte dus geen verwondering dat hij dirigent werd aan de Antwerpse opera, de Koninklijke Nederlandse Schouwburg en het casino van Knokke (1930-1940). In Knokke was hij ook artistiek directeur. Karel dirigeerde, naast de grote meesters en de werken van onze moderne nationale toondichters, ook heel graag lyrische drama's en cantates van Vlaamse kunstenaars zoals van Benoit, *Charlotte Corday*, *De muze der geschiedenis* (meer dan 3000 uitvoerders in het nieuwe Beerschotstadion in 1920), de *Rubenscantate* en de *Pacificatie van Gent*.

In 1909 huwde Candael met de Duitse Anna Creutz, die later een bekende coloratuur sopraan zou worden. Hun twee kinderen maakten eveneens carrière in de kunstwereld: Peter (1915-1979) als dirigent, Martine (°1922) als danseres en balletmeesteres.

Een groot talent als Candael moet natuurlijk ook andere musici vormen. Hij begon als leraar notenleer (1919) en eindigde in de hoogste leergang van contrapunt en fuga, waarbij hij zich liet kennen als een groot muziekpedagoog.

Tweemaal stelde hij zich kandidaat voor het directeurschap van het Antwerpse conservatorium, in 1933 en 1941. Tweemaal zag hij dit aan zijn neus voorbijgaan, eerst door Flor Alpaerts, dan door Lode De Vocht.

In 1937 werd K. Candael ook benoemd tot directeur van de Vlaamse muziekuitzendingen van het N.I.R. Hij hield het slechts één jaar vol. Het vele werk bracht hem aan de rand van een zenuwinzinking.

Na W.O. II werd hij beschuldigd van *een vreemde houding tijdens de bezetting*. Hij zou zijn dochter, sterballetdanseres, de toestemming gegeven hebben een tournee te ondernemen naar het Oostfront. Na twee jaar kwam de uitspraak: ontzetting uit zijn ambt als leraar aan het conservatorium voor 1 jaar met terugwerkende kracht. Candael is die slag nooit helemaal te boven gekomen.

Hij stierf in Rotterdam, waar hij met zijn beroemde, socialistische mannenkoor, de *Lassallekring*, de *rapsodie voor alt en mannenkoor* van J. Brahms zou dirigeren. Candael was niet al te gerust in de soliste en repeteerde daarom de avond voordien nog eventjes met haar. Candael, die zelf piano speelde, zakte plots voorover. Het concert werd omgevormd tot een in memoriam.

Composities

Algemeen

Orkestwerken o.a. *Levensdroom* (1904), *Poëma* (1931), *Meditatie* (1941), *Passacaglia* en *bourré* (1945).

Balletten (o.a. *De zeven hoofdzonden* (1927), *Het Hooglied* (1936).

Oratorium *Marialeven* (1943).

Kamermuziek, cantates en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste (SATB, a capella)

De avond zijt als zegen (SATB, a ca-

rella), 1910)

De wiesters (4-st. vrouwenkoor a capella)

Het lied van de arbeid

Hoort gij de eik? (t) (3 gelijke stemmen, a capella)

Mijn lied (= Ter zege)

Yvon (Ivo) Ceulemans

Antwerpen 18-3-1905

Mechelen 9-5-1994

Biografie [1] [11]

De Antwerpse componist studeerde aan de stedelijke normaalschool en aan het conservatorium van zijn geboortestad.

Hij had als leraars onder andere Frans Constant D'Haeyer (blz. 85) en Karel Candaël (blz. 44).

Hij behaalde het hoger diploma viool en eerste prijzen in harmonie, contrapunt, fuga, orkestratie en compositie.



Ivo heeft zich zeer lang aan de stelregel van het ouderlijke huis gehouden: muziek is goed als nevenwerk, als beroep is het te riskant. Zijn hoofdbekommernis was inderdaad lange tijd zijn onderwijstaak. Van 1925 tot 1955 in het Antwerpse officiële onderwijs en vanaf 1925 tot september 1974 aan de muziekacademie in Hoboken, waar hij eerst leraar viool en notenleer was en vanaf 1959 directeur. Intussen voelde hij zich genoodzaakt ook te componeren, waarmee hij verscheidene prijzen in de wacht sleepte. In zijn composities experimenteerde hij ook met dodecafonie.

Composities

Algemeen

Drie orkestwerken, ook fanfaremuziek en percussie.

Kamermuziek, o.a. 4 strijkkwartetten, een pianokwartet, een klarinettenkwartet (*Clari-quatronetti*).

Koorwerken.

School- en huismuziek.

Liederen, vooral kinderliederen, veel ervan zijn georkestreerd.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (op. 6, 1941) (t) (ook voor koor)

Jan Baptist Ceulemans

Antwerpen 2-4-1887

Antwerpen 20-11-1938

Biografie [1] [30]

Zijn muzikale studies deed hij aan het conservatorium van Antwerpen.

Hij was ook muziekcriticus en medewerker van de bekende muziekguitgaven *De Ring*.

Composities

Algemeen

Allegretto voor clavecimbel.

Drie volksliederen, zes kleine liederen, negen kinderliederen, Duitse liederen op tekst van Goethe en H. Heine, geestelijke koorliederen.



Daniël Clement

Izegem 13-6-1902

Izegem 29-5-1980

Biografie²⁰

Daniël Clement stamt uit een geslacht waarvan achtereenvolgens overgrootvader, grootvader en vader Clement al sinds het begin van de 19de eeuw het ambt van organist bekleedden aan de Izegemse Sint-Tillokerk. Om die traditie voort te zetten, liet Daniël zich in 1919 inschrijven voor de cursus notenleer en orgel aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent. Later kwam daar nog harmonie, contrapunt en piano bij, zodat hij in 1926 het conservatorium verliet met een eerste prijs orgel, harmonie en contrapunt.

Na deze geslaagde studies werkte hij eerst in de muziek- en platenwinkel van zijn ouders en begon met een broer aan een pianofabriek, waaruit later een meubelbedrijf is gegroeid en waar hij lange jaren werkzaam is geweest. Op muzikaal vlak werd Daniël Clement weldra organist en dit tot 1943, waarna hij nog ruim 25 jaar het orgel bespeelde tijdens de bijzonderste kerkelijke diensten.

Op gedichten van René De Clercq

De zwingel
Dorserslied
Moederke is uit

Hendrik Claessens

1891 - 1969

Biografie



Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Als 't bruine veld



Een revolutionair is Daniël Clement niet geweest. Zowel melodisch als harmonisch bleef hij binnen de perken van de door het volk zo vertrouwde romantische muzikale structuren. Aldus slaagt hij erin de grote massa te boeien en aan te spreken in een taal die gemakkelijk te begrijpen valt. Zijn grootste aandacht ging naar het melodische. Hij wist

²⁰Bron: Hendrik Willaert, musicoloog, Ruislede

Ik kan u niet vergeten

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Daniël Clement (1902-1980)

Zang

p

1. Ik kan u niet ver - ge - ten, Mijn
 2. Ik heb u nooit ver - lo - ren Uit
 3. Dat zingend wiel van va - der, Het
 4. Draait door mijn zang bij - tij - den Een

Piano

p

5

sim-pel lan - de - kij, Bij - mensen die veel we - ten, Veel heb-ben en veel
 de ogen van mijn ziel, Mijn dorpkken en mijn to - ren En - va - ders zingend
 bracht, met staag geruis, Den rij - ken a - vond na - der En - 't bruine brood in
 har - der ron - ken rond, Het maakt in lust en lij - den Mijn ar - men trots ge -

10

zijn. Bij - mensen die - veel we - ten, Veel heb - ben en - veel zijn.
 wiel. Mijn dorpkken en - mijn to - ren En - va - ders zin - gend wiel.
 huis. Den rij - ken a - vond na - der En - 't brui - ne - brood in huis.
 zond. Het maakt in lust en - lij - den Mijn ar - men trots - ge - zond.

Moederke is uit

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Daniël Clement (1902-1980)

Sopranen

1. Moederke is ter kerk, En douw douw douw, Vader-ke moet het
 2. Peinzende ligt hij daar, En pruilt, en broemt; Luisterend als het
 3. Heb je zo-veel ver-driet! Och, douw douw, och! Keppe-ke, schrei maar

Alten

Hum Hum

Tenoren

Hum Hum

Bassen

Hum Hum

6

werk Doen van de vrouw.
 waar' Of ie-mand komt. Sla - pe, sla - pe, sla - pe, klei - ne
 niet; 'k Ben ik hier nog.

Sla - pe, sla - pe, sla - pe, klei - ne

Sla - pe, sla - pe, sla - pe, klei - ne

Sla - pe, sla - pe, sla - pe, klei - ne

12

guit; Sla - pe, sla - pe, klei - ne guit; Moederke is uit.

guit; Sla - pe, sla - pe, klei - ne guit; Moederke is uit.

guit; Sla - pe, sla - pe, klei - ne guit; Moederke is uit.

guit; Sla - pe, sla - pe, klei - ne guit; Moederke is uit.

Moederke is uit - Daniël Clement

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Het avondt uit al de wolken

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Daniël Clement (1902-1980)

Lento

Zang

1. Het a-vondt uit al de wol-ken, het land is al één

p

rit. 3

Piano

Lento

rit.

crdo

5 *a tempo*

rust. O die nu op zijn dor - pel zijn ei - gen vrouwtje

a tempo

8 kust!

2. O die nu met zijn

(l.h.)

(r.h.)

11

kindren, het brood der armoë breekt, en vader-lijkeenvou - dig de taal der liefde spreekt!

Het avondt uit al de wolken (17-8-1936) - Daniël Clement

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

15

18

a tempo

3. Mijn

largo

a tempo

21

p

hert is zonder lief-de, mijn hemel zonder ster!... Het

rit.

25

a - vondt uit al de wol - ken, na - bij en ver.

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk Daniël Clement - Het avondt uit al de wolken (17-8-1936)

Het avondt uit al de wolken – Onuitgegeven lied van Daniël Clement 2/2

Klein moederke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Daniël Clement (1902-1980)

Sopranen

1. Moe - der zit te drie - gen Aan een man - tel - zoom.
 2. Dek - ken zal u zus - je, Ligt ge bloot - ge - woeld;
 3. Moet ge meê naar scho - le, Dwars door weer en wind,

Alten

Hum _____

Tenoren

1. Moe - der zit te drie - gen ___ Aan een man - tel - zoom.
 2. Dek - ken zal u zus - je, ___ Ligt ge bloot - ge - woeld;
 3. Moet ge meê naar scho - le, ___ Dwars door weer en wind,

Bassen

Hum _____

5

Zus - je moet nu wie - gen: Zoe - te - ke, slaap en droom.
 Kus - sen met een kus - je Dat ge bij - na niet voelt.
 Kom dan stil ge - scho - len On - der dien man - tel, kind.

Zus - je moet nu wie - gen: Zoe - te - ke, slaap en droom.
 Kus - sen met een kus - je Dat ge bij - na niet voelt. _____
 Kom dan stil ge - scho - len On - der dien man - tel, kind. _____

Zus - je moet nu wie - gen: Zoe - te - ke, slaap en droom. _____
 Kus - sen met een kus - je Dat ge bij - na niet voelt. _____
 Kom dan stil ge - scho - len On - der dien man - tel, kind. _____

9

Zus - je moet nu wie - gen: Zoe - te - ke, slaap en droom.
 Kus - sen met een kus - je Dat ge bij - na niet voelt.
 Kom dan stil ge - scho - len On - der dien man - tel, kind.

Broe - derke, broederke, broeder - ke mijn, Laat mij uw moederke zijn. ___ Laat mij uw moederke zijn.

Broe - derke, broederke, broeder - ke mijn, Hum _____ Laat mij uw moederke zijn.

Hum _____ broeder - ke mijn, Hum _____ Laat mij uw moederke zijn.

Hum _____ broeder - ke mijn, Hum _____ Laat mij uw moederke zijn.

Klein moederke - Daniël Clement

Stichting René De Clercq Vichtesteeuweg 15, B8540 Deerlijk

Klein moederke(SATB) – Onuitgegeven lied van Daniël Clement

Mijn bleuzerke

René De Clercq (1877 - 1932)

Daniël Clement (1902-1980)

Zang



Piano



1. Mijn bleu - zer-ke, mijn
2. Kijk, kijk, zijn vuis - tjes
3. Geen vlieg-ske mag er

6



kriek - ske, daar lig j'al uit - ge - strekt; — ge - zond ge - lijk een
bal - len, zo kod - dig al - le bei! — Kijk, och, de ste - ken
zoe - ven, geen bloem - ke o - pen - gaan. — Wil moe - der - ke nog




10




bliek - ske, en dicht, en dicht ge - dekt. Weet, kind - jes die — goed sla - pen zijn
val - len van mijn, van mij - ne brei. Maar 't kind - je moet eerst sla - pen eer
toe - ven, 't moet stil, 't moet stil - le staan. Uit kin - der - kes — die sla - pen zijn



15




la - ter flin - ke kna - pen.
ik die op kan ra - pen. Douw, douw, douw, douw, douw, — douw,
d'en - gel-kes ge - scha - pen.




20

Slot



douw. — mm. —



soms uitermate vloeiende melodieën te componeren waarvan bv. bij de liederen de tekstinhoud treffend wordt weergegeven. Voor zijn missen baseert hij zich op gregoriaanse thema's of bekende melodieën (vb. Lourdesmis). Op harmonisch vlak houdt hij zich aan de regels van de klassieke harmonisatie, gekleurd met enkele romantische stijlprocédés. In de koorwerken overweegt het homofone zeer sterk, contrapuntische verwerkingen komen eerder weinig voor, en zijn pianobegeleidingen zijn gebouwd op de liedmelodie.

Dit alles samen genomen, een gemakkelijk aansprekende melodie met een eenvoudige harmonisatie in een picturale begeleiding, maakt de werken van Daniël Clement bereikbaar voor iedereen. Door de talrijke uitvoeringen van zijn cantates, koorwerken en missen binnen en buiten Izegem, door de publicatie van vele liederen wist Daniël Clement een uitgebreid publiek muzikaal te verrijken en eventueel op weg te helpen naar verdere muzikale ontdekkingen.

Composities

Algemeen

Enkele pianowerken.

Cantates, missen, koorwerken (*Van Gansensmars*), liederen op tekst van A. Nahon, René De Clercq e.a.

Op gedichten van René De Clercq

Avondlied

Blijheid

Het avondt uit al de wolken

Ik hoor hem nog

Ik kan u niet vergeten

Klein moederke

Koninkventjes

Mijn bleuzerke (*SATB*)

Mijn ventje slaapt

Moederke is uit (*SATB*)

Wanneer de tijd zal komen

Alfons Cluytens

Sint-Jans-Molenbeek 19-3-1880

Antwerpen 30-1-1955



Biografie [11]

Hij studeerde aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel en werd repetitor aan de Koninklijke Vlaamse Opera van Antwerpen.

In 1913 werd hij begeleider aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen, verbonden aan de leergang voor lyrische kunst van de beroemde Wagnertenor Ernest Van Dyck. Later werd hij eerste dirigent van de Koninklijke Franse Schouwburg in Antwerpen, tot deze in 1933 gesloten werd.

De beroemde dirigent André Cluytens is de zoon van Alfons.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Herinnering

Klompenliedeke (*t*)

Vlaamse kermis

Ad Cominotto

Hasselt, 10-9-1956

Biografie [70]

Nauwelijks 4 jaar oud nam hij het accordeon van zijn zuster ter hand. Het werd het enige speelgoed dat hij niet vernielde! Zijn leven werd vanaf dan muziek.

Ad kon eerder noten dan woorden lezen. Toen hij acht was, ging hij naar de muziekschool, maar accordeon werd toen nog niet onderwezen. Het was een minderwaardig instrument. Het werd dus piano, eerst in Hasselt, dan in Luik. Het accordeon schoof hij echter niet aan de kant. Eenmaal per maand trok hij naar Parijs om er zich verder te bekwamen.

Pas in 1975 hing hij het aan de haak. Hij schafte zich een synthesizer aan en speelde van 1978 tot 1982 in lokale orkestjes.

Daarna maakte hij controversiële en experimentele muziek met *Pas de Deux* (Walter Verdin) en *Coyote and the lost Dacotas*.

In 1988 besloot hij zijn talent te gelde te maken. Hij stichtte Commusic met de bedoeling filmmuziek te maken, wat hem voor enkele industriële video's lukte.

In 1989 werkte hij samen met de meest controversiële Belgische zanger, Arno. Elf jaar duurde de samenwerking, intussen werd Ad bekender en hij werd in tv-shows en radio-uitzendingen gevraagd. Na de samenwerking met Arno werd hij toetsenist-componist bij bekende namen als Viktor Lazlo en Mama's Jasje.

Composities

U Nu! de integrale geschiedenis der Nederlandstalige poëzie.

Op gedicht van René De Clercq

Toen Marcel Vanthilt, altijd gebrand op iets nieuws en creatiefs, gevraagd werd een Nederlandstalig poëzieprogramma samen te stellen, vroeg hij aan Ad Cominotto de muziek erop te componeren.

Het resultaat werd een cd, U-NU, met ondermeer het lied Plof.

Plof (= *Dorserslied*), zie ook in *discografie blz. 265*.

John Coppens

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Geen lachje kan mijn lijden sussen

Joseph Lambert Coune

Heers 19-3-1867

Veulen 13-12-1953



Biografie [72]

Joseph Lambert Coune deed zijn studies in de seminaries van Sint-Roch en Luik. Na zijn priesterwijding in 1891 werd hij onderpastoor in Leut.

Naast zijn christelijke roeping bleek pastoor Coune over bijzonder muzikaal talent te beschikken en was hij een begaafd liedercomponist.

In 1900 werd hij tot pastoor benoemd in Hendrieken-Voort. Toen hij op rust ging in 1951, ging hij in Veulen wonen.

Men kan niet over Lambert spreken zonder zijn twee jongere broers-priesters te vermelden: Martinus (°5-2-1873) en Victor (°5-5-1876). De mensen noemden ze de *koene klokken*: ze zongen goed. Martinus was overigens muzikleraar, terwijl Lambert eerder gekend was als klavierspeler. Alle drie hebben ze zich ingezet voor het Vlaamse lied. Grootste verdienste hiervoor heeft Martinus. Van in zijn studententijd begon hij, als vurig flamingant, alles te verzamelen wat betrekking had op het

Geen lachje kan mijn lijden sussen

René De Clercq (1877 - 1932)

John Coppens

Moderato

Zang

1. Geen lach-je kan mijn lij-den
2. De win-ter zal zijn wee-dom
3. Weer zul-len zo-mer-nach-ten

Klavier

5

sus - sen, Geen lach - je mild. Ik wil het op uw mond uit - kus - sen, Al -
waai - en In 't kran-ke bos; En, zuch-tend, ge-le bla - ren zaai - en Op
zin - gen Met stil - le stem. En gij zult van de bed - de sprin - gen: Daar

9

mach - tig-wild! Dan zal ik gaan mijn ver - re gan - gen, In
't grau - we mos. Dan zal ik kla - gen in die klach - te Mijn
hoor ik hem! Dan zal ik ko - men en u vin - den Voor

12

heil - gen vreë; En dra-gen lief-d'en lief-de - lan - gen In 't har-te mée..
lief - de-lied; En gij zult we-nen bij het zach - te: Ver - geet-mij-niet!
u - we deur; En bloe-men in uw ha-ren win - den Vol kus - sen-geur.

Vlaamse lied en het volkslied. Onder de initialen MC gaf hij zes delen van *De Vlaamsche Zanger* uit, waarvan de kaft door Felix Timmermans getekend was. Martinus' broers hielpen bij het uitgeven, zoals dat ook het geval was bij de *Godvruchtige Zanger*. Beide zangbundels werden bij een neef van de familie gedrukt. Ze haalden een oplage van meer dan 100 000 exemplaren. Pastoor Lambert Coune publiceerde daarin onder het pseudoniem *L.C. Van Hengerke*. Hij zorgde ook voor de klavierbegeleidingen.

Pastoor Coune was een schalkaard. Toen in 1975 de pastorie van Hendrieken-Voort verkocht werd en een nieuwe eigenaar kreeg, brak men de keukenvloer uit en vond men een stenen potje, met rode lak verzegeld. Het potje werd geopend en gaf zijn geheim prijs: een in 1903 handgeschreven lange boodschap van pastoor Coune, een 10-centstuk en een medaille als beloning voor de vinder. In een van zijn dagboeken over het leven in Hendrieken-Voort vraagt de pastoor "verschoning" aan de vinder van dit potje, omdat hij geen grote schat meer zal vinden.

Composities

Algemeen

Geestelijke gezangen.
Profane liederen.
Klavierstukken, klavier en instrument.

Op gedichten van René De Clercq

Het lied van de terwe ((SATB, met piano))
Mijn klein, klein dochterke

Edward Criel

Gent 1875
Algiers 1927

Biografie [32]

Hij studeerde muziek aan het Gentse conservatorium, leerde klavier en hobo spelen, bekwaamde zich in compositie bij Mathieu, J. Blockx en in Frankrijk bij Vincent d'Indy

(1851-1931) van wie de lessen in compositie befaamd waren.

Hij werd tweede orkestmeester in de *Franse Schouwburg* in Gent. Hij huwde met de Gentse klavierspeelster B. De Moor.

Composities

Algemeen

Marsen.
Liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Het duiveke der zonne
Mijn hartje is een vogel (t)

Hubert Cuypers

Baexem (Nederland), 26-12-1873
Amsterdam 22-2-1960



Biografie [65]

Hubert was zevende uit een gezin van tien kinderen uit Baexem, een klein dorpje tussen Weert en Roermond. Zijn studies begon hij bij zijn vader, zette ze in Roermond voort bij de broers Guillaume, piano bij Louis en viool bij Paul, en voltooide ze, van 1888 tot 1891, aan de kerkmuziekschool in Aken. Terwijl hij nog studeerde aan het "Gregoriushaus" in Aken, kwamen daar dirigenten uit twee steden om er een organist voor hun kerkkoor te zoeken. Franz Nekes, de belangrijkste leraar van Cuypers, liet een strikt anonieme proefauditie houden tussen zijn drie beste leerlin-

Het lied der terwe

René De Clercq (1877 - 1932)

Joseph Lambert Coune (1867-1953)
Bew. Didier Debels

S.
A.

1. Heer-lij-ke ter-we, sier-sel der aar-de, goud in uw ver-we, goud in uw waar-de!
2. Waai in de win-den, straal in de zon-ne, e - del-ge-zin-den eeu - wi-ge won-ne!
3. Maai-ers, de zei-sens hecht in de han-den! Vol-gen-de mei-sens, bindt u-we ban-den!
4. Bun-dels en scho-ven, wa-gens die kra-ken, voe-ren tot bo-ven bo-men en da-ken!
5. Han-den die zwaai-en! Her-ten ten hoog-ste! Za - lig die zaai-en, za - lig die oog-sten!

T.
B.

Piano

9

Heer - lij - ke ter - we, vroom-heid en vreugd! Rijk is de boer als de ter - we deugt!

17

Rijk is de boer als de ter - we deugt!

Het lied van de terwe in een 4-st. bewerking van Didier Debels, met pianobegeleiding

Op de weefstoel

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Hubert Cuypers (1873 - 1960)

$\text{♩} = 116$

1. Zit ik op mijn stoe-le-ke, tiek - tak, tiek, en speel ik met mijn spoe-le-ke,
 2. Weef ik aan mijn web-be-ke, tiek - tak, tiek, ik doe 't al voor mijn keb-be-ke,
 3. Le-ver ik mijn lap-pe-ke, tiek - tak, tiek, ik koop heur man-tel-kap-pe-ke,

4 *p* *un poco con moto*

tiek - tak, tiek, dan denk ik op mijn tje - le - ke en
 tiek - tak, tiek, ze sna - tert als een sneb - be - ke, en
 tiek - tak, tiek, we trip - pen van het trap - pe - ke, en

un poco con moto

6 *mf* *dim. et rit.*

zing me zot en ziek; tiek - tak, tiek - tak, tiek - tak, tiek.
 bleust ge-lijk een kreek; tiek - tak, tiek - tak, tiek - tak, tiek.
 dan - sen op mu-ziek; tiek - tak, tiek - tak, tiek - tak, tiek.

mf *rit.* *dim.*

gen, waarna de beide dirigenten Cuypers kozen als degene die ze hebben wilden. Al voor zijn eindexamen was Hubert dus zeker van een benoeming, hetzij in Graz, hetzij in Amsterdam. Het werd Amsterdam, omdat zijn moeder, die intussen weduwe was geworden, Graz veel te ver van Baexem vond. Heel zijn verder leven, behalve enige jaren voor W.O. I, toen hij als forens in Bussum woonde, is Cuypers Amsterdammer gebleven.

In 1897 huwde hij er met de Amsterdamse koopmansdochter Mathilde Fuchs. Muzikaal genoot hij veel aanzien door zijn orgelbespeelingen in vele kerken. Toch was hij in eerste instantie als organist verbonden aan het Sint-Alphonsuskoor van de kerk der redemptoristen aan de Keizersgracht. Na enkele jaren werd hij ook dirigent van dit koor. Hij stond bekend als een gaaf vertolker van Palestrina. Ook voor een stijlvolle uitvoering van het gregoriaans werd hij al geroemd, toen de resultaten van de studies die de benedictijnen erover hadden ondernomen, nog niet gekend waren. Cuypers' meesterschap in klassieke polyfonie en gregoriaans was zo groot, dat de beroemde Bernard Zweers zijn leerlingen naar Cuypers' repetities stuurde om van beide stromingen een juist beeld te krijgen.

Vijfentwintig jaar bleef hij organist-dirigent van het Sint-Alphonsuskoor. Dan werd hij dirigent van het koor van de Olbrechtkerk, een functie die hij spoedig wisselde voor eenzelfde taak bij het koor van de Sint-Agneskerk dat hij tot zijn afscheid in 1955 leidde. De mooie resultaten die Hubert met zijn kerkkoren bereikte, maakten natuurlijk ook dat hij als koordirigent op het concertpodium kwam. Gedurende 50 jaar is hij in dit kader in dienst geweest van een twaalfstal koren.

Composities

Algemeen

Enkele instrumentale werken.

Kerstoratorium, liturgische werken, waaronder een Te-Deum en veel missen (men noemde hem "De Hollandse Perosi"), 3 declamatoria voor spreekstem en orkest, 3 oratoria en 2 operettes.

Op gedichten van René De Clercq

De bieteboom
Het lied van de terwe
Koninkventjes (t)
Moederke alleen (t)
Of hij zal komen
Op de weefstoel
Ring-King (t)
Sarlotteke
Terwe (*dikwijls uitgevoerde declamatoriummuziek, 164 blz., beschikbaar onder meer in [6]*) (t)Cuypers—seezie Het lied van de terwe
Van 't spinsterke
Van Pier de mandenmaker (t)
Vlaamse kermis

Didier Debels

Kortrijk 1949



Biografie

Didier Debels werd geboren in Kortrijk in 1949. Hij studeerde als 6-jarige piano aan het Stedelijk Conservatorium in Kortrijk bij Mevr. Boedts. Dit instrument bespeelde hij wel al sinds 3-jarige leeftijd. De passie voor muziek was dus zeer vroeg ontstaan maar werd tijdens deze lessen voor het eerst gevoed. Hij begon dan ook vrij vlug via Antoon Declercq, die toen koster-organist was in de St.-Rochuskerk in Kortrijk, en Albert Vanhoutte, toenmalig organist in de St.-Maartenkerk, het orgel te bespelen.

Op 14-jarige leeftijd begon hij te componeren. Missen voor drie- en vierstemmig koor, motetten, liederen, fantasieën en bewerkingen voor orgel en voor instrumentale muziek, zijn slechts een greep uit zijn werk.

Ongeveer rond diezelfde tijd werd hij gevraagd om te dirigeren. Dit doet hij tot op vandaag nog bij het koor Volta in Deerlijk.

Daarvoor was hij al vaste dirigent bij het Sint-Rochusmannenkoor in Kortrijk en het Sint-Salvatorchoor uit Harelbeke.

In 1989 schreef hij de Markus-Passie (voor mannenkoor of gemengd koor en symfonisch orkest). Deze werd toen het eerst uitgevoerd in de Sint-Rochuskerk in Kortrijk. In 2003 werd de Passie opnieuw uitgevoerd in Kortrijk en in Harelbeke.

Hij verleende zijn medewerking aan tal van concerten, vooral rond Peter Benoit. Hij deed dit als dirigent en begeleider.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

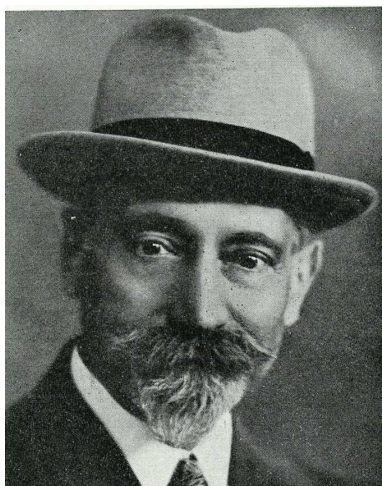
Alaba

Geef arbeid mij (SATB, piano-, fluit-, klarinet-begeleiding)

August De Coninck

Antwerpen 8-10-1873

Antwerpen 4-5-1954



Biografie [30] [66]

Op de Seefhoek in Antwerpen kende toentertijd, zoals overal in Vlaanderen, de St.-Amandsparochie een grote bloei, dankzij de 7 onderpastoors en de pastoor-deken die natuurlijk elke dag een gezongen mis deden.

Muzikaal hadden de broeders van de christelijke scholen een ruim aandeel in de bloei: ze rekruteerden zangers onder hun

leerlingen en oud-leerlingen van hun St.-Henricusinstituut en richtten in 1906 een kinderchoor op en één jaar later een mannenchoor, "Schola Cantorum Pius X". In 1907 werd August De Coninck aangesteld als organist in de St.-Amandskerk en als muziekleraar aan het St.-Henricusinstituut.

Hij werd de bezieler van beide koren, waarvoor hij uiterst productief werd. August was astmapatiënt en dagelijks 8 missen zingen was voor hem een zware opgave. Daarom liet hij zich bijstaan door knapen uit het kinderchoor.²¹

De Coninck bleef ongehuwd en wijdde zich ten volle aan composities voor zijn koren. Voor het St.-Henricusinstituut werd de Schola Cantorum een zegen: door haar prestaties raakte het in heel Antwerpen bekend.

Zijn godsdienstige muziek heeft De Coninck strikt opgebouwd naar de pauselijke polyfo-nievoorschriften. Ze is krachtig, stijlvol en een weelde voor het oor, aldus getuigenissen.

Composities

Algemeen

Kerkmuziek (orkest en orgel), vooral missen w.o. de missa "O sacrum convivium", motetten, koormuziek, lyrische drama's voor koren en orkest, het oratorium "Agnes" voor soli, koren en orkest, een 100-tal liederen voor kinderen en volwassenen, de kindercantate "Voor God en vaderland" en heel wat toneelmuziek en zangspelen.

Op gedicht van René De Clercq

Het puiteke (in cijferschrift en in handschrift)

Aimé De Cort

Hekelgem 1883 – 1942

Biografie [30] [32]

Hij werd geboren in Hekelgem bij Aalst. Hij stamt uit een familie van onderwijzers en opvoeders, behaalde het onderwijzersdiploma in Lier, werd leraar Nederlands en la-

²¹Eén van hen, Jules Bergers, (die nu in Geetbets woont) bezorgde ons deze informatie.

Alaba!

René De Clercq (1877 - 1932)

Didier Debels



A - la - ba! a - la - ba! Bles - se, Bla - re, kalf en koe, voort, te ga-re,



toe! A - la - ba! a - la - ba! war - me wach - ten stal en stroo. Van de



grach-ten, roô! A - la - ba! a - la - ba! bra - ver, bra - ver,... rep - je nu,



uit__ de kla-ver, hu! A - la - ba! a - la - ba! Ster-re, u slaat er



't kalf te zwaar; 'k zie't, ge gaat er naar. A - la - ba! a - la - ba!



Lies _ wacht Dees - ten aan de poort... Toe, mijn bees-ten, voort!

Alaba Didier Debels

Geef arbeid mij

René De Clercq (1877-1932)

Didier Debels

Moderato (♩ = c. 65)

S.
A.

4

1. Geef ar - beid mij en krach - ten te - vens en
2. De wil, de trots, te dur - ven den - ken, tot
3. Van mij, wie leeft van zij - ne schan - de, wie

T.
B.

4

8

'k sta voor mij - ne zie - le borg. Wat vult er d'ij - del - ten des
daad te sme - den een ge - dicht; in schoonheid heel zijn ziel te
niet de nood zijns broe - ders treft! Van mij, wie niet in vrij - e

11

le - vens ten - zij de strenge zwa - re zorg? O, goed te zijn in al dat
schen - ken aan 't ar - me volk dat smacht naar licht; niet mee - ge - dre - ven voort te
lan - de zichzelf tot vrij - e man ver - heft. O Vlaand'ren, bre - ke uw zon de

15

slecht is, o, trouw te zijn in al dat vals! De moed, te
vlot - ten maar zelf te stu - wen in de stroom; te stre - ven
wolk uit, we - ze elk een kracht, een macht, een mens. Goed - heil! De

18

staan waar 't arme recht is, dat is mij rijkdom bo - ven all's.
waar de laf - fen spot - ten; o vrijheid, vrijheid die ik droom!
we - reld sluit geen volk uit; het rijk der bra - ven heeft geen grens.

Geef arbeid mij Didier Debels

Het puiteke

René De Clercq (1877 - 1932)

Aug. De Coninck 1873-1954

Zang *mf* *Vlug*

1. Geen kloe - fe en kletst er in 't kra - kende kruid, of, plompe! daar pletst er een
4. Het strekt hem en strijkt, en hoe die - per het duikt, hoe lomper het lijkt, en hoe

Klavier *mf*

4

pui - te-ke uit. 2. Het dompelt in 't wa-ter zo
dik - ker ge - buikt. 5. Het sribbelt en stre-velt, en,

tr

8

po - tig te per, een krin - ge - tje gaat er een voet - je ver. 3. Het
eer ge - 't ziet, daar kruipt het en kre-velt in 't roeren - de riet. 6. En

tr *rit.* *a tempo* *rit.* *sfz* *a tempo*

12

schiet hem zo stil-le en 't rekt met - een _____ zijn
maak maar gedruis en stamp maar een keer: _____ het

mf

16

buik en zijn bille en zijn ach - terbeen.
zit in zijn kluis en 't en toont hem niet meer.

f *mf*

ter directeur van het atheneum in Sint-Jans-Molenbeek.

In 1923 publiceerde hij, op vraag van zijn Vlaamse collega's, 25 prettige kinderliederen, waaronder ook een lied op tekst van René De Clercq .

De opvoedkunde en de letterkunde haalden het bij hem op de muziek.

In 1924 al beschouwde hij zijn schepende muziekperiode als afgesloten en intensiverde hij in het verfranste Brussel zijn voortrekkersrol in de Vlaamse strijd.

Zijn activiteiten: bekend opsteller van *Het Laatste Nieuws*, lid van verscheidene Vlaamsgezinde genootschappen in Brussel, folklorist, schrijver van Vlaamse schoolboeken, publicist in veel opvoedkundige tijdschriften, schrijver van toneelspelen, vooral voor kinderen, medewerker aan de *Muziek-Warande* (zie Hullebroeck, blz. 117), enz.

J. Noben schrijft over zijn composities: *De muze van De Cort is een vogeltje dat niet hoog vliegt, maar een prettig deuntje kweelt.*

Composities

Algemeen

25 kinderliederen.

Op gedicht van René De Clercq

Ik ben van de buiten (*t*)

Philippe De Coster

Op gedichten van René De Clercq

'k Zal wel
Sarlotteke
Smidje-Smee

Octaaf de Hovre

Nederbrakel 23-1-1876

Oudenaarde 5-4-1951



Biografie²²

Octaaf Marie Jean François Joseph de Hovre stamde uit een familie van organisten. Hij zag, als jongste van vijf, het levenslicht in Nederbrakel, waar zijn vader koster was. Hij studeerde aan de normaalschool van Sint-Niklaas en aan het Koninklijk Muziekconservatorium van Gent. In 1920 huwde hij in Heusden (O-VI) met Marie-Thérèse De Clercq. Uit het huwelijk werden 2 kinderen geboren. In 1900 vestigde hij zich in Oudenaarde waar hij koster-organist werd tot aan zijn dood op 5 april 1951. Van 1900 tot 1936 was hij muziekleraar aan het plaatselijke Onze-Lieve-Vrouwecollege. Met medewerking van het stadsbestuur stichtte hij de symfonie Pro Arte, waarvan hij de enige dirigent was tot 1940. Hij componeerde veel, soms onder de schuilnaam Ralph Super. Vele werken werden nooit uitgegeven. Op 18 november 1907 werd een ANV-avond in Gent, waar De Clercq een voordracht hield over *Hooft als lyriker*, besloten met liederen van L. Mortelmans en O. de Hovre op teksten van René De Clercq.

Composities

Algemeen

Harmoniemuziek, kwartetten, klavier- en orgelwerken.

²²Bron: Amanda de Hovre, dochter van de componist


'k Zal wel

René De Clercq (1877 - 1932)

Philippe De Coster

Tamelijk snel

Klavier



Zang

mf

1. 'k Hoor ze zeggen: be - zing de bui - ten, laat de flin - ke
2. 'k Hoor ze zeggen: de vel - den bloei-en, al de ro - zen -
3. 'k Hoor ze zeggen: help ons oogsten, zin - gend ko - ren en

Klavier



8

me - rel flui - ten, laat de groe - ne ko - rens rui - sen, en de ha - gel, de
hert - jes gloei - en, en het blau - we ver - geet-mij - niet - je wacht nog op een
kus - sen oog - sten, Bind - sterkens met a - ren-kran - sen roe - pen naar u om

Klavier



12

ha - gel bui - sen, 'k Zal wel, 'k zal... Doch mijn lie - ve - ke gaat vooral.
lief - delied - je. 'k Zal wel, 'k zal... Doch mijn lie - ve - ke gaat vooral.
mee te dan - sen 'k Zal wel, 'k zal... Doch mijn lie - ve - ke gaat vooral.

Klavier



Sarlotteke

René De Clercq (1877 - 1932)

Philippe De Coster

Allegretto

Zang *p*

1. O, als ik u zacht in mijn
2. Uw oog is zo bruin en zo
3. Van lief - de de vol - heid, van
4. Ach, kus - sen we elkander, gij

Klavier *mf* *p*

4

ar - men neem, lief zot - te - ke,
zoet als zeem, van 't potte - ke.
vals - heid geen zweem, hertbotteke!
lacht en ik schreem, lief zotteke.

En weet - je voor ons niet een

fp

8

hut - je van leem, Sar - lot - te - ke? Jo - chei, jo -

f

12

chei, een hut - te - ke in de hei!

Smidje-smee

René De Clercq (1877 - 1932)

Philippe De Coster

Schalks en licht voor te dragen *mf*

Zang

1. Gij lief ver - raderke, smid - je - smee, gij

Klavier

9 *een weinig terughouden*

hebt van uw vaderke een aard - ke - mee. Uw blau - we kijkekes, schoon en schuw, ze slaan mij met

18 *mf*

spijker - kes vast aan u. En of ik nu spar - tel en

27

of - ik mij keer; ze mo - k'ren en martelen mij nog meer. En roep ik: er - ber - men! Roep - ik:

36 *p een weinig terughouden*

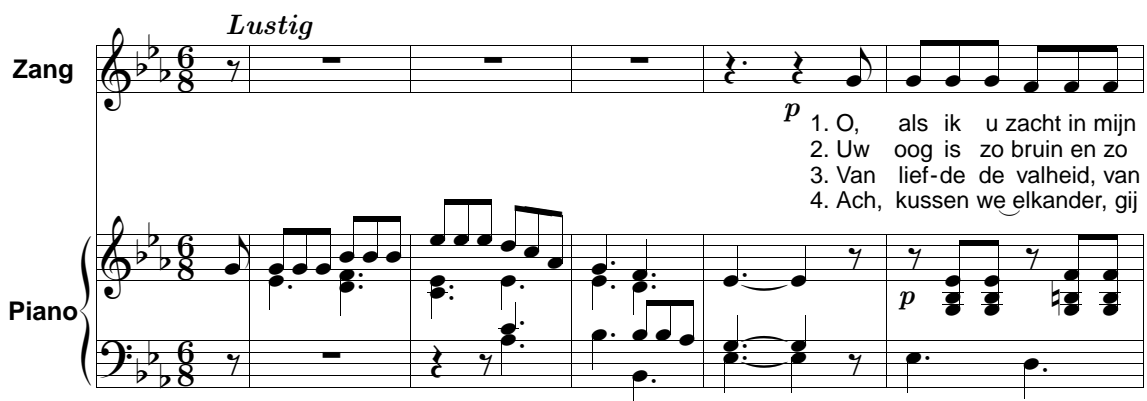
Moord! Gij lacht om mijn ker - men en ha - mert voort!

Sarlotteke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Octaaf de Hovre (1876-1951)

Zang *Lustig*



p 1. O, als ik u zacht in mijn
2. Uw oog is zo bruin en zo
3. Van lief-de de valheid, van
4. Ach, kussen we elkander, gij

Piano

6 *Refrein*



ar - men neem, lief zot - te - - ken, _____
zoet als zeem, van 't pot - te - - ken. _____ En weet je voor ons niet een
valsheid geen zweem, hertbot - te - - ken!
lacht en ik schreem, lief zot - te - - ken. _____

10



hutje van leem, Sarlot - te - ken? _____ Jo-chei, jochei, jo-chei, jochei, een

15 *f*



hutteken in de hei! _____ Jochei, jo-chei, jochei, jo-chei, een hutteken in de hei! _____

Gelegenheidskantaten, oratoria, dramatische werken, zangspelen, missen, liederen (3 Vlaamse liederbundels).

Op gedichten van René De Clercq

'k Zal wel
Adeste
De wiedsters
De zeeldraaier
Ik ben van de buiten
Klein moederke
Moederke alleen
Moederke is uit
Op de weefstoel
Ring-King
Sarlotteke
Sinte-Maartensavond
Smidje-Smee
Van Pier de mandenmaker
Van de zanger (t)

Jac. de Jong

Nieuwer-Amstel 18-7-1878

Biografie

Jacques de Jong volgde in zijn geboorteplaats de lessen van J. Stolwerk, voorganger van Hub. Cuijpers. Daarna vertrok hij naar Regensburg (Beieren), waar hij authentieke kerkmuziek, contrapunt, kerkelijke compositie-leer studeerde. In Aug. 1898 werd hij benoemd tot directeur-organist van de O. L. Vrouwekerk te Haarlem, richtte daar in 1902 de zangvereniging „Arti et Religions” op. en bedankte in 1909 als dirigent. In december 1909 opende hij een cursus in Katholieke kerkzang „Schola Gregoriana”, die door een 60-tal leerlingen gevolgd werd.

Hij componeerde verschillende kerkelijke composities, waaronder een Mis. Verder „Veni Creator”, op. 7, „St. Josephlied”, „Welkomstzang”(J. v. Breemen Jz.), enz. Hij schreef vrij geregeld muzikale verslagen in de N. H. Courant.

Composities [73]

Algemeen

Hij componeerde verschillende kerkelijke composities, waaronder een Mis. Verder „Veni Creator”, op. 7, „St. Josephlied”, „Welkomstzang”(J. v. Breemen Jz.), enz. Hij schreef vrij geregeld muzikale verslagen in de N. H. Courant.

Op gedicht van René De Clercq

De avond zijt als zegen, *NMI, (t) (SATB)*
Van Pier de mandenmaker

Jos de Klerk

Merksem 8-1-1885

Haarlem (Nederland) 5-11-1969

Biografie²³

Jos de Klerk werd in Merksem geboren uit een Nederlandse vader en een Vlaamse moeder.

In Merksem was Jos de Klerk stichter van de destijds zeer hoog aangeschreven toneel en letterkundige kring „De Nachtegaal”.

Rond 1910 volgde zijn benoeming als muziekleraar bij de gemeentescholen.



Hij vluchtte in 1914 met zijn gezin naar Haarlem. Aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen had hij eindexamen afgelegd als fluitist en zanger en de tweejarige

²³Informatie genomen uit een programma van een De Klerkviering in Merksem.

Pier de mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932)

Jac. de Jong 1921

Pittig. Voorspel en tussenspel

Zang



Klavier



4



1. Pier zei: ik weet een voor - deke, Een voor - de-ke voor u. We trek-ken 't kor-te
2. Een huis-ke met een ho - veke, Een keu - ken met een schouw. Wat stoe-len en een
3. We ko-men, met ons han - dekes, Wel mak - k'lijk aan de kost. Ik maak er voort mijn
4. En kun-nen wij wat stui - verkes Be - spa - ren op 't ge - win, Ze gaan al - zeer en
5. Blaast dan een gunstig win - de-ke Het won - derschipke al-hier, We ko - pen ons een
6. Gij kiest uit al mijn wie - gekes, Het al - lersier - lijk - ste uit; En jaagt de dol - le



10



f *Refrein*

koor - de-ke, Ka - trien, we trou-wen nu.
sto - ve-ke, En wij daar man en vrouw.
man - dekes, Mijn win - kel wordt uw post. Trien - lief, is dat geen plan? Trien -
zui - verkes Den aar - den spaarpot in.
kin - de-ke, En he - ten 't Trientje of Pier.
vlie - ge-kes Met kus - sen van zijn huid.



15



lief, is dat geen plan? Trien - lief, is dat geen plan, geen plan? Trienlief, is dat geen plan?



operacursus van de Wagnertenor, Ernest van Dijck, gevolgd.

Van 1916 tot 1960 doceerde hij aan het Mulo²⁴ van de Mariaschool en van 1915 tot 1960 aan de School voor Toonkunst, waar hij vele fluitisten opleidde.

Af en toe dirigeerde hij massakoren bij uitvoeringen van openluchtcantates als de Rubenscantate van Peter Benoit.

Composities

Algemeen

Harmonie, concertino voor trompet.
Cantates, missen en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Avondlied (*t*) (SATB) (KBR)
Karmkindeke

Emiel Delin

Laken 13-11-1873
Wilrijk 27-6-1947-

Biografie



Hij is zoon van Charles Jean François De Lin en Octavie Rosalie Laumans (institutrice communale). Zijn muziekopleiding kreeg hij aan het Koninklijk Conservatorium Antwer-

pen van Peter Benoit (viool en piano) en privé bij Lodewijk Mortelmans (contrapunt en fuga). Alhoewel opgeleid tot musicus, bevonden zijn werkzaamheden voornamelijk plaats op het gebied van de muziekpedagogie. Vanaf 1925 was hij docent notenleer aan hetzelfde instituut waar hij les had gekregen.

Composities

Algemeen

Hij schreef enkele werken waarvan zijn Drie liederen uit circa 1924 enige bekendheid kregen.

Op gedichten van René De Clercq

De mulder (*t*)
Ring-King (*t*)
Van 't spinsterke (*t*)
De zwingel (*t*)

Herman J. den Hertog

Haarlemmermeer 13-1-1872
Amsterdam 7-3-1952



Biografie [8] [39]

Hij was onderwijsspecialist en als zodanig wethouder voor onderwijs van de gemeente Amsterdam van 1914 tot 1921. Hij maakte naam als directeur en dirigent van de Vereniging tot Verbetering van de Volkszang in Amsterdam.

²⁴meer uitgebreid lager onderwijs

Liederen, leeft

René De Clercq (1877 - 1932)

H.J. den Hertog

Uitbundig, voortstuwend

S1.
S2.



1. Lie - de-ren, oud als het volk is, lie - de-ren, jong als mijn
2. Ruist met den zwier van de ha - ver, riekt met de geur van het
3. Heft die daar hurkt in het lij - den, hoog in de kracht van uw
4. Hei - sa, mijn lied van den dor - ser! Hei - sa, mijn lied van den

A.



4



hart, als mijn hart, ——— klaar, als de zon uit de wolk is, luid, als de vreugd uit de
hooi, van het hooi; ——— springt met de boer op zijn dra - ver, licht met de meis-jes in
vreugd, van uw vreugd! ——— Leert hem, in da - gen van strij - den, da - den van man-lij-ke
knecht, van den knecht! ——— Klinkt, en de vuis - ten zijn for - ser, klinkt en de kop - pen gaan




8



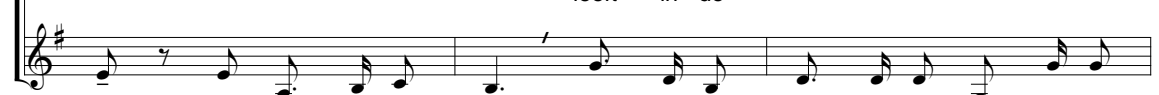
smart, uit de smart, ——— Leeft in de
tooi, in heur tooi! ——— Juicht om de sterk - - te, den
deugd, des mans deugd! ——— Wijst hem de
recht, ze gaan recht! ——— Leeft in de



11



gloei, de gloei en de glans, leeft in de
juicht om de schoon-heid, de schoon-heid des
wijst hem de
leeft in de



14



lands, ——— de schoon - heid des lands! schoon - heid des lands!



schoon-heid des lands!

Vanaf 1903 werkte het koor van deze vereniging geregeld mee aan de uitvoeringen van de Mathäus-Passion en ook aan andere werken waarbij kinderkoren vereist werden.

Composities

Algemeen

Koormuziek en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De lente komt (*TTBB, a capella*)
Lieder en leeft (*3 vrouwenstemmen*)

Otto de Nobel

Haarlem 10-2-1867
Den Haag 28-11-1950

Biografie [8] [57]

Vanaf de tweede helft van de 19^e en de hele 20^e eeuw bracht de familie de Nobel heel wat musici voort.

Otto Willem studeerde eerst aan de muziekschool van Haarlem en daarna aan het Conservatorium van Toonkunst in Amsterdam. Na zijn eindexamen werd hij er, als plaatsvervanger van Messchaert, leraar zang.

Daarna verbond hij zich als baszanger aan de Nederlandse Opera maar een stemaandoeving dwong hem tot stoppen. Hij wijdde zich dan speciaal aan het zang- en spreekonderwijs.

Hij werd directeur van verscheidene koorverenigingen.

In 1914 richtte hij in Den Haag een eigen muziekschool op.

Composities

Algemeen

Koorwerken (o.a. een bekroond Gloria) en liederen (waaronder het bekende socialistische *Morgenrood*).

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (*SATB, a capella*), (1918, *NMI*)
Het lied van de arbeid (*TTBB - opac.asmaab.be*)

Peter Frans de Puyseleyn

(Nieuwkerken-Waas 11-1-1893 – Wilrijk 28-12-1961)

Biografie

Peter Frans De Puyseleyn (1893 - 1961) was een Belgisch componist en altviolist. Hij was aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen leerling altviool van Napoleon Distelmans. Hij werd voor vele jaren piano- en violdocent aan de Sint-Godelieve Beroepsschool te Antwerpen en het Sint Stanislascollege in Berchem (Antwerpen), respectievelijk tot 1941 en 1946.

Composities

Algemeen

Hij schreef van tal van werken binnen verschillende genres, waarbij hij zijn aandacht richtte op vormgeving en muzikale structuur met gebruik van motieven en ritmiek. Hij heeft een uitgebreid oeuvre binnen vocale werken, werken voor koor, concerto's (altvioolconcert uit 1959, vioolconcert uit 1950), kamermuziek (in allerlei ensemblesamstellingen (strijkkwartetten en -trio's al dan niet aangevuld met andere muziekinstrumenten).

Op gedichten van René De Clercq

Is d'avond niet een vrededroom (*t*)

Maurits Deroo

Brugge 4-11-1902
Assenede 4-3-1988

Biografie [43]

M. Deroo zette na zijn opleiding aan het Stedelijk Conservatorium in Brugge (notenleer, viool) zijn studies verder aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel, waar hij een

eerste prijs behaalde voor theoretische harmonie, een tweede prijs voor geschreven harmonie en een eerste prijs voor kamermuziek, fuga en viool. Op zijn vioolexamen voerde hij een eigen Poème uit.

Hij was achtereenvolgens monitor (1926) en leraar viool (1929) aan het Stedelijk Conservatorium in Brugge, waarvan hij van 1946 tot 1968 directeur en leraar muziekschrijftuur was.



Als violist maakte hij tijdens het interbellum deel uit van het beroemde Kursaalorkest in Oostende.

Composities

Algemeen

Meer dan 200 werken o.a. orkestmuziek (symfonieën, symfonisch gedicht, symfonische schetsen, vioolconcerto), harmonieorkest, kamermuziek (strijkkwartetten).

Solowerken met piano- of orkestbegeleiding. Orgel-, piano- en beiaardmuziek.

Toneelmuziek, koorwerken, liederen en geestelijke gezangen.

Op gedichten van René De Clercq

Het eksterjong

Het lied van de arbeid (*TTB met pianobegeleiding of fanfare*)

Het puiteke (*Op. 34 nr. 1*)[\[26\]](#)

Wit geitje *Op. 34 nr. 2*

Roger Deruwe

Brugge 14-10-1925



Biografie [\[43 \]](#)

Hij volgde secundair muziekonderwijs aan de kostersschool in Torhout en aan het Stedelijk Muziekconservatorium in Brugge. Hij studeerde daarna aan het Koninklijk Conservatorium van Gent waar hij in 1953 eerste prijzen behaalde voor orgel en fuga.

Hij bekleedde de functie van organist, in Brugge aan de Sint-Jacobskerk (1944-1958), de basiliek van het H. Bloed (1950-1962) en de Sint-Salvatorskathedraal (1968-1993).

Roger Deruwe was dirigent van het Renaat Veremanskoor in Brugge van 1957 tot 1985 en bracht daarmee o.m. creaties van werken van N. Rousseau. Hij is de stichter-bezieler van de Scola Gregoriana Brugensis.

Hij was eveneens werkzaam als muziekpedagoog in het pedagogisch hoger onderwijs (Sint-Andreasnormaalschool in Brugge 1964-1989).

Composities

Algemeen

Voornamelijk gebruiksmuziek: liederen, koorbewerkingen en orgelwerken (preludes, voor- en tussenspelen op overwegend gregoriaanse gezangen).

Mijn bleuzerke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Roger Deruwe (1925)

Larghetto ♩ = 108 *p*

Zang

1. Mijn bleu - zerke, mijn krik - ske, Daar
2. Kijk, kijk, zijn vuist - jes bal - len, Zo
3. Geen vlieg - ske mag er zoe - ven, Geen

Piano

5 *mf*

lig - je al uit - ge - strekt; Ge - zond ge - lijk een blik - ske, En
kod - dig al - le - bei! Kijk, och, de ste - ken val - len Van
bloem - ken o - pen - gaan. Wil moe - der - ke nog toe - ven, 't Moet

9 *mf*

dicht ge - dekt. Weet, kind - jes die goed sla - pen, Zijn
mij - nen brei. Maar 't kind - je moet eerst sla - pen, Eer
stil - le staan. Uit kin - der - kens die sla - pen, Zijn

13 *p* *smorz.* *pp*

la - ter flin - ke kna - pen.
ik die op - kan ra - pen. Douw, douw, douw, douw, douw, douw.
de engel - kens ge - scha - pen.

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Roger Deruwe - Mijn bleuzerke

Mijn bleuzerke - Roger Deruwe

Op gedicht van René De Clercq

Mijn bleuzerke

Joseph De Rycke

1899-1974

Op gedichten van René De Clercq

De avond zijgt als zegen (*manuscript KB*)

Karel De Schrijver

Antwerpen 20-5-1908 – 15-9-1992



Biografie [35]

Vooraleer hij zich in 1920 voor de cursus notenleer inschreef in het Koninklijk Vlaams Conservatorium van Antwerpen, had hij al vier jaar een privé-opleiding in het vioolspel gehad van de conservatoriumleraar E. Dingenen. In 1927 behaalde hij voor de middenjury het virtuositeitdiploma als violist, met grote onderscheiding.

Toen Karel de technische vioolstudie flink onder de knie had, oriënteerde hij zich op de hogere theoretische vakken bij Karel Candael (blz. 44): harmonie, contrapunt en fuga. Hij maakte zich eveneens de orkestratieleer, de muziekesthetiek en de compositiekunst eigen. In deze vakken vervolmaakte hij zich bij Joseph Jongen, directeur van het Koninklijk Conservatorium in Brussel. Gedurende vier jaar legde hij zich ook op klavierstudie toe.

Karel wilde daarbij nog een brede weten-

schappelijke basis verwerven. Daarom behaalde hij aan de Rijksuniversiteit van Gent, tijdens W.O. II, het licentiaatdiploma Geschiedenis en Archeologie.

De activiteiten van Karel De Schrijver waren zeer divers: uitvoerend musicus, violist op het podium en in het orkest, dirigentschap o.a. bij de BRT, pedagoog, componist, publicist, directeur van de Stedelijke Muziekacademie Hasselt (van 1941 tot 1943), oprichter van het muziekkorps van het 55^{ste} Infanterieregiment, orkestmeester in de KNS in Antwerpen, muzikaal adviseur bij het Antwerpse Jeugdtheater en schitterend privé-leraar van heel wat musici.

Composities

Algemeen

Algemeen: 555 stuks

Orkestraal: symfonieën, symfonische tafereelen (vb. Heksensabbat), een symfonische ballade (de rattenvanger van Hamelen), strijkkwartetten, werk voor solo-instrumenten (met orkest) als viool, hoorn, orgel, bazuin, fluit, klavier, sonates, stukken voor harmonie en fanfare.

Vocaal: koorwerk, missen, liederen en toneelmuziek voor o.a. Vondels Jozef in Dothan, Koning Oidipus, Timmermans Leontientje.

Op gedicht van René De Clercq

Geef arbeid mij (*t*)

Het land ligt stil (*t*) (*TTBB*) - *Amsab*

Nacht is zacht (*t*) (*TTBB*) - *Amsab*

Nicky Deschuymere

Kortrijk 1991

Biografie

Nicky Deschuymere (@wisto) is sinds zijn 12 jaar bezig met hip hop. Zijn inspiratie haalde hij ondermeer bij 't Hof van Commerce, een collectief uit Izegem. Vanaf 2018 werd hij een professioneel rapper.

Composities

Algemeen

Hij haalde het nieuws met een rap over peuk-vrij Kortrijk

Op gedichten van René De Clercq

Lapper Krispijn (*Rechtstreeks opgenomen in een muziekstudio onder de titel "Schoentje"*)

Erik Desimpelaere

Op gedichten van René De Clercq

Mijn moeder (*Gesproken*)

Ernest Devestel

Gent 2-9-1874

Gent 16-8-1913

Biografie [41] [64]

Ernestus Josephus De Vestel was de zoon van Nathalie Renault en August Emilius (een steendrukker).

Aan het Gentse conservatorium was hij leerling van O. Roels en behaalde hij in 1893 een eerste prijs hoorn.

Hij huwde met Elise Van Steenbrugge in 1903.

Hij was componist en daarnaast graveerder en bibliothecaris in het Gentse conservatorium waar hij gestudeerd had.

Volgens Martin Coune (blz. 55) is zijn muziek kranig en flink geritmeerd maar het vaderschap ervan wordt hem echter betwist.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Lied van het vlas (*La chanson du lin*)

Prinsenlied (*Chant aux princes*)[27]

Petrus De Vleeschhouwer

Belsele 19-6-1929

Biografie [9]

Petrus De Vleeschhouwer volgde les aan de muziekacademies van Sint-Niklaas en Lokeren.

Aan het Koninklijk Muziekconservatorium van Gent behaalde hij de eerste prijzen notenleer en (ventiel)basuin (1951).

Verder nam hij privé-les bij Rudolf Van Steenbrugge (harmonie) en bij Karel De Schrijver (blz. 77) harmonie, contrapunt en fuga.

Sinds 1951 was Petrus De Vleeschhouwer militair-muzikant. Hij speelde achtereenvolgens trombone bij de muziekkapel van de zevende brigade in Unna (Duitsland), de zestiende divisie in Antwerpen en de muziekkapel van de Rijkswacht in Brussel.



Van 1967 tot 1985 was hij leraar koperen blaasinstrumenten aan de Stedelijke Muziekacademie in Sint-Niklaas.

Hij was ook onderkapelmeester van de muziekkapel van de Rijkswacht.

Composities

Algemeen

Concerterende muziek, voor fanfare of harmonie, gelegheidsmuziek voor kerkelijke diensten.

Liederen.

Mijn moeder

naar een gedicht van René De Clercq

Erik Desimpelaere

andante con moto

Piano

8va *loco* *8va*

p

8va *loco*

mp *mf*

Mijn moeder was een heilige vrouw - o daar ligt blijdschap in die rouw -

p echo

mijn moeder was heilig, als de melk van haar borst...
en rein, en zoet O mijn moeder was goed!

p echo

14

En schoon, schoon oud!
Niet één groef in haar wang,

haar ogen al ziel en
haar woorden al zang!

16

Gij hoorde gij zaagt haar, en vroegt, mijn vriend:
ach, jongen, waar hebt gij zo'n moeder verdiend?

19

En toch, gij wist nog niet half wat ze deed

22

uit verborgen zorgen; hoe hard
zij streed in de nederigheid van haar weduws mart,

25

met een roos op 't gelaat en een doorn in het hart! Haar kinderen schonk zij het brood uit haar mond,

27

tot het laatste bloed uit haar warme wond... Mijn moeder!... Zoete gedachtenis, beheers wat er goeds in mijn leven is!

30

34

mf

mp

pizz.

mp

dim.

poco a poco dim.

rall.

g^{va}

3

Mijn moeder Erik Desimpelaere 3/3

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Het avondt uit al de wolken (t)

Lodewijk De Vocht

Antwerpen 21-9-1887

's Gravenwezel 27-3-1977

Biografie [3] [49]

Hij kreeg zijn eerste muziekopleiding als koraal in het Antwerpse kathedraalkoor en studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen. Reeds op 16-jarige leeftijd componeerde hij de cantate *Groeninge* en een aantal kunstliederen.

In 1903 werd hij violist in het orkest van de Nieuwe Concerten en in 1913 volgde hij E. Wambach op als kapelmeester van de Antwerpse kathedraal. Aanvankelijk had hij orkestwerken geschreven maar weldra richtte hij zich meer en meer naar de vocale muziek. In 1915 werd hem de leiding aangeboden van een dameskoor dat hij in 1916 omvormde tot een gemengd koor, de *Chorale Caeciliae*. Hij liet dit koor uitgroeien tot een koor van formaat dat veel lof genoot van grote componisten en critici.



In 1921 werd hij tevens dirigent van de Nieuwe Concerten en leraar aan het conservatorium van Antwerpen. Nadat hij in 1933 na een bitsige strijd de directeurszetel van het Antwerpse Conservatorium aan zijn

concurrent Flor Alpaerts had moeten laten, kreeg hij als troostprijs de titel van "bestuurder der concerten van het conservatorium". In 1941 was De Vocht opnieuw kandidaat. Hij werd gesteund door belgicistische kringen, maar verloor het van Jef van Hoof die gesteund werd door Cyriel Verschaeve, Jozef Muls en een belangrijk deel van de Vlaamse Cultuurraad. Ter vervanging van de afgezette Van Hoof werd De Vocht op 12 december 1944 dan uiteindelijk toch conservatoriumdirecteur, een functie die hij zou bekleden tot 30 juni 1952.

Zijn grootste verdienste ligt wellicht in de bevordering van de koorzang in Vlaanderen. Een zeer grote bekendheid verwierf hij door het bijzonder populaire *Onze Lieve Vrouw van Vlaanderen* op tekst van August Cuppens. Zijn origineelste bijdrage als componist zijn de virtuoze woordloze koren: *Lentevreugd* (1919) en *Grote symfonie voor koor en orkest* (1932).

Als dirigent en pedagoog bezette De Vocht in de eerste helft van de 20ste eeuw verscheidene sleutelfuncties in het Antwerpse muziekleven.

Composities

Algemeen

Verscheidene werken voor orkest, zoals *Avondschemering* (1906), *Ontwaking* (1907) en *Pastorale* (1908), kamermuziek.

Geestelijke werken, missen, volkse liederen. Cantate *Groeninge Grootheid*.

Op gedicht van René De Clercq

Zegen het land, o Heer – 5 bewerkingen: voor middenstem en piano, gemengd koor en piano, gemengd a-capellakoor, een 8-stemmig (SSAATTBB) en een orkestbewerking.

Vaderlands gebed

René De Clercq (1877 - 1932)

L. De Vocht 1887-1977

Plechtig en zeer innig

Stadig gaande ♩ = 60

S1.
S2.

1. Ze - gen het Land, het Land, o Heer! De zee, het veld, den heuvel! Dat
 2. Ze - gen het Volk, het Volk, o Heer! Ge - bie - der, burger, wer - ker! Maak
 3. Ze - gen de Vorst, de Vorst, o Heer! Zijn doel, zijn daad, zijn pogen, Zijn

A1.
A2.

1. Ze - gen het Land, het Land, o Heer! De zee, het veld, den heuvel! Dat
 2. Ze - gen het Volk, het Volk, o Heer! Ge - bie - der, burger, wer - ker! Maak
 3. Ze - gen de Vorst, de Vorst, o Heer! Zijn doel, zijn daad, zijn pogen, Zijn

T1.
T2.

1. Ze - gen het Land, het Land, o Heer! De zee, het veld, den heuvel! Dat
 2. Ze - gen het Volk, het Volk, o Heer! Ge - bie - der, burger, wer - ker! Maak
 3. Ze - gen de Vorst, de Vorst, o Heer! Zijn doel, zijn daad, zijn pogen, Zijn

B1.
B2.

1. Ze - gen het Land, het Land, o Heer! De zee, het veld, den heuvel! Dat
 2. Ze - gen het Volk, het Volk, o Heer! Ge - bie - der, burger, wer - ker! Maak
 3. Ze - gen de Vorst, de Vorst, o Heer! Zijn doel, zijn daad, zijn pogen, Zijn

7

U - we hand al eu - vel Van Belgie's bodem keer! Van Bel - gie's bodem keer!
 geest en ar - men ster - ker En al - le har - ten teer. En al - le harten teer.
 wijsheid en ver - mo - gen; dat Hij nog lang re - geer, dat Hij nog lang re - geer!

U - we hand al eu - vel Van Belgie's bodem keer! Van Bel - gie's bodem keer!
 geest en ar - men ster - ker En al - le harten teer. En al - le harten teer.
 wijsheid en ver - mo - gen; dat Hij nog lang re - geer, dat Hij nog lang re - geer!

U - we hand al eu - vel Van Belgie's bodem keer! Van Bel - gie's bodem keer!
 geest en ar - men ster - ker En al - le har - ten teer. En al - le har - ten teer.
 wijsheid en ver - mogen; dat Hij nog lang re - geer, dat Hij nog lang re - geer!

13 Ze - gen het land, ze - gen het land



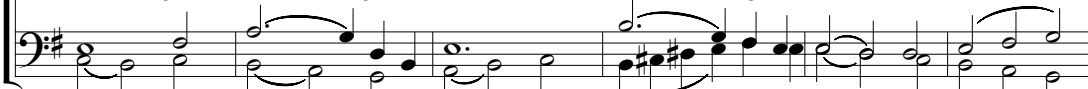
Ze - gen, ze - gen het Land, zegen het Land, het Land, o Heer! ___
Ze - gen, ze - gen het Volk, zegen het Volk, het Volk, o Heer! ___
Ze - gen, ze - gen de Vorst, zegen de Vorst, de Vorst, o Heer! ___
Ze - gen de Vorst, ze - gen de Vorst



Ze - gen het Land, ze - gen het Land, het Land, o Heer!
Ze - gen, ze - gen het ___ Volk, ze - gen het Volk, het Volk,
Ze - gen, ze - gen de ___ Vorst, zegen de Vorst, de Vorst,



Ze - gen, ze - gen het Land, ze - - gen het Land, het Land, ___
Ze - gen, ze - gen het Volk, ze - - gen het Volk, het Volk, ___
Ze - gen, ze - gen de Vorst, ze - - gen de Vorst, de Vorst, ___

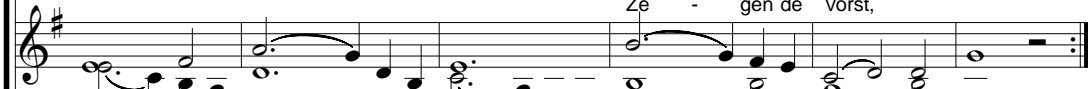


Ze - gen, ze - gen, ze - gen, ze - gen het Land, o Heer! ___
Ze - gen, ze - gen, ze - gen, ze - gen het Volk, o Heer! ___
Ze - gen, ze - gen, ze - gen, ze - gen de Vorst, o Heer! ___

19 Ze - gen het land, ze - gen het land



Ze - gen, ze - gen het Land, zegen het Land, het Land, o Heer!
Ze - gen, ze - gen het Volk, zegen het Volk, het Volk, o Heer!
Ze - gen, ze - gen de Vorst, zegen de Vorst, de Vorst, o Heer!
Ze - gen de Vorst,



Ze - gen het Land, ze - gen het Land, het Land, o Heer!
o ___ Heer! Zegen, ze - gen het Volk, ze - gen het Volk,
o ___ Heer! Zegen, ze - gen de Vorst, ze - gen de Vorst,



o ___ Heer! Ze - gen, ze - gen het ___ Land, ze - gen het Land,
o ___ Heer! Ze - gen, ze - gen het ___ Volk, ze - gen het Volk,
o ___ Heer! Ze - gen, ze - gen de ___ Vorst, ze - gen de Vorst,



Ze - gen, ze - gen, ze - gen, ze - gen het Land, o Heer!
Ze - gen, ze - gen, ze - gen, ze - gen het Volk, o Heer!
Ze - gen, ze - gen, ze - gen, ze - gen de Vorst, o Heer!

2

Zegen het land, o Heer L. De Vocht 2/2

Godfried Devreese

Kortrijk, 22-1-1893

Elsene, 4-6-1972

Biografie²⁵ [43]

Zijn vader, Albert Joseph, muziekleraar, liet Godfried eerst in Kortrijk les volgen aan de muziekschool. Aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Brussel studeerde hij viool, o.a. bij Eugène Ysaye en harmonie, contrapunt en fuga bij Léon Dubois. Compositielessen had hij o.a. van Paul Gilson.

Hij begon als eerste soloviolist van het Kursorkest in Oostende, maar zijn voorkeur ging uit naar compositie en dirigeren. Een aanbod om tweede dirigent te worden van het orkest van Monte-Carlo sloeg hij af om altvioolsolo te worden in het concertgebouworkest van Amsterdam, o.l.v. Willem Mengelberg (1925-1930).

In 1930 keerde hij naar België terug en volgde August De Boeck op als directeur van het muziekconservatorium van Mechelen. Hij streefde ernaar het peil van dit conservatorium fel te verhogen. Hij organiseerde 12 conservatoriumconcerten per jaar, met een zeer grote diversiteit. Hij maakte van de stad Mechelen een actief muziekcentrum.



Zeer vaak dirigeerde hij het N.I.R.-orkest en was gastdirigent in Nederland, Duitsland, Frankrijk en Polen. Vanaf 1944 was hij leraar transpositie voor blaasinstrumenten aan het Brusselse conservatorium. Al ging hij in

²⁵Bron: Jaak Maertens in [43]

1958 op rust als directeur van het Mechelse conservatorium, toch bleef hij de concerten dirigeren tot in 1961. Toen vestigde hij zich in Brussel en richtte er het kamerorkest Ars Nova op.

In zijn oeuvre vallen vooral op: de zin voor duidelijke thematiek en een persoonlijke melodische lijn.

Composities

Algemeen

Voor orkest: *Vlaamse Rapsodie*, *Heroïsch gedicht*, *Gotische symfonie*, *Goetesymfonie*.

Ballet *Tombeleene*.

Een vioolconcerto, kamermuziek, pianostukken.

Cantate *Beatrijs*.

Liederen: een vijftigtal met instrumentale en/of pianobegeleiding, zowel Nederlandstalige op teksten van R. De Clercq, A. Devreese, G. de Wit, A. Nahon, J. Simons e.a., ook Franstalige.

Op gedichten van René De Clercq

Ik kan u niet vergeten (*Uit Dieren en kinderen, kinderliederen met begeleiding*). In 1917 kwam er een versie voor sopraan en piano. In 1942 kwam er een versie voor alt en strijkorkest en in 1942 kwam voor alt en strijkorkest *Mijn kleen, kleen dochterke*

Frans Corneel D'Haeyer

Antwerpen 10-2-1889

Antwerpen 28-5-1971

Biografie [11] [32]

Zijn vakanties brengt hij door bij een tante in Ieper waar hij notenleer en viool begint te leren. Hij studeert verder aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen, tot hij plots van koers verandert: hij gaat naar de staatsnormaalschool van Gent en behaalt in 1908 het diploma van onderwijzer. Toch blijft hij tussendoor muziek studeren. Als privé-leerling van Karel Candaël (blz. 44) studeert

hij harmonie, contrapunt en compositie.



In 1919 dingt hij mee naar de prijs van Rome, samen met o.a. Toussaint de Sutter (blz. 201) en G. D'Hoedt (blz. 86). Hij wordt niet geklasseerd, want hij werkte op een Vlaamse tekst. Toch zet hij door. Hij richt al zijn aandacht op theoretische studie en op de ontleding van partituren van klassieke en moderne muziek: vanaf Mozart, over Beethoven en Ravel naar Schönberg.

Van 1910 tot 1929 blijft Frans werkzaam in de Antwerpse gemeentescholen tot Camille Huysmans hem overhaalt zich uitsluitend op muziek toe te leggen. Dezelfde Huysmans geeft D'Haeyer de opdracht enkele liederen te orkestreren voor een prijsuitreiking in de Antwerpse gemeentescholen. De uitvoering ervan wordt de kentering in zijn loopbaan: hij wordt eerst muziekleraar aan het atheneum in Antwerpen. Van 1926 tot 1957 is hij directeur van de gemeentelijke muziekschool in Hoboken, een braakland dat hij cultiveert en uitbouwt tot een bloeiende school. Van 1937 tot 1945 is hij ook directeur van het mannenkoor *Lassallekring*.

Zijn persoonlijke stijl als zeer vruchtbaar componist wordt gerekend tot het Vlaamse impressionisme.

Composities

Algemeen

Symfonische werken, orkestmuziek o.a. *Avondzang*, *Fantasie op Letse volkswijzen*, *Fantasie op Oudvlaamse vooiskens*, werken

voor harmonie en fanfare, kamermuziek (o.a. een strijkkwartet), suite voor blazerskwintet. Talrijke koorwerken en liederen, zowel voor mannen-, vrouwen-, gemengde en kinderkooren.

Op gedicht van René De Clercq

Lente (t) *(met orkestbegeleiding)*

Het lied van de arbeid (t) *(met orkestbegeleiding)*

Georges D'Hoedt

Gent 28-6-1885

Brussel 14-5-1936

Biografie [48]

Zijn volledige naam was Henricus Georgius Josephus. Zijn vader was wever, zijn moeder strijkster. Toch werd hij musicus, wat er alleen op wijst dat zijn ouders heel verstandige mensen waren, daar ze hem zulke zware studies lieten doen.

Georges kreeg zijn muzikale vorming aan het Koninklijk Conservatorium van Gent. Paul Lebrun was een van zijn bekende leraars. Georges werd baspijpsolist. In die functie werd hij verbonden aan verscheidene grote orkesten in Frankrijk en Duitsland. Ook maakte hij als repetitor en pianist-begeleider deel uit van het gezelschap van enkele grote schouwburgen.

In 1920 behaalde hij met zijn compositie *De legende van Beatrijs* een tweede prijs van Rome. Na een studiereis in Duitsland werd hij in op 29 april 1924 benoemd tot directeur van het conservatorium van Leuven. Die functie heeft hij waargenomen tot aan zijn dood.

Als componist behoort D'Hoedt tot de generatie van de laatromantici met duidelijke invloed van impressionisme en expressionisme.

Composities

Algemeen

Verscheidene symfonische gedichten o.a. *Narcisse* en *Korte kronieken uit het burgerleven*.

Kamermuziek.

De opera Klaus in lekkerland.

Koorwerken, liederen op teksten van P. De Mont, P. Verlaine, G. Gezelle.

Op gedichten van René De Clercq

De avond zijgt als zegen
Het avondt uit al de wolken

Stefan Dombrecht

Biografie

Stephan was organist in de St.P. en P.-kerk in Oostende en dirigent van het Conservatoriumkoor

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Daar moet ik zijn

Clement d'Hooghe

Temse 21-4-1899

Wilrijk 1-4-1951



Biografie [11]

Clement kreeg zijn eerste muzieklessen van zijn vader, een talentvol violist. Hij studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen en daarna orgel bij Marcel Dupré aan het Conservatoire National de Musique in Parijs.

In Antwerpen was Clement d'Hooghe organist in 3 kerken: Sint-Joris (1924), Heilige Geest (1926) en dan Sint-Paulus (1926) gedurende 25 jaar.

Hij huwde met Suzanne Pycke, werd directeur van de muziekacademie van Berchem, was leraar transpositie en harmonie aan het conservatorium in Antwerpen.

Composities

Algemeen

Een 400-tal werken o.a. symfonische werken, kamermuziek, werken voor orkest, viool en piano, cello en piano, piano solo, orgel en harmonium en balletmuziek. Cantates, toneelmuziek en liederen.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (1936, voor sopraan en tenor, met viool cello en piano, MCA)

Mijn kleen, kleen dochterke (1937)

Mijn kleen, kleen dochterke (ook voor orkest) droeg hij op aan zijn dochter Ida. Het werd bekroond in de wedstrijd van het Willemsfonds.

Daar moet ik zijn

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Stephan Dombrecht (1920)

Zang

1. Waar nim - mer vriend - schap
2. Waar el - ke deern blij -
3. Waar 't lied de he - mel

Piano

p *rit.* *mf a tempo*

6

wijkt in nood Noch ho - ge moed voor pijn, — Waar nooit de geest het har - te doodt,
har - tig is En el - ke zoen een wijn; — Waar o - gen klaar en wan - gen fris,
o - pen - doet In 't zin - gend land - je mijn, — Waar al - les Vlaams en al - les goed,

11

f *rit.*
Daar moet ik zijn. — Is lief - de daar, zij mag, zij mag, Ik zoek haar niet, Ik

16

1. en 2. 3. *rit. p*

vraag haar niet, Ik heb haar el - ke dag. heb haar el - ke dag.

Daar moet ik zijn Stephan Dombrecht

G.J. Dortu

Klimmen 15-8-1884 – 1972



Biografie²⁶

Hij genoot zijn opleiding als organist en koor-dirigent bij de bekende muzikleraar van het Klein-Seminarie Rolduc, de heer Pierre Zeijen. In 1908 kwam Dortu op 24-jarige leeftijd naar Chèvremont (Kerkrade), waar hij meteen als koster-organist verbonden werd aan de St.-Petrusparochiekerk. De functie van koster werd later overgedragen, doch hij bleef 37 jaar als organist de parochie dienen. In 1918 werd hij directeur van het Kerkelijk Zangkoor, welke functie hij 27 jaar vervulde. Door zijn volle inzet en groot enthousiasme wist Dortu het koor tot steeds grotere bloei te brengen. De faam, die het kerkkoor zich verwierf, leidde ertoe, dat het veelvuldig werd uitgenodigd ook in andere parochies de kerkelijke plechtigheden op te luisteren.

Volgens Dr. Hans Van Dijk in "Panorama van drie eeuwen muziek in Limburg" (1991, Eisma, Leeuwarden) bevindt zijn muziek zich in privé-collecties en in het archief van het mannenkoor "Mignon" in Geleen.

Composities

Algemeen

Acht Missen en een groot aantal andere kerkelijke stukken.

Op gedicht van René De Clercq

Ter zege (*TTBB, a capella, NMI*)

Rachel Duquesne

1877 – 1944

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Gelijk de boom

Troostliedeke

Lieven Duvosel

Gent 14-12-1877

Sint-Martens-Latem 20-4-1956



Biografie [21] [24] [23] [20]

Zat van muzikaal talent dat zich al openbaarde in zijn kindertijd!

Seraphien Lieven Duvosels jeugd was hard. Hij verloor zijn moeder op 3-jarige leeftijd en zijn stiefmoeder zag in hem alleen een geldverdiener. Zo moest hij, nog geen zeven, zijn vader helpen bij het zware werk van kramen opzetten op de Vrijdagmarkt. En in het kleine café dat zijn vader 's avonds als bijverdiens- te uitbaatte, moest Lieven de zingende gasten aan de piano begeleiden. Nauwelijks tien werd hij aan de cafés uitgehuurd als pianist. Zijn vader, die gelukkig niet blind was voor de aanleg van zijn zoon, zond hem dan ook

²⁶Met dank aan Jos Daemen, bestuurslid van het Chèvremonts Mannenkoor, gesticht in 1912, Kerkrade (CMK).

van jongs af aan naar het conservatorium. Op 13-jarige leeftijd behaalde de knaap de eerste prijs notenleer en klavier. Toen al componeerde hij zijn eerste lied *Kon ik het als het Vogelein* met een opmerkelijke melodische lijn en met begeleiding. Van toen af tot aan zijn dood zou hij het componeren niet meer laten. Op diezelfde leeftijd begon hij al zangkoren te dirigeren. Met het koor *De Vrijheidsliefde* nam hij, 14 jaar oud, deel aan internationale wedstrijden en behaalde er prijzen. Als 15-jarige dirigeerde hij al een fanfare, kort daarop een harmonie.

Parijs

Van 1904 tot 1908 verbleef hij in Parijs om er zijn muzikale studies te voltooien: fuga, contrapunt en compositie. Hij studeerde er o.a. onder Charles-Marie Widor en Gabriel Fauré. Zijn studie betaalde hij door het geven van lessen en door repetitor te zijn voor de koren van de opera. Hierdoor werd hij ontdekt door operazangers die zangles bij hem namen. In Parijs trok hij ook de aandacht door zijn composities, waarvan de uitvoeringen een groot succes kenden en heel goede recensies kregen. Hij deed mee aan een concours voor het aanwerven van een dirigent voor de opera, kwam als nummer één uit, maar weigerde de aanstelling, omdat naturalisatie vereist werd.

Weer in Gent

Daarop keerde hij terug naar Gent, werd er muzikleraar aan de gemeenteschool en voor de tweede maal dirigent van *de Melomannen*. Met dit koor behaalde hij in Montluçon, Frankrijk, de eerste prijs in de hoogste afdeling. Toevallig behaalde toen ook E. Hullebroeck met zijn a-capellakoor de eerste prijs in Parijs (1912). Beide musici werden op het stadhuis ontvangen en, geëerd als prinsen, tijdens een optocht waaraan vele verenigingen deelnamen, in open rijtuig door het bevlagde Gent gereden.

De Eerste Wereldoorlog had voor Lieven Duvosel vérstrekkende gevolgen. Want hij dirigeerde in 1916 op de stichtingsplechtigheid van de vervlaamsing van de Gentse universiteit. De strijd lustige tekst van R. De Clercq

Aan die van Havere toonzette hij evenals *Het strijdlid der Vlaamse nationalisten*. In 1918 week hij vrijwillig uit naar Duitsland. Toch werd hij rechterlijk niet vervolgd. Vrij spoedig verwierf hij er bekendheid. Befaamde dirigenten zetten zijn werk op het programma in Berlijn, Keulen en andere steden. De bekende uitgevers Breitkopf en Hartel van Leipzig boden hem aan zijn werken uit te geven, wat ze ook deden.

Steun van twee Deerlijkenaren

Emotioneel maakte Lieven in Berlijn moeilijke jaren mee. Zijn vrouw was wel bij hem, maar zijn twee kinderen had hij moeten achterlaten en uitbesteden aan familie. In 1920 kon hij zijn gezin herenigen in Nederland.

Twee Deerlijkenaren staken een handje toe. De eerste was René De Clercq, weliswaar aanvankelijk niet onbaatzuchtig. Kreeg de dichter René De Clercq, die in 1918 als activist naar Nederland was gevlucht, nu in 1920 toch wel een onweerstaanbare innerlijke drang tot componeren! Hij werd ernaar gedreven, maar voelde zich gebaarreed door zijn te beperkte muzikale vorming. Daarom riep hij Duvosel te hulp. Op 7 juli 1920 stuurt Lieven hem al 6 van de 12 liederen terug, die hij, op vraag van René, van een mooie begeleiding heeft voorzien (blz. 8).

Tevens vraagt Duvosel aan De Clercq hulp om hem naar Nederland te laten overkomen en hem werk in de muzikale branche aan de hand te doen. Op 20 augustus 1920 's morgens vertrekt Lievens vrouw, Irma Ascoop, naar Nederland. Lieven had René gevraagd haar te steunen wanneer ze in Soest zou aankomen.²⁷ De Clercq doet dat ook. Als hij op 28 augustus in een schrijven van Mw Duvosel verneemt dat zij al een week in Soest is, gaat hij meteen naar haar toe. Hij heeft de bedoeling haar 75 gulden te geven, maar hij geeft er 100!

Een tweede Deerlijkenaar die L. Duvosel financieel steunt, is Dr. Jules Alberic Spince-maille. De dag dat Lievens vrouw afgereisd was naar Nederland, kreeg hij van de Deerlijkenaar 1515 mark.

Dergelijke hulp gebeurde wel meer onder de

²⁷In een brief van Duvosel aan De Clercq

Vlaamse ballingen in het buitenland, die mekaar zoveel mogelijk steunden.

Samenwerking De Clercq – Duvosel

Midden september voegde L. Duvosel zich bij vrouw en kinderen in het kleine huisje in Soest. Daar René De Clercq daar in de buurt, in Bussum, woonde, konden beide kunstenaars nauw samenwerken. Dat resulteerde in het tot stand komen van de De Clercq-Duvoselliederen: De Clercq schreef melodieën op eigen gedichten en Duvosel bewerkte ze.

Wat dit bewerken inhoudt, is op papier heel duidelijk: melodie van De Clercq, begeleiding van Duvosel. De totstandkoming van elk lied blijkt niet helemaal uitgeklaard wat het precieze aandeel van beiden betreft. Zeker is dat Duvosel schitterende begeleidingen bij de melodieën schreef en daardoor vele liederen optilde tot kunstliederen. Hij corrigeerde ook de melodieën, maar in geringe mate, althans volgens de briefwisseling van De Clercq aan Ria Vervoort (blz. 11).

De samenwerking tussen beide kunstenaars verliep aanvankelijk gesmeerd. Ze werkten samen bij De Clercq thuis in Bussum. René had gezorgd voor een klavier en het nodige muziekpapier. Ze richtten liederavonden in, waarop De Clercq het ontstaan van de liederen schetste, die daarop vertolkt werden door de zanger Geert Dils. Duvosel begeleidde aan de piano. Heel wat succes kenden ze.

De relatie De Clercq – Duvosel verkilde echter na een paar weken, doordat ze beiden het auteurschap van de liederen opeisten. Toch kwamen ze tot een vergelijk en bleef Duvosel nog meewerken aan de zangavonden tot in mei 1921. Dan werd de breuk volledig.

Bedrijvigheid in Nederland

Naast de De Clerqliederen was L. Duvosel in Nederland als componist nog heel bedrijvig en succesrijk.

Enkele voorbeelden. De uitvoering in 1921 in Utrecht van zijn *Sanctus*, opgedragen als in memoriam Herman van de Reeck, o.l.v. Wagenaar was weergaloos. Het Koninklijk Nederlands Zangverbond dat een permanente

prijsvraag voor mannenkoren uitschreef, bekoonde achtereenvolgens 5 ingezonden werken van Lieven. De reeks kon niet verder, omdat onze componist in een paar jaar tijd het prijzenfonds had uitgeput.

Bij een heruitgave van de Geestelijke Liederen uit de Schat van de Eeuwen, een betere harmonisatie waaraan door vele toondichters werd deelgenomen, nam Lieven een derde van de meer dan 600 liederen op zich. Ook zijn bewerkingen van de Valeriusliederen gooiden hoge ogen.

Hij werd ook de dirigent van verscheidene koren. Beroemd werd zijn Haarlems mannenkoor *De Spaerne-Sanghers*. In 1931 werd het door 48 zanglustigen opgericht. De artistieke leiding vertrouwden ze onmiddellijk toe aan Duvosel. Geen maand later was het aantal zangers verdubbeld. Na 3 jaar telde het koor 160 leden. Op 23 november 1938 brachten ze, samen met de versterkte Haarlemse orkestvereniging en voor ruim 1000 aanwezigen, voor de eerste maal een integrale uitvoering van Duvosels voornaamste werk, *De Leie, de Jordane van mijn hart* zoals hij ze noemde. Ondanks al deze prestaties en successen heeft Duvosel jaren van bittere armoede gekend. Van Soest was hij intussen naar Den Haag verhuisd waar een derde dochter werd geboren.

Nadien ging hij tot 1940 in Haarlem wonen om in november plots, omdat hij er werk kreeg²⁸, naar Vlaanderen terug te keren, waardoor meteen zijn heimwee werd gestild.

Bekendheid als musicus

Terwijl in Duitsland, Nederland en Scandinavië Duvosel hoog stond aangeschreven, werd hij in Vlaanderen doodgezwegen.

Alleen E. Hullebroeck ging tegen die boycot in. Voor het 7^{de} muziekfestival van Frankfurt in 1939, vroeg Hullebroeck, toen secretaris van de Belgische Afdeling, ook Duvosel om een compositie. Deze zond, op een tekst van Goethe, *Aussöhnung* (verzoening) in, een werk voor orkest met sopraansolo en mannenkoor. Van de 600 werken die door 19 landen werden ingezonden, werden er 36

²⁸In Brussel dirigeerde hij al een concert in november 1940 en in Gent op kerstdag (bron: Vooruit, 20-11-1940)

bekroond, waaronder een Suite van Flor Peeters en... Aussöhnung. Onbeschrijfelijk is de hulde die, bij de uitvoering van zijn werk, Meester Duvosel te beurt viel. E.Hullebroeck getuigde hierover dat Aussöhnung het hoogtepunt van het festival was. In Vlaanderen bleven alle kranten doofstom, buiten een korte vermelding in De Dag en in Volk en Staat. Ook de B.R.T. heeft jarenlang de werken van Duvosel genegeerd, ondanks de schitterende concerten tijdens de oorlogsjaren 40-45 in Gent en Brussel.

Na de Tweede Wereldoorlog werd Lieven opgepakt en na een opsluiting van een week weer vrijgelaten. Later verhuisde hij van Gent naar Sint-Martens-Latem, waar hij productief bleef tot zijn laatste levensdagen. Als zijn kleinkinderen moeite hadden met het memoriseren van wiskundige- en algebraïsche formules, maakte hij het hun gemakkelijk door er aangename deuntjes op te componeren.

Na zijn dood kwam een petitie op gang die leidde tot de uitvoering van zijn Leiecyclus en tot het programmeren van Duvosels werken op de B.R.T. die ook enkele keren piëteitsvol zijn geboorte- en sterfdag heeft herdacht. Zijn 125^{ste} geboortjaar is onopgemerkt voorbijgegaan.

Composities

Algemeen²⁹

1. 234 uitgegeven werken o.a. kinderliederen, volks- en kunstliederen, alle met begeleiding van piano of orgel; liederen met orkest, strijdlieder, koorliederen zowel voor mannen-, vrouwen-, kinderen gemengde koren, Leiecyclus (= symfonische gedichten en schetsen), geestelijke liederen, instrumentale werken.
2. 128 onuitgegeven werken van de hierboven vermelde genres, waaronder 4 instrumentale werken en 4 orkestwerken.

Op gedichten van René De Clercq

1. Uitgegeven liederen

(a) *Bewerkingen van melodieën van R.*

De Clercq

Aan die van Havere
 Ach, de grote stad
 Adeste
 Avondlied
 De leeuwerik
 De mulder
 De wiedsters
 De zwingel
 Diep in het koren
 Moederke alleen
 Molenaars dochterke
 Naar geen ander
 Op het stuk
 Oude koppel
 Ring-King
 Van de boever
 Van de zanger
 Vlaamse kermis
 Zagers

(b) *Helemaal van Duvosel*

Guldensporenlied (1919, met orkestbegeleiding, Boekentoren Gent)
 De Vlaamse smeder
 Krachtlied
 Kerstverlangen (TTBB, een bekroond a-capellalied voor mannenkoren)

2. Onuitgegeven liederen

(a) *Bewerkingen van melodieën van De Clercq*

Bloeme
 De Duitse hoornen
 De meidoorn
 De regenboog
 De vogel die naar 't zuiden trekt
 Ik heb u lief
 Ik hoor hem nog
 Ik kan u niet vergeten (met orkestbegeleiding)
 Klompenliedeke
 Koninkventjes
 Kus mijn hart
 Lapper Krispijn
 Liederenjacht
 Met een zoet, zoet liedje
 Mijn bleuzerke

²⁹Volgens biograaf Edg. Collumbien zijn ontelbare werken verloren gegaan.

Over wolken, over wouden
Sneeuwkllokjes
Teer liedeke

(b) *Helemaal van Duvozel*

Het lied van de arbeid (*a capella zo-
wel voor gemengd als voor mannen-
koor*)

Zomergod (*a capella 3-stemmig
vrouwenkoor*)



Herman Elegast

Biografie

Van Caekenberghe Herman beter gekend als Herman Elegast is het bekendste lid van de groep *Herman en de elegasten* en de enige die niet tot de familie behoorde. Hij stond in voor de meeste teksten en melodieën en zorgde tevens voor de uitwerking van de liedjes. Later is hij aan een solo carrière begonnen.

Composities

Algemeen

Er ligt een staat te sterven is uitgegeven op een 45 toeren-vinylplaat door vzw Bedevaart naar de graven van de IJzer.

Op gedichten van René De Clercq

Er ligt een staat te sterven

Emile Enthoven

Biografie

Hij doorliep het gymnasium in Hilversum en legde in 1921 het staatsexamen af. Hij schreef zich in als student Rechten aan de Universiteit van Utrecht, maar verwisselde die studie voor Geschiedenis. In 1929 promoveerde hij echter aan de Universiteit van Amsterdam tot Doctor in de Letteren.

Zijn muziekkopleiding kreeg hij van Johan Wagenaar in Utrecht en Franz Schreker aan de Universiteit voor de Kunsten te Berlijn. Zijn pianoleraren waren zijn moeder (violiste en pianiste), Willem Andriessen en Eisner. Dirigeren leerde hij bij Felix Weingartner. Hij was voor een jaar dirigent van het Utrechts Studenten Orkest (1926).

Composities

Algemeen

In de jaren 1932 tot 1935 schreef hij over muziek in het Algemeen Dagblad. Hij schreef voorts de muziek voor het huwelijk van Juliana der Nederlanden en Bernhard van Lippe-Biesterfeld. Zijn muziek vertoonde gelijkenis met die van Richard Strauss. Van zijn composities is maar weinig uitgegeven.

Op gedichten van René De Clercq

Moederke alleen (*t*)

Theo Ettema

19-05-1906

Buitenveldert 16-05-1991

Biografie [6]

Theo Ettema was componist, muziekpedagoog en muzikuitgever. Hij was van 1942 tot 1962 dirigent van het Purmerends Oratoriumkoor.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Adeste

H. Everaerts

Biografie



Kwartet-Kapel van Antwerpen (1906): Jan Broeckx (zittend, links), Alfred Verheyen (staande, links, alto), Hippoliet Everaerts (staande, rechts, cello), Edmond de Herdt (zittend, rechts).

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Bierkens plaats *t*
Op de weefstoel *t*
Voor 't kantkussen

Jan Fekkes

Op gedichten van René De Clercq

Mijn klein, klein dochterke (*t*)

Gaston Feremans

Mechelen 20-5-1907

Berchem 11-2-1964

Biografie [43] [49]

Hij volgde, na zijn eerste muzieklessen bij Staf Nees, de cursussen viool, piano en harmonie aan het Stedelijk Conservatorium van Mechelen. In 1929 behaalde Feremans aan de interdiocesane kerkmuziekschool (Lemmensinstituut, toen nog in Mechelen gevestigd) de prijs Lemmens-Tinel.



Hij debuteerde succesvol als tenor en probeerde met een eigen orkest carrière te maken als dirigent.

In 1934 werd hij directeur van de Stedelijke Muziekschool van Aalst, een functie die hij zou bekleden tot 1944.

In 1933-34 zette Feremans muziek op 2 gedichten van René De Clercq. In deze briljante werkjes toont Feremans zijn meesterschap in het liedgenre. De begeleidingen zijn zeer intiem en melancholisch. Straussachtige uitbundigheid en virtuositeit wisselen af met mystieke akkoorden die aan Debussy doen denken en alles vormt een stevige ondersteuning voor zowel tekst als melodie.

In 1936-1937 leidde Feremans het Vlaams-nationaal zangkoor, maar hij hield daarmee op, omdat hij eerst en vooral componist wou zijn en geen "politiek-muzikaal strijder".

Van 1 mei 1942 tot 31 december 1943 was hij, als opvolger van Arthur Meulemans, directeur van de muziekdiensten van radiozender Brussel. Voor deze vormen van culturele

Voor 't kantkussen

René De Clercq (1877 - 1932)

Hipp. Everaerts

Zang

1. Los - jes, los - jes, los - jes, Vlie - gen doen de
 2. Zachtjes, zachtjes, zacht - jes, Rei - zen ons ge-
 3. Los - jes, los - jes, los - jes, Kin - ders gaan als

Klavier

Zeer matig

6 *ietwat vertragen*

klosjes, Van den enen kant, Naar den andren kant. Van den enen kant, Naar den andren kant.
 dachtjes, Van den enen kant, Naar den andren kant. Van den enen kant, Naar den andren kant.
 klosjes, Van den enen kant, Naar den andren kant. Van den enen kant, Naar den andren kant.

11 *ietwat vertragen*

Vrouwkens komen vragen: Wie zal dat kan-tje dra-gen? Het lief - - ste kind, het
 Kan er iemand peizen, Waar die gedachtjes rei - zen? Naar 't lief - - ste kind, naar
 Kin-derkens der ar-men, Wie reikt er u zijn ar - men? Het lief - - ste kind, het

17

Ko - nings - kind, Het lief - ste kind van 't land!
 't Ko - nings - kind, Naar 't lief - ste kind van 't land!
 Ko - nings - kind, Het lief - ste kind van 't land!

19-08-1917

Voor 't kantkussen Hipp. Everaerts

René De Clercqgenootschap, Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Voor 't kantkussen - Uit 1917

collaboratie werd hij op 9 september 1944 in zijn woonplaats, Baardegem, aangehouden en gevangengezet, onder meer in Mechelen en het hechteniskamp in Lokeren. Tijdens die gevangenschap componeerde hij meer dan 60 werken.

In maart 1947 kwam hij vrij en in 1958 kreeg hij zijn burgerrechten terug.

Na een slopende ziekte overleed hij in Berchem.

Composities

Algemeen

Orkestmuziek, toneel- en filmmuziek, kamermuziek, composities voor koperensemble, beiaardcomposities.

Oratoria, cantates, missen, motetten, geestelijke en profane koorwerken jeugd- en volksliederen, meerstemmige bewerkingen van Oudnederlandse liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Het avondt uit al de wolken (*uitgegeven op cd, ook voor orkest*)

Morgenstilte (*ook voor orkest*)

De gilde viert (*een SATB-bewerking van het lied van Hullebroeck, Roeland, Borgerhout*)

Adelin Fermin

1867-1941

Biografie

Volledige naam: Adelin Marie Clovis Fermin. Hij was geboren in Nederland, studeerde piano en orgel en was een tijdlang organist in Maastricht. Hij toerde door Europa als concertartiest. In Amerika was hij lesgever, koorleider en componeerde hij een aantal liederen.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Wiegenlied *t*, (*Berlijn, 1908, met pianobegeleiding, NMI 54 A 50 (4)*)

Mijn kleen, kleen dochterke (*t*)

Jan Fossey

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Een eeuwfeest (*2-stemmig, "Niet Vlaanderen, België vergaat", gecomponeerd voor het "Scheldekoor" in Gent*)

Victor Alexander Fouquet

1891-1947

Biografie



Composities

Op gedicht van René De Clercq

Klein moederke

Een Eeuwfeest

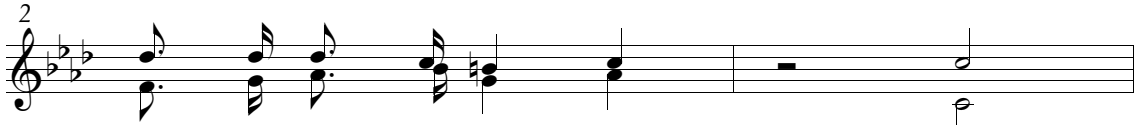
Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Jan Fossey

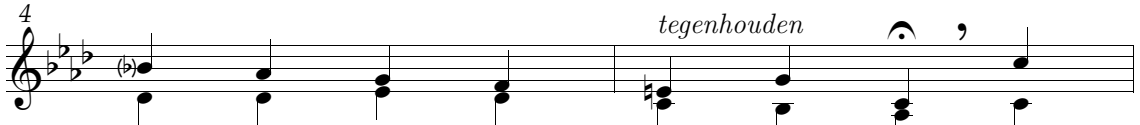
Andante



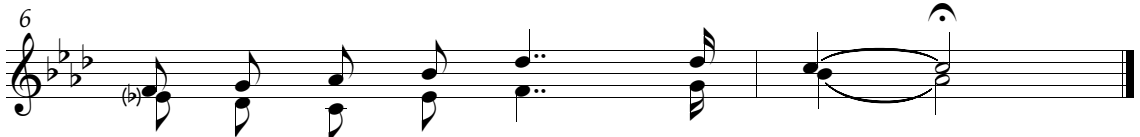
1. Wij,	Vla - min - gen,	wij ha - - ten	Den
2. Wij,	Vla - min - gen,	be - vech - ten	Den
3. Daar	is een Bel - gisch	ko - ning,	Veel
4. O	' Rijk der Ne - der - lan - den!		O
5. Rouw,	rouw be - drijft	de Vla - ming	Bij



slecht - sten staat	der sta - ten,	Die
ro - ver on - zer rech - ten,		Die
Bel - gi - sche ver - to - ning,		Een
broe - der - lij - ke ban - den,		Die
't eeuw - feest der be - scha - ming;		Maar



't bes - te	volk ge - - schon - den	heeft	En
't schijn - beeld	van een na - tie	stal	En
Bel - gisch vlag,	een Bel - gisch	lied,	Maar
al - le Diet - schers	sa - men - bond	daad:	Op
in dien rouw ligt	reeds een		Niet



hon - dert jaar van leu - - gen	leeft. _____
nooit een na - tie wor - - den	zal. _____
Bel - gen, Bel - gen zijn er	niet. _____
ou - den ei - gen Diet - - schen	grond. _____
Vlaan - dren, Bel - gi - ë	ver - - gaat! _____


Klein moederke

René De Clercq (1877 - 1932)

Victor Fouquet (1891-1947)

Zang

p



1. Moe - der zit te drie - gen
2. Dek - ken zal u zus - je,
3. Moet ge meê naar scho - le,

Klavier

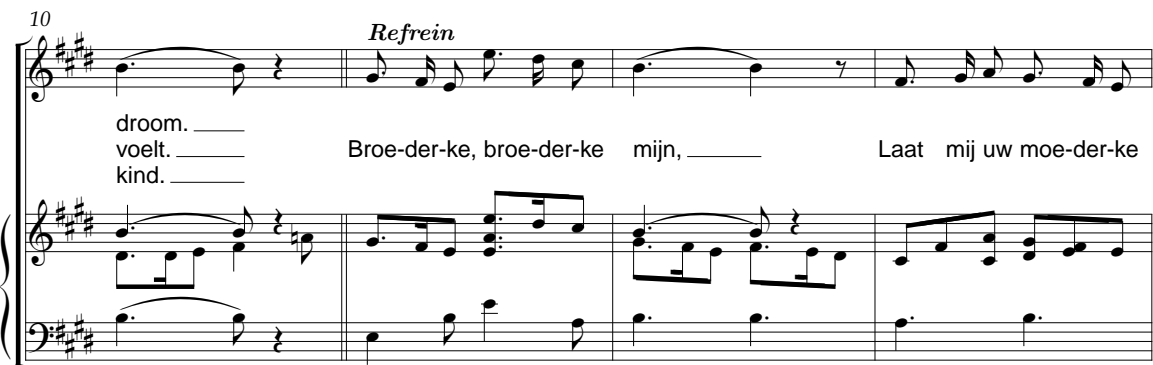
5



Aan een man-tel - zoom. — Zus - je moet nu wie - gen: Zoe - te-ke, slaap en
Ligt ge bloot-ge - woeld; — Kus - sen met een kus - je Dat ge bij-na niet
Dwars door weer en wind, — Kom dan stil ge-scho - len On - der dien man-tel,

10

Refrein



droom. —
voelt. — Broe-der-ke, broe-der-ke mijn, — Laat mij uw moe-der-ke
kind. —

14



zijn. — Broe-der-ke, broe-der-ke mijn, Laat mij uw moe-der-ke zijn. —

Klein moederke Victor Fouquet

Cornelis A. Galesloot

Jutphaas 10-3-1852

Utrecht 13-5-1939



Biografie³⁰ [8] [69]

Als 10-jarige mocht hij bij zijn pleegoom op de orgelbank zitten in de kerk van de katholieken. Terzelfdertijd zette hij zijn eerste passen in het maatschappelijke leven als bouwvakleerling. Maar hij werkte liever met zijn ogen in de notenbalken dan met zijn handen aan de houtbalken.

Als 16-jarige mocht hij het bouwvak vaarwel zeggen en de muziek ingaan, waaraan hij nooit meer ontrouw geworden is.

Hij studeerde grondig en ijverig muziek. In Utrecht werd hij directeur van verscheidene plaatselijke koren.

Onder Galesloots leiding beleefde de mannenkoorzang in Utrecht haar glorie. Met zijn koor, *Orpheus*, stak hij op grote concoursen iedereen de loef af. Op zijn zeventigste verjaardag maakte hij bij fakkeltocht een triomfrit door de stad. Ook op zijn vijfenzeventigste en tachtigste verjaardag werd hij in overvolle zalen gehuldigd als "de" dirigent. Wat de mannenkoorcultuur betreft, werd hij opgevolgd door Lieven Duvosel (blz. 89) met het koor *Euterpe*.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Klein moederke (2 zangstemmen)

Cornelisz W. Galesloot

Jutfaas 24.01.1880 – ?

Biografie [45]

Cornelisz. Willem Galesloot studeerde voor onderwijzer aan de normaalschool in Utrecht en deed ook muzikale studies. In zijn beroepsleven combineerde hij verscheidene functies: redacteur van "Het Centrum" in 1901, directeur van het St.-Jozefzangkoor, secretaris van de Rooms-Katholieke Nederlandse Volkszangvereniging, voorzitter van de Nederlandse Volkszangbond, secretaris van de Rooms-katholieke Journalistenvereniging, voorzitter van de Nederlandse Volkszangdagen. Publicaties van zijn hand: reisbrieven, Stervend Oostenrijk, Rome.

Composities

Algemeen

Volkszangspel, libretto's, volkszangliederen en koorwerken.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste(m)

³⁰Ook informatie uit een krantenartikel van J.W., 8 maart 1932

Klein moederke

René De Clercq (1877 - 1932)

Corn. A. Galesloot

♩. = 63

Klavier

p *cresc.* *dim.*

Zang

p

1. Moe - der zit te drie - gen aan een man - tel - zoom. _____
 2. Dek - ken zal u zus - je, ligt ge bloot - ge - woeld; _____
 3. Moet ge mee naar scho - le, dwars door weer en wind, _____

Klavier

17

Zus - je moet nu wie - gen: zoe - te - ke, slaap en droom. _____
 kus - sen met een kus - - je dat ge bij - na niet voelt. _____
 kom dan stil ge - scho - len on - der die man - tel, kind. _____

Klavier

25

Broe - derke, broe - derke, broeder - ke mijn, laat mij laat mij uw moe - derke zijn.
 Broe - derke, broe - derke, broeder - ke mijn, laat mij laat mij uw moe - derke zijn.
 Broe - derke, broe - derke, broeder - ke mijn, laat mij laat mij uw moe - derke zijn.

Klavier

poco rit. *dim.*

Klein moederke Corn. A. Galesloot

Wederzien

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Aloïse Gardijn (1880-1961)

Adagio

Solo

Piano

7 *p* *f*

1. Ik sprak haar zo-lang en ik weende en ik loeg,

13 *mf* *p* *mf* *f*

Ze zei mij niet veel maar ze zei mij ge-

20 *pp*

noeg. Ik moest haar ver-ha - len mijn

27 *mf* *ff* *p* *rall.* *mf* *rall.* *p*

schuld en mijn spijt, Mijn lij - den, mijn wanhoop, mijn las - ti - gen strijd. Ik

33

sprak haar zo - lang en nog lan - ger ik wou, Van

37

al wat ik wenste en van al wat ik zou. En

41

mf accelerando *Tempo primo* *p mf*
als ik haar weer om ver - gif - fe - nis vroeg, Ze zei me niet veel maar ze zei mij ge -

48

mf Adagio
noeg. *accelerando* *rall.* En we - der her-

55

p f *p*
nam ik, en we - der be - gon, En voel - de niet dat ik niet ein - di - gen

61 *p* kon. En we - der her-nam ik, en sta-mel-de, en zei, *p* Tot - dat ze op mijn mond haar klein

68 *pp* *rall.* han - de-ken lei Tot - dat er een traan in haar o - ge-lijn hing, *p* *rall.* En 't woord mij voor- *f* *Tempo primo*

75 *rall.* goed op de lip - pen ver - ging. Dan zweeg ik en ween - de, dan zweeg ik en *Adagio* *pp*

81 *f* loeg. Ze zei mij niet veel maar ze zei mij ge - noeg. *p* *mf* *f*

87 *f* *ff* *rall.* *rall.*

Aloïse Gardijn

Deerlijk 4-7-1880

Deerlijk 18-7-1961

Biografie



Behalve dat hij gehuwd was met Irma Waefelaert uit Bellegem, dat het koppel in de Hoogstraat 148 woonde, dat hun huwelijk kinderloos bleef, dat Aloïse kleermaker was³¹, herinnert men zich in Deerlijk weinig van *Wieske Gardijn*³².

Dat Aloïse ook muzikant was, componeerde en daarin zeker boven de middelmaat uitstak, klinkt bij velen als een donderslag bij heldere hemel.

Toch is dit zo. Aloïse zelf speelde piano en viool, zijn vrouw piano. Het gebeurde soms dat ze kinderen uit hun buurt, die van school huiswaarts slenterden, binnenriepen om naar hun samenspel te luisteren, zij piano, hij viool.³³

Dat kinderen zoiets mochten meemaken wekt verwondering, want het koppel had geen sociaal contact. Frans Vercoutere,³⁴ die toen buur van Aloïse was, getuigt dat deze zelfs zijn methode van kleermaken afschermdde. Hij knipte de pakken naar patroon en liet ze in Kortrijk naaien. Nooit hoefde iemand te passen, maar het pak zat steeds goed, aldus Frans³⁵.

Frans Vercoutere heeft Aloïse zien muziek schrijven. Hij getuigt tevens dat zijn vrouw Irma, na de dood van haar man, in het rusthuis van Wakken opgenomen werd. Veel dozen met partituren werden toen naar de stortplaats gevoerd.

Zo is er slechts één compositie van Aloïse overgebleven. Ze werd uitgegeven bij de Nationale Muziekdrukkerij van Brussel.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Wederzien

Edmond Gevers

1936

Biografie

Directeur muziekacademie Mol.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Hemelse liefde (t)

Laat me de nacht tot vriend (t)

Remi Ghesquiere

Geluwe 9-12-1866

Brugge 10-8-1964

Biografie [43] [49]

Remi Aloys Ghesquière bracht zijn prille jeugd door op de ouderlijke hoeve in het gehucht Terhand. Zijn vader, Victor, was landbouwer. In 1884 behaalde hij aan de normaalschool van Torhout het diploma van koster-onderwijzer, en het volgende jaar werd hij organist aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Kortrijk. Zijn onderpastoor daar was Guido

³¹Zijn broer Alfred was bakker.

³²Van Lodewijk Dheedene vernamen we dat Aloïse privé-vioolles gaf. Lodewijk was zelf een tijdje leerling. Echt vioolspelen is er niet van gekomen, daar Lodewijk, naar de les gestuurd door zijn ouders, meestal met zijn fiets in Deerlijk bleef rondrijden tot de tijd verstreken was.

³³Informatie, verstrekt door Nelly en Monique Herman uit de Beverenstraat in Deerlijk.

³⁴Woont in de Rozenlaan in Deerlijk.

³⁵Hoe zoiets kon is een raadsel. Aloïse heeft het nooit prijsgegeven.

Gezelle die hem aanspoorde volkswijsjes en kinderliedjes op te tekenen. Uiteraard zette hij al vlug ook verzen van Gezelle op muziek. Reeds in 1889 componeerde hij het zeer populaire *O Maria die daar staat*. Intussen had hij in 1888 aan het Koninklijk Conservatorium Gent een eerste prijs orgel behaald.

In 1890 werd hij muzikleraar aan de normaalschool in Torhout, maar gaf deze taak na 4 jaar op om koster-organist in zijn geboorteplaats te worden. Dit verplichtte hem wel om, naar kostersegewoonte op het platteland, een kleine drukkers- en handelszaak op te zetten. Hij verbleef 23 jaar in Geluwe en stichtte er een bloeiende lagere muzikschool. Honderden liederen, o.a. *De trommel slaat*, stammen uit die tijd.



De Zingende Meisjes van Halle

In 1917 moest Geluwe, omwille van de oorlog ontruimd worden en Remi belandde met zijn zeer talrijke kroost in Halle, waar hij organist van de basiliek werd. Hij stichtte er *De zingende meisjes van Halle* die ritmische gymnastiek combineerden met zang en waarmee hij 20 jaar lang door Vlaanderen trok om het Vlaamse kinderlied te propageren.

De Zingende Meisjes van Halle

In 1945 vestigde hij zich in Brugge tot hij, na een aanrijding, op de leeftijd van bijna 98 jaar overleed.

Toen men hem bij de viering van zijn negentigste verjaardag vroeg wat hij deed om nog zo kras te zijn, antwoordde hij: "Elke dag 2 uur piano spelen!"

Als liedercomponist had hij de gave van de melodie in volkston: spontane eenvoud en

ritme en gemoedelijke, vaak pittige tekstillustratie. Zijn begeleidingen beperken zich tot enkele zeer eenvoudige, schoolse akkoordverbindingen. Zijn grootste verdienste ligt in het ongeunstelde kinderlied.

Remi Ghesquière en René De Clercq kenden mekaar zeer goed. Hierbij een brief die Remi aan René schreef, toen deze 50 werd:

Mijn goede vriend,

De nieuwsbladen melden dat ge 50 geworden zijt. Laat toe dat een zestiger u daarover gelukwenscht. Tien jaar jonger! 't Is benijdenswaardig! Ik hoop dat ge even gezond en levenslustig en werklustig gebleven zijt en dat het u en de uwen welgaat. Mocht wenschen baten, 't en zou aan mij niet liegen.

Hierbij een programma waarop uw naam vermeld staat. 't Is het eenige niet en ik zorg voor uw auteursrecht (alle baten helpen). Ik hoop dat ge de "Meezennesten" wel ontvangen hebt en dat ze u bevallen. 'k Deed toch mijn best en er wordt hier veel goeds over gezegd.

Ik hoop u den één of anderen keer wel eens meer te zien. Wij zijn in 6 plaatsen gevraagd in Holland (tot hier toe). Verleden jaar 14. In Amsterdam zijn we eventwel niet gerocht.

Dag goede vriend en vaar wel.

(get.) Remi Ghesquiere

Composities

Behalve een pianomethode, uitsluitend vokale werken: honderden liederen, enkele koren en kleine zangspelen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste (Het klinkt e klee klee klokske)

Avondlied (t,)

België bovenal (t)

De zeeldraaier (t,)

De gilde viert

Hemelhuis (t,)

Zegen het land, o Heer

René De Clercq (1877 - 1932)

Remi Ghesquiere (1902-1980)

5

1. Ze - gen het Land, o Heer! De zee, het veld, de heu - vel! Dat
 2. Ze - gen het Volk, o Heer! Ge - bie - der, bur - ger, wer - ker! Maak
 3. Ze - gen de Vorst, o Heer! Zijn doel, zijn daad, zijn po - gen, Zijn

9

U - we hand al' eu - - vel Van Bel - gie's bo - dem keer! _____
 geest en ar - men ster - ker En al - le har - ten teer. _____
 wijs - heid en ver - mo - gen; En dat hij lang re - geer! _____

13

Ze - gen het Land, o Heer! Ze - gen het Land, o Heer!
 Ze - gen het Volk, o Heer! Ze - gen het Volk, o Heer!
 Ze - gen den Vorst, o Heer! Ze - gen den Vorst, o Heer!

Zegen het land, o Heer - Een tweestemmig lied, Meezennestjell

Klein moederke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Remi Ghesquiere (1902-1980)

Teder p

1. Moe-der zit te drie - gen Aan een man - tel -
 2. Dek - ken zal u zus - je, Ligt ge bloot - ge -
 3. Moet ge meê naar scho - le, Dwars door weer en

1. Moe-der zit te drie - - gen Aan een
 2. Ligt ge bloot - ge - zus - - je, Ligt ge bloot - ge -
 3. Moet ge meê naar scho - - le, Dwars door

6 *mf*

zoom. ___ Zus - je moet nu wie - gen: Zoe - te - ke, slaap en droom. ___
 woeld; ___ Kus - sen met een kus - je Dat ge bij - na niet voelt. ___
 wind, ___ Kom dan stil ge - scho - len On - der dien man - tel, kind. ___

man - tel - zoom. Zus - je moet nu wie - gen: Zoe - te - ke, slaap en droom. ___
 bloot - ge - woeld; Kus - sen met een kus - - je Dat ge bij - na niet voelt. ___
 weer en wind, Kom dan stil ge - scho - len On - der dien man - tel, kind. ___

11 *rit.*

Broe - der - ke, broe - der - ke mijn, ___ Laat mij uw moe - der - ke zijn.

Broe - der - ke mijn, ___ Laat mij uw moe - der - ke zijn.

Klein moederke - Een tweestemmig lied, uitgegeven door Ghesquiere zelf

Het klinkt een klee klee klokske (= *Adeste*)
Het lied van de terwe (*Heerlijke Terwe*) (t,)
Het lied van het vlas (*Zaaiers en wiesters*)
Kaproenenlied (*De witte kaproen*)
Karmkindeke
Klein moederke
Koninkventjes (*Open uw deur*)
Liederen leeft (t)
Moederke alleen (t)
Nacht is zacht
Prinsenlied (t)
Ring-King (t) (*SATB en baritonsolo*)
Schommelschuitje (*Zonne lacht*) m
Voor 't kantkussen (t)
Zegen het land, o Heer (*Vaderlands gebed*)
(2-stemmig - R. Ghesquiere)

Karel Jan Grard (broeder Tertullus)

Biografie

Op gedichten van René De Clercq

Dorserslied
Mijn kleen, kleen dochterke

Anton Greefkes

Ede (Gelderland) 12-7-49

Biografie³⁶

De muziek is voor deze in Zwaag wonende Nederlander meer dan een hobby. Het is zijn leven. *Want, zonder hobby kan je leven, maar zonder muziek leef ik niet*, is een van zijn uitspraken.

Hij groeide op in een gezin waar muziek een belangrijke rol speelde. Zijn ouders musiceerden vaak samen: vader op gitaar en/of viool, moeder op mandoline. Je zou meteen denken dat zoonlief muzieklessen zou nemen aan de academie. Toch niet. Op enkele jaren pianoles na, is hij volledig autodidact. Van huis uit is hij decoratieschilder. Werkzaam is hij echter bij de PTT.



Maar in hoofdzaak houdt hij zich bezig met muziek. Hij speelt Duitse concertina, bandoneon en piano en... componeert. Hij heeft al een 200-tal volksliederen op zijn actief die hij samen met Corien Overtoom, zangeres en violiste, langs de straat uitvoert. De naam van hun 2-persoonsband is *het poëtisch liedgenootschap*. De mensen stellen hun optreden zeer op prijs, *dat bovendien nog zeer lucratief is*, aldus Anton.

Met de gedichten van René De Clercq maakte hij kennis vanaf 1989. Hij las ze en hoorde in het sterke ritme onmiddellijk muziek.

Composities

Algemeen

Liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Dorslied (Dorserslied)
Geen luid geluid
Het leven
Het puiteke
Hoor dat woelgeruis
Ik ben van de buiten
Moederke alleen
Molenbeeld
Ogen, die het bruin
Troost van ver
Zeg nooit

³⁶Bron: <http://home.quicknet.nl/qn/prive/liedgenootschap/declercq.html>

Mijn kleen, kleen dochterke

René De Clercq (1877 - 1932)

Grard Karel, Jan (broeder Tertullus)



1. Ge - lijk een das - ke zijt ge dik, ge - lijk een kwar - tel - ke van kwik, ge -
2. Maar nu ge - was - sen je daar zit, daar is geen en - gel - ke zo wit, daar
3. Ik hef je op de ok - sel - kes om - hoog, ik zie een ster - re - ke in elk oog, en



- lijk een moor - ke soms zo zwart, mijn kleen, kleen doch - ter - ke, mijn hart!
is geen lam - me - ke zo zoet, mijn kleen, kleen doch - ter - ke, mijn bloed!
voor mijn ar - moê word ik blind, mijn kleen, kleen doch - ter - ke, mijn kind!

Dorserslied

René De Clercq (1877 - 1932)

Grard Karel, Jan (broeder Tertullus)



- | | |
|-------------------------------------|----------------------------------|
| 1. Vle - gels op, en vlug-ge, Plof! | Kromt uw nek en rug-ge, Plof! |
| 2. Beukt de vlak-ke vloe-ren, Plof! | Maakt ze rijk, de boe-ren, Plof! |
| 3. Vult de die-pe zak-ken, Plof! | O, de boer zal bak-ken, Plof! |
| 4. Geld en drank en e-ten, Plof! | Al - les nauw ge-me-ten, Plof! |
| 5. Kaf dat kunt ge krij-gen, Plof! | Om d'r op neer te zij-gen, Plof! |
| 6. Vle - gels op en vlug-ge, Plof! | Kromt uw nek en rug-ge, Plof! |



Niets voor 't huis en al voor 't hof! Vle - gelt dol _____ en dof.

Dorserslied en Mijn kleen, kleen dochterke - Karel Jan Grard (broeder Tertullus)

Mijn bleuzerke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Nico Hazendonck

Vrolijk en licht
mf

Zang

1. Mijn bleuzer-ke, mijn kriekske, Daar lig-je al uit-ge - strekt; ___
2. Kijk, kijk, zijn vuistjes ballen, Zoo koddig al - le - bei! ___
(*pp*) 3. Geen vliegske mag er zoeven, Geen bloemken open - gaan. ___

Piano

6

Gezond ge-lijk een bleikske, En dicht ge - dekt. ___
Kijk, och, de steken val-len, Van mij - nen brei. ___
Wil moeder-ke nog toeven, 't Moet stil - le staan. ___

12

Weet, kindjes die goed slapen Zijn la-ter flinke knapen.
Maar 't kindje moet eerst slapen Eer ik die op kan ra-pen.
Uit kinderzens die slapen *ten.* Zijn de engelkens geschapen. *ten.*

20 *poco rit.*

Douw, douw, douw. Douw, douw, douw. Douw douw douw douw douw douw douw.

p *zeer licht*



Karmkindeke

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Nico Hazendonck

Vertellend *mf*

Zang

1. Ons kin - de - ke zit er te kar - men, Dat
(2. Och,) moederke, kun je niet ko - men? Straks

Piano

5

lief - lief manne - ke; Ons kinde - ke zit er te kar - men; Hoe zwijgt het _ niet? Zijn
brandt zijn papken aan. Ach, moederke, kun je niet ko - men? Je weet dat _ 't wacht. Uit

11

pap - ke staat te ver - war - men, In 't blauwblauw panne - ke, Zijn pap - ke staat te ver -
't stoelke wordt het ge - no - men, En krijgt zijn lap - ken aan. Uit 't stoel - ke wordt het ge -

16

1. war - men; Dat krijgt het niet.
no - men, En eet dat (2. Och) 't lacht.

Jos Hazen

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Het eksterjong (*t*)

Nico Hazendonk

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Adeste
Karmkindeke
Mijn bleuzerke
Schommelschuitje

Robert Herberigs

Gent 19-6-1886

Gent 20-9-1974

Biografie³⁷ [36]



Robert Herberigs studeerde aan het Koninklijk Conservatorium van Gent bij o.a. Oscar Roels (notenleer) en Leo Van der Haeghen (zang). Bij Leo Moeremans studeerde hij als privé-leerling compositie en bereidde hij zich voor op deelname aan de Romeprijs. Nadat hij in 1905 en 1907 telkens een 'tweede prijs' had behaald, kende de jury onder voorzitterschap van Edgar Tincl hem in 1909 unaniem de eerste prijs toe. Tijdens de auditie van zijn

winnende Romeprijs-cantate, De legende van Sint-Herbertus, schreef Herberigs geschiedenis door zelf de titelrol te zingen. In die jaren was hij trouwens als eerste bariton aan de Vlaamse Opera in Antwerpen verbonden. In 1909 creëerde hij er de titelrol in August De Boecks opera, Reinaert de Vos.

Met de aan de Romeprijs verbonden studiebeurs trok Herberigs naar Parijs, Berlijn en Wenen.

Als componist brak hij door met *Cyrano de Bergerac* (1912).

De Eerste Wereldoorlog brengt Herberigs door in het huis van Jan Toorop in het Nederlandse Domburg. Daar voltooit hij de opera, *Le mariage de Rosine*, die in 1925 in de Gentse opera wordt gecreëerd.

Na de Eerste Wereldoorlog is Herberigs zich meer gaan oriënteren op het Franse impressionisme, daarvan getuigen zijn pianowerken.

In de tweede helft van de jaren twintig schrijft Herberigs vooral religieuze muziek en in het begin van de dertiger jaren raakt hij dan helemaal in de ban van het neoclassicisme.

Ondertussen verdeelt hij sinds 1925 zijn tijd tussen zijn woonplaats, Oudenaarde, en Bourg-Saint-Andéol in de Ardèche, waar hij met succes een vruchtbare abrikozenplantage uitbaat. Tijdens de Tweede Wereldoorlog componeert hij in zijn kasteelhoeve in de Rhonevallei, en dat in zeer moeilijke omstandigheden, veel pianomuziek.

Na deze periode van grote productiviteit stopt Herberigs in 1945 met componeren. Maar na een opdracht van zijn geboortestad, Gent, vindt hij opnieuw zijn vitaliteit terug en schrijft hij op nauwelijks 9 maanden tijd de monumentale partituur voor het *Lam Gods spel* (1948). Voornamelijk onder invloed van Corneel Mertens, toenmalig diensthoofd van het N.I.R., verrijkt hij zijn symfonisch oeuvre met een reeks grote orkestwerken, waarvoor hij de inspiratie zoekt in zijn twee grote extramuzikale inspiratiebronnen: de literatuur en de schilderkunst. Op ongeveer 20 jaar tijd schrijft hij een twintigtal orkestwerken.

Zijn veelzijdigheid beperkte zich niet tot de muziek: hij schreef ook enkele toneelstukken en een tiental volkse en historische romans

³⁷Bron: Jan Dewilde, Studiecentrum voor Vlaamse Muziek

– zijn populairste boek was Pasterke Can-deels – en borstelde met veel verve en veel verf honderden schilderijen: grote reeksen landschappen en marines, later irreële abstracte werken.

Composities

Algemeen

Orkestwerken: Antonius en Cleopatra (1949), De vrolijke vrouwtjes van Windsor (1950), Pianoconcerto nr. 2, Ode aan de muzen (1955), De vier jaargetijden naar Brueghel (1956), Vier odes aan Botticelli (1958), Hamlet (1962) en zijn laatste orkestwerk, gecomponeerd op zijn tachtigste, Romeo en Julia.

Tussen 1922 en 1924, drie bundels liederen op La chanson d'Eve van Charles Van Lerberghe.

In 1927-1928, bijna uitsluitend religieuze muziek: 12 antiphonae, 20 communiones, 20 concerts spirituels, 4 missen.

In 1930 schrijft hij 15 Gezelleliedertjes, 53 evangeliezangen en 12 geestelijke liederen.

Tussen 1941 en 1945, exclusief voor piano: 10 caprices, 10 préludes, 21 sonates en sonatines, 8 ballades, 2 reeksen storielle e leggende, 3 reeksen figurines et santons, 4 rapsodieën...

Hij pakte ook zowat elk genre aan: opera, liederen, koor, kamermuziek, symfonische werken, missen, antifonen, communiones, motetten, geestelijke liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Naar Frankrijk

Van Pier de mandenmaker (t) (*Voor taal en volk*, 1914)

Willem Hespe

Den Haag 25-12-1875 – ?

Biografie [8] [5]

Oorspronkelijk was hij beeldhouwer maar hij gaf dit beroep op en koos voor een muzikale

loopbaan. Hiertoe volgde hij privé-lessen en ontwikkelde hij zich nadien door zelfstudie.

Sinds 1908 was hij bekend als koördirigent van diverse gemengde koren, mannen- en kinderkoren. Hij verwierf faam door zijn medewerking aan de uitvoeringen van de Matthäuspasse en aan de uitzendingen van de AVRO-radioprogramma's.

Composities

Algemeen

Een veertigtal koorwerken en veel liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (1918, 3-st. voor vrouwen- of kinderkoor)

Cesar Hinderdael

Bazel 30-1-1878

Den Haag 22-5-1934

Biografie [9]



De Mechelse organist Lodewijk Arras onderkende de muzikale begaafdheid van de jonge Cesar Hinderdael. Hij werd zijn eerste leermeester en onderwees hem notenleer, piano, harmonie en kerkzang.

Vervolgens studeerde Cesar aan het Interdiocesana Hoger Instituut voor Kerkmuziek in Mechelen, kerkmuziek bij Edgar Tinel.

In 1900 verliet hij dit instituut met diploma's voor harmonie, contrapunt, orgel en kerkzang.

Hij zette zijn studie verder aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent bij Emile Mathieu.

Bovendien hernam hij aan het conservatorium de orgelstudie, wat hem eveneens een diploma orgel opleverde.

Na zijn schitterende studies in Gent trok Cesar Hinderdael naar het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen, waar hij esthetiek en compositie studeerde onder leiding van Jan Blockx, een oud-leerling van Peter Benoit en diens opvolger als directeur van het conservatorium.

In Antwerpen vatte hij eveneens de studie van de contrabas aan.

In 1904 was Cesar Hinderdael de medestichter en werd hij de grote bezieler van de Peter Benoitvereniging.

Net als zijn broer vluchtte Cesar Hinderdael bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog naar Nederland, waar hij zich uiteindelijk definitief in Den Haag vestigde.

Nadat Cesar Hinderdael twee jaar als portier bij een hotel-restaurant in Den Haag had gewerkt, werd hij contrabassist bij het in 1904 opgerichte Haagse Residentie Orkest, een door het Rijk gesubsidieerd beroepsgezelschap dat in binnen- en buitenland optrad. Tot aan zijn dood zou Hinderdael als contrabassist aan dit orkest verbonden blijven.

Hij was in Den Haag tevens leraar orgel, harmonie, contrapunt en fuga aan het muziekklyceum.

Pas in Nederland kwam Hinderdaels compositorische arbeid tot volle ontplooiing en toondichtte hij grotere werken voor orkest of voor soloinstrumenten en orkest.

In juli 1932 kwam Hinderdael in contact met de Haagse predikant Hendrik Hasper. De notering en harmonisering voor gemengd koor, van een vierhonderdtal door Hasper verzamelde oude melodieën, vergde wellicht een te grote krachtinspanning van de zesenvijftigjarige componist, die na een korte ongesteldheid overleed.

Composities

Algemeen

Instrumentale werken: voor cello, concerterende muziek, voor contrabas, voor fanfare, kamermuziek, voor orgel, voor orkest, voor piano, voor viool.

Toneelmuziek, opera, koorwerken, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Kerstverlangen (t) (*mezzosopraan of bas en orkest, ook pianopartituur*)

Klein moederke (t)

Daar is maar één Vlaanderen (t)

Lied van Groot-Nederland (t)

Teer liedekke (t)

Emiel Hullebroeck

Gentbrugge 20-2-1878

Liedekerke 26-3-1965

Biografie [3]³⁸ [31] [53]

Emiels ouders waren eenvoudige mensen, muzikaal niet begaafd. Zijn vader, Francies, was beeldhouwer; zijn moeder, Marie Saligo, was huishoudster-naaister. Beiden waren geboren in Heusden (O-Vl.), maar vestigden zich eerst in Gent tot ze op 10-11-1873 in Gentbrugge gingen wonen. Zij kregen 5 kinderen, 4 jongens en 1 meisje. Miel was de tweede van het gezin. Het meisje, Marie, volgde twee jaar later. Ze werd muzieklerares en... begintje.

Zijn eerste onderricht kreeg Emiel van de broeders in Gentbrugge. Na zijn humaniorastudies aan het Sint-Gregoriuscollege in Ledeberg trok hij naar het conservatorium van Gent (1890-98). Hij behaalde daar eerste prijzen in orgel, harmonie, contrapunt en fuga. Eén van zijn leraars was o.a. Paul Lebrun (blz. 139). Hij droomde ervan een beroemd organist te worden.

Maar na het bestuderen van het leven van Peter Benoit en nadat hij over deze Vlaamse toondichter in 1904 een voordracht gegeven had, zag hij een andere weg openliggen: Vlaanderen een artistieke wederge-

³⁸Clem De Ridder, *Hullebroeck*, 1952

Hemelhuis

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Emiel Hullebroeck

Zeer innig (M.M. ♩ = 40)
p

Sopraan
Alt

1. Door mijn wo - ning speelt een zon - nig licht. 'k Voel me een kleine
2. Daar, op 't schouwke, prijkt mijn e - nig kruis. Wees mijn en - gel,
3. O, mijn kind - ren! Graag ge - bro - ken brood! Zou 't geluk ver -

Tenor
Bas

6

mp

ko - ning in mijn gro - te plicht: vrouw en kind te schra - gen op mijn ster - ke
vrouwke, wees mijn he - mel, huis. — Wees mijn stoutste roe - men, wees mijn zoetste
mind'-ren waar de last ver - groot? Zou men ar - moe lij - den om een mondje

12

f *ff*

jeugd; en ze hoog te dra-gen in mijn vreugd! en — ze
troost, fris - se le-vensbloemen, krach - tig kroost. fris - se
meer? Och, waar mensen strijden, helpt de Heer! Och, — waar

18

1. en 2. 3.

hoog te dra-gen in — mijn vreugd!
le - vensbloemen, krach - tig kroost.
men-sen strij-den, helpt de Heer! —

Adeste Op Kerstdag

René De Clercq (1877-1932)

Emiel Hullebroeck (1878-1965)

Zang

Traag. *Sneller. (M.M. ♩ = 50)*

pp

Het klinkt e klêe klêe klok - ske te nacht.

Klavier

ppp *zeer etherisch* *pp*

9 *Solo*

Het vliegt e wit wit vlok - ske, heel zacht. — En mannen gaan, en

8va *ppp* *pp* *ppp* *p*

16 A - des - - te!

man-tels gaan, met lap-pen en met kap-pen aan: A - - des - - te!

mp *zeer gebonden* *ppp*

boorte doen beleven. Hij realiseerde dit op verscheidene terreinen.

Gents a-capellakoor

Al in 1899 brengt hij 16 zangers en zangeressen samen en repeteert met hen in het zaaltje van het Notarissenhuis in Gent. Zijn a-capellakoor is geboren. Het wordt het gerenommeerde koor in Vlaanderen. Emiel slaagt erin Vlaams werk te plaatsen op de programma's van het verfranste Gentse concertleven: Oudvlaamse liederen, zestiende-eeuwse polyfonie, madrigalen, werken van Peter Benoit, Edgar Tinel en Jan Blockx. De Gentse franskiljonse middens kunnen alleen goedkeuren. De uitvoeringen staan immers op hoog niveau. Emiel beleeft met zijn koor ongekennde triomfen, rijgt over het hele land eerste prijzen aaneen en kaapt zelfs in 5 internationale koorwedstrijden eerste prijzen weg (Rijsel, 1902; Brest, 1905; Parijs, 1906 en 1912; Reims, zie Duvosel, blz. 89). Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog versieren een 400-tal trofeeën van het a-capellakoor zijn werkkamer.

Varende zanger

Vanaf 1904 noemt Hullebroeck zichzelf de 'varende zanger'. Omdat de conferentie over Peter Benoit zo goed geslaagd is, vraagt men hem zangavonden te geven in Vlaanderen, Nederland (1914-1918) en in veel Europese hoofdsteden. Hij maakt een tournee door Nederlands Oost-Indië (1915), Zuid-Afrika (1920) en Noord-Amerika (1923).

Op meer dan 2000 zangstonen zingt hij voor, begeleidt zichzelf aan de piano, leert liederen aan en licht de Vlaamse strijd toe. Die liederavonden zijn een noodzakelijk werkapparaat voor de toentertijd bekende slogan: "Volksverheffing door het lied". Ze wekken ook een ongekennde kracht van Vlaamse bewustwording en strijdlust. Eén voorbeeld: in 1919 ontstaat in Brussel, na de zangavond in de Patriazaal – velen stonden buiten – een spontane optocht door de stad. Brussel op stelten door Vlaamsvoelenden! De optocht wordt uiteengeslagen, velen opgepakt.³⁹

³⁹Zang en strijd, E. Hullebroeck, blz. 91.

⁴⁰Haar eigenlijke naam is Anna De Vos. Ze huwden op 29 december 1906 in Gent.

1914-1918

Tijdens de Eerste Wereldoorlog vertoeft Hullebroeck in Nederland. Hij geeft er zangavonden in de Belgische vluchtelingenkampen en in hospitalen. Met de opbrengst van zijn tournees financiert hij het *Werk der Vlaamse Oorlogsmeters* dat hij samen met zijn vrouw Marleentje⁴⁰ gesticht heeft. De oorlogsmeters zijn vrouwen en meisjes die zich ontfermen over de frontsoldaten die geen Frans kennen. De vrouwen schrijven brieven, zenden pakjes, bieden een onderkomen tijdens de verlofdagen enz. . .

Aan het einde van de Grote Oorlog zijn circa 9000 Vlaamse en Nederlandse vrouwen ingeschakeld.

1918-1940

Na de oorlog krijgt Hullebroeck een gelukwenstelegram van de minister van Oorlog, Charles de Broqueville. Maar de militaire overheid catalogeert het werk van de Vlaamse oorlogsvrijwilligers als spionage. Hierdoor mogen de liederen van Hullebroeck niet meer door de post besteld worden en komt hijzelf op de lijst van verdachten. De beschuldiging tegen hem luidt dat hij een beweging opgezet heeft om Vlaanderen bij Nederland in te lijven. In 1920 valt de Gentse burgemeester hem daarvoor aan in de kamer, maar Camille Huysmans neemt persoonlijk en met succes de verdediging van Hullebroeck op zich.

Emiel blijft van 1902 tot 1930 muziekleraar aan de verfranste rijksnormaalschool in Gent, wordt van 1930 tot 1944 rijksinspecteur aan de conservatoria en muziekscholen. Als leraar en vooral als inspecteur is hij de stuwende kracht voor de vernederlandsing van het muziekonderwijs, ondermeer door het vertalen en verbeteren van de muzikale terminologie.

Andere geslaagde initiatieven

Hij is de stichter van het muziektijdschrift *De Muziek-Warande*, dat kritisch het Vlaamse

24 *mp*

De kan-delaars en keerskes zien vro, op 't Kinde-ke van tweerskes op stro. _____

mp

31 *Vertragend p ppp*

En nauwlijks terdt, die na-der terdt, dat 't Kindeke niet wak-ker werd': _____ A -

Veel vertragend

38 *Zo zachtjes mogelijk pppp Solo*

des - - - te! _____ Geen

pppp

46 *Langzaam versterken* *mf*

an-de-re ge-ruchtjes hoe klein, dan ademkes en zuchtjes en bēen. Tot

pppp *pppp* *mf*

Red.

54 *f* *Verbreden*

hel-ge-taald en hooggetaald, een stem-meke uit den hemel daalt: A-des-

gva

Red. *Red.* * *Red.* * *Red.* *

63

te, A-des-te!

gva *pp* *pppp* *gva*

Zeer traag

Red. * *Red.* * *Red.* * *Red.* *

3 *Adeste - Emiel Hullebroeck* *Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk*

Adeste (Op kerstdag) - Een driestemmige bewerking van Hullebroeck zelf 3/3

Moederke alleen

René De Clercq (1877 - 1932)

Emiel Hullebroeck (1878 - 1965)

Matig.

Zang

1. Wie zal er ons kin - de-ke dou - wen en
 2. Wie zal naar ons kin-de-ke kij - ken, die
 3. Wie zou voor ons kin-de-ke der - ven haar

Klavier

6

doet het zijn moe - der-ke niet? ——— Wie zal er zijn de - ken-tjes vou - wen, dat't
 bleu - zen-de stou - te ka - poen? ——— Wie zal er zijn hem - de-kes strij - ken, zijn
 laat - - ste krui - mel-ke brood? ——— Wie zou er, wie zou er voor ster - ven, en

10

schaars door een hol - le-ke ziet? ——— Klei - ne, klei - ne moe - der-ke al-leen, douw-douw-douw-de-ri -
 haar-ke in krul - le-kes doen? ———
 la - chen op kind en op dood? ———

15

mf *pp* *Vertragend*

dei - ne, klei - ne, klei - ne moe - der-ke al-leen kan van uw wieg-ske niet scheên. ———

Moederke alleen Corn. A. Galesloot

muziekleven volgt, met als doel het op een hoger niveau te tillen en bekend te maken. Samen met Lambrechts Lambrecht, zijn redactiesecretaris, steekt hij veel geld, nog meer geestdrift en energie in het tijdschrift.

Tien jaar houdt hij het vol, dan verdwijnt het bij gebrek aan financiële middelen. Maar de 6000 blz. tekst van het tijdschrift blijven een documentatiebron van onschatbare waarde voor de periode 1922-1931.

In 1922 richt Emiel een eigen bureau voor het innen van Vlaamse auteursrechten op, NAVEA, in 1945 tot SABAM omgedoopt. Tot dan toe werden de rechten geïnd door het Parijse bureau, Sacem, dat de artiesten bestal door weinig of niets uit te betalen. Sacem negeerde overigens het bestaan van de Vlaamse cultuur en had niet het minste besef van de culturele tweeledigheid van België. Brusselse en Waalse Sacemleden verzetten zich halsstarrig en wilden de NAVEA uitschakelen. De NAVEA telde 101 aangesloten leden in 1923 en in 1939 meer dan 1800. Na W.O. II zien frans-kiljonse Sacemleden de kans schoon. Ze beschuldigen Hullebroeck van onvaderlandse daden tijdens de oorlog. Hullebroeck wordt in de gevangenis opgesloten. Later spreekt het militaire gerecht hem vrij. Zijn burgerrechten verliest hij aanvankelijk levenslang; dat verlies wordt later omgezet tot 6 jaar, maar op 10 november 1950 wordt hij volledig in eer hersteld.

Ook de Vlaamse beiaardkunst propageert Hullebroeck door in 1922 de vereniging *Onze beiaarden* op te richten.

Tevens zet hij zich in voor de erkenning en waardering van de Vlaamse kunst in binnen- en buitenland door in 1939 de *Federatie van Vlaamse kunstenaars* in het leven te roepen. Wegens de oorlog blijft de activiteit beperkt tot steunverlening aan noodlijdende artiesten.

De musicus en René De Clercq

Midden al zijn activiteiten componeert Hullebroeck ook nog. En veel. En goed. In hoofdzaak liederen waarvan bijna iedereen in de

eerste helft van de twintigste eeuw er enkele kan meezingen. Volksliederen noemt hij ze. Emiel stelt volgende eisen aan het toentertijdse volkslied: *gezond zijn van geest en opzet, innig of speels van woord en rijm, met een melodie die allen konden zingen en waarvan zelfs de eenvoudigste begeleiding mocht ontbreken.*⁴¹ Om dit kracht bij te zetten componeert hij *Moederke alleen* van René De Clercq dat hij lange tijd zingt zonder te vermelden dat hijzelf de componist is.

E. Hullebroeck en René De Clercq ontmoeten elkaar in Gent, ongeveer rond 1904. Hullebroeck woonde toen in Ledeberg en René kwam naar believen bij Emiel en Marleentje aanlopen en aanzitten. Ze werden als twee broers. Als René een nieuw gedichtje geschreven had, toonde hij het soms onopvallend bekrabbelde papiertje aan Emiel, las het voor en liet Emiel het origineel.

Als René dan later het liedje hoorde dat Emiel erop gecomponeerd had, sprong hij een meter hoog en riep: "Miel, goddomme g'hebt het". Dat was ondermeer het geval voor Tineke van Heule.⁴²

Toen men E. Hullebroeck vroeg welke zijn voorkeursliederen waren, was zijn antwoord: "Dat hangt van het genre af. Ernstig: Hemelhuis; gemoedelijk: Moederke alleen; humoristisch: Lapper Krispijn; vaderlands: De Blauwvoet; beschrijvend: De beiaardier; studentikoos: De gilde viert."⁴³ Zes liederen dus, waarvan vier op tekst van René De Clercq.

Hullebroeck getuigde enkele keren dat René De Clercq zijn beste tekstdichter was. Bij andere dichters zoals Lambrecht Lambrechts, Herman Broeckaert moest Emiel dikwijls wijzigingen voorstellen in functie van de muziek. Bij De Clercq nooit: *Hij was een dichter bij Gods genade. Hij droeg het ritme in zich en zijn verzen waren vlekkeloos.*⁴⁴

Op de vraag aan Emiel welke liederen in het buitenland het best onthaald werden, antwoordde hij dat dit afhing van de bevolking. In Nederlands-Indië was het *De Vlaamse leeuw*, het liedje van de beiaardier van Herman Broeckaert en *De Gilde viert* van René

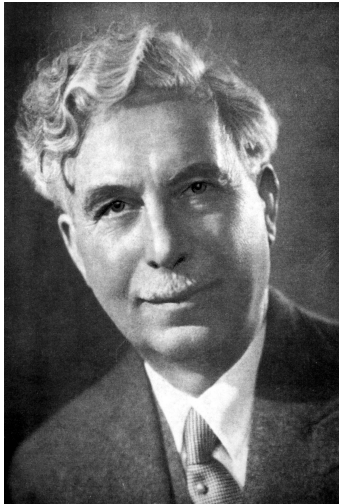
⁴¹Zang en strijd, blz. 25

⁴²Uitzending *Ten huize van* op 17 okt. 1958, met interviewer Ast Fonteyne

⁴³Joos Florquin, *Ten huize van...*, deel 1, uitg. DF-Leuven, 1971, p. 349.

⁴⁴E. Hullebroeck, *Zang en strijd*, blz. 186

De Clercq . Maar *Moederke alleen* en het re-
frein van *Het klompenliedeke*, beide van De
Clercq, hadden de kinderen al op voorhand
ingestudeerd.⁴⁵ In Amerika waren het *Moe-
derke alleen* en *De Gilde viert*.



Tijdens de zang van het eerste zag hij altijd
betrande ogen en bij het tweede glinsterende
kijkers.⁴⁶

In Zuid-Afrika gold het meest aanvaarde lied
een Afrikaans wiegeliedje dat daar zo popu-
lair was als *Moederke alleen* hier.⁴⁷

De breuk met René De Clercq

De vriendschap en de samenwerking, hoe
vruchtbaar ook, heeft niet zolang standge-
houden. Wat precies de oorzaak van de breuk
was en wanneer is niet te achterhalen. Hul-
lebroeck is er heel bedekt over. Hij noteert
dat ze kwam na een jarenlange, weldoende
intimiteit. *Toch wil ik die onverkwikkelijke-
den niet beschrijven, want ik geloof dat René,
die geen karakter had, zich heeft laten ver-
schalken door kameraden, die hij te graag
aanhoorde. Het kon echter niet meer worden
goedgemaakt, hoezeer ik er ook onder leed.
Wat wilt ge... Grote dichters zijn soms kleine
mensen.*⁴⁸

Ook van de kant van De Clercq zijn maar
weinig verduidelijkingen te vinden, misschien
een aanwijzing in wat volgt: op 6 april 1912
richt De Clercq vanuit Destelbergen een cas-

sant schrijven aan Hullebroeck.

De Gilde Viert

Tekst: René De Clercq Muziek: Emiel Hullebroeck

Marsmaat. mf

1. De gil- de viert, de gil- de juicht, Wat
2. (De) be- ker ruischt, de be- ker schuimt! Sa,
3. (Het) pijp- ke damp't in mon- kel mond, En
4. (De) gil- de juicht, de gil- de viert! Hoe-

7
zit- gij daar en blokt en buigt Nog o- ver u- we
mak- kers frisch en op- ge- ruimd Het glas aan u- we
spreidt wel- lus- tig in het rond Stu- den- ti- ko- ze
ra! de pet om- hoog ge- zwierd, En nog eens hard ge-

13
boe- ken? De wijs- heid ligt maar in de kan. Die
lip- pen! Die op zijn ka- mer koe- ke- loert, En
geu- ren! Die steeds aan per- ka- men- ten kluift, En
klon- ken! De blok- ker ligt reeds log en loom, Ge-

19
ze, el ders zoe- ken wil, die kan; Doch laat hem, laat hem
geest- ver- snip- prend dwaas- heen snoert, Drink wa- ter als de
per- ka- men- te reu- ken snuift, Krijgt per- ka- men- ten
kweld door na- ren blok- kers- droom, Met dro- ge keel te

25
KOOR pp
zoe- ken.
kip- pen. Het bes- te bier- tje lust hem niet,
kleu- ren.
ron- ken.

31
p Het lief- ste lied- je sust hem niet, Het moo- ste
f

37
meis- je kust hem niet! Hoog het glas! Hoog het hart!

44
Hoog het lied! *1, 2, 3. strofe.* *3. einde.*
2. De lied!
3. Het
4. De

1 De Gilde Viert Stichting Ren De Clercq Vichstenweg 15, B8540 Deerlijk

Geachte Heer,

*Aangezien sommige toondichters
vooral de kunst verstaan om naam
en geld te kloppen uit mijn werk,
zonder een cent eerlijke dankbaar-
heid te mijnen opzichte, heb ik de
eer u te berichten:*

*dat gij, voor uw deel, eer deze
maand verloopt, mij tweehonderd-
vijftig frank zult betalen minimum,
als schadeloosstelling voor de tot
hiertoe door u uitgegeven en uitge-
voerde werken (daarvoor zal ik dan
met u een contract in regel onderte-
kenen), zooniet leg ik u verbod op
nog iets van mij uit te voeren of
te verkopen, of in de toekomst ooit
nog iets te componeren op tekst van
mijn hand... .*

⁴⁵Zang en strijd, blz. 58

⁴⁶Zang en strijd, blz. 91

⁴⁷Uitzending *Ten huize van*

⁴⁸Zang en strijd, blz. 187

Het is het minste wat ik moet eischen, wil ik in mijn eigen oogen niet belachelijk zijn. . .

*Hoogachtend,
(get.) René De Clercq*

Twintig dagen later, 26 april 1912, ontvangt René De Clercq 100 frank als vergoeding voor de uitgave van Emiels liederen op tekst van De Clercq. Ze ondertekenen diezelfde dag ook een contract, inhoudend dat René voor elk gedicht dat hij aan Hullebroeck zal afstaan en door deze getoonzet en uitgegeven wordt, een vergoeding van 20 frank krijgt. Hullebroeck krijgt dan wel het alleenrecht tot componeren.⁴⁹

De reactie van de toondichter is er een van, toen geraffineerde, nu manifeste wraak: hij gebruikt voortaan geen enkel gedicht meer van zijn geprefereerde tekstdichter om er een lied van te maken. Blijkbaar had Miel geen duidelijk inzicht in het begrip "auteursrecht": voor eigen gepubliceerde composities vergoed worden, dat wel; aan zijn tekstdichter een terecht bedrag afstaan, met moeite en liefst niet. Deze Hullebroeck wordt nochtans vanaf 1922 oprichter van Sabam. De onherroepelijke breuk zou dus wel eens van financiële aard kunnen zijn.

In De Clercqs latere correspondentie aan Ria Vervoort (blz. 11) duikt de naam Hullebroeck nog wel op, maar dan in negatieve zin. Zo schrijft hij op 18 juli 1920 dat hij een goede melodie gecomponeerd heeft op Hemelhuis. *De schreeuwerigheid van Hullebroeck dwong me daar eens wat hoogers en edelers op te zetten.*

Twee dagen later, op 20 juli spreekt hij weer in dezelfde zin over Hemelhuis *dat Hullebroeck vermoord heeft.*⁵⁰

Op zaterdag 13 december 1924 heeft in Amsterdam het grote diner van het muziekauteursbureau, BUMA, plaats. Er zijn afgevaardigden uit Duitsland, Tjechië, Slovakije, en Vlaanderen aanwezig. De Clercq is bestuurslid van BUMA en is er dus ook. Uit Vlaanderen is Hullebroeck gekomen die zijn NAVEA nationaal en internationaal tracht te consolideren. Hebben de twee ex-vrienden elkaar

daar gesproken? De Clercq typeert Hullebroeck als volgt: *Met drie decoraties op een rijtje op zijn borst: een mal, potsierlijk, ijdel figuur.*

Een bevestiging van de breuk bij beiden: Hullebroeck verwoordt het hoofs en beleefd, De Clercq verhult niets. Maar Hullebroeck schrijft voor het publieke forum, René De Clercq in de intieme sfeer van de privé-correspondentie.

Composities

Algemeen

Voor groot orkest: symfonische schets, meisympfonie voor harpsolo.

Instrumentale werken: melodie voor cello en orkest, legende voor cello en klavier, melodie voor hoorn en klavier.

Oratoria.

Zangspelen: o.a. Sepp'l (meer dan 1000 uitvoeringen), Knokkelbeen, Cupido Dictator en Het meisje van Zaventem zijn heel bekend.

Veel liederen op tekst van René De Clercq, Herman Broeckaert, Lambrecht Lambrechts, Willem Gijssels, Clem De Ridder e.a.

Op gedichten van René De Clercq

De bieteboom

De gilde viert (*enkele keren succesnummer in de operette Cupido dictator*)

Hemelhuis (*1 stem met piano en een a capella SATB-versie van A. Bonten*)

Hemelse liefde

Het zijn geen jongens

Jan en Annemie

Jezus' Moeder

Kerstcantate (*t*)

Klompenliedeke

Lapper Krispijn

Mijn kleen, kleen dochterke

Moederke alleen (*2-stemmig*)

Kinche die Mutter allein (*t*), *Mother alone* (*t*), *Simmerjoun op it wetter* (*t*, *zuid-afrikaans*)

O Gij, zonnige wonnige wereld

Op kerstdag (*3-stemmig*, *Adeste*)

Ring-King

⁴⁹Brief en contract bij het AMVC[1]

⁵⁰Hemelhuis van Hullebroeck wordt in Vlaanderen nu nog geregeld gezongen.

Mijn klein, klein dochterke

Voor het lief klein Polleken

René De Clercq (1877 - 1932)

Emiel Hullebroeck (1878-1965)

Zang

Matig (♩ = 56) *p*

1. Ge-lijk een das - ke zijt ge

Klavier

And. *And. simile*

4

Trager

dik, ge-lijk een kwar - tel-ke van kwik, ge-lijk een moor - ke soms zo

8

zwart, mijn klein, klein doch - ter-ke, mijn hart! _____

mp Tijdmaat

12

mf Sneller

Maar nu ge - was - sen je daar zit, daar is geen en - gel-ke zo

16 *Trager*
pp
 wit, daar is geen lam - me-ke zo zoet, mijn kleen, kleen doch - ter-ke, mijn

20
 bloed! — *f^o Tijdmaat*
 Ik hef je'op de'ok - sel-kes om - hoog, ik zie een

25 *Trager*
 ster - re-ke'in elk oog, en voor mijn ar - moe word ik blind, mijn kleen, kleen

29
 doch - ter-ke, mijn kind! —


2

Lapper Krispijn

René De Clercq (1877 - 1932)


Emiel Hullebroeck (1878-1965)
Bewerking: Juliaan Wilmots (1936-2000)

S.
A.




1. De schoen-tjes die gaan er met pa - ren, en jam-mer, de men - sen
2. Hoe groei-d'uit dat lus - ti - ge Griet - je die knor - ri - ge, dol - le ka -
3. Nu zit ze de pas - sie te pre - ken, bij An - ne - ke van de ge -
4. Weet ie - mand - daar valt mij al - we - der dat schoen - ma - kers - raad - sel - ke


T.
B.




4




ook. _____ 't Ver - stand komt niet vóór de ja - ren. De
tijn? _____ Een lief als een he - mel - biet - je, en
buur. _____ En, lap - per, geen woord - je te spre - ken, is
in - _____ 't ver - schil tus - sen wij - ven en le - der? Voor




7




lief - de? Wat vuur en wat rook! _____ Ach! wis ten-'t de vlie - gen - de
nu zo een dui - ve - lig wijf! _____ Van - daag al de win - den aan
'e - ten te zout of te zuur. _____ Straks komt ze mij ko - zen en
mij is het klaar ge - lijk tin: _____ De wij - ven zijn vel - len van




10




gaai - en, ze wer den 't vrij le - ven niet moe. _____
't waai - en; en mor - gen noch ba of noch boe. _____ lk
aai - - en, of zoe - ken naar be - zem of roe. _____
haai - en, en le - der is vel van de koe. _____



13



zit er mijn schoen-tje te naai - en, en trek er mijn draad - je toe. _____



Lapper Krispijn Emiel Hullebroeck, in een 4-st. bewerking van Juliaan Wilmots

Vlaamse kermis

René De Clercq (1877 - 1932)

Emiel Hullebroeck (1878-1965)

Bewerking: Juliaan Wilmots (1936-2000)

S.
A.

1. Be - zem uit! 't Is ker - mis! Knech - ten, mei - den, vrou - wen, mans, heel de bon - te
2. Zon - der wuf - te poe - ders zon - der val - se lok in 't haar, schoon ge - lijk uw
3. Ke - rels, kloek als ei - ken, ro - de guit en brui - ne kwant, tre - den voor en
4. Trouwt en kweekt ge kin - d'ren, wordt ge van de ou - de tijd, komt geen jonk - heid

T.
B.

6

zwerf is lus - tig aan de dans. Een an - d're groep aan ta - fel eet
moe - ders o - ver der - tig jaar. Mijn blon - de, ron - de deer - nen, blau -
rei - ken kluch - tig u de hand. Nu dra - ven lijk de veu - lens! Nu
hin - d'ren als ze speelt en vrijt. Oud moe - der - ke en oud man - ne - ke, kruipt

11

vis en worst en wa - fel. Oud wijf - je schinkt, oud vent - je drinkt, oud lied - je deunt en
we o - gen lijk lan - teer - nen! Een mond be - roosd, een wang, die bloost, een borst die zucht - jes
draai - en lijk de me - lens! Tot - dat ge hijgt, ter - ne - der zijgt, en war - me kus - sen
dich - ter bij het kan - ne - ke, en drinkt ver - heugd, op al dat deugt, op ou - de en jon - ge

16

klinkt: Ha!
loost. Ha, Ha, Ha! Niets zo leu - tig fraai en fris als be - zem - boe - ren -
krijgt. Ha, Ha, Ha!
jeugd. Ha, Ha, Ha!

21

ker - re - mis! Niets zo leu - tig - fraai en fris als 't Vlaam - se le - ven is!

Vlaamse kermis Emiel Hullebroeck, in een 4-st. bewerking van Juliaan Wilmots

Tineke van Heule (*1 stem met piano en een a capella TTBB-versie*)

Vaderlands gebed *SATB*

Van de zanger

Vlaamse kermis (*1 stem met piano en een a capella TTBB-versie van A. Bonten*)

Voor 't kantkussen (*Point de dentelle, 2-st.*)

W. P. Hendrik Jansen

Schiedam 23-12-1858 – ?

Biografie⁵¹ [8]

Willem Pieter Hendrik Jansen ontving zijn muzikale opleiding bij W. J. Reynier en professor M. Lans. Later studeerde hij aan de kerkelijke muziekschool in Regensburg, waar hij het diploma cum laude behaalde.

Hij was een studiegenoot van Z.H. Paus Leo XIII.

Gedurende 15 jaar was hij leraar aan het bisschoppelijke seminarie Hageveld in Voorhout bij Leiden, waar hij behalve verschillende kleine koorwerken voor kerkelijk en niet-kerkelijk gebruik en ook reizangen voor gemengd koor componeerde.

In zijn leraarsjaren heeft hij veel studies gemaakt van het Oudhollandse lied. In 1908 werd hij pastoor in Den Haag.

Composities

Algemeen

Reizangen voor gemengd koor bij Vondels Joseph in Dothan(uitgegeven), Lucifer, Peter en Pauwels, Noach en bij een paar toneelwerken van Calderon, responsoria.

Miscomposities (onder meer voor 2 ongelijke stemmen, alt en bariton, met orgel), lofzangen, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Pier de mandenmaker

Jonghart

?

Biografie

Op gedicht van René De Clercq

Het lied van de terwe

Jan Kappee

Composities

Op gedicht van René De Clercq

De Duitse hoornen (*4-st., a capella 1933*)

Willem Kersters

Antwerpen, 9-2-195-29

Antwerpen, 29-12-1998

Biografie

Kersters deed zijn studies vanaf 1945 aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium te Antwerpen in de vakken harmonieeler en piano. Daarna voltooide hij zijn studies aan het Koninklijke Muziekconservatorium te Brussel.

Vanaf 1962 was hij eveneens docent in harmonieeler en later ook compositieeler aan het conservatorium te Antwerpen. In 1967 werd hij aan het Conservatorium Maastricht professor voor de muziektheoretische vakken.

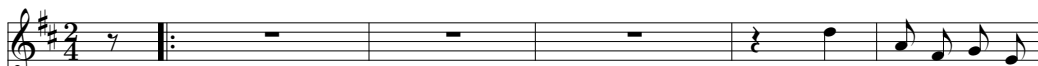


⁵¹Bron: Biografisch archief van de Benelux, microfilm 43

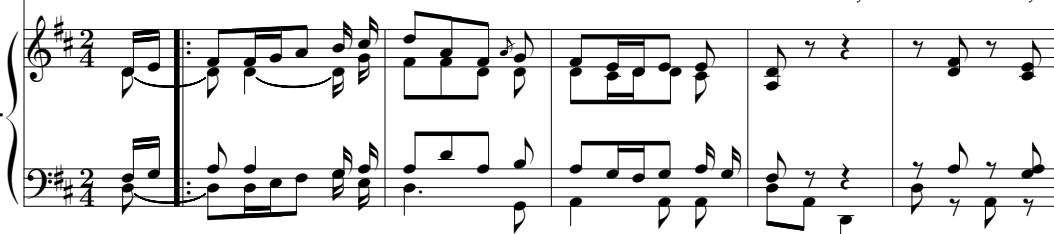
Lied van Pier de Mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932)

W. P. H. Jansen

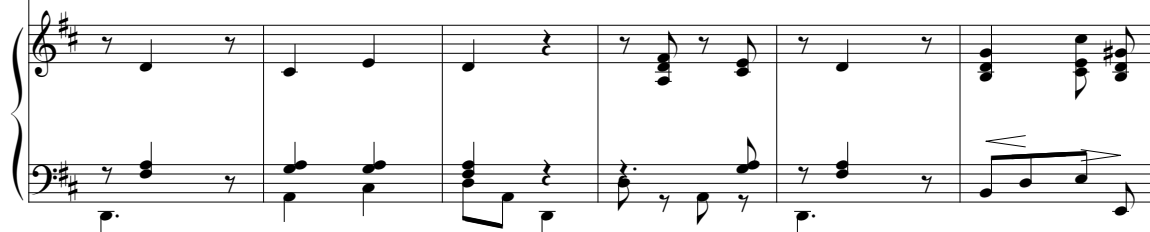
Zang 

1. Pier zei: ik weet een
2. Een huis-ke met een
3. We ko-men, met ons
4. En kun-nen wij wat
5. Blaast dan een guns-tig
6. Gij kiest uit al mijn

Klavier 

6 

woor - de-ke, Een woor-de-ke voor u. We trek-ken 't kor-te koor - de-ke, Ka - trien, we trou-wen
 ho - ve-ke, Een keu-ken met een schouw. Wat stoe-len en een sto - ve-ke, En wij daar man en
 han - de-kes, Wel mak-k'lijk aan de kost. Ik maak er voort mijn man - de-kes, Mijn win - kel wordt uw
 stui - ver-kes Be - spa-ren op 't ge - win, Ze gaan al-zeer en zui - ver-kes Den aar - den spaar-pot
 win - de-ke Het won-der-schip-ke al-hier, We ko-pen ons een kin - de-ke, En he - ten 't Trien-tje of
 wie - ge-kes, Het al - ler-sier-lijk-ste uit; En jaagt de dol - le olie - ge-kes Met kus - sen van zijn



12 

nu.
 vrouw.
 post. Trien - lief, is dat geen plan, geen plan? Trien-lief, is dat geen plan?
 in.
 Pier.
 huid.



Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Avondlied (*gemengd koor a capella*)

R. Keuning

Op gedicht van René De Clercq

Mijn klein, klein dochterke (*Van Gorcum's toneelfonds*)

Juliën Keymolen

Biografie

Julien Keymolen stamt uit een muzikale familie. Vader, ooms en tantes bespeelden allemaal een instrument. Op latere leeftijd is hij begonnen met muziekstudies aan het Stedelijk Conservatorium te Leuven. Naast dwarsfluit, kamermuziek en koorzang werkte hij het volledig theoretische programma af. Na de graad van uitmuntendheid ging hij zich nog verder bekwamen in koordirectie, instrumentenleer en ook in compositie. Gedurende meer dan een decennium leidde hij een klein kamerensemble en dirigeerde tevens het gemengd koor "Cantate Domino" te Keerbergen. Componeren was een jeugddroom naar het goede voorbeeld van zijn nonkel "Pater Keymolen", missionaris op Hawaï, die veel muziek schreef voor de liturgie. Uit de grote verscheidenheid aan composities blijkt reeds de compositorische veelzijdigheid van Julien Keymolen. Hij schreef o.a. werken voor beiaard, orgel, zang, piano, fluit, hobo, klarinet, trompet, harp, accordeon, gitaar en vele andere bezettingen, al dan niet in combinatie met één of meerdere instrumenten. Ook schreef hij diverse werken voor kinderen vormselvieringen en een hele reeks religieuze liederen voor meerstemmig gemengd koor. Talrijke composities voor gevarieerd samenspel, voor samenspel ten behoeve van diverse ensembles en ook voor concertband of

harmonieorkest, staan op zijn naam. Thans werden er bij DMP reeds meer dan 450 werken uitgegeven.

Julien Keymolen bezocht ook verschillende muziekacademies om te vernemen aan welke muziek er precies nood was. Aan die oproep heeft hij dan ook gehoor gegeven en zijn composities daar op afgestemd. Meerdere directeurs bestempelen hem als een "Academie-vriendelijk componist".

Composities

Algemeen

Hij werkte aan duetten, trio's, kwartetten voorstrijkers en voor blaasinstrumenten. Ze worden alleszins een bruikbare materie voor de lessen samenspel. Zijn muziek is qua moeilijkheidsgraad, ontvankelijk of haalbaar voor de studenten. Vele partituren zijn afgestemd op diegene die in de vrije tijd met muziek wil bezig zijn. Maar buiten dat heeft hij ook composities met een hogere moeilijkheidsgraad geschreven, zodat eenieder aan zijn trekken komt.

Op gedichten van René De Clercq

Ik ben van de buiten (*4-stemmig koor en piano*)

Mijn klein, klein dochterke (*Tenor en piano*)

Het vlas staat in de blom (*Sopraan en piano*)

Deze liederen zijn uitgegeven bij: Worldcopyright © 2011 Digital Music Print Belgium

Harold Charles King

1895-1984

Biografie

Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Teer liedekes

Matthieu Knevels

1908-1977)

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Als 't bruine veld (*t*))

Wit geitje (*t*))

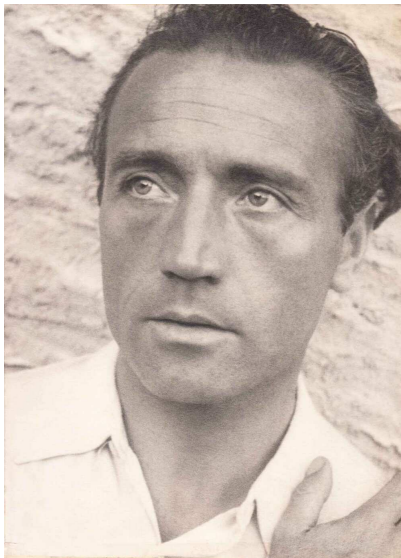
Leo Kok

Amsterdam 1893

Ascona 7-8-1982

Biografie

Leo Kok werd in Amsterdam geboren als zoon van een Joodse moeder en een protestantse vader. Beide ouders overleden kort na zijn geboorte, zodat hij opgroeide bij zijn grootmoeder en vervolgens bij zijn tante in Den Haag. Daar kwam hij voor het eerst intensief in aanraking met muziek; hij leerde piano spelen en ontdekte zijn talent voor componeren.



Als overtuigd pacifist en dienstweigeraar werd Kok tijdens de Eerste Wereldoorlog tot 1917 gevangen gezet in Den Helder. Niet lang daarna ontmoette hij de sopraan Hetty Marx, met wie hij in 1921 een zoon (Iddo) kreeg. Zij scheidden enkele jaren later van elkaar. In de twintiger jaren kreeg hij meer internationale bekendheid. Een klein jaar werkte hij in Berlijn, waar hij als pianist en componist nauw

samenwerkte met dansers als Lili Green en Charlotte Bara. Hij ontmoette er ook andere expressionistische dansers en choreografen. Ook werd hij Bara's voornaamste muzikale partner; samen gingen zij op tournee door bijna alle landen van Europa. Door haar kwam hij terecht in Ascona (Zwitserland), de stad waar hij lang zou wonen en uiteindelijk zou sterven.

Composities

Algemeen

De componerende Leo Kok heeft vooral pianowerken en liederen nagelaten in een soms uitbundige, maar veel vaker lichtweemoedige stijl.

Op gedicht van René De Clercq

Bierkens plaats

W.F. Kools

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Molenaars dochterke (*TTBB, NMI 10186*)

Op de weefstoel (*1923, 4-st., a capella*)

Liederen leeft (*NMI*)

Olivier Koop

Hoorn 13-12-1885

Haarlem 8-10-1967

Biografie [39]

Hij ontving zijn muzikale opleiding aan de Muziekschool voor Toonkunst in Amsterdam waar hij het diploma voor piano behaalde.

In zijn geboorteplaats was hij gevestigd als muziekonderwijzer en directeur van het a-capellakoor 'Crescendo' en van het zangkoor 'Cantemus Domino.'

Hij was organist in de kerk van Overveen.

Als 't bruine veld

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Olivier Koop (1885-1967)

Opgewekt ♩ = 72

mf

S. A. Als 't brui - ne veld groen o - penzwellt met bloem en halm en lo - ver, dan waait de wind er

T. B. *mf*

6 *un poco meno mosso*
De leeu - w'rik zit in 't blauw - ste wit zijn
wel - ge - zind, dan lacht de zon er o - ver. De leeu - w'rik zit in 't wit zijn
mp
De leeuw'rik zit in 't blauwste wit zijn

11 *mf*
vreug - den uitba - zui - nend, om ál dat licht in 't ver - gezicht, en ál de bo - men krui - nend. En

17 *a tempo*
veld en lucht, en leeu - wriksvlucht, en wol - ken, hoog - ge - dre - ven, slaan zui - ver in mijn

22 *rit.* (kort) *f a tempo*
kla - ren zin de blijd - schap van het le - ven. Blij zin - gen moet het jong ge - moed, blij
f

27 *rit.* (kort)
zin - gen 't jong ver - lan - gen, en, stij - gend door den zon - ne - gloor, in die - pen he - mel han - gen.
he - mel

Molenaars dochterke

René De Clercq (1877 - 1932)

Olivier Koop (1885-1967)

mf *Zwierig* (♩ = 126) *un poco rit*

S. Mo - le-naars doch-ter-ke klimt op de hil; 't mo - len-tje draait en mijn hart staat stil.

A. *mp* Doch - ter - ke klimt op de hil; *mf* 't mo - len-tje draait, *mp* mijn hart staat *mf*

T. *mp* Doch - ter - ke klimt op de hil; *mf* mo - len draait, *mp* mijn hart staat *mf*

B. *mf* Mo - le-naars doch-ter-ke klimt op de hil; 't mo - len-tje draait en mijn hart staat stil.

5 *f a tempo*

Draai-en-de mo - len, draai-en-de deern, 'k zie je te geern, 'k zie je te geern.

stil. Draai-en-de, draai-en-de molen, draai-en-de deern, ik zie je te geern.

Draai-en-de mo - len, draai-en-de deern, 'k zie je te geern.

Draai-en-de mo - len, draai-en-de deern, Ik zie je te geern.

9 *mf* *un poco rit* *f a tempo*

Ach, ze stap-pen een stei - le baan, die met hun hart naar den mo - len gaan. *f* Fel is de west-wind,

Ach, ze stap - - pen'n baan, die met hun hart naar den mo - len gaan. *f* Fel is de west-wind,

Ach, ze stap - - pen'n baan, die met hun hart naar den mo - len gaan. *f* Fel is de west-wind,

Ach, ze stap-pen een stei - le baan, die met hun hart naar den mo - len gaan. *f* Fel is de west-wind,

14 *mp* *un poco rit* *f a tempo*

snel is de wiek, *mp* bijs - ter mijn oog en mijn hart is ziek. *mp* Draai - en - de mo - len,

snel de wiek, *mp* bijs - ter mijn oog en mijn hart is ziek. *mp* Draai - en - de, draai - en - de

snel de wiek, *mp* bijs - ter mijn oog en mijn hart is ziek. *f* Draai - en - de, mo - len,

snel de wiek, *mp* bijs - ter mijn oog en mijn hart is ziek. *f* Draai - en - de

18

draai-en-de deern, 'k zie je te geern, 'k zie je te geern. Ach, ze zwoe-gen zo zwaar-be-laën,
 mo - len, draai-en-de deern, ik zie je te geern. Ach, ze zwoe-gen zwaar-be-laën,
 draai-en-de deern, 'k zie je te geern. Ach, ze zwoe-gen zwaar-be-laën,
 mo - len, draai-en-de deern, ik zie je te geern. Ach, ze zwoe-gen zwaar-be-laën,

23

un poco rit **f** *Marcato, un poco meno mosso*

die met hun hart naar den mo-len gaan. Hoort gij dat kreu-nen? Het kraakt zo hard. Tus-sen twee ste-nen
 die met hun hart naar den mo-len gaan. Hoort gij dat kreu-nen? Het kraakt zo hard. Tus-sen twee ste-nen
 die met hun hart naar den mo-len gaan. Hoort gij dat kreu-nen? Het kraakt zo hard. Tus-sen ste-nen
 die met hun hart naar den mo-len gaan. Hoort gij dat kreu-nen? Het kraakt zo hard. Tus-sen twee ste-nen

28

un poco rit **f** *a tempo*

maalt ge mijn hart. Draai-en-de mo - len, draai - en-de deern, 'k zie je te geern,
 maalt ge mijn hart. Draai - en-de, draai - en-de mo - len, draai - en-de deern, ik zie
 maalt ge mijn hart. Draai-en-de mo - len, draai - en-de deern, 'k zie je te geern.
 maalt ge mijn hart. Draai-en-de mo - len, draai - en-de deern, ik

32

f *Marcato.* *rit.*

'k zie je te geern. Ach, ze krij-gen maar gruis voor graan, die met hun hart naar den mo - len gaan.
 je te geern. Ach, ze krij - gen maar gruis voor graan, die met hun hart naar den mo - len
 Ach, ze krij-gen maar gruis voor graan, die met hun hart naar den mo - len gaan.
 zie je te geern. Ach, ze krij-gen maar gruis voor graan, die met hun hart naar den mo - len gaan.

Composities

Algemeen

Liederen o.a. 'Taalpotpourri', humoreske in walsvorm voor mannenkoor, 'O quam Suavis est', voor gemengd koor en 'Gesprek tussen Jan en de Pastoor', een humoristisch lied voor een zangstem met piano.

Op gedichten van René De Clercq

Als 't bruine veld (SATB, a capella)
Molenaars dochterke (SATB, a capella)
Zeilenprocessie(1920, NMI, TTBB, a capella)

Adolphine C. Kruls

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Schommelschuitje

Kor Kuiler

Ablasserdam 21-4-1877
Groningen 13-11-1951



Biografie [68] [11]

Zijn eerste muzieklessen ontving hij in Rotterdam. Toen het gezin naar Zwolle verhuisde, kreeg de begaafde knaap R.F. Bokelmann als leraar, een veelzijdig musicus: violist, zanger, componist en schrijver over muziek. Deze leraar gaf hem een ideale vor-

ming om conservatoriumstudies aan te vatten. Maar Kor aarzelde enige tijd. Zou hij niet beter kunstschilder worden, vroeg hij zich af. Want naast zijn muzikaal talent, bezat hij ook een bijzondere aanleg tot schilderen. Hij koos voor de muziek en schreef zich, op 16-jarige leeftijd, in aan het conservatorium van Amsterdam, waar hij als leraars had: voor piano Julius Röntgen (blz. 185) en voor compositie Bernard Zweers. In de klas van deze twee grootmeesters blonk hij constant uit. Pas 19 schreef hij reeds een sonate voor viool en piano.

Toen het gezin nogmaals verhuisde, deze maal naar Groningen, vestigde de jonge musicus zich als pianoleraar en pianist. Hij gaf er als solist, begeleider en kamermuzikspeler blijk van een buitengewoon pianistisch talent. Maar hij voelde zich ook aangetrokken tot dirigeren. Hij schoolde zich als koördinant en richtte een operettevereniging op, waarin hij telkens de dirigeerstok hanteerde. Toen hij benoemd werd tot directeur van het Toonkunstkoor Bekker, kon hij zijn initiatieven ruimer ontplooiën. Met meesterhand leidde hij uitvoeringen van Bachs Matthäus-Passion en de toentertijd geapprecieerde oratoria. Meteen was de aanzet gegeven van een grote dirigentcarrière bij de G.O.V., de Groninger Orkest Vereniging. Bij Kors aankomst in Groningen werd G.O.V. nog het "Orkest van de Harmonie" genoemd, maar Kors voorganger, Peter Van Anrooy, de later bejubelde componist van de Piet Heinrapsodie, had het ensemble in vijf jaar opgewerkt tot een volwaardig symfonieorkest.

Toen Van Anrooy in 1910 naar Arnhem werd geroepen, was Kuiler de aangewezen man om zijn werk verder te zetten. Zonder sollicitatie werd hij tot dirigent benoemd. Gedurende 34 Jaar heeft hij de G.O.V. geleid. Zijn voorkeuring natuurlijk uit naar de klassieken en de romantici: Kor zelf had een romantisch, bespiegeld en fijngevoelig gemoed. Maar zijn concertpubliek liet hij ook kennismaken met de nieuwe lichte muziek zoals Debussy en Ravel en met Spaanse en Italiaanse componisten. Typisch voor hem was dat metronoomcijfers in de partituur een absolute betekenis hadden. Zijn directeurschap van de G.O.V. nam hem dermate in beslag dat de pianist en de com-

ponist – zijn vruchtbaarste periode lag tussen zijn 20^{ste} en 30^{ste} levensjaar – op de achtergrond geraakten.

Kuiler was ook een verdienstelijk schilder. Zijn picturale, gevoelige reisschetsen doen vaak aan Mendelssohn denken...

Composities

Algemeen

Een sonate voor viool en piano, een pianosonate, een vioolconcerto, een pianoconcerto, pianostukken, de opera Saskia, kindercantates, waarvan “Een winterdag” grote bijval oogstte, en liederen

Op gedichten van René De Clercq

Klein moederke
Rood pioeneke
's Avonds als ik slapen ga

Jaap Kunst

Groningen 12-08-1891

Groningen 7-12-1960

Biografie [67] [68]

Deze naam duikt op in de correspondentie aan René De Clercq. In een brief van 20 oktober 1916 vraagt een zekere Carel Schar ten(?)⁵² uit Blaricum, de toestemming tot het drukken van een gedichtje, dat deze “talentvolle student in Groningen op muziek heeft gezet”. Jaap wil het laten verschijnen in de “Gronischen Studenten-Almanak” maar heeft natuurlijk geen geld om een honorarium te betalen. We weten niet wat De Clercq geantwoord heeft maar dat de briefschrijver een juiste kijk had op die student, kan niet geloofwaardig worden.

Jaaps vader was een zeer gezien muziekleraar die zijn opleiding genoten had aan het conservatorium van Leipzig en moeder was een begaafde pianiste, die aan het conservatorium van Dresden had gestudeerd. Dage lijks musiceren in het gezin was een frisse belevenis. Jaap zelf bezat een uitgespro-

ken viooltalent en muziek begeleidde heel zijn jeugd. De sonates van Beethoven, Brahms, Mozart, Grieg enz. kenden geen geheimen meer voor hem. Litterair was hij ook zeer be-gaafd. Zo maakte hij tijdens zijn studenten-jaren een metrische vertaling van Sophocles’ Oidipus Koning, die de aandacht trok van Albert Verwey. Toch ging Jaap aan de Gro-ningse universiteit rechten studeren. Muziek nam hij erbij, vooral muziekkritiek.

Toen hij afgestudeerd was, werkte hij korte tijd in de ambtenarij. Hij was een te groot natuurliefhebber om zijn leven in een bureau te slijten. Zwerven in de pracht van de na-tuur in Nederlands-Indië en de Indische ar-chipel was voor hem het van het. Zo kwam hij onder de betovering van de Oosterse mu-ziek. Ze fascineerde hem zodanig dat hij er alles van wilde te weten komen; daarom be-sliste hij, niet naar Nederland terug te ke-ren. Hij nam een betrekking aan op het De-partement van Gouvernementsbedrijven en leidde gedurende 15 jaar een dubbel leven: ambtenaarswerk als dagtaak en muziekon-derzoek in alle vrije uren en dagen. Het re-sultaat van zijn studiewerk was verbluffend: publicaties als “Hindoe-Javaanse Muziekin-strumenten”(1927) “A Study of Papuan Mu-sic(1931) “ “De Toonkunst van Java”(1934) bezorgden hem internationaal aanzien. In-tussen was hij ook begonnen met de opbouw van zijn Musicologisch Archief in Bandoeng, waar , na verloop van tijd, 1150 Indonesi-sche muziekinstrumenten werden bijeenge-bracht, een verzameling met wereldfaam. In 1936 keerde hij naar Nederland terug, waar hij werd aangesteld als conservator aan het Koloniaal Instituut. Vanaf 1942 doceerde hij etnomusicologie aan de universiteit van Am-sterdam, in 1945 werd hij redactielid van het gezaghebbend muziekmaandblad “Mens en Melodie”. Intussen bleef hij reizen in heel de wereld en publiceren over volksmuziek, ook de Nederlandse.

Composities

Algemeen

Pianobegeleidingen van volksliederen

⁵²De juiste schrijfwijze is moeilijk te ontcijferen.

Op gedicht van René De Clercq

Oude koppel (t)

Anna Lambrechts-Vos

Rotterdam 29-6-1876

Utrecht 16-1-1932



Biografie [8] [59]

Haar eerste muziekonderricht kreeg zij in haar geboortestad: piano, orgel en harmonie bij Jozef Schravezande. In piano vervolmaakte ze zich bij Johannes Sikemeier en compositie studeerde ze bij Bernard Zweers. Op 17-jarige leeftijd werd zij aangesteld als organiste aan de Doopsgezinde Kerk in Rotterdam. Naast haar bezigheden als pianiste en organiste was ze ook actief als pedagoge. Ze componeerde een groot aantal eenvoudige pianostukjes, vierhandenstukjes en kinderliederen op eigen teksten.

Ze mocht van de dirigent van het Utrechts Symfonisch Orkest, Wouter Hutschenruyter, de repetities bijwonen. Daar leerde ze de specifieke karakters van de verschillende instrumenten kennen.

Anna Vos was ook dirigente. Ze was actief als recensente in enkele tijdschriften. Tevens beheerde ze een kleine uitgeverij.

Het wekt uiteraard geen verwondering dat deze begaafde dame zich nauw betrokken voelde bij de vrouwenbeweging en dat een aantal van haar composities het epitheton feministisch opgekleefd kregen.

Composities

Algemeen

Orkestwerken o.a. variaties voor orkest over een kerstlied van Hans de Ries, strijkkwartetten, waarvan "In memoriam parentum" het best gekend is, sonate voor viool en piano, pianowerken, cantates, koorwerken en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Het lied van de terwe (NMI, 1918, 4-st., a capella)

Kerstverlangen

Kind van mijn liefde (SATB)

Mens zijn (Alt)

O moest het ooit gebeuren (TTBB, dubbel mannenkwartet, NMI21422)

Karel Lamy

Leuven 25-12-1866

Leuven 24-11-1921

Biografie [33]

Zijn vader, Edouard Martens – Lamy is pseudoniem van Martens – was prof in botanica aan de universiteit van Leuven en zijn grootvader aan moeders zijde, Charles Delcour, was ook prof in Leuven en zelfs van 1871 tot 1878 minister van Binnenlandse Zaken. Een gunstige voedingsbodem dus voor een hoge vlucht van de jonge Karel.

Hij werd inderdaad componist, advocaat en doctor in filosofie en letteren (Romaanse?)

De balie gaf hij vlug op om zich te wijden aan litteraire, filosofische en musicologische activiteiten.

Dankzij zijn encyclopedische geest werd hij medewerker aan verscheidene gezaghebbende Franstalige tijdschriften. Hij publiceerde monografieën over Belgische componisten en nam hun werken kritisch onder de loep. Door en door christen liep hij hoog op met de 5-stemmige a-capellamis O.-L.-V. van Lourdes van Edgar Tinel. Alle hoogstaande muziekuitvoeringen in België volgde hij als

Kind van mijn liefde

René De Clercq (1877 - 1932)

Anna Lambrechts - Vos 1918

Harte-innig
mezza voce

S. *mp*
A. Kind van mijn lief - de, scho - ne knaap; bloei - ende ro - ze, rood in slaap; —

T. *mp*
B.

9 *tutta voce*
mf rus - ten - de sterk - te, komende kracht; da - geraad van mijn nacht! — *mf* (edel) Stijg nu, mijn

18 *mp* (helder) *mf*
Stijg nu, mijn ziel, op me - lo - dij, — mensen en we - reld hoog — voor - bij;

26 *cresc.* *ff* hier de middenstemmen goed verzorgen
draag waar de he - mel zont en start, 't kind van mijn liefde en hart! —

35 *a tempo* *f espr.*
Le - ven te ge - ven: men - sen - trots! — Eeu - wigheid schen - ken: fier - heid Gods! —

43 *f* *ff*
Straal in de glo - rie — van mijn lied: Kin - dren van dich - ters ster - ven niet!

Kind van mijn liefde in een 4-st. bewerking

gezaghebbend criticus. Voor Ryelandt (blz. 185) was hij de bepalende figuur die hem oriënteerde naar het oratorium en *le drame sacré*. Karel schreef en vertaalde teksten voor Ryelandt. Voor al deze genoemde activiteiten tekende hij met zijn ware familienaam, Charles Martens.

Onder Karel Lamy componeerde en publiceerde hij zijn composities die getuigen van geestdrift en oprechtheid, zeker op godsdienstig vlak.

Composities

Algemeen

Een prelude voor piano.

25 gezangen, waaronder 6 ernstige en 3 mystieke.

Op gedichten van René De Clercq

De zeeldraaier

John Anderson, mijn trots (*naar een gedicht van R. Burns*)

Wiegeliedje

Paul Lebrun

Gent 21-4-1863

Leuven 4-11-1920



Biografie [11]

Hij studeerde bij Ad. Samuel en Karel Miry aan het conservatorium in Gent, behaalde de Prijs van Rome in 1891 met de cantate

Andromède. Ook studeerde hij in Duitsland, Oostenrijk, Italië en Frankrijk. Na de dood van Miry in 1889 werd hij diens opvolger als leraar in de muziektheorie en in de kamermuziek aan het conservatorium in Gent. Vanaf 1890 dirigeerde hij de 'Orphéon' in Kamerijk en sinds 1895 de Cercle Artistique in Gent. Van 1913 tot aan zijn dood was hij directeur van het conservatorium in Leuven.

Composities

Algemeen

Voor orkest: Symphonie (1891), *Marche jubilaire* (1905), *Sur la Montagne*, symfonisch gedicht (1911), *Ons België vrij* (1919), verder een strijkkwartet, bekroond in 1885, de cantate *Andromède* (1891) en de opera *La Fiancée d'abydos* (1896).

Op gedichten van René De Clercq

De mulder

Klein moederke *met begeleiding van klein orkest ad libitum*

Sinte-Klaas

Sinte-Maartensavond (*t*)

Willem Lievaert

Op gedichten van René De Clercq

Ter zege (*Uit de "Zware Kroon", geen begeleiding*)

Arnoldus Lijzen

Zutphen, 08-11-1855 – ?

Biografie

Zijn muzikale opleiding, in hoofdzaak viool, ontving hij aan de conservatoria in Den Haag en in Parijs. Hij werd organist en kapelmeester in Franeker, muziekleraar aan de Roomse Kweekschool voor onderwijzers in Middelburg.

Composities

Algemeen

Kindercantates voor soli, koor en piano;
liederen zowel voor gemengd koor, mannen-
koor als voor één zangstem.

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt
Hoort gij de eik? (t)

Armand Lonque

Ledeberg, 22-01-1908 – Gent, 12-03-1979

Biografie

Armand Jozef Lonque was een Belgisch componist, muziekpedagoog en pianist. Hij was een zoon van de componist, muziekpedagoog en altviolist Séraphin Lonque (1873-1943) en een jongere broer van de componist, muziekpedagoog, dirigent en violist Georges Lonque (1900-1967).

Composities

Algemeen

Hij was een veelzijdig componist en schreef werken voor diverse genres (orkest, vocale muziek, liederen, kamermuziek, piano).

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Herinnering *Opus 24 (4 p.) - Handschrift*

Philemon Loockx

Ledeberg 17-6-1869

St.-Amandsberg 20-1-1938⁵³

Biografie [32]

Hij kreeg de eerste muzikale onderrichtingen van zijn vader die een middelmatig pianist was.



Op 11-jarige leeftijd volgde hij les in de plaatselijke muziekschool. In 1881 ging hij naar het conservatorium van Gent, waar hij les kreeg van Edward Blaes, een nu nog altijd miskend musicus, voor wie Loockx altijd een heilige verering heeft gekoesterd. In 1889 behaalde hij de eerste prijs voor klavier. Nadien volgden eerste prijzen in harmonie, contrapunt en compositie. Dit laatste samen met Brengier (blz. 43). Hij is dus flink onderlegd. Eerst wordt Philemon monitor aan het conservatorium van Gent en dirigent van *De Melomanen*, nadien leraar aan de muziekschool in Ledeberg en in Aalst, vervolgens directeur aan de gemeentelijke muziekschool van Gentbrugge, die hij uitstraling gaf. Van 1920 tot 1933 is hij eveneens directeur van de muziekschool in Aalst.

Ook in privé- en thuisonderwijs was Loockx werkzaam. Zo gaf hij o.a. van 1898 tot 1913 in het jezuïetencollege in Aalst les aan leerlingen die dat wensten en van wie de ouders dat betaalden. Hij stond bekend als een kunstenaar tot in de vingertoppen. Hij gaf ook vele pianorecitals, want hij was een virtuoos op de piano. Intussen componeerde hij een lange rij liederen op Vlaamse en Franse teksten en klavierstukken. Compositieprijzen vielen hem te beurt. Toch vond hij niet altijd gemakkelijk een uitgever. Veel composities hebben trouwens de drukkerij nooit gezien.

Hij dirigeerde ook het koor van Ledeberg. Voor W.O. I was hij in Aalst ook dirigent van het gemengd koor van de Rederijderskamer *De Cartharinisten*.

⁵³Dienst bevolking, Gent

Composities

Algemeen

Symfonieën, klavierstukken, kamermuziek.
Koormuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Klein moederke (*Petite mère - Berceuse*)

Edward Loos

Sint-Truiden 16-8-1906
Sint-Truiden 23-1-1968

Biografie

Loos kreeg zijn eerste muziek- en orgelles van zijn vader, die toen organist was aan alle kerken in Sint-Truiden. Vanaf 1921 studeerde hij aan de Limburgse orgelschool in Hasselt, waar toen Arthur Meulemans directeur was. Omdat hij regelmatig zijn vader als organist verving kreeg hij al in 1918 een eerste aanstelling als organist aan de Sint Gangulfuskerk in Sint-Truiden en in 1920 van de Pater Redemptoristen te Stenaart. In 1925 werd hij eveneens organist van de Onze-Lieve-Vrouwekerk (Sint-Truiden). In deze functie verbleef hij gedurende 30 jaar en was daarnaast ook dirigent van het Gregoriuskoor (vanaf 1930). Vanaf 1932 studeerde hij bij Jef Denyn, Staf Nees en Jef Van Hoof aan de Koninklijke Beiaardschool in Mechelen en behaalde zijn diploma in 1935. Hij was aanvankelijk hulpbeiaardier aan het belfort Sint-Truiden als vervanger van Anatole Van Asche, maar werd in 1958 stadsbeiaardier van Sint-Truiden. Van 1951 tot 1961 fungeerde hij als technisch directeur van de Limburgse orgelschool. Een bepaalde tijd was hij muziekrecensent van het dagblad De Nieuwe Gids.

Op gedichten van René De Clercq

Mijn kleen, kleen dochterke

J. Mackenzie

?

Composities

Algemeen

J. Mackenzie was de componist van "Meiklokjes", een verzameling melodieën voor het onderwijs, zangkoren en het huisgezin.

Op gedicht van René De Clercq

Korenloop (*uit de bundel "Meiklokjes, 1925*)

L.B. Mentink

?

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Vlinderig vleierke

Rudy Merlin

1950

Biografie

Rudy Merlin leerde aan het conservatorium in Gent (1968 - 1973) clavecimbel. Van af eind 1995 leidde hij een orkest met 15 uitvoerders (strijkers, blazers, piano). In 2007 werd het een Salonorkst 'Causerie Tendre' met 2 violen, cello, contrabas, klarinet en piano.

Op gedicht van René De Clercq

René De Clercqmars - (*voor blazers en slagwerk*)

⁵⁴Bron: met dank aan de componist zelf

Vlinderig vleierke

René De Clercq (1877 - 1932)

L.B. Mentik

Solo *rit.*

1. Vlin - de - rig vlei - er - ke, Bloem op den wind,
2. Pluk maar de gras - sel - kes, Graaf in den grond,
3. Zit - je in een hoek - je nu? Ach - ter een struik?

Piano *rit.*

3 *a tempo*

La - cher - ke, schrei - er - ke, Schat van een kind,
Plets in de plas - sel - kes, Hup - pel er rond,
Koe - koek, wat zoek - je nu? Pie - pert - je duik!

Piano *a tempo*

5 *rit.*

Ai, 'k en — vraag nog ent - - wat nog en - twee
Vlieg, doch — niet ver, niet te ver - re, mijn
Pak! Daar — hangt ze met - een aan mijn knie,

Piano *rit.*

7 *a tempo*

Als ik je hoor en je zie.
bie, Dat ik je hoor en je
Zot en ge - luk - kig voor drie!

Piano *a tempo*

Vlinderig vleierke L. B. Mentink

Onthout!

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Jos Mertens (1924)
Gecomponeerd: december 1954

Krachtig en met geestdrift!

Zang

Zware marsmaat 1. Ont-hout, onthout,

Piano

f

4

Vlaen - deren, Dijn recht is ___ out! Peinst omme De Coninc, Om - me Jan Breydel.

8

Wi en wil - len gheen an-deren brei-del, Wa - re hi van gout! Be-

12

trout, betrout, Vlaen - deren, Dijn recht is ___ out. Jonc sijn di - ne

mf

16

crach - te. Coe - ne leg - het die Co - ninc in die wach - - te. Die

20

leeu - we dan - set in - den banie - ren. Laet ons, jonc Vlaemsch,

23

vri Vlaemsch geslachte, Tot - ter e - ren van De_ Co - ninc vie - - -

27

ren! Ont - hout, ont - hout.

Jos Mertens

Ternat 17-10-1924

Biografie⁵⁴

Hij studeerde aan de muziekacademies in Asse (piano), Aalst (harmonie) en Halle.

Jos Mertens werkte als organist of pianist-begeleider mee aan een groot aantal concerten, culturele manifestaties, liederrecitals, schoolzangfeesten, de Dagen van het Vlaamse Lied, de Vlaams Nationale Zangfeesten, de Vlaamse Week in Zuid-Afrika en zo meer.

Thans is hij organist in de Sint-Egidiuskerk in Groot-Bijgaarden.

Jos Mertens is een geëngageerde musicus. Hij was ondermeer medestichter van de Marxring en is nog steeds actief medewerker van de Vlaamse volkskunstbeweging en de Vlaams-Zuid-Afrikaanse cultuurstichting.



Op professioneel gebied was hij bankadviseur.

Het lied *Onthout!* componeerde Jos in 1954. Omdat Willem De Meyer hem vertelde dat Lodewijk Mortelmans dit gedicht al getoonzet had “op een meesterlijke en onnavolgbare wijze”, had Jos het in zijn archief opgeborgen. Op onze vraag heeft hij het opgediept en ons ter beschikking gesteld.

Composities

Algemeen

Werken voor piano, orgel (*o.a. Vijf Orgelstukken*, 2002), klarinetkwartet, strijkersensemble en andere.

7 operettes met orkestratie.

Tal van Vlaamse liederen, koorwerken, zangspelen, Nederlandstalige missen, de cantate *Kringen van Tijd*.

Op gedicht van René De Clercq

Onthout (1954, = *Elfde juli*)

E.L.T. Mesens

Brussel 27-11-1903

Brussel 13-5-1971

Biografie [71]

Edouard Léon Théodore Mesens was heel veelzijdig. Het best is hij gekend als promotor van de surrealistische kunst in België en Engeland. Als galeriedirecteur zette hij in beide landen tentoonstellingen op van surrealistische kunstenaars, onder wie Magritte zijn idool was, kocht en verkocht hun werken, introduceerde ze bij andere handelaars. . .

Hij was ook publicist van avant-garde magazines, dichter (Frans) en schilder, van wie het werk internationaal werd geëxposeerd.

Tijdens W.O. II verbleef hij in Londen, waar hij werkte voor de Belgische radio. In 1920 werd hij in Brussel assistent van kunsthandelaar Louis Manteau, in 1931 werd hij er benoemd tot secretaris van Het Paleis van Schone Kunsten, in 1938 verhuist hij naar Londen, waar hij tijdens W.O. II werkte voor de Belgische Radio-omroep.

Muziek studeerde hij van kindsbeen af. In de jaren 1920 componeerde hij talrijke stukken, waarvan verscheidene in Europa werden uitgevoerd.

Composities

Algemeen

Instrumentale muziek.

Liederen op teksten van A. Rodenbach, A. Bogaerts, Marc R. Breyne, Em. Hiel, Paul Van Ostayen

Op gedicht van René De Clercq

Daar is maar één Vlaanderen (t) (1918)

Karel Mestdagh

Sint-Pieters-op-den-Dijk 23-10-1850
Brugge 10-4-1924

Biografie



Karel MESTDAGH (1850-1924) werd als zoon van een orgelist-onderwijzer op 23 oktober 1850 te Sint-Pieters-op-den-Dijk geboren. Zijn vader was zijn eerste leermeester. Vervolgens studeerde hij aan het Brugse Muziekkonservatorium onder leiding van Waelput en Van Gheluwe; verbleef anderhalf jaar te Leipzig waar hij zich bij befaamde meesters vervolmaakte.

Karel Mestdagh, die intussen als componist faam verworven had, werd op 20 oktober 1900 door de Gemeenteraad van de stad Brugge tot directeur benoemd en bleef het tot aan zijn dood in 1924.

Composities

Karel Mestdagh is vooral bekend als liedercomponist. Onder zijn andere werken stippen wij aan: twee reeksen *Divertimenti voor klavier*, *Vrijheidshymne* en *Lentefeest voor koor en orkest*, een *symfonisch gedicht Excelsior*.

Algemeen

Op gedicht van René De Clercq

Klein moederke (t)

Julien Mestdagh

Gent 21-11-1922
Zwijnaarde 26-09-2009

Biografie



Julien Mestdagh was een Vlaams componist en dirigent.

Hij studeerde piano, orgel en compositie aan het Gentse Conservatorium. Hij was hoogleeraar contrapunt en fuga aan het Koninklijk Conservatorium (Brussel).

Bij de Koninklijke Opera van Gent was hij gedurende 20 jaar gastdirigent en bij Studio Steurbaut was hij artistiek directeur.

Composities

Algemeen

Naast didactische werken schreef hij ook verschillende liederen, koorwerken, piano- en orgelmuziek en muziek voor orkest. Zijn Cantate op het Hooglied van Salomon werd in 1992 in Brugge gecreëerd.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste (Anet Bibliotheeknetwerk, AP, KdG, UAntwerp)

Arthur Meulemans

Aarschot 19-5-1884

Brussel 29-6-1966

Biografie [5]

Hij studeerde aan het Lemmensinstituut in Mechelen en werd er daarna, van 1906 tot 1916 leraar. Hij stichtte de Limburgse Orgel- en Zangschool in Hasselt en was er directeur van 1916 tot 1930.



Tijdens de Eerste Wereldoorlog leunde Meulemans aan bij het activisme in Limburg. Na de oorlog werd hij uit al zijn ambten ontzet. In die jaren bleef hij veel componeren, zodat in 1920, met de steun van onder meer Paul Gilson, de vereniging De Hulst werd gesticht met als doel het publiceren van Meulemans' liederen. Daarnaast werden zijn liederen en koren ook uitgegeven door het Davidsfonds, het Willemsfonds, De Ring en De Vlaamse Muziekhandel.

Meulemans was in 1930 de eerste leider van het Symfonisch Orkest van het N.I.R. . Hij dirigeerde op de Vlaams Nationale Zangfeesten en componeerde symfonieën, toneelmuziek en religieuze werken.

In 1941 werd Meulemans briefwisselend en in 1942 werkend lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België; in 1954 was hij bestuurder van de Klasse van de Schone Kunsten en voorzitter van de academie.

Na de Eerste Wereldoorlog was hij het voorwerp van een tuchtmaatregel, maar werd door een commissie volkomen onschuldig be-

vonden. Toch ontsloeg men hem in 1935 op grond van "onbevoegdheid". Deze maatregel lokte zo een hevige reactie uit in het Vlaamse land dat men hem in zijn functie herstelde. In 1942 nam hij echter ontslag om zich volledig aan de compositie te kunnen wijden.

In 1956 werd het Arthur Meulemansfonds gesticht met als doel het publiceren van zijn grotere werken en het propageren van zijn oeuvre.

Composities

Algemeen

Symfonische werken, toneelmuziek, opera, orgel- en beiaardmuziek, kamermuziek.

Koorwerken en liederen op religieuze en wereldlijke teksten.

Op gedichten van René De Clercq

't Dumstert (*Couchant*)

Avondlied

Gent (*voor SATB en kopers met Thebaanse trompetten*)

Ik kan u niet vergeten (*Souwenance*)

Krachtlied

Schone nacht (*Belle nuit*)

Vlaanderen roept (*voor koor en orkest*)

Zegen het land, o Heer

Henri Meurrens

Tienen 24-11-1875

Tienen 6-4-1961

Biografie

Meurrens studeerde aan het Koninklijk conservatorium in Brussel. Na een wedstrijd werd hij in 1896 benoemd tot orgelist in de O.L.V.-ten-Poelkerk, een functie die hij 52 jaar uitoefende. Hij was ook (tot in 1933) muziek- en zangleraar aan de Tiense Katholieke Normaalschool. Na 1933 concentreerde hij zich op het geven van privé-pianolessen. Hij leidde ook in de eerste plaats zijn zoon

Ik kan u niet vergeten

René De Clercq (1877 - 1932)

Arthur Meulemans (1884-1966)

Warm Andantino

Zang



1. Ik kan u niet ver - ge - ten, Mijn sim-pel lan - de - kij, Bij
3. Dat zin-gend wiel van va - der, Het bracht, met staag ge-ruis, Den

Piano

Met pedaal

5

toenemen



men-sen die veel we - ten, Veel heb-ben en veel zijn. 2. Ik heb u nooit ver -
rij-ken a - vond na - der En 't brui-ne brood in huis. 4. Draait door mijn zang bij -

10



lo - ren Uit de o - gen van mijn ziel, Mijn dorp-ken en mijn
tij - den Een har - der ron-ken rond, Het maakt in lust en

14



to - ren En va - ders zin-gend wiel. ___
lij - den Mijn ar - men trots ge - zond. ___

rit.

Zegen het Land

René De Clercq (1877 - 1932)

Arthur Meulemans (1884-1966)

Statig-gaande ♩ = 60

Zang

f

1. Ze - gen het Land, o Heer! De zee, _ het
 2. Ze - gen het Volk, o Heer! Ge - bie - der (en)
 3. Ze - gen den Vorst, o Heer! Zijn doel, _ zijn

Begeleiding

f *legato*

5

veld, _ de heu - - vell! Dat U - we hand al eu - vel Van
 bur - ger, wer - - ker! Maak geest en ar - men ster - ker En
 daad, zijn po - - gen, Zijn wijs - heid en ver - mo - gen; En

legato

10

f *SLOT*

Bel - gie's bo - dem keer!... Ze - gen het Land, o Heer!
 al - le har - ten teer...
 dat hij lang re - geer!...

f

15

ff

Ze - gen het Volk! Ze - gen de Vorst, de Vorst, o Heer!

ff

Adeste

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Henri Meurrens

p

S.
A.
T.
B.

1. Het klinkt e klêe klêe
2. De kan - de-laars en
3. Geen an - de-re ge -

Piano

7

pp *rall.*

klok-ske te nacht. Het vliegt e wit wit vlok-ske, heel zacht, heel
keers-kes zien vro, — op 't Kin - de-ke van tweers-kes op stro, — op
rucht-jes be - nêen, dan a - dem-kes en zucht-jes en bêen, en

pp *rall.*

Adeste – Henri Meurrens 1/2

12

zacht.
stro.
bêen.

poco acc. cresc. rit.

1. En man - nen gaan, en man - tels gaan, met lap - pen en met kap - pen
 2. En nauw - lijks terdt, die na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet wak - ker
 3. Tot hel - ge - taald en hoog - ge - taald, een stem - meke uit den he - mel

1. En man - nen gaan, en man - tels gaan, met lap - pen en met kap - pen
 2. En nauw - lijks terdt, die na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet wak - ker
 3. Tot hel - ge - taald en hoog - ge - taald, een stem - meke uit den he - mel

poco acc. cresc. dim. rit.

18

pp mp mf pp

A - des - te! A - des - te! A - - des - - - te!

A - des - te! A - des - - te! A - des - - te!

mf

aan:
werd':
daalt: Ve - - ni - mus

aan:
werd':
daalt: Ve - - - - ni - mus

pp mp mf pp

Adeste – Henri Meurrens 2/2

Joseph op. Hij gaf regelmatig orgelconcerten in de kerk waar hij titularis was.

Composities

Algemeen

Hij componeerde vooral gelegenheidsmelodieën en koorzangen, onder meer *Tantum ergo*, *Ecce Panis angelorum*, *Jubilate Deo*, *Ave Maria*. Hij componeerde ook *Cantiek voor Kerstdag* en *Adeste op* een gedicht van René Declercq.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (SATB, met orgelbewerking)

Paul Miry

Gent 14-8-1868

Elsene 13-3-1926



Biografie [34] [40]

De naam Miry linkt men onmiddellijk aan de muziek van *De Vlaamse leeuw*. Maar deze werd gecomponeerd door Karel Miry, de vader van Paul.

Paul Pierre Maximilien Miry, de jongste van 4 kinderen van Karel Miry, vatte zijn muziekstudies aan in het conservatorium van Gent in 1876 en behaalde eerste prijzen notenleer (bij Ed. De Vos) en viool (bij G. Beyer). In 1885 werd hij monitor van de koorrepetities ter gelegenheid van het 50-jarige bestaan van

het conservatorium. In 1886 werd hij monitor van een voorbereidende cursus viool, tot 1888.

Dan ging hij naar Brussel, waar hij aan het conservatorium een eerste prijs viool behaalde bij de bekende Ysaye en een eerste prijs harmonie. Hij behaalde ook prijzen voor contrapunt en fuga. Later zou hij in deze vakken privé-les geven.

Op 26-jarige leeftijd werd hij aangeworven als solist-alto in Parijs in de *Harcourtconcerten* en een maand later door de Parijse *Société Nationale*.

In 1885 benoemde men hem tot tweede orkestmeester aan het casino van Blankenberge en in datzelfde jaar verzorgde hij nog een reeks concerten in het buitenland (Lissabon, Madrid en de Balearen).

Paul verhuisde in 1897 naar Sint-Gillis. Hij werd leraar aan het Stedelijk Conservatorium en hij maakte deel uit van het toen bekende *Quatuor Bruxellois*, met optredens in de meeste grote steden van Europa.

Composities

Algemeen

Soli voor snaarinstrumenten, kamermuziek. Koorwerken en liederen met klavier- of orkestbegeleiding.

Een kindercantate, samen met zijn vader.

Op gedichten van René De Clercq [27]

België bovenal (*A la Belgique, Belgien über alles*)

Zegen het land, o Heer (*Vaderlands gebed, Prière pour la patrie, Gebet für das Vaterland*)

Sylvain Mombaerts

Leuven 11-4-1886

Wilsle 8-6-1935

Biografie⁵⁵ [45]

Hij stamde uit een gezin van vijf kinderen. Zijn studies en het begin van zijn professi-

⁵⁵informatie van Leon Mombaerts, zoon.

onele loopbaan waren indicaties dat hij als beroepsmusicus door het leven zou stappen. Want aan het conservatorium in Leuven behaalde hij een eerste prijs zowel in dwarsfluit als compositie. Hieraan voegde hij nog een eerste prijs zang toe van het Brusselse conservatorium. In maart 1909 werd hij aan het conservatorium van Leuven benoemd tot leeraar dwarsfluit en harmonie.

Enkele weken voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog huwde Sylvain met Elisa Duchesne, een violiste. Intussen had hij een betrekking aanvaard als bediende bij de toenmalige "Banque de la Dyle et du Limbourg". Amper enkele weken na zijn huwelijk vluchtte hij met zijn echtgenote, in augustus 1914, bij de verwoesting en de brand van Leuven, naar Middelburg en Breda. In 1915 keerde hij terug naar Leuven. De bank eiste hem meer en meer op en stelde hem uiteindelijk voor de keuze tussen een muziek- of een bankcarrière. Het werd een moeilijke keuze. Hart tegen verstand. Muziek was zijn leven en lokte hem. Maar het harde bestaan tijdens de oorlogsjaren maakte zijn keuze voorspelbaar: de financiële wereld. Hij werd tot directeur benoemd in het nieuwe bankkantoor in Vilvoorde, dat hijzelf moest uit de grond stampen. De vestiging werd zo een succes dat de Generale Bank ze in 1926 opslokte in haar Brusselse net. Sylvain werd dan opnieuw in Leuven tewerkgesteld, vanwaar hij in Limburg en Waals-Brabant bankfilialen oprichtte en uitbreidde, waarvan hij inspecteur en hoofdinspecteur werd. Rond 1930 werd hij directeur van de zetel in Mechelen om nadien als hoofdinspecteur terug te keren naar Leuven.



Tot in 1923 is Sylvain intens blijven componeren. Zijn broer, Lucien, speelde daarbij ook een rol. Hij was immers een begenadigde cellist zodat het niet verwonderlijk is dat Sylvain heel wat composities voor viool, cello en fluit schreef, drie instrumenten die door drie familieleden bespeeld werden. Na 1923 werd Sylvain, wegens de opkomende industrie, meer en meer door zijn bankactiviteiten opgeëist. Musiceren deed hij heel zijn leven, hetzij als dirigent van eigen werken, zelfs in de Leuvense stadsschouwburg uitgevoerd, en op de toentertijd talrijke en geliefde liederavonden, hetzij als zanger. Want hij was een begenadigd tenor, die, zelfs toen hij bankdirecteur en -inspecteur was, in vele kerken als solist optrad.

De dubbele inzet -bank en muziek - vergde echter teveel van zijn krachten. In 1935 werd hij ernstig ziek. Hij moest rusten en herstellen. Daarvoor trok de familie naar het buitenhuis van Sylvains schoonouders in Wilsele. Kort daarna overleed hij, totaal onverwacht, op vaderdag. Zijn weduwe bleef achter met twee jongens van respectievelijk 11 en 7 jaar. Zonder overlevingspensioen en ondanks het uitbreken van W.O. II, slaagde ze erin, dankzij een enorme liefdevolle inzet, haar zonen te laten studeren. Ze traden in het voetspoor van vader. Ze studeerden allebei piano en be-traden, zoals vader, een ander professioneel

Het lied der terwe

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Sylvain Mombaerts (1886-1935)

Maestoso

Solo

Piano

5

1. Heer - lij - ke ter - we, sier - sel der aar - de, goud in uw ver - we,
 2. Waai in de win - den, straal in de zon - ne, e - del - ge - zin - den
 3. Maaiers, de zei - sens, hecht in de han - den! Vol - gen - de mei - sens,
 4. Bun - dels en scho - ven, wa - gens die kra - ken, voe - ren tot bo - ven
 5. Han - den die zwaai - en! Her - ten ten hoog - ste! Za - lig die zaai - en,

ben marcato il basso

8

goud in uw waar - de,
 eeu - wi - ge won - ne!
 bindt u - we ban - den! Heer - lij - ke ter - we, vroomheid en vreugd!
 bo - men en da - ken!
 za - lig die oog - sten!

11

Rijk is de boer als de ter - we deugt! Rijk is de boer als de ter - we deugt!

rall.

27-2-1907

Het lied der terwe - Sylvain Mombaerts

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Het lied van de terwe - Sylvain Mombaerts

pad: Armand werd advocaat en bracht het tot stafhouder van de Leuvense balie; Leon vestigde zich als apotheker, richtte in 1950 samen met zijn echtgenote – apotheker een productielabo op, dat in diverse landen verscheidene uitvindingsbrevetten verkreeg.

Relatie S. Mombaerts - R. De Clercq

Leon Mombaerts, zoon van Sylvain, getuigt dat hij zijn moeder vaak heeft horen vertellen over persoonlijke contacten die de beide kunstenaars met mekaar hadden. De briefwisseling is echter verloren gegaan: het huis van S. Mombaerts stortte, tijdens het massale luchtbombardement van 12 op 13 mei 1944, gedeeltelijk in; de kelder waarin familiestukken, allerlei documenten en waardevolle voorwerpen waren ondergebracht, liep vol water dat alles vernietigde. Gelukkig werd vele weken later, tijdens de opruiming in de puinen van het huis, de muziekbundel van Sylvains composities gevonden.

Composities

Algemeen

Veel kamermuziek, waaronder 6 concerto's voor diverse instrumenten vooral voor fluit, 2 solo's voor fluit, een duo voor fluit en cello, een gavotte, een mazurka, pianomuziek.

Een feestmars voor symfonisch orkest.

Kerkmuziek: verscheidene motetten met orgelbegeleiding of voor koor.

Liederen op teksten van Jan Fr. Willems, W. Gijssels, P. Van Duyse, Pol De Mont, G. Gezelle, H. Broeckx, Fr. De Cort, Ledeganck e.a.

Op gedichten van René De Clercq

De avond is zoet
De lente komt
Groene wasdom
Hemelhuis
Het lied van de terwe
Klein moederke
Lapper Krispijn
Moederke is uit

Op de weefstoel
Op het stuk
Sterrenlied
Van Pier de mandenmaker
Wiegeliedje

Alfons Moortgat

Opdorp 8-9-1881

Tiegem 4-1-1962



Biografie⁵⁶

Geboren in Opdorp, waar sinds 1734 een Moortgat onafgebroken koster-organist was, gaf Alfons al vlog blijk van muzikale en literaire begaafdheid. Dit laatste bleek duidelijk in de plaatselijke gemeenteschool bij opstelwedstrijden. Als 10-jarige knaap speelde hij ook al vlot orgel. Zijn muzikale vorming kreeg hij aanvankelijk van zijn vader-koster, Prosper, en later van zijn oom-peter, Frans, laureaat van het conservatorium van Brussel. Bij hem in Tienen was Alfons in 1892 gaan inwonen om er de Grieks-Latijnse humaniora te volgen. Tijdens die jaren gaf hij ook een dichtbundel uit.

⁵⁶Voor een uitgebreide biografie en een uitgebreide opuslijst kan men zich wenden tot: Streekwerk Kern, Kleimolenstr. 2, 8572 Kaster.

Nachtlied

Voor twee gelijke stemmen

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Alfons Moortgat

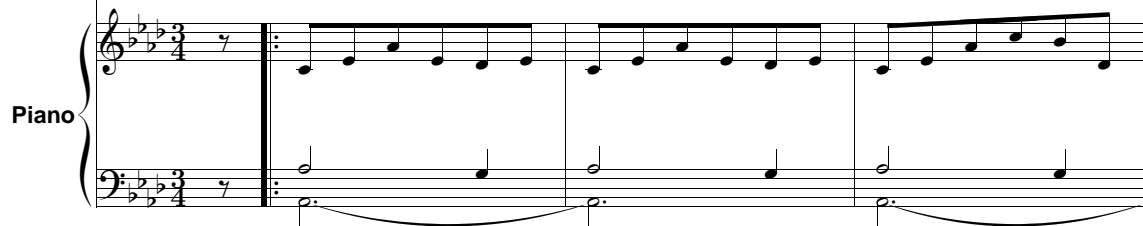
$\text{♩} = 50$



1. Twee zus - - ter-ster-ren wen - ken, Twee zus - - ter-zie-len
(2. Waar) voert gij, tra - ge voe - ten? Blijft staan, de ster-ren
(3. O) lief - - de voelt geen ver - te; En, klopt het e - ne
(4. Het) stroomt als Go-des ze - gen, El - kan - der za - lig



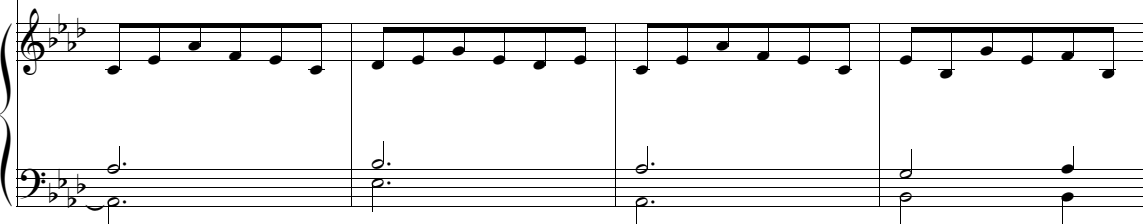
1. Twee zus - - ter-ster-ren wen - ken, Twee zielen
2. Waar voert gij, tra - ge voe - ten? De ster-ren
3. O lief - - de voelt geen ver - te; En, klopt het
4. Het stroomt als Go-des ze - gen, El - kan - der



den - ken. Zij denkt aan mij, ik denk aan haar: De goê ge - dach - ten gaan te
groe - ten! En sterren - taal is hoog en waar:
her - te, Licht wordt het an - der het ge - waar:
te - gen! De he-mel is éénblauw, éénklaar...



den - ken. Zij denkt aan mij, ik denk aan haar: De goê ge - dach - ten gaan te
groe - ten! En sterren - taal is hoog en waar:
her - te, Licht wordt het an - der het ge - waar:
te - gen. De he-mel is éénblauw, éénklaar...



8

gaâr. Zij denkt aan mij, ik denk aan haar: De goê ge - dach - ten gaan te
 En sterren - taal is hoog en waar:
 Licht wordt het an - der het ge - waar:
 De he-mel is éénblauw, éénklaar...

gaar. Zij denkt aan mij, ik denk aan haar: De goê ge - dach - ten gaan te
 En sterren - taal is hoog en waar:
 Licht wordt het an - der het ge - waar:
 De he-mel is éénblauw, éénklaar...

12

gaâr.

gaar.

affrett.

15

1. 2. en 3. Fine.

2. Waar
 3. O
 4. Het

ritard.

2 Nachtlied - Alfons Moortgat Stichting René De Clercq Vichtheesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Nachtlied - Voor 2 gelijke stemmen, 2/2

Sinte Maartensavond

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Alfons Moortgat (1881-1962)

The image shows a musical score for the song 'Sinte Maartensavond'. It is written in G major and 2/4 time. The score consists of a single melodic line on a treble clef staff. The lyrics are in Dutch and are written below the notes. The score is divided into measures, with measure numbers 4, 7, 10, 14, 18, 21, and 24 marked. The lyrics are: 'Sin - te Maartens - a - vond. De to - ren gaat naar Gent. Mijn moe - der - ke bakt wa - fels, En 'k zit er geern om - trent. _ Zit ik bij den tem - per, Moeder zegt: gij krepmer! Zit ik bij het ij - zer, Moeder zegt: gij knij - zer! Zit ik bij den ko - teraar, Moeder zegt: wat doet gij daar? En sla - gen! En sla - gen! Moedertje, bak, en sla mij maar Ik kan het wel verdra - gen.' There are some musical markings like 'Traag en met nadruk' above measure 24 and '3' above measure 21.

Sinte-Maartensavond een volkslied

Na de humaniora besliste Alfons uiteindelijk musicus te worden, alhoewel ook taalkunde hem aantrok. Daarvan getuigt zijn filologisch werk *Germanismen in het Nederlands*, dat in 1920 door de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde met goud werd bekroond en in 1925 uitgegeven. Eerst studeerde hij aan de normaalschool van Sint-Niklaas en tijdens het schooljaar 1901-1902 aan het Lemmensinstituut in Mechelen, waar hij leerling was van o.a. Edgar Tinel. Hij verliet het instituut vroegtijdig om achtereenvolgens organist te worden in Sint-Genesius-Rode, waar ook zijn eerste composities ontstonden en vervolgens in 1904 in Lembeek. In 1905 werd hij aangesteld als kapelmeester in Halle. In deze stad kwamen zijn talenten en idealen volledig tot ontplooiing. Hij bracht de kerkelijke en profane muziek nader tot de

gewone mens en de creatie van het Mariaspel – een compositie voor koor, soli, orgel en orkest – vestigde zijn faam in het hele land.

Zijn grote bedrijvigheid in Halle ondermijnde echter zijn gestel aanzienlijk zodat hij zich in 1915, op doktersadvies, verplicht zag een rustiger omgeving op te zoeken. Zo kwam hij met zijn gezin – hij was in 1911 in Balgerhoeke gehuwd met Céline Piessens met wie hij later 5 kinderen kreeg – na een paar omzwervingen in de streek van Brussel, in 1919 terecht in het West-Vlaamse Tiegem, midden de open natuur van het Sint-Arnolduspark.

Hier hervatte A. Moortgat zijn activiteiten als componist en gaf via zijn eigen uitgeverij, Florescat, een aantal liederenbundels uit met werk van Vlaamse tekstdschrijvers, onder wie René De Clercq, en componisten. Zijn huis werd een ontmoetingsplaats van voor- aanstaande Vlaamse kunstenaars als Stijn Streuvels, Hugo Verriest, V. De Saedeleer, E. Hullebroeck, Paul Gilson, G. Van de Woestijne enz. In 1923 werd hij in Parijs als enige Belg tussen 406 deelnemers gelauwerd in een wedstrijd voor kerkmuziek. In 1928 werd hij medestichter en voorzitter van het plaatselijke DF en in 1933 organiseerde hij in het Tiegebos het openluchtspel *De Passie van ons Heer*, waarvan hij zowel de tekst als de muziek schreef.

Na de Tweede Wereldoorlog leidde hij een teruggetrokken leven.

Composities

Algemeen

Motetten, 12 missen, veel geestelijke en wereldlijke liederen.

Orgel- en harmoniumcomposities, werken voor beiaard en fanfare.

Ook een Mariaspel, een passiespel en toneelmuziek o.a. voor de Filosoof van Hagem.

Op gedichten van René De Clercq

Alaba

Bierkens plaats

De lente komt

De mulder

De avond is zoet

De wiedsters
De zeeldraaier
De zwingel
Fijn liefde
Ge moet zo niet prachen
Hemelse liefde
Het lied van de terwe
Het zijn geen jongens
Klein moederke
Koninkventjes
'k Zal wel
Kuipertje kuipt
Lapper Krispijn
Liederen leeft
Mijn ventje slaapt
Moederke is uit
Nachtlied (*in duo en voor 2 gelijke stemmen*)
Op de weefstoel (*in duo en voor 2 stemmen*)
Plaveiers
Sarlotteke
Sinte-Maartensavond
Van de zanger
Van Pier de mandenmaker
Vogeltje duik
Wiegelielje (vierhandig pianostukje)—
Zagersduo
Zijt gij nog warelijk (ook voor klein orkest)

Jan Morks

Dordrecht 6-10-1865
Middelburg 7-2-1926

Biografie [45]

Hij studeerde piano, orgel en klarinet, harmonie en contrapunt aan de Rotterdamse muziekschool van Toonkunst: harmonie, contrapunt, instrumentatie, orgel, piano en klarinet.

Hij was er een tijd klarinettist in het concertgebouworkest en vestigde zich in 1891 voor goed in Middelburg, na zijn benoeming tot dirigent van het muziekcors van de Schutterij aldaar.

Van 1897 tot 1925 was hij beiaardier van de Middelburgse abdijkerktoren.

Later, in 1889 werd hij luitenant-kapelmeeester van de voormalige Schutterij in Middelburg.

Composities

Algemeen

2 orkestsuites, een concertouverture, veel muziek voor harmonieorkest (bekend werden o.m. *Zeeuwse Reien en Suite des Miniatures*), werken voor piano (polka's en militaire marsen) en klarinet.

Zeer populair was lange tijd zijn *Kleppermars* (1905).

Koorliederen en liederen voor 1 zangstem.

Op gedicht van René De Clercq

Koolzaad (*2-stemmig a capella*)

Ivo Mortelmans

Antwerpen 19-5-1901
Oostende 20-8-1984

Biografie

Hij was een zoon van Lodewijk Mortelmans eveneens componist, muziekpedagoog, dirigent en organist en Gabriëlle Mortelmans. Zelf was hij getrouwd met Maria Christina Segers.



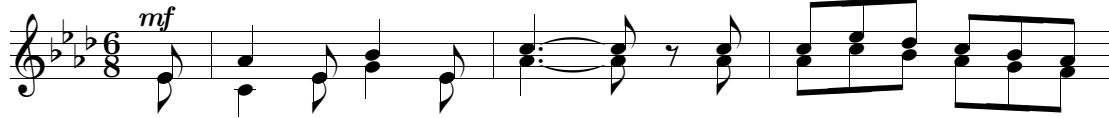
Mortelmans kreeg zijn eerste muziekles van de componist Karel Wymans. Op 18-jarige

Koolzaad

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Jan Morks (1865-1926)

Opgewekt



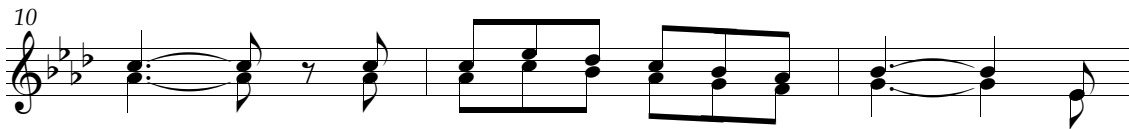
1. Hoe geel, hoe geel, hoe geel, _____ het blin - kend kool - zaad -
 2. Het is al zon, al zon, _____ al zui - ver zon - nig -
 3. Het groeit daar in den grond, _____ het stijgt uit el - ken
 4. De biet - jes zui - gen 't zeem, _____ de sui - ker van _____ de
 5. De biet - jes zijn er geern _____ de biet - jes zijn _____ er



veld, _____ met al die gou - den kruis - kes, met
 heid, _____ dat zich door al die truis - kes op
 steel, _____ en bor - relt in de buis - kes zoo
 blom, _____ en dra - gen 't naar hun huis - kes en
 veel, _____ zoo krie - lend als de kruis - kes, en



al dat gou - den geld! _____ Hoe geel, hoe geel, hoe
 heel de breed - te breidt. _____ Het is al zon, al
 geel, zoo geel, zoo geel! _____ Het groeit daar in den
 ke - ren we - de - rom. _____ De biet - jes zui - gen
 geel, en geel, en geel! _____ De biet - jes zijn er



geel, _____ het blin - kend kool - zaad - veld, _____ met
 zon, _____ al zui - ver zon - nig - heid, _____ dat
 grond, _____ het stijgt uit el - ken steel, _____ en
 't zeem, _____ de sui - ker van _____ de blom, _____ en
 geern _____ de biet - jes zijn _____ er veel, _____ zoo



al die gou - den kruis - kes, met al _____ dat gou - den geld! _____
 zich door al die truis - kes op heel _____ de breed - te breidt. _____
 bor - relt in de buis - kes zoo geel, zoo geel, zoo geel! _____
 dra - gen 't naar hun huis - kes en ke - ren we - de - rom. _____
 krie - lend als de kruis - kes, en geel, en geel, en geel! _____

leeftijd begon hij tegen de wil van zijn vader zijn muziekstudie aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium Antwerpen bij Arthur De Hovre (solfège en orgel), Edward Verheyden (harmonieleer) en later bij zijn vader (contrapunt). Vervolgens studeerde hij nog aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel bij Paulin Marchand en Raymond Moulaert. Daarna kreeg hij nog privélessen bij Paul Gilson voor fuga, compositieleer en orkestratie. Mortelmans werd in 1930 benoemd tot directeur van de Stedelijke muziekschool in Eindhoven en bleef in deze functie tot 1932; van 1930 tot 1935 heeft hij bij de "Eindhovense Operavereniging" operavoorstellingen gedirigeerd. Hij werd docent aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium Antwerpen vanaf 1931 (monitor) harmonieleer, docent solfège (1932), docent harmonieleer (1952-1966). In de tijd van 1945 tot 1953 was hij werkzaam in het secundaire onderwijs in de regio Antwerpen. Van 1925 tot 1966 was hij ook leraar solfège in het secundair muziekonderwijs in Berchem alsook van 1939 tot 1972 docent notenschrift in Deurne en van 1945-1966 leraar notenleer, harmonieleer en muziekgeschiedenis in Mortselsel.

Composities

Algemeen

Werken voor orkest, oratoria, missen, cantates, theatermuziek, vocale muziek, koormuziek.

Op gedicht van René De Clercq

O Schoonheid
Avondlied

Lodewijk Mortelmans

Antwerpen 5-2-1868
Antwerpen 24-6-1952

Biografie [28]

De vader van Lodewijk Mortelmans was drukker en papierhandelaar, maar ook muziekliefhebber. Een toevallig aangekocht klavier oefende zo'n grote aantrekkingskracht op

Lodewijk uit, dat hij er de school en de tekenacademie, waar hij ook een veelbelovend leerling was, voor verzuimde. Rond zijn elfde jaar leerde hij notenleer, was koraal in de kerk van de predikheren, en bediende het slagwerk in de Franse Opera en in de concerten van de Koninklijke Harmonie. Hij bezocht de stedelijke muziekschool, waar Peter Benoit de leiding had. Mortelmans sprak altijd met de grootste lof over Jan Blockx, die er zijn leraar harmonie was. Hij leerde van hem vooral een bijzondere nauwkeurigheid in de afwerking van de vorm, die kenschetsend is voor de kunst van Mortelmans. Tot op zijn eenentwintigste kreeg hij nog les van Peter Benoit, hoofdzakelijk in compositie en orkestratie.



In 1893 behaalde hij met zijn cantate *Lady Macbeth* de eerste prijs van Rome.

In 1897, ter gelegenheid van de verheffing van de Antwerpse muziekschool tot Koninklijk Conservatorium, werd er, onder de leiding van Mortelmans, *Feestzang* van Benoit uitgevoerd, en ook zijn eigen jubelmars *Hulde aan Peter Benoit*. In 1899 vond er een *Festival Mortelmans* plaats. Hij werd toen als leidende figuur van de nieuwe generatie beschouwd en in 1901 werd hij dan ook leraar contrapunt en fuga aan het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen. Hij bekleedde deze leerstoel tot 1924, jaar waarop hij Wambach als directeur opvolgde. Hij behield tot 1933 deze functie.

De oorlogsjaren 1914-18 zijn voor hem bij-

zonder tragisch geweest, vooral 1917, jaar waarin zowel zijn vrouw Gabriëlle Mortelmans, (naamgenote, maar geen familie, die hem 7 kinderen schonk) als twee van zijn kinderen overlijden.

In 1921 werd hij uitgenodigd voor een rondreis in de Verenigde Staten en zo werd hij een van de eerste Vlaamse toondichters van wie het werk in de Nieuwe Wereld uitgevoerd en uitgegeven is. In 1922 huwde hij met Gabriëlle Radoux. Na zijn aftreden als bestuurder van het conservatorium trok hij zich uit het openbare leven terug en wijdde zich aan het ontwerpen van nieuwe composities en het herzien van jeugdwerken.

Hij werd door P. Gilson de *Prins van het Vlaamse Lied* genoemd, en dit vooral omwille van zijn liederen op teksten van Gezelle. Mortelmans streefde naar de uitdrukking van het innerlijke gevoel, de verklanking van stille ontroering, die de schoonheid van het leven van de kalme natuur opwekt in het gemoed van de dichtelijke mens. Hij bracht geen gemeenschapskunst voort, in de zin van een kunst die in het gemeenschapsidee haar oorsprong of uiteindelijke artistieke bedoeling zoekt. Dit hield hem volledig van René De Clercq gescheiden, die meestal de mens niet als individu toesprak, maar die de psyche van het volk zó levendig in zich voelde, dat hij de enkeling voornamelijk langs het gemeenschapsgevoel om, wist te bereiken. Hij zette slechts één werk van De Clercq op muziek, en het werd veeleer een feest- dan een strijdlied. Toch mag *Vlaenderen dijn Recht is out* door zijn hoge artistieke waarde en zijn eerlijke overgave, zijn spontane gemoedsuitdrukking, tot een van onze mooiste vaderlandse gezangen gerekend worden.

Van zeer grote en blijvende waarde zijn ook zijn korte, vaak impressionistische piano-werkjes, die aan Debussy doen denken, maar toch typisch Vlaams blijven.

Composities

Algemeen

Symfonische werken, kamermuziek, een opera, klaviermuziek.

Koorwerken, liederen (vooral op teksten van

G. Gezelle).

Op gedicht van René De Clercq

Vlaenderen dijn recht is out! (= *Elfde juli*)

Piet Mostert

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Mijn bleuzerke (4-st.) (NMI)

Staf Nees

Mechelen 2-12-1901

Mechelen 25-1-1965



Biografie [11]

Staf studeerde aan het Lemmensinstituut in zijn geboortestad bij Mgr. Jules Van Nuffel, Oscar Depuydt en Lodewijk Mortelmans. Terzelfdertijd volgde hij les aan de beiaardschool, eveneens in Mechelen, bij Jef Denijn. Na zijn studies leidde hij een druk bestaan als organist, beiaardier en dirigent.

Hij was meer dan 40 jaar organist aan de O.-L.-Vrouw van Hanswijkkerk. Van 1924 tot zijn dood was hij orgelleraar aan het Lemmensinstituut. Bovendien was hij verbonden aan de beiaardschool – vanaf 1922 als leraar, van 1944 als directeur – en was hij stadsbeiaardier van Mechelen.

Vlaanderen, dijn recht is out!

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Lodewyk Mortelmans (1868-1952)

Marsbeweging *Krachtig*

Zang

Ont-hout, ont-hout,

Klavier

ff martiale *p*

5

Vlaen-de-ren, Dijn recht _____ is out! Peinst om-me De Co - ninc, _____

10

Om-me Jan _ Brey-del. Wi en wil-len gheen an-de-ren brei - del, Wa-re hi van

f *p* *f* (*wat breder*) *mf*

15

gout! _

a tempo *ff marcato*

21 *Krachtig*

Be-trout, be-trout, Vlaen-de-ren, Dijn recht _____ is out. Jonc sijn di-ne

27 crach-te. Coe-ne le - ghet die Co - ninc in die wach - - te. Die *(fier)*

32 leeu - we dan - - set in _____ den ba - nie - ren. Laet ons, jonc Vlaemsch,

38 *verbredend*
vri - Vlaemsch ghe - slach - - te, *f* To-ter e - ren van De Co - ninc

43 *verbredend*
vie - - ren! - *ff (a tempo)*

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deertijk Lodewyk Mortelmans - Vlaanderen, dijn recht is out! 2

Elfde juli - 2/2

Composities

Algemeen

Zijn koormuziek omvat grootse oratoria, cantates, missen, Te-Deums... Deze vereisen meestal ook soli, orgel en/of orkestbegeleiding en voor sommige wordt zelfs de beiaard ingeschakeld.

Motetten en een aantal profane koorwerken.

Op gedicht van René De Clercq

Om liedren, dansend in uw ogen

Gilbert Neirinckx

Schaarbeek 3-2-1896 – 25-10-1988

Biografie

Composities

Algemeen

Neuendorf werd geboren in Hamburg, Duitsland. Hij week uit naar New York in 1855.

De melodie van Ik ben van de buiten is naar het lied "Wndern, ach wandern" uit de opera "Der Rattenfänger van Hameln" van Adolf Neuendorf

Op gedichten van René De Clercq

Ik ben van de buiten (2-st.)

Lied van de boer (= *Ik ben van de buiten*)

Adolf Neuendorf

Hamburg 13-6-1843 – 4-12-1897

Biografie [34] [2]

In de muziekschool van Laken voltooide hij zijn muziekstudies. Hij behaalde er een eerste prijs harmonie o.l.v. Jan Schrauwen, die hem ook vormde op gebied van contrapunt, fuga en orkestratie.

Hij was geruime tijd de zeer verdienstelijke leider van de liederavonden in Schaarbeek.

Gilbert was een bescheiden man. Dat weerspiegelt zich in zijn kunst, die eenvoudig

is, zonder uitersten en aangenaam, zonder daarom gemakkelijk te zijn.

Samen met zijn vrouw, Angèle Ancion, heeft Gilbert een lang leven gekend. Ze was immers van hetzelfde jaar en overleed 10 dagen na haar man.

Composities

Algemeen

Orkestmuziek, klavierstukken, kinderkoren, liederen vooral op teksten van Franse auteurs.

Op gedicht van René De Clercq

Het lied van de arbeid (t)

Jan Nieland

Amsterdam 17-8-1903

Bussum 20-1-1963

Biografie [50]



Op jeugdige leeftijd openbaarde zijn muzikaliteit zich en assisteerde hij in verschillende Amsterdamse kerken als organist. Op veertienjarige leeftijd werd hij organist van de Sint-Gerardus-Majellakerk in Amsterdam.

Jan Nieland studeerde orgel en piano aan het Amsterdams Conservatorium bij respectievelijk J.B. de Pauw en Willem Andriessen (blz. 30). Van Sem Dresden kreeg hij compositielessen. In 1922 rondde hij zijn orgelstudie af, een jaar later zijn pianostudie, beide keren 'cum laude'. In 1924 behaalde hij de Prix d'Excellence voor orgel en het solistendiploma voor piano.

Nieland bekleedde verschillende functies. Hij was jarenlang organist van het concertgebouw in Amsterdam; hij was docent aan het conservatorium in Amsterdam en aan de R.K.

Lied van de boer

René De Clercq (1877 - 1932)

Naar het lied "Wandern, ach wandern"
uit de opera "Der Rattenfänger van Hameln", Adolf Neuendorf



1. Ik kreeg van mijn ou - ders, van ie - der mijn part; ___ van va - der mijn
3. Ik zout' en ik zaai - e, ik eg en ik ploeg; ___ ik mest en ik

3 schou - ders, van moe - der mijn hart. ___ Ik vocht om mijn stui - ten met zus - ter en
maai - e, ik zweet en ik zwoeg; ik klets op de klui - ten en glets in de

6 broer. ___ Ik ben van de bui - ten, ik ben van de boer! ___ 2. Bij d' ei - gen - ste
9 moer: ___ Ik ben van de bui - ten, ik ben van de boer! ___ 4. En heb - ben de

12 pach - ter, eerst koe - ier, dan knecht; mijn klak - ke van ach - ter, mijn hoofd im - mer
zei - sens ge - zin - de - re - zint; ___ de mal - len - de¹ mei - sens de wa - gens ge -

14 recht; ___ zo dien 'k om mijn dui - ten, en teer op mijn
pint; ___ dan zit ik te flui - ten van bo - ven op

toer: ___ Ik ben van de bui - ten, ik ben van de boer! ___
't voer: ___ Ik ben van de bui - ten, ik ben van de boer! ___

Lied van de boer

Traditioneel



11 1. Ik kreeg van mijn ou - ders, ___ van ie - der mijn part; ___ van va - der mijn schou -
20 ders, ___ van moe - der mijn hart. ___ Ik vocht om mijn stui - ten ___ met
zus - ter en broer. ___ Ik ben van de bui - ten, ___ ik ben van de boer! ___

(¹) *mallen* = *dollen, spelen*

Ik ben van de buiten (tweestemmig). Onuitgegeven lied naar Adolf Neuendorf

kerkmuziekschool in Utrecht. In 1955 richtte hij in Naarden een muziekschool op die thans zijn naam draagt.

Composities

Algemeen

Orgelmuziek, oefeningen voor pianospel.
Vocale muziek.

Op gedichten van René De Clercq

Mijn bleuzerke (*SATB, a capella*) (2 stemmen, gemengd koor a capella)
Vlaamse kermis (*TTBB, a capella*)

Piet Nuten

Temse 27-4-1913
Berchem 11-9-1970

Biografie



Piet Nuten werd geboren in Temse op 27 april 1913. Aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen en aan de Rijksuniversiteit te Gent kreeg hij een grondige muzikale opleiding van onder meer Lodewijk Mortelmans, Marinus De Jong (harmonie, contrapunt en fuga), Floris Van der Mueren (musicologie) en E. De Bruyne (kunstfilosofie).

Composities

Algemeen

Onder zijn werken vinden we liederen, koorwerken, cantates en orkestwerken, kamermuziek en een opera.

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt (t), 2-stemmig

Peter Ontrop

Antwerpen 17-8-1903
Antwerpen 18-11-1941

Biografie

Studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen, waar hij achtereenvolgens leerling was van Jan Blockx, Jozef Tilborghs en Peter Benoit. In 1904 werd Ontrop er zelf leraar in de compositie en van 1914 tot 1940 in de harmonie. Tevens was hij te Antwerpen leraar aan de Katholieke Vlaamse Hogeschool voor Vrouwen en de Sint-Lutgardisschool.

Ontrop speelde reeds vóór de Eerste Wereldoorlog een belangrijke rol in de vernederlandsing van het muziekleven. Als stichter en dirigent van de Concerten voor Gewijde Muziek te Antwerpen verrichtte hij baanbrekend werk door er de eerste uitvoering te verzorgen van verscheidene oratoria. In 1917 gaf hij in het Hippodroompaleis te Antwerpen een voor de Vlamingen gedenkwaardige uitvoering van Benoits De Schelde. Deze duidelijke manifestatie van zijn Vlaamse overtuiging wekte echter ergernis in Vlaamsvijandige kringen, zodat hem na de oorlog de leiding van de Concerten voor Gewijde Muziek werd ontnomen. Hij kon nochtans zijn bezielend werk voortzetten als leider van de Vlaamsche Concerten.

Composities

Algemeen

Als componist liet hij verscheidene onuitgegeven werken na, waaronder vele liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Nachtlied (*KB*)

Jaak Opsomer

Lier 14-12-1875

Lokeren 28-10-1952



Biografie [25]

Jaak, de oudste van drie zonen, werd bekend als musicus. Zijn jongste broer, Isidoor, werd beroemd als kunstschilder. Op 8-jarige leeftijd verloor Jaak zijn vader, Gustavus Edmondus, van beroep pasteibakker, die na de geboorte van zijn eerste zoon, de warme bakkersoven ruilde voor de herbergierstiel. Moeder Josephina Francisca Renoir had het dus niet onder de markt om haar drie telgen groot te brengen. Als ze het wat al te bont maakten, sloot ze hen 's avonds wel eens in de keuken op. Dit was voor Jaak dan een welgekomen gelegenheid om, via het keukenraam, over de tuinmuur weg te ritsen en bij een kameeraadje piano te gaan spelen. Want van moeder mocht hij muziekonderwijs volgen. En het zou zijn hele leven bepalen.

Op 16-jarige leeftijd trok hij naar het Lemmensinstituut in Mechelen, waar hij leerling was van Edgar Tinel. Na Mechelen ging hij verder studeren aan het conservatorium in Brussel, waar hij les kreeg van grote namen in de muziekwereld, o.a. van August De Boeck in compositie en orkestratie. Nadien werd hij leerling aan het conservatorium van Gent, waar hij zijn studies voor orgel bij J. Tilborghs en voor compositie bij A. Samuel voltooide. In 1896 behaalde hij er twee eerste prijzen: een voor orgel en een voor fuga en contrapunt. Hetzelfde jaar werd hij, als opvolger van A. de Hovre, organist benoemd in

de Sint-Laurentiuskerk in Lokeren, waar hij sindsdien haast onafgebroken gedurende 56 jaar verbleef.

In 1905 huwde hij met Elisabeth Thuysbaert. In de jaren voor de Eerste Wereldoorlog trok hij van dorp tot stad om er het Vlaamse volkslied te promoten. De Opsomeravonden waaraan bekende zangers en zangeressen hun medewerking verleenden, werden enorm populair. Toen in oktober 1914 Jaak Opsomer, zoals zovele anderen, naar Nederland vluchtte, is hij er op vraag van de Nederlandse zangpedagoog en Wagnervertolker van formaat, Jules Moes, die hem in Nederland al bekend had gemaakt, langer gebleven om er vele liederenconcerten te geven. Het ambt van organist in Lokeren bekleedde hij tot 1919. Dan nam hij ontslag om zich hoofdzakelijk te wijden aan de compositie. In 1932 werd hij aangesteld tot voorzitter van de beheerraad van de Stedelijke Muziekacademie van Lokeren, het ambt dat hij tot aan zijn overlijden heeft waargenomen. Gedurende meer dan 50 jaar heeft hij het muziekleven in Lokeren beheerst.

Composities

Algemeen

Verscheidene werken voor strijkorkest, balletten, toneelmuziek op de sprookjes van Y. Waegemans zoals Piro en Harlekijntje.

2 opera's, gelegenhedscantaten.

Meer dan 300 liederen op teksten van R. De Clercq, G. Gezelle en Lambrecht Lambrechts.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste

België bovenal

Bierkens plaats

Dankliedeke

De avond zijgt als zegen *(koorbewerking J. Vandermeulen)*

De zeeldraaier

Fijn liefje

Geen lachje kan mijn lijden sussen

Hemelse liefde

Het lied van Bacchus

Het wafeleterke

Kuipertje kuint

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Jaak Opsomer (1873 - 1952)

Zang

Opgeruimd *f*

1. Ton, ton... Een glaas - je bier;
2. Ton, ton... De dui - gen net
3. Ton, ton... Het gat er in!
4. Ton, ton... Een band er op!
5. Ton, ton... Draai op de kraan!

Piano

mf *f*

7 *mf* *Refrein*

kui - pertjen is hier!
ne - vens een ge - zet!
bui - ten dicht en bin'!
klop - peklop - pe - klop.
kui - pertjen heeft gedaan.

Kuipertjen kuint een vat - vatvat; zuipertjen zuipt zich

12 *f*

zat. Kuiper-tjen kuint een vat - vatvat; zuiper-tjen zuipt zich zat.

Van Pier de mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932)

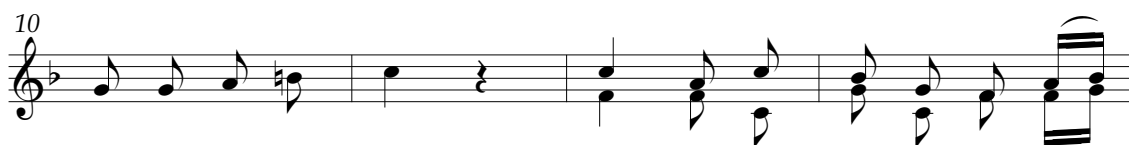
Jaak Opsomer (1873-1952)



1. Pier zei: ik weet een woor - de - ke, Een
 2. Een huis - ke met een ho - ve - ke, Een
 5. Blaast dan een guns - tig win - de - ke Het



woor - de - ke voor u. We _ trek - ken 't kor - te koor - de - ke, Kat -
 keu - ken met een schouw; Wat stoe - len en een sto - ve - ke, En
 won - der - schipk' - al - hier, We _ ko - pen ons een kin - de - ke, En



rien, we trou - wen nu. Trien lief, is dat geen plan, geen
 wij daar man en vrouw.
 he - ten 't Trientje of Pier.



plan, Trien lief, is dat geen plan, geen plan,



Trien lief, is dat geen plan?

3.
*We komen, met ons handekes,
 Wel makk'lijk aan de kost.
 Ik maak er voort mijn mandekes,
 Mijn winkel wordt uw post.
 Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien lief, is dat geen plan?*

4.
*En kunnen wij wat stuiverkes
 Besparen op 't gewin,
 Ze gaan alzeer en zuiverkes
 Den aarden spaarpot in.
 Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien lief, is dat geen plan?*

6.
*Gij kiest uit al mijn wiegekes,
 Het allersierlijkste uit;
 En jaagt de dolle vliegekes
 Met kussen van zijn huid.
 Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien lief, is dat geen plan?*

Van Pier de mandenmaker Jaak Opsomer

Van Pier de mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932)

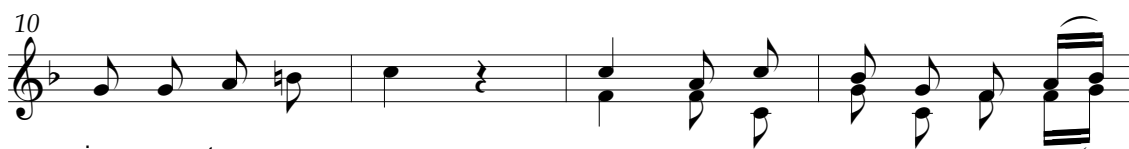
Jaak Opsomer (1873-1952)



1. Pier zei: ik weet een voor - de - ke, Een
 2. Een huis - ke met een ho - ve - ke, Een
 5. Blaast dan een guns - tig win - de - ke Het



voor - de - ke voor u. We _ trek - ken 't kor - te koor - de - ke, Kat -
 keu - ken met een schouw; Wat stoe - len en een sto - ve - ke, En
 won - der - schipk' - al - hier, We _ ko - pen ons een kin - de - ke, En



rien, we trou - wen nu. Trien lief, is dat geen plan, geen
 wij daar man en vrouw.
 he - ten 't Trientje of Pier.



plan, Trien lief, is dat geen plan, geen plan,



Trien lief, is dat geen plan?

3.
*We komen, met ons handekes,
 Wel makk'lijk aan de kost.
 Ik maak er voort mijn mandekes,
 Mijn winkel wordt uw post.
 Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien lief, is dat geen plan?*

4.
*En kunnen wij wat stuiverkes
 Besparen op 't gewin,
 Ze gaan alzeer en zuiverkes
 Den aarden spaarpot in.
 Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien lief, is dat geen plan?*

6.
*Gij kiest uit al mijn wiegekes,
 Het allersierlijkste uit;
 En jaagt de dolle vliegekes
 Met kussen van zijn huid.
 Trien lief, is dat geen plan, geen plan,
 Trien lief, is dat geen plan?*

Sarlotteke Jaak Opsomer

Ik ben van de buiten
Karmkindeke
Klein moederke
KuiPERTJE kUIPT
LenteZang (t) (2 stemmen en SATB)
Moederke alleen
O lieve
Op de weefstoel
Prinsenlied
Ring-King
Sarlotteke
Schommelschuitje
Slaat op de trommel (= *De witte kaproen*)
Vaderlands gebed (*Prière patriotique*)
Van Pier de mandenmaker
Voor 't kankussen

Willy Ostijn

Kachtem 13-7-1913
Roeselare 30-3-1993

Biografie

Willy Ostijn volgde les in het college van Izegem, het Kleinseminarie van Roeselare en het Sint-Jozefscollege in Torhout waar zijn muzikale talent, in het bijzonder voor piano, opgemerkt werd door Jozef Ghesquiere, de zoon van de componist Remi Ghesquiere. Hij vervolgde zijn opleiding aan het Lemmensinstituut in Mechelen. Hij kreeg er pianoles van Marinus de Jong en orgel van Flor Peeters. Daarnaast had hij ook nog Lodewijk Mortelmans en Staf Nees als leraars. Meestal in de kroeg volgde hij de kleurrijke lessen contrapunt en compositie die Jef Van Hoof er ten beste gaf. Tijdens zijn studies was hij hulpleraar en tweede organist in de Sint-Romboutskathedraal. Hij verliet het instituut in 1935 met het laureaatsdiploma. Hij zette zijn studies verder aan het Koninklijk Conservatorium in Gent, onder meer bij Joseph Ryelandt en behaalde er leraardiploma's en eerste prijzen voor piano, contrapunt, kamermuziek en orkestcompositie.

Van 1938 tot 1973 was Ostijn muziekleraar in de Rijksmiddelbare School van Roeselare, en van 1938 tot aan zijn pensioen aan het Koninklijk Atheneum. In 1939 werd hij ook actief aan de Stedelijke Muziekacademie van

Izegem.

Composities

Algemeen

Symfonische muziek, Werken voor orgel, Liederen...

Operette *Het meisje van Damme*.

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt

Het lied van het vlas (*Tweestemmig*)

Deze liederen zijn een onderdeel van "Lente-Fantazia" met teksten van René De Clercq en L.Lambrechts.

Zo zingt het koeterke

Frans Paepen

1849-1906

Biografie

Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Zegen het land, o Heer (*Vaderlands gebed, KB*)

België bovenal (*KB*)

Flor Peeters

Tielen 4-7-1903

Antwerpen 4-7-1986

Biografie [56]

Hij zag, als jongste van een gezin van elf kinderen, het levenslicht in Tielen in de Kempen. Zijn vader was er postmeester en kosterorganist. In het gezin bespeelde iedereen een instrument zodat de jeugdige Flor de muziekvirus vlug te pakken kreeg. Op 8-jarige leeftijd reeds verving hij zijn vader aan het orgel in de dorpskerk. Als hij twaalf was, vatte hij in Herentals de ernstige muziekstudies aan: orgel, piano en zelfs viool. Na verdere studies

aan de Stedelijke Muziekschool van Turnhout trok hij, op 16-jarige leeftijd, naar het Lemmensinstituut in Mechelen. Daar doorliep hij in vier jaar de cursussen, die voor een duurtijd van acht jaar gepland waren. Zo behaalde hij op 20-jarige leeftijd de Lemmens-Tinelprijs. Nooit te voren had iemand dat verwezenlijkt.



Vanzelfsprekend lag toen de weg open voor een schitterende loopbaan. In 1925 benoemde Kardinaal Mercier hem tot organist van de St.-Romboutskathedraal in Mechelen. Aan het Lemmensinstituut werd Flor de opvolger van Oscar Depuydt als leraar orgel, begeleiding gregoriaanse zang en liturgische improvisatie. Van 1931 tot 1948 was hij leraar orgel aan het Koninklijk Muziekconservatorium van Gent. Van 1935 tot 1948 gaf hij meester cursussen orgel en compositie aan het Muziekconservatorium van Tilburg (Nederland). In 1948 werd hij leraar orgel aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium van Antwerpen, waarvan hij in 1952 ook directeur werd. In 1968 werd de start gegeven van de internationale meester cursussen 'Flor Peeters'. Ze vonden tijdens de zomer plaats in de St.-Romboutskathedraal in Mechelen. De meest begaafde binnen- en buitenlandse studenten namen eraan deel. Het is dus niet verwonderlijk dat Flor vermaarde organisten gevormd heeft in de hele wereld. In eigen land citeren we: Gabriël Verschraegen, Chris Dubois, Kamiel D'Hooghe en Godelieve Suys.

Het grootste deel van Peeters lessen werd natuurlijk besteed aan J.S. Bach, maar ook de Noord-Duitse School met o.a. Buxtehude en Lübeck als toonaangevers, stond hoog in

aanzien. Toch ging Flors voorkeur uit naar de Franse School met César Franck, Charles-Marie Widor, Louis Vierne, Marcel Dupré en Charles Tournemire.

Als concertorganist heeft Flor Peeters een groot deel van de wereld afgereisd. Meer dan 2000 orgelrecitals staan op zijn actief, waaronder circa 300 in de U.S.A. Hij doorkruiste de Sovjet-Unie, Canada, Zuid-Afrika, de Filippijnen, Australië en Nieuw-Zeeland. Op concerttournee in 1979 in Bangkok werd hij, bij het afgrendelen van zijn kamerdeur in het prachtige hotel 'De Zevende Hemel', door twee jonge kerels aangevallen. Hij werd deerlijk verwond. Op zijn hulpgeroep slaagde iemand erin alarm te slaan, waarop de twee criminelen ijlings de vlucht namen. Met ernstige verwondingen - bijna was hij een oog kwijt - werd Flor naar het Militair Hospitaal gevoerd, waar een penicillinebehandeling alle gevaar uitschakelde. Na enkele dagen werd hij in de woning van de ambassadeur opgenomen. De 18 geplande concerten heeft hij alle gespeeld, met twaalf aanhechtingspunten op aangezicht en oog!

Flors Mechelse villa, Adagio, bevatte vele kunstvoorwerpen en talrijke onderscheidingen. In de L-vormige studio van de benedenverdieping stond een prachtig pijporgel van bouwer Stevens uit Duffel, ook de 'console' met pedaal van het orgel van de St.-Clotildiskerk uit Parijs. Deze console had hij bij testament verkregen van zijn vriend, de beroemde organist-componist Charles Tournemire. Deze had het op zijn beurt verworven, toen het beroemde Cavallé Collorgel van de St.-Clotildiskerk in 1933 gerestaureerd en vergroot werd. De oude console was overbodig geworden!

Composities

Algemeen

Meer dan 500 werken, waarvan het grootste gedeelte orgelwerken.

Concerto's, kamermuziek, werken voor beiaard en blaasinstrumenten, cantaten, missen voor koor en orgel, een Maria-oratorium, liederen.

Kind van mijn liefde

René De Clercq (1877 - 1932)

Flor Peeters (1903-1986)

Andante sostenuto (met verheven dichterlijk gevoel)

Opus 31 nr. 2

Zang *mf*

1. Kind van mijn lief-de, scho-ne knaap; bloei - en-de ro-ze, rood in

Klavier *mf*

6 *allargando*

slaap; rus-ten-de sterk - te, ko-men-de kracht; - da - ge-raad van mijn

10 *mf I. Tempo*

nacht! 2. Stijg nu, mijn ziel, op me - lo-dij, men-sen en we-reld hoog voor-bij;

15 *allargando*

draag waar de he - mel zont en start, 't kind - van mijn lief - de en hart!

19 *f Con anima*

3. Le-ven te ge - ven: men-sen-trots! Eeu - wig-heid schen-ken: fier-heid Gods!

23 *ff Largo*

Straal in de glo-rie van mijn lied: - Kind-ren van dich-ters ster - ven niet!

Maria grote Reine

De wiedsters

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Flor Peeters (1903-1986)

Andante divoto e sostenuto
p

Stem 1
Stem 2

1. Ma - ri - a, gro - te, rei - ne, U lig - gen wij te
2. Ook gij hebt op der aar - de Ge - pijn, geslaafd, ge -
3. Ge - leid ons, ar - me lie - den, Schier blind van zweet en

Piano

6 *mf*

voet. — Wij zijn zoo kwaad en klei - ne. Ma - ri - a, wees ons goed.
wroet; — Ge - waardigd door uw waar - de Der ar - men ar - re - moed.
bloed; — En weer, als Gij zult wie - den, Ons uit der hel - len gloed.

11 *heel zacht en langzaam*
pp Strofe 1 en 2.

A - - ve, — A - - ve! Mari - a, wees ge - groet.

18 Strofe 3.

(2. Ook) - groet *uitsterven*
(3. Ge -)

Maria grote Reine - Flor Peeters

Stichting René De Clercq Vichtsteenweg 15, B8540 Deerlijk

De wiedsters - Een tweestemmige bewerking.

Maria grote Reine

De wiedsters

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Flor Peeters (1903-1986)

zelfde orgelbegeleiding als de tweestemmige versie

Andante divoto e sostenuto

p

Sopraan
Alt



1. Ma - ri - a, gro - te, rei - ne, U lig - gen wij te
2. Ook gij hebt op der aar - de Ge - pijnd, geslaafd, ge -
3. Ge - leid ons, ar - me lie - den, Schier blind van zweet en

Tenor
Bas



1. Ma - ri - a, gro - te, rei - ne, U lig - gen wij te
2. Ook gij hebt op der aar - de Ge - pijnd, geslaafd, ge -
3. Ge - leid ons, ar - me lie - den, Schier blind van zweet en

6 *mf*

voet. Wij zijn zoo kwaad en klei - ne. Ma - ri - a, wees ons goed.
wroet; Ge - waardigd door uw waar - de Der ar - men ar - re - moed.
bloed; En weer, als Gij zult wie - den, Ons uit der hel - len gloed.

voet. Wij zijn zoo kwaad en klei - ne. Ma - ri - a, wees ons goed.
wroet; Ge - waardigd door uw waar - de Der ar - men ar - re - moed.
bloed; En weer, als Gij zult wie - den, Ons uit der hel - len gloed.

11 *heel zacht en langzaam*
pp

A - - - ve, A - - - ve! Ma - ri - a,

A - - - ve, A - - - ve! Ma - ri - a,

16

Strofe 1 en 2. Strofe 3. 4

wees ge - groet. (2. Ook) - groet
(3. Ge -) - groet

wees ge - groet. (2. Ook) - groet
(3. Ge -) - groet

Op gedichten van René De Clercq

De morgen in het bos (*voor solo sopraan en tweestemmig koor en altstemmen met piano; vertaald door L. Rubens: Aurore au bois*)

De wiedsters (Maria, grote Reine, *voor solo, voor 2 gelijke stemmen en voor SATB*)

Ik kan u niet vergeten

Het lied van de terwe

Mijn klein, klein dochterke *Op. 31-1, Het Vlaamse lied, Davidsfonds*

Rood pioeneke *Op. 31-1, Het Vlaamse lied, Davidsfonds*

Kind van mijn liefde *Op. 31-2, Het Vlaamse lied, Davidsfonds*

August Persoons

Antwerpen 7-11-1905

Antwerpen 16-5-1971

Biografie



Gust Persoons studeerde aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium van zijn geboortestad Antwerpen. Hij was meer dan 20 jaar directeur van de Gemeentelijke Muziekacademie van Berchem.

Composities

Algemeen

Hij componeerde ondermeer de *Rerum Novarum-Feestzang* (1931) de *Ruusbroec-Mis* (1936) en korte leiders en motetten.

Op gedicht van René De Clercq

Het lied staat vermeld in "Het Morgenrood", 9de jaargang, 1927-1928, p. 170.

De avond zijgt als zegen (*t*)

Willem Pijper

Zeist 8-9-1894

Leidschendam 18-3-1947



Biografie⁵⁷

Zijn ouders waren doodgewone werkmensen met een tikkeltje interesse voor muziek.

Zijn vader, behanger, begeleidde soms de psalmen op een harmonium in de Calvinistische gemeente. Hij leerde zijn 5-jarige zoon de noten van de solseutel aan. Geleidelijk ontdekte de knaap op eigen houtje de grote en kleine tertstoonladders en begon hij simpele melodieën te componeren. De organist van de nabijgelegen stadskerk merkte het talent van de jongen op en begon hem orgellessen te geven. Op 10-jarige leeftijd nam Willem ook pianolessen, waarin hij vlug enorme vooruitgang maakte. Maar zijn gezondheid was zo zwak, een vorm van chronische astmatische bronchitis, dat hij tot 13 jaar geen school kon lopen en thuis onderricht kreeg. Zijn intellectuele vooruitgang was daarbij eveneens enorm. Hij verslond boeken, vooral botanische lectuur boeide hem. Hij kon daarbij uren in vaders tuin doorbrengen zodat hij een collectie van zaden begon aan te leggen en te catalogeren.

⁵⁷Bron: <http://www.chez.com/craton/musique/pijper/pijper.htm>

Douwdeuntje

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Willem Pijper (1894-1947)

Zang

1. Ik hoor hem nog. Die lange, los - se reken, dat kinderlatijn.

Piano

Detailed description: This system contains the first three measures of the piece. The vocal line is in a soprano clef with a key signature of three flats and a 12/8 time signature. It features a melody with eighth and sixteenth notes, including a fermata over the second measure. The piano accompaniment is in a grand staff (treble and bass clefs) with a similar key signature and time signature, providing a rhythmic accompaniment with chords and moving lines.

4

O kon hij nu maar spreken wat zou het wel zijn? Ik

Detailed description: This system contains measures 4 through 6. The vocal line continues with a similar melodic pattern, ending with a fermata. The piano accompaniment continues with a steady rhythmic accompaniment.

7

hoor hem nog. Slaap, sla - pe toch.

Detailed description: This system contains measures 7 through 9. The vocal line has a more melodic and expressive quality, with a fermata over the final measure. The piano accompaniment features more complex chordal textures and moving lines.

10

2. Ik zie hem nog. Nog dieper, nog een beetje, zijn monden bloot.

Detailed description: This system contains the final three measures of the piece. The vocal line returns to a more rhythmic pattern, similar to the first system, and ends with a fermata. The piano accompaniment provides a consistent accompaniment throughout.

13

Lief gaperken, een spleetje is bijna te groot. Ik hoor hem nog.

17

Slaap, sla - pe toch. 3. Ik voel hem nog.

20

Hij sluimert nu, mijn kleuter, zijn ademke ruist. Mijñ hert is toe,

23

de sleuter — zit vast in zijn vuist. Ik voel hem nog.

26

p Slaap, slape toch. —

Stichting René De Clercq Vichtesteeweg 15, B8540 Deerlijk Willem Pijper - Douwdeuntje

Douwdeuntje - Willem Pijper, 2/2

Heel deze collectie werd in W.O. II vernietigd, toen zijn huis werd platgebombardeerd.

In 1908 was zijn gezondheid dermate verbeterd dat hij naar het gymnasium kon. Maar slechts voor 3 jaar. Dan trok hij naar de muziekacademie van Utrecht en wijdde zich volledig aan de muziek. Als leraar compositie had hij o.a. Johan Wagenaar. Niet alleen in deze muziektak werd hij in korte tijd de rijzende ster, ook zijn pedagogische loopbaan hield gelijke tred. Eerst leraar harmonie aan het Amsterdams conservatorium, hoofdleraar in 1925, vanaf 1930 tot aan zijn dood directeur van het conservatorium van Rotterdam. Vele schitterende Nederlandse musici werden door hem gevormd o.a. Karel Mengelberg. Ook als schrijver over muziek heeft Pijper naambekendheid. Nu nog is *De Kwintencirkel* en *De Stemwork* gegeerde lectuur.

Hij was pas 53 toen hij stierf. Maar in dat korte bestaan was hij erin geslaagd zijn land een prominente plaats in de Europese muziekwereld te bezorgen. Sinds Jan Pieterszoon Sweelinck had Nederland geen componist van dat gehalte meer gekend.

Composities

Algemeen

Orkestmuziek: 3 symfonieën, 6 adagio's, een piano-, viool- en celloconcerto, 6 symfonische epigrammen.

2 symfonische drama's, Halewijn en Merlijn. Pianomuziek (sonates en sonatines), kamermuziek o.a. 5 strijkkwartetten, 2 pianotrio's. Koorwerken.

Liederbewerkingen en volksliederen.

Op gedichten van René De Clercq

De lente komt (t) (4 mannenstemmen) (1917)

Douweuntje (1 stem en piano) (1910)

Op de weefstoel (t) (SATB) (1918)

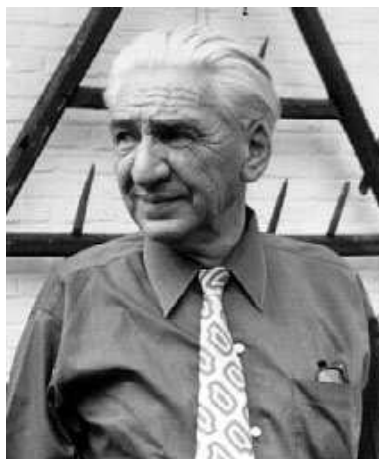
Armand Preud'homme

Peer 21-2-1904

Brasschaat 7-2-1986

Biografie [11]

Bij Arthur en Herman Meulemans studeerde hij aan de Limburgse orgelschool. Hij was laureaat van het Lemmensinstituut in Mechelen. In 1930 werd hij benoemd tot organist in Geel en bleef bedrijvig als muziekleraar en koorleider in Hasselt. Als toondichter ontplooidde hij zijn talenten vrij vroeg in de richting van het kinder-, jeugd- en volkslied. Zijn eenvoudige, doch van melodische vondsten tintelende zangspelen als "*Op de purp'ren hei*" en "*Het leven bloeit open*" kenden inslaande bijval bij het grote publiek.



De op het volksgemoed afgestemde melodieën beantwoorden wonderwel aan de Vlaamse volksziel en verklanken zowel milde vroomheid, natuurpoëzie, scherts en luim, als Vlaamse strijdbaarheid en keiharde overtuiging.

Composities

Algemeen

Liederen: *De Bremermuzikanten* – *De Poppenstoet* – *De Heide bloeit* – *Laat ons, liefste, samen varen* – *De Mei viva* – *Were di* – *Student zijn* – *Susa Nina* – *Als wij marcheren* – *Dientje* – *De Landsknechtstrommen dreunen* – *O mijn kempen* – *Sint-Ludgardis* – *Voor Outer en Heerd* – *O.L.-Vrouw van de Schelde* – *Heimwee doet ons hart verlangen*.

Op gedicht van René De Clercq

Kaproenenlied (= *De witte kaproen*)

J. W. Pruijn

Biografie

Pastoor Wijk bij Duurstede.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Naar Holland

Jos Reckers

Biografie [69]

Hij was organist van de St.-Augustinuskerk in Utrecht en hulpbeiaardier in dezelfde stad. In een brief aan R. De Clercq van 26 januari 1915 voegt een zekere L.L. Mertens er een lied bij van J. Reckers met de bede, omdat aan de dichter nog geen toestemming was gevraagd, het te mogen opnemen in *De Varende Zanger*, een maandblad voor de "Volkszang en het Volksdicht", waarvan Mertens de redactie waarnam.

In kleine kring en zich met gitaar begeleidend, droeg Jos Reckers zelf zijn fijngevoelige liedjes in volkston voor.

Composities

Algemeen

Beiaardmuziek o.a. Menuet voor beiaard (Utrecht was toen de enige Nederlandse stad die kon fier zijn op beiaardmuziek van eigen inwoners) en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Op de weefstoel (*m*, 1917, *Nationale Zangbundel voor Rooms Nederland*)

Jozef Rheinhard

Mechelen 23-2-1879

Leest 14-4-1947

Biografie⁵⁸

Jozef, Antoon, Jan-Baptist Rheinhard zag het levenslicht als tweede zoon in een gezin van 11 kinderen. In zijn geboortestad volgde hij de Interdiocesane Kerkmuziekschool, opgericht door Jaak Lemmens, thans Lemmensinstituut in Leuven. Hij was er leerling van Edgar Tinel en Aloïs Desmedt. Toen in 1897 de parochie van Sint-Jozef-Coloma in Mechelen werd opgericht, werd hij er koster-organist. Intussen was hij in 1902 gehuwd met Elisabeth Diedens, met wie hij 13 kinderen zou krijgen: 11 meisjes en 2 jongens.



Tijdens de Eerste Wereldoorlog ontvluchtten de meesten de stad Mechelen zodat de eucharistievieringen in Jefs parochie zeldzaam werden. Om den brode ging hij daarom in 1916 de functie van koster-organist waarnemen in de parochiekerk van Sint-Niklaas in Leest. Jef, een stadsmens, bleef in Leest zijn taak uitoefenen tot aan zijn dood in 1947. Hij was dan 50 jaar koster-organist geweest. Hij was ook een tijd muzikleraar aan het Klein Seminarie in Mechelen, waar hij bevriend was met de gekende Mechelse stadsbeiaardiers Jef Denijn en Staf Nees. Die eerste bewerkte trouwens de liederen van Jef Rheinhard voor beiaard en speelde ze geregeld op de beiaard van de Sint-Romboutstoren.

⁵⁸Bron: Hilde Rheinhard over haar vader

Composities

Algemeen

Profane liederen op teksten van R. De Clercq, Emmanuel Hiel, Leo Van Puyvelde en Dr. Herman Baccaert.

Ook verscheidene religieuze liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Klein moederke

Ring-King

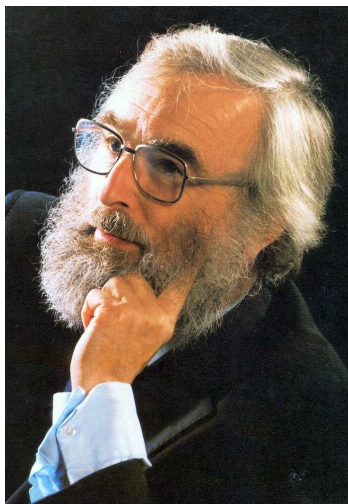
Op de weefstoel

De zeeldraaier

Herman Roelstraete

Lauwe op 20-10-1925

Kortrijk 1-4-1985



Biografie⁵⁹

Herman Jozef Roelstraete was het derde kind van Amatus Josephus Aimé en Magdalena Maria Peferoen. Het geboortehuis stond in de Molenstraat 42 waar in 1986 aan de gevel een gedenkplaat onthuld werd.

In 1939 startte hij in de normaalschool in Torhout. Hij volgde er de kosterschool en als vrije leerling de onderwijzersleergangen.

In 1942 liet hij zich inschrijven in het Interdiocesaan Hoger Instituut voor kerkelijke muziek (het Lemmensinstituut) in Mechelen. Hij kreeg er les van Henri Durieux (harmonie), Marinus de Jong (piano en contrapunt), Flor

Peeters (orgel) en Jules Van Nuffel (koördirectie en muzikale esthetiek). In 1946 studeerde hij af in Mechelen met grote onderscheiding en de titel 'laureaat van het Lemmensinstituut'.

In 1947 werd hij aangesteld als leraar zang aan de Stedelijke Muziekacademie Peter Benoit in Harelbeke.

Terzelfdertijd (1946-1950) volgde hij les aan het conservatorium in Brussel. Hij behaalde er eerste prijzen voor zang bij Maurice Weynandt, contrapunt bij Marcel Poot en orgel bij Paul de Maleingrau. In 1950 haalde hij er de Prix Arnold voor orgel.

Van 1950 tot 1977 was hij directeur van de Vrije Muziekacademie van Izegem.

In 1957 studeerde hij dodecafonie o.l.v. Matthyas Seiber.

In 1969 werd hij leraar praktische harmonie aan het Koninklijke Conservatorium in Brussel.

In 1970 werd hij benoemd tot professor aan het Koninklijk Conservatorium, Nederlandstalige afdeling in Brussel.

Composities

Algemeen

Orkestmuziek, orgel, piano, beiaard.

Koormuziek (o.a. een bewerking van Hullebroecks *Tineke van Heule*, op. 149.4, en solozang).

Op gedicht van René De Clercq

Ode aan de arbeid (op. 31 nr. 2, *Het lied van de arbeid*)

Tineke van Heule (op. 149, (koor a capella))

⁵⁹Bron: Johan Roelstraete, tijdschrift Heulespiegel (Heulse Heemkundige Kring)

Ode aan de arbeid

René De Clercq (1877 - 1932)

Het lied van de arbeid

Herman Roelstraete 1925-1985

Zang

1. Zan - ger en schil - der, zoe - ker en vor - ser, gij, die bei - telt en
2. Breng uw vrouwen en zoe - te verloop - den, zo - nen en doch - ters,

Klavier

5

tem - pels bouwt; vis - ser en roei - er, del - ver en dor - ser, gij die _ bakt en _
breng ze hier! Steek uw kin - de - ren o - ver de hoof - den dat het zijn arm - kes

9

slacht en brouwt; looi - er en lap - per, kui - per en tap - per, we - ver en naai - er,
zwaaien en tier! Stoets - gewijs stap - pend, han - den - klap - pend, dan - send en springend,

p

13

za - ger en draai - er, hoef - smid, ploegsmid, en, nog for - ser, gij, die in dok - ken en
lach - end en zin - gend, jui - chend, joe - lend, dol - verloop - den, ra - zend van vreugd en

Ode aan de arbeid Herman Roelstraete

René De Clercqgenootschap, Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Het lied van de arbeid I/II

17

mij - nen sjuwt, werp u vooruit en 't feest begon-nen! Zwaait met de vlaggen en brand kanon-nen!
mach - tig fier

22

Ste - deling, dor - peling, trot - se verwor - peling, kroon met ij - zer de Ar - beid Kei - zer!

26

Voer zijn wa - gen door markt en kerk! Hem is de kracht, de _ moed, het werk!

30

Hem is het land, hem is de zee! Vlaan - derens volk, hoe - zee!

Het lied van de arbeid II/II

Julius Röntgen

Leipzig 9-4-1855

Utrecht 13-9-1932



Biografie [4]

Hij vestigde zich in 1877 in Amsterdam, werd pianoleraar en was van 1914 tot 1924 directeur van het Amsterdamse conservatorium.

Hij was gehuwd met de Zweedse violiste Amanda Maier (Landskrona 19 februari 1853 – Amsterdam 15 juli 1894).

Behalve als dirigent werd hij bekend als pianist; hij begeleidde o.a. Joh. Messchaert, Carl Flesch en Pablo Casals. Hij was bevriend met Grieg en met Brahms. Ook René De Clercq behoorde tot zijn vriendenkring. In 1930 verleende de universiteit van Edinburgh hem een eredoctoraat.

Als componist trad hij in het voetspoor van Schumann en Mendelssohn.

Composities

Algemeen

Orkestsuite Oudnederlandse dansen op. 46, twaalf symfonieën, viool-, piano- en celloconcerten, filmmuziek.

Drie opera's, kamermuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (Op kerstdag, 1925, SA)

De wiedsters ((1925, SA)

Zonnegod (Zomergod) (1927, SSA)

Jacobus Johannes Ruygrok

Haarlem 20-4-1862

Arnhem 29-11-1935

Biografie [8] [58]

Het eerste muziekonderwijs kreeg hij van de stadskapelmeester Muller, die hem ook met de viool vertrouwd maakte. Bij Steenman volgde hij zang en bij M.A. Andriessen piano en orgel. Pas zeventien, werd hij benoemd tot leraar aan het Klein Seminarie en tot directeur van de zangvereniging "Sancta Caecilia" in Kulenburg. In 1883 legde hij het examen van N.T.V. af en vestigde hij zich in Purmerend.

Hij studeerde nog verder onder leiding van Bernard Zweers (contrapunt en compositie), Henri Tibbe (piano) en Cateau (zang). Hij werd pianobegeleider van het Amstels Mannenkoor.

Vanaf 1889 speelde zijn carrière zich af in Arnhem. Hij werd er organist van de St.-Walburgakerk, richtte er kamer- en oratoriumconcerten in, leidde het Arnhemse mannenkoor en het "werkmanszangkoor St.-Caecilia".

Composities

Algemeen

Piano- en orgelwerken, cantates, allerlei koorwerken en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

De mulder (NMI, 1907, 4-st. a capella)

Joseph Ryelandt

Brugge 7-5-1870

Brugge 29-6-1965

Biografie [11]

Hij studeerde aanvankelijk rechten, maar besloot zich op de muziek toe te leggen. In 1891 werd hij privé-leerling van Edgar Tinel in Mechelen, en al het jaar daarop schreef hij zijn eerste werken.



Ryelandt was directeur van het Stedelijk Conservatorium in Brugge (1924-1939). Hij was lid van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België en kreeg de eretitel van baron. De muziek van Joseph Ryelandt is fundamenteel religieus geïnspireerd en er wordt vaak op stijl- of geestesverwantschap met César Franck gewezen. De pedaalnoot in de bas bij de aanvang en de maatwisselingen in de nazang zijn slechts enkele kenmerken, die dit karakter onderstrepen.

Composities

Algemeen

Symfonieën, ouvertures en symfonische gedichten, vijf oratoria en talrijke cantaten. Kamermuziek, vele liederen en koorwerken (het vierstemmig *Ave Maria*, de Latijnse *Weesgegroet* benadert dicht de prevelende gebedstoon).

Op gedicht van René De Clercq

Avondstille (t) (*opus 38.10, 1904, middenstem en piano*)

De wiedsters (Maria, grote Reine, *Wiedster lied, Op. 38 nr. 9*)

Bernardus Theodor Santen

13-1-1872 – ?

Biografie [51]

Hij was eerst boekhouder, daarna accountant in Amsterdam, nadien in Heemstede. Na de dood van zijn eerste vrouw hertrouwde hij in 1923. Uit dit huwelijk werden 17 kinderen geboren.

Hij was publicist, dichter en vaardig schilder. Zijn muzikale vorming kreeg hij van Anton Averkamp.

Composities

Algemeen

Liederen meestal op eigen teksten.

Op gedicht van René De Clercq

Ring-King

Jef Schampaert

Kalfort-Puurs 18-02-1899

Willebroek 11-01-1985

Biografie [8] [57]

Jef Schampaert studeerde hij aan het Conservatorium van Brussel bij leraars als Richard Kips, Raymond Moulaert en Louis De Bondt. Toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak, moest hij noodgedwongen zijn studies onderbreken. De verbinding tussen Kalfort en Brussel was immers onmogelijk. Na de oorlog trok hij naar het Conservatorium van Antwerpen, waar hij harmonie volgde bij Lodewijk Ontrop en August De Boeck, orgel bij Arthur De Hovre, contrapunt en fuga bij Lodewijk Mortelmans en kunstgeschiedenis bij Arthur Cornette.

Met zijn Scherzo voor vier violen behaalde Schampaert in 1924 de prijs Albert de Vleeshouwer voor compositie. Het is echter vooral in zijn symfonische werken dat hij zich van zijn sterkste kant laat zien. Flor Alpaerts had hem tijdens enkele privélessen de geheimen van orkestratie en compositie bijgebracht en onder diens leiding werd Schampaerts werk

ook uitgevoerd. Op 6 februari 1929 vond in de feestzaal van de Dierentuin de première van zijn Tragisch-komische-fantaisie onder de leiding van Alpaerts plaats. Later volgden uitvoeringen van onder meer zijn Horizonten, Rhythmendans en Sotterniën.

In 1929 stond Schampaert mee aan de wieg van de Gemeentelijke Muziekschool in Willebroek. Hij werd er aangesteld als bestuurder-leraar. In deze hoedanigheid schreef hij zijn Kleine Harmonieleer, een pedagogisch werkje dat vroeger vrij algemeen in de muziekacademies als handboek werd gebruikt. In 1942 werd hij leraar harmonie aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen.

Composities

Algemeen

Zijn oeuvre omvat naast negenentwintig orkestwerken, ook negentien composities voor klein ensemble, eenentwintig solowerken, een opera, negen koorwerken, negenentwintig composities voor begeleide solisten (meestal tenor), een kindercantate, een kinderballet en een suite van acht kinderliederen op teksten van Tine Rabhooy.

Op gedicht van René De Clercq

Blijlied (Driestemmig staplied, a capella)

Robert Schampaert

Kalfort-Puurs 26-09-1893

Stanleyville (Congo) 27-03-1954

Biografie [44]

Zijn vader was koster-organist, hij dirigeerde fanfares. Zijn moeder was schoolhoofd van de plaatselijke gemeentelijke meisjesschool. Hij werd Robrecht genoemd. Na de oorlog trok hij naar Congo, als administrator. Hij verongelukte, toen hij, voor zijn terugkeer, nog eens met zijn volbloedpaard wou rijden. Zijn broer Jozef was ook componist.

Meer info over beiden in Lexicon Vlaamse componisten geboren na 1800 door Flavie Roquet uitgegeven door Roularta Books Bei-

den staan erin onder de nummers 1403 en 1404

Composities

Algemeen

Een tantum ergo, een staplied, zes oorlogslie-deren, Avondlied en nog andere.

Op gedicht van René De Clercq

Avondlied

Gerard Schellekens

Tilburg 14-5-1867 – ?

Biografie [54]

Hij kreeg zijn opleiding van W.J. Reyniers, die zelf muzikleraar en organist was. Al op 14-jarige leeftijd werd hij benoemd tot organist in de parochie van O.-L.-V. Onbevleete Ontvanging en in 1898 in de parochie van het H. Hart in Tilburg.

In 1908 volgde hij zijn leermeester op als directeur van een mannenkoor, Sint-Caecilia.

Composities

Algemeen

Pianomuziek.

Geestelijke koormuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste

Dirk Engel Schipper

1912-1994

Biografie

Op gedichten van René De Clercq

Koninkventjes

Aan mijn diepbetreurde Vlaamse vriend Jozef van Velsen
heldhaftig gesneuveld in Weychmael, 12-9-1914

Avondlied

René De Clercq (1877 - 1932)

Robrecht Schampaert (1883-1954)

Zang

1. 't Dum - stert en de land - man gaat
2. Mij, die zon - der reis - ge-zel,
3. Eens is al - le leed ge-léen,

Klavier

4

Met de a - vond in 't ge-laet, Vrouw en kind traag te - ge - moet. _____
Haas - tig, drif - tig, ver - der snel, Ach, hoe hart - lijk klinkt hun groet: _____
Al - le strijd ten eind ge-stréen; Rust be-komt het hardst ge - moed. _____

6 *Innig bewogen en langzamer*

_____ Na - vond, na - vond, Vre - di-gen a - vond; De a - vond maakt de
_____ Na - vond, na - vond, Vre - di-gen a - vond; De a - vond maakt de
_____ Na - vond, na - vond, Vre - di-gen a - vond; De a - vond maakt de

10

1. en 2.	1. en 2.
men - sen goed.	goed.
men - sen goed.	goed.
men - sen goed.	goed.

Adeste

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Gerard Schellekens (1867-?)

Zang

Piano

4 *Allegretto* *mf* *p*

1. Het klinkt e klêe klêe klok - - ske te
 2. De kan - de - laars en keers - - kes zien
 3. Geen an - de - re ge - rucht - - jes be -

7 *p*

nacht, _____ te nacht. _____ Het vliegt e wit wit
 vro, _____ zien vro, _____ op 't Kin - de - ke van
 nêen, _____ be - nêen, _____ dan a - dem - kes en

10 *p*

vlok - - ske, heel zacht, _____ heel zacht. _____ En
 tweers - - kes op stro, _____ op stro. _____ En
 zucht - - jes en bêen, _____ en bêen. _____ Tot

marcato il basso

13

mf *f* *rall.*

man - nen gaan, en man - tels gaan, met lap - pen en met kap - pen
 nauw - lijks terdt, die na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet wak - ker
 hel - ge - taald en hoog - ge - taald, een stemmeke uit den he - mel

rall.

16

p *a tempo*

aan: _____
 werd': _____ A - des - - te! A - des - - te! A -
 daalt: _____

a tempo

19

1.2.

des - - - te!

rall. *mp*

22

3.

te!

rall. *dim.*

J. A. Schreurs

1912-1994

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Bierkens plaats (*TTBB*), *NMI MNmfII/1262*

Alfons Schrey

Antwerpen 10-12-1879

Oude-God 27-5-1947

Biografie⁶⁰



Zijn ouders waren van Duitse nationaliteit. Vader, Mauritius Julius, was meester-schoenmaker, die nog onderricht gaf in de schoenmakersschool Frederic Ozanam in Antwerpen. Deze stiel leidde tot spanning met zijn twee zonen, Alfons en Julius. Alles draaide om veters. De veters, of wat hiervoor moest doorgaan, werden uit katoen gemaakt en dan door pek getrokken. Een uitermate vieze aangelegenheid die vader doorschoof naar zijn 2 zonen. Want: "Ze moesten de stiel leren, met muziek was er niets te verdienen." Hij had ze intussen wel naar de muziekschool van Peter Benoit gestuurd. Er kwam ruzie tussen vader en de twee zonen. De pek bleef immers aan hun vingers kleven waarmee ze een paar uur later viool moesten spelen. Alfons was de "brave" en verdroeg vaders wil. Zijn broer Julius verliet de ouderlijke woning en trok naar Parijs.

⁶⁰Bron: bron: Marc Schrey, Mortsel

Alfons groeide in Antwerpen op tot een professioneel musicus. Hij werd eerste violist en concertmeester aan de Vlaamse opera. Als bijkomende activiteit componeerde hij natuurlijk ook. Om een centje bij te verdienen, hield zijn echtgenote, Joanna Leys, de winkel van de H.-Kruisparochie van Oude-God open. Alfons en Joanna kregen drie meisjes. Het jongste, Hendrika, kwam op 13-jarige leeftijd om het leven in het gruwelijke bombardement op Mortsel van 5 april 1943. Niet minder dan 936 personen stierven toen, van wie enkele honderden kinderen in drie scholen.

Alfons, die een innemende en uitermate lieve en kunstzinnige persoon was, is die slag nooit te boven gekomen. Van verdriet kwijnde hij weg. Zijn laatste wens was begraven te worden naast zijn kleine Hendrika.

Men is nog altijd bezig met het archief van Alfons op te sporen en samen te brengen. Dat zal heel wat meer licht werpen op zijn muzikale carrière en zijn werk.

Alfons richtte veel liederavonden in voor het volk, waar de liederen van zijn broer Julius J.B. uitgevoerd werden. René De Clercq stond ook steeds op het programma.

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Ik ben van de buiten (*t*)

Julius J.B. Schrey

Antwerpen 26-12-1870

Antwerpen 3-12-1936



Biografie^{61,62}

Samen met zijn broer, Alfons, stuurde vader hem naar de muziekschool van Peter Benoit, waar hij zich met voorbeeldige ijver toelegde op de studie van het vioolspel.

Nauwelijks 11 jaar fungeerde hij als orkestlid in het voormalige Scalatheater. Ook harmonie, contrapunt en fuga leerde hij grondig bij Jan Blockx en Peter Benoit. Zijn studie zette hij verder aan het conservatorium van Brussel en na een ruzie met zijn vader (zie Alfons Schrey blz. 191) in Parijs.

In 1888 werd hij aangenomen in het orkest van de toenmalige Franse opera in Antwerpen. Hij werkte mee aan concerten in Brussel en in het casino van Blankenberge. Zijn faam als violist groeide met de dag.

Hij wilde ook de Romeprijs behalen, maar als gevolg van een afgesprongen liefdesrelatie liet hij zich door Frank van der Stucken die sinds vele jaren werkzaam was in Amerika, overhalen om daar zijn geluk te beproeven. In 1893 stak hij de oceaan over, werd lid van een befaamd Amerikaans strijkkwartet, reisde een jaar de U.S.A. rond en keerde, voorzien van een rijkge vulde beurs en met roem overladen, naar Antwerpen terug.

In 1894 werd hij aangeworven in het orkest van het toen pas gestichte Nederlands Lyrisch Toneel, dat later de Vlaamse Opera

werd.

Vanaf 1901 tot 1908 werd hij er eerste dirigent en van 1908 tot 1936 dirigent-titularis.

Intussen was hij gehuwd met de zeventien jaar jongere Margareta Feytens.

Hij was een uitstekend Wagnerdirigent. Zijn invloed bij de samenstelling van het repertoire viel niet te onderschatten.

Vermeldenswaardig is dat Julius de eerste uitvoering van Jef Van Hoofs Groeninghe dirigeerde op de Guldensporenherdenking van 1909.

Tijdens W.O. I bleven de deuren van de opera gesloten. Om den brode was Julius genoodzaakt een plaats van bediende in de plaatselijke bibliotheek te aanvaarden. Hij werd ook benoemd tot leraar notenleer aan het Antwerpse conservatorium.

Buiten zijn wil om werd hij in 1935 betrokken bij een ingewikkeld syndicaal conflict en moest hij als dirigent ontslag nemen. Dat brak zijn levenslust. Hij overleed aan een beroerte.

Na zijn dood werd een bronzen borstbeeld, gemaakt door de Antwerpse beeldhouwer Willy Kreitz, tijdens een herdenkingsavond ingehuldigd. Het werd in de foyer van het operagebouw geplaatst waar het van 1936 tot diep in de tachtiger jaren gestaan heeft. Dan verdween het. Tot op heden is het zoek.

Composities

Algemeen

De opera's *Het Arendsnest* en *De Smid van de Vrede*, op libretto's van A. Monet, het lyrische drama *Camilla*, een symfonie, een strijkkwartet, stukken voor piano en voor viool en een groot aantal liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De mulder
Dzing-Rusch
Lapper Krispijn
Mijn ventje slaapt
Minneliedje (*t*)
Pier de mandenmaker

⁶¹Bron: Frits Celis in VMT, december 1970

⁶²Marc Schrey, Mortsel

Van 't spinsterke

René De Clercq (1877 - 1932)

J. B. Schrey 1870-1936

Zang



1. Nog zie 'k dat bril - lend wij - ve - ke, dat
 2. Men ker - mis - te en bom - mel - de van
 3. Ze werk - te voor een klei - nig - heid, en
 4. Haar voor - hoofd had geen rim - pe - le, geen
 5. Waar - om is 't volk ook nooit te - vree? als
 6. Ja, Tist de met - ser za - li - ger, ei,
 7. Ze had - den al de der - de ban; maar
 8. Neen, men - sen, dat en word ik niet, want
 9. Nu ble - ven vreugd en vrien - den weg, zij
 10. Daar vie - len wiel en rok - ken stil, het
 11. Weer sloeg haar dub - bel kin - ne - ke, van
 12. Oud moe - der - ke, waar zit - je nu, gij

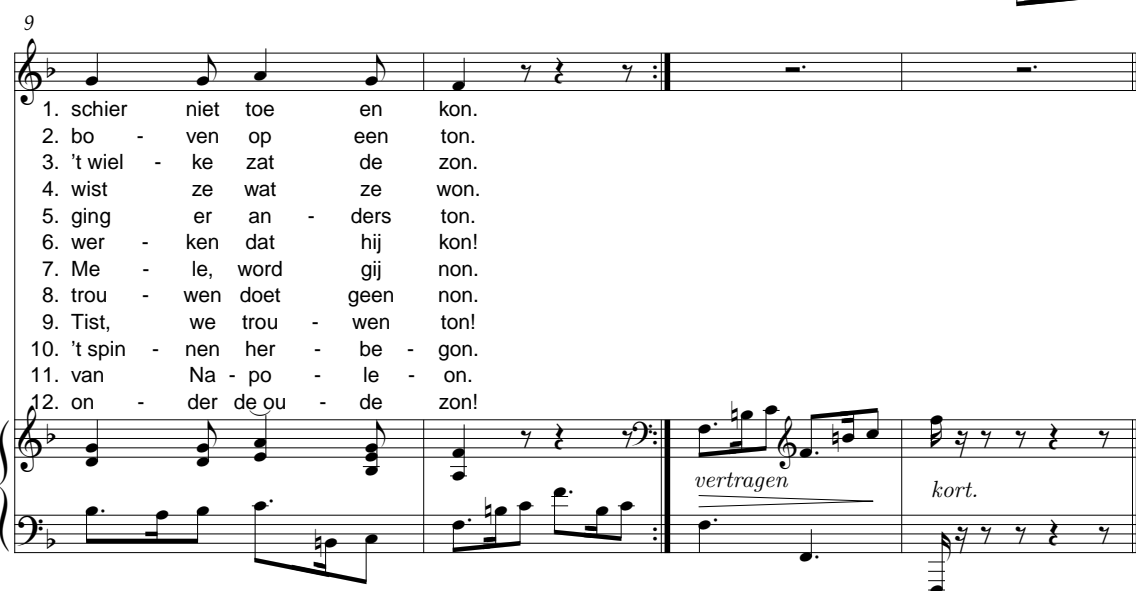
Klavier

5



1. spin, _____ span, spon, la - ri - don, ge - span - nen in haar lij - ve - ke, dat
 2. spin, _____ span, spon, la - ri - don; Meel zat naast Tist, die trom - mel - de, van
 3. spin, _____ span, spon, la - ri - don; daar - bui - ten op haar e - nigheid. in
 4. spin, _____ span, spon, la - ri - don; ze was daartoe te sim - pe - le: nauw
 5. spin, _____ span, spon, la - ri - don, als Meel met Tist den met - ser vree, het
 6. spin, _____ span, spon, la - ri - don, daar was geen een pok - da - li - ger; maar
 7. spin, _____ span, spon, la - ri - don, Tist met - ste een schouw en viel er van... Ach,
 8. spin, _____ span, spon, la - ri - don, daar is een die mij ge - ren ziet, en
 9. spin, _____ span, spon, la - ri - don, en moet ik gaan, ik weet mijn weg, en,
 10. spin, _____ span, spon, la - ri - don. Meel kuis - te 't glas van ha - re bril en
 11. spin, _____ span, spon, la - ri - don; ze zong van 't her - de - rin - ne - ke of
 12. spin, _____ span, spon, la - ri - don? daar is geen plaats - je meer voor u, hier

9



1. schier niet toe en kon.
 2. bo - ven op een ton.
 3. 't wiel - ke zat de zon.
 4. wist ze wat ze won.
 5. ging er an - ders ton.
 6. wer - ken dat hij kon!
 7. Me - le, word gij non.
 8. trou - wen doet geen non.
 9. Tist, we trou - wen ton!
 10. 't spin - nen her - be - gon.
 11. van Na - po - le - on.
 12. on - der de ou - de zon!

vertragen *kort.*

Van Pier de mandenmaker

René De Clercq (1877 - 1932)

J. B. Schrey 1870-1936

Zang



1. Pier zei: ik weet een woor - de - ke, Een
 2. Een huis - ke met een ho - ve - ke, Een
 3. We ko - men, met ons han - de - kes, Wel
 4. En kun - nen wij wat stui - ver - kes Be -
 5. Blaast dan een gun - stig win - de - ke Het
 6. Gij kiest uit al mijn wie - ge - kes, Het

Klavier

4



woor - de - ke voor u. We trek - ken 't kor - te koor - de - ke, Ka -
 keu - ken met een schouw; Wat stoe - len en een sto - ve - ke, En
 mak - k'lijk aan de kost. Ik maak er voort mijn man - de - kes, Mijn
 spa - ren op 't ge - win, Ze gaan al - zeer en zui - ver - kes De
 won - der - schip - ke al - hier, We ko - pen ons een kin - de - ke, En
 al - ler - sier - lijk - ste uit; En jaagt de dol - le vlie - ge - kes Met

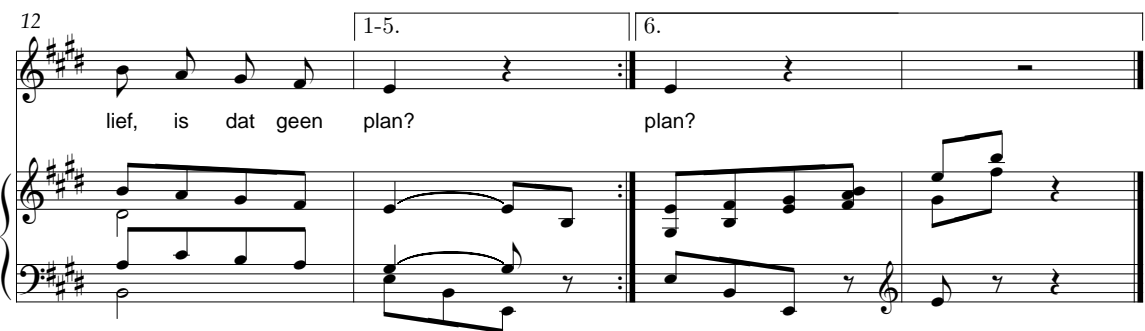
8



trien, we trou - wen nu.
 wij daar man en vrouw.
 win - kel wordt uw post. Trien - lief, is dat geen plan, geen plan, Trien -
 aar - den spaar - pot in.
 he - ten 't Trien -tje of Pier.
 kus - sen van zijn huid.

vertragen *in tijdmaat*

12



1-5. 6.
 lief, is dat geen plan? plan?

Pier de mandenmaker J. B. Schrey

Ring-King
Van 't spinsterke

Mevr. Seys-Dorchain

Oostende 16-03-1890

Oostende 23-06-1972

Biografie⁶³

Marcelline Dorchain kwam uit een gezin van vier kinderen, drie meisjes en één jongen. Hun vader was een zeer gewaardeerd kleermaker want hij vervaardigde de kleren van de prinsjes Leopold, later Koning Leopold III, en Karel, tijdens W.O. II Prins-Regent, die veel in Oostende verbleven.

Van de vier kinderen van het gezin Dorchain was Marcelline de enige die muziek studeerde. Op 14 juli 1910 behaalde ze een eerste prijs piano en harmonie aan het Gentse conservatorium, waar ze o.a. Paul Lebrun (zie blz. 139) als leraar had. Graag had ze deelgenomen aan de Romeprijs maar van vader Dorchain mocht dat niet: het bracht immers niets op. Intussen was ze al op 2 april 1910 gehuwd met Oscar Seys. Zo was ze niet langer afhankelijk van haar vader die vooral voor zijn kinderen een beetje een boeman was. Zo kon ze ook onmiddellijk als beroepsmusica door het leven. Ze werd muzieklerares aan het St.-Andreascollege, gaf privé-pianolessen, was begeleidster in het Casino van Oostende – ze was heel goed bevriend met J.Toussaint de Sutter (blz. 201) – en speelde samen met een violist (L. Verplancke)(?) in cinemazalen om de stomme film te verlevendigen. Haar composities liet ze, onder de naam Mevrouw Seys-Dorchain, drukken bij de gekende Oostendse drukkersfamilie Devriese.



Composities

Algemeen

Militaire marsmuziek, zangspelen en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Moederke alleen (KBR)

Leo Smeets

Maastricht 23-5-1899 – ?

Biografie [11]

Hij kreeg zijn opleiding aan de muziekschool van Maastricht, waar hij voor het eerst optrad in 1918.

Hij maakte carrière als dirigent.

Als componist werden vooral zijn koorwerken geapprecieerd. Hij was trouwens een bekend en veel gevraagd jurylid bij vrije nationale koorwedstrijden.

⁶³Met dank aan Jean Pierre Falise en Dirk Nolf, kleinzoon van Mw Seys-Dorchain, voor de informatie.

Composities

Algemeen

Harmoniewerken o.a. *Brabantia Nostra*.

Koorcomposities: *Paschalis*.

Op gedicht van René De Clercq

Liederen leeft (*TTBB, a capella*)

Het lied van de terwe (*SATB, NMI22485*)

Emiel Smets

Biografie [63]

Over zijn levensloop hebben we slechts drie algemene zekerheden: hij werd geboren in Scherpenheuvel, studeerde muziek bij L. Dubois en werd organist “ergens” in Brussel.

Als musicus krijgt hij volgende beoordeling mee: een geleerd musicus die houdt van eenheid en evenwicht en die verzorgde begeleidingen schreef.

Composities

Een symfonie, een lyrisch drama (De lichtende rozelaar), twee Franse kindercantaten, Franse en Vlaamse liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Lentelach (*Davidfonds, 1911*)

Groep Stekebees

Biografie

De meisjesgroep Stekebees bestond uit Ragna Verreycken (+2004), Marleen Goosse-naerts en Mieke Callaerts. In het laatste decennium van de vorige eeuw lieten zij zich opmerken door het zingen van jeugdbewegingsliedertjes, trekkersliedertjes, volksliedertjes. Prentieloos, maar net daardoor zo aangrijpend mooi.

Composities

Algemeen

Zij brachten ook twee albums uit op muziekcassette: 'Laat liederen horen' en 'Wij weven nieuwe tijden'. Daarnaast werden op de verzamel-CD 'Speelman' een viertal lieduitvoeringen van hen opgenomen.



Op gedichten van René De Clercq

Het lied van de terwe (*2-stemmig, met gitaar*)

Korstiaan Stougie

(1908-1988)

Op gedichten van René De Clercq

Ik ben uw wake (*dec. 1935*) bron: NMI

P.H. Strootman

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Ti-ti-ti-tiere (*TTBB, a capella*)(NMI)

Heerlijke terwe

René De Clercq (1877 - 1932)

Stekebees

Fluit 1
Fluit 2
Gitaar

10

19

28

37

1. Heer - lij - ke ter - we,
2. Waai in de win - den,
3. Maai - ers, de zei - sens
4. Bun - dels en schoven,
5. Han - den die zwaaien!

sier - sel der aar - de, goud in uw ver - we, goud in uw waar - de.
straal in de zon - ne, e - delge - zin - den eeu - wi - ge won - ne!
hecht in de han - den! Vol - gende mei - sens, bind u - we ban - den! Heer - lij - ke ter - we, vroomheid en
wa - gens die kra - ken, voe - ren tot bo - ven bo - men en da - ken!
Her - ten ten hoogste! Za - lig die zaai - en, za - lig die oog - sten!

vreugd! Rijk is de boer als de ter - we deugt! Rijk is de boer als de ter - we deugt!

Het lied van de terwe Stekebees

S. Struik-Dijk

Composities

Op gedicht van René De Clercq

De lente komt (*m*)

Henk Sweers

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Klein moederke

Koninkventjes (*op. 7*)

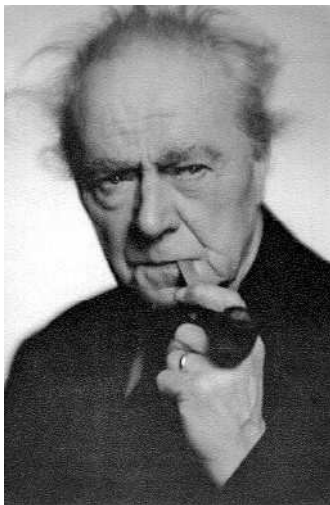
Niet iedereen kan heiden zijn (NMI)

Nieuwe mei (NMI)

Jef Tinel

Lessen 11-5-1885

Gent 25-5-1972



Biografie⁶⁴

Hij was de zoon van Oscar en de neef van Edgar Tinel. Zijn eerste muziekonderwijs kreeg hij van zijn vader die koster – organist in Maldegem was. Op 9-jarige leeftijd verving hij reeds zijn vader op de orgelbank in Maldegem. Zijn verdere muzikale studies deed hij te Mechelen aan het Lemmensinstituut, bij zijn peter-oom Edgar Tinel, waar hij zijn diploma van laureaat in orgel, contrapunt, harmonie en fuga behaalde. Later bekwaamde

hij zich nog verder bij de befaamde muziekpedagoog Leo Moeremans in Gent.

Hij volgde zijn vader op als koster-organist in Maldegem. In 1929 zei hij het kosterschap vaarwel en ging naar Tielt waar hij dirigent werd van verschillende koren, harmonieën en fanfares, o.a. in Tielt, Ardoorie, Roeselare, Aspelare, Lede, Aalst e.a. In 1936 keerde hij naar Maldegem terug waar hij leraar aan de rijksmiddelbare school werd en waar hij de gemeentelijke muziekschool stichtte waarvan hij leraar en directeur bleef tot op de dag dat de school in de naoorlogse periode gesloten werd.

Ondertussen was hij ook enkele jaren leraar muziek aan het Koninklijk Atheneum in Eeklo. In 1948 kwam Jef Tinel naar Gent als organist bij de paters augustijnen, waar het prachtige Cavaillé-Collorgel een streling was voor oog en oor. Hij verhuisde in 1956 en trok zich terug in Oostakker om er zorgeloos te leven tussen het groen, de stilte en de muziek. Zo bescheiden als hij leefde, zo stil is hij in Gent gestorven. Hij liet heel wat onuitgegeven werken na.

Met zijn daverend strijdlid 'Wij zijn bereid' veroverde hij geheel Vlaanderen. Het behoort tot het vaste repertoire van het Vlaams Nationaal Zangfeest en de IJzerbedevaart. Op die manifestaties was hij vaak als dirigent actief. Zijn Vlaamse activiteit heeft hem na W.O. II enkele weken gevangenschap gekost.

Met een van zijn orkestwerken won hij een prijs van het toenmalige N.I.R. en met koorwerken won hij provinciale prijzen, terwijl hem voor zijn liederen een prijs van het Davidsfonds en het Willemsfonds werd toegekend.

Composities

Algemeen

Haast uitsluitend vocale muziek, waaronder werken voor liturgisch gebruik, koren, cantates en honderden liederen.

Dramatisch werk (*Fra Angelico, De verloren zoon*), composities voor orkest (onder andere *Suite voor orkest*).

⁶⁴Bron: Peter Leys, kleinzoon van Jef Tinel

Fijn Liefje

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Jef Tinel (1885 - 1972)

p *Matig* *Vertragen* *mf* *Levendig, gaitig, snaaks*

Sopranen
A _____
1. Mijn liefje is zo o - lijk, Mijn lief-je is zo
2. Haar handje is be - val - lig, Haar handje is zo
3. Haar voetje is zo zwie - rig, Haar voetje is zo
4. Haar mondje is zo hon - nig, Haar mondje is zo
5. Haar borstje is zo mol - lig, Haar borstje is zo
6. Is 't al - les zo per - tig, Is 't al - les zo

Altén
A _____ Wiet - la wiet - la wiet - la

Tenoren
A _____ Wiet - la wiet - la wiet - la

Bassen
A _____ Wiet - la wiet - la wiet - la

8 *Vertragen* *p* *Tijdsmaat* *p*

fijn. Zo vrij en zo vro - lijk Geen lie - vekes zijn. _
fijn. Het moet zich zo mal - lig Met ga - ren en twijn,
fijn. Het steelt u zo gie - rig De dar - te - le dijn. Wiet-la la la la la la la la O
fijn. Zo weel-derijk won-nig Ver - lus - tigt geen wijn.
fijn. Het beurst u zo bol - lig Het keurs van sa-tijn. _
fijn; Ik hop, open - her - tig, De rest zal 't wel zijn.

wiet - la wiet - la wiet - la wiet - la _ la _ wiet-la la la la la la la la O
wiet - la wiet - la wiet - la wiet - la _ la _ O wiet - la _ O wiet - la _ O
wiet - la wiet - la wiet - la wiet - la la _ la _ la _ O

15 *Vertragen*

wiet-la _ zo fijn _ wiet-la la la la la la la la la O wiet-la zo fijn _____
wiet-la _ zo fijn wiet-la la la la la la la la la O wiet-la _ zo fijn zo fijn _____
wiet-la _ zo fijn _ O wiet - la _ O wiet - la _ O wiet - la _ zo fijn zo fijn _____
wiet-la _ zo fijn la la _ O wiet - la _ zo fijn _____

avr@pandora.be

Stichting René De Clercq Vichtesteeuweg 15, B8540 Deerlijk, België
©Peter Leys, L.A. Schockaertstraat 33, 1600 St.-Pieters-Leeuw, België

Jef Tinel - (16-2-1919) 1

Fijn liefje - vierstemmig lied van Jef Tinel

Adeste

René De Clercq (1877 - 1932)

Jef Tinel (1885 - 1972)

Andante

1^e *p* *pp* *p* *pp*

2^e *p* *pp* *p* *pp*

3^e *p* *pp* *p* *pp*

1. Het klinkt e klêe klêe klok - ske te nacht. Het vliegt e wit wit vlok - ske, heel
 2. De kan-de-laars en keers-kes zien vro, op 't Kin-de-ke van tweers-kes op
 3. Geen an-de-re ge - rucht-jes be-nêen, dan a-dem-kes en zucht-jes en

5 *Poco a poco cresc.*

zacht. — En man - nen gaan, en — man - tels gaan, met lap - pen en met
 stro. — En nauw - lijks terdt, die — na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet
 bêen. — Tot hel - ge - taald en — hoog - ge - taald, een stem - me - ke uit den

p *Poco a poco cresc.*

zacht. — En man - nen gaan, en — man - tels gaan, met lap - pen en met
 stro. — En nauw - lijks terdt, die — na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet
 bêen. — Tot hel - ge - taald en — hoog - ge - taald, een stem - me - ke uit den

p *Poco a poco cresc.*

zacht. — En man - nen gaan, en — man - tels gaan, met lap - pen en met
 stro. — En nauw - lijks terdt, die — na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet
 bêen. — Tot hel - ge - taald en — hoog - ge - taald, een stem - me - ke uit den

9 *p* *pp*

kap-pen aan:
 wak-ker werd': A - des - te! A - des - te! A - des - - - te! _____
 he-mel daalt:

p *pp*

kap-pen aan:
 wak-ker werd': A - des - te! A - des - te! A - des - te! A - des - te! _____
 he-mel daalt:

p *pp*

kap-pen aan:
 wak-ker werd': A - des - te! A - des - te! A - des - te! A - des - te! _____
 he-mel daalt:

Op gedichten van René De Clercq

Adeste (voor 3 gelijke stemmen, 1942)
Fijn liefje (SATB, a capella)
Als 't bruine veld (koorwerk, met orkest)
De mooie danseresjes (Uit Leeuwerik)

Armand Toremans

Morkhoven 25-12-1895
Herentals 5-11-1992

Biografie

Naast het feit dat Armand Toremans een kerstekind was, was hij o.a. organist in Noorderwijk, dirigent van het kerkkoor en van de plaatselijke fanfare. Hij was een zeer bescheiden man.

Verscheidene van zijn werken verdienen een ruimere verspreiding. Om den brode was hij drukker.

Composities

Hij componeerde ontelbare gelegenheidsliederen, talrijke Maria- en Kerstliederen en meerstemmige missen. Zijn composities werden niet uitgegeven en zijn meestal slechts bekend in de Kempen.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (4-st. a capella)

J. Toussaint de Sutter

Gent 10-4-1889
Fréjus 2-12-1959

Biografie⁶⁵ [4] [43]

Julius studeerde aan het conservatorium in Gent en behaalde er eerste prijzen notenleer, harmonie, piano, harmoniemuziek en fuga. Tijdens W.O. I verbleef hij in Engeland, waar hij als pianist in concerten voor de Belgische vluchtelingen optrad. In 1917 werd hij naar het front gestuurd, maar in mei 1918 deed men een beroep op hem als musicus, eerst

als pianist, nadien als tweede dirigent aan de Symfonie van het veldleger.



Nauwelijks gedemobiliseerd behaalde hij in 1919 de prijs van Rome voor zijn cantate *Thyl Ulenspiegel banni*. Nog voor de bekendmaking van de prijs werd hij in Oostende directeur van de muziekacademie, die hij een nieuwe dynamiek bezorgde waardoor ze in 1926 tot conservatorium verheven werd. Hij riep er o.a. de fameuze *Winterconcerten* in het leven, waarop alle grootmeesters, ook de Vlaamse, aan bod kwamen.

In 1920 werd hij ook aangesteld als tweede dirigent van het Kursaalorkest, nadat hij in 1919 gestart was met de 3 jaar durende studies van orkestdirectie aan de *Staatliche Hochschule für Musik* in Keulen.

Hij maakte ook studiereizen naar Italië, Frankrijk en Duitsland. Niet te verwonderen dat hij in 1936 benoemd werd tot directeur van het conservatorium in Gent. Hij bleef het tot aan zijn pensioen.

Een zware tegenslag in zijn leven was de dood van zijn enig kind. Ook zijn levenseinde was tragisch. Op reis werden hij en zijn echtgenote slachtoffer van de dambreuk van Malpasset in Fréjus, Frankrijk, tijdens de nacht van 2 op 3 december 1959.

Hoewel zijn composities affiniteiten met de Franse en Russische scholen (Fauré, Rimsky-Korsakov) vertonen, wortelt zijn kunst, die een sterk metier verraadt en vnl. stemmingen vol milde elegische poëzie of beheerst pathos vertolkt, in de klassiek-romantische Vlaamse traditie.

⁶⁵Bron: Jaak Maertens, in [43]

Adeste

René De Clercq (1877 - 1932)

Armand Toremans (1895-1992)

Kerstmis 1984

mf Cantabile *p*

Zang

1. Het klinkt e klêe klêe klok - ske te nacht, te nacht. Het
2. De kan-de-laars en keers - kes zien vro, zien vro, op
3. Geen an - de - re ge - rucht - jes be - nêen, be - nêen, dan

Piano

mf

5 *p* *mf*

vliegt e wit wit vlok - ske, heel zacht, heel zacht. En man - nen gaan, en
't Kin-de - ke van tweers - kes op stro, op stro. En nauw - lijks terdt, die
a - dem - kes en zucht - jes en bêen, en bêen. Tot hel - ge - taald en

10

man - tels gaan, met lap - pen en met kap - pen aan, En man - nen gaan, en man - tels gaan, met
na - der terdt, dat 't Kin-de - ke niet wak - ker werd', En nauw - lijks terdt, die na - der terdt, dat
hoog - ge - taald, een stemme - ke uit den he - mel daalt, Tot hel - ge - taald en hoog - ge - taald, een

15 *mf* *f*

lap - pen en met kap - pen aan:
't Kin-de - ke niet wak - ker werd': A - des - te! A - des - te! A - des - - te! —
stemme - ke uit den he - mel daalt:

Adeste Armand Toremans

Schone nacht

René De Clercq (1877 - 1932)

J. Toussaint De Sutter 1889-1959

Langzaampp

S. Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht. Door de donkre sperren ruist niet

A. *pp* Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht. Door de donkre sperren ruist niet

T. *pp* Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht. Door de donkre sperren ruist niet

B. *pp* Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht. Door de donkre sperren ruist niet

8

één ge - rucht. (*bromstemmen*) De ster - ren liggen op de lucht. O scho - ne,

één ge - rucht. (*bromstemmen*) De ster - ren liggen op de lucht. O scho - ne,

één ge - rucht. (*Solo*) O schone nacht! (*Samen*) O schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht. O scho - ne,

één ge - rucht. (*bromstemmen*) De ster - ren liggen op de lucht. O scho - ne,

15

ppp *Een weinig vlugger*

schone nacht! _ O nacht! _ O scho - ne nacht! _

ppp schone nacht! _ O nacht! _ O scho - ne nacht! _

ppp schone nacht! _ O nacht! _ O scho - ne nacht! _

ppp *mf* schone nacht! _ O nacht! _ O scho - ne nacht! _ Won - derzoete

26

mf

Won - derzoete geu - ren walmen in de lucht.

mf

Won - derzoete geu - ren walmen in de lucht, walmen in de lucht.

mf

Won - derzoe - te geu - ren wal - men in de lucht en zoete geu - ren walmen in de lucht.

geu - ren walmen in de lucht. Beek en wilge treu - ren en zoete geu - ren walmen in de lucht.

32

heel zacht

Beek en wilge treu - ren Va - ger zijn de ver - ven, al in één ge -

Beek en wilge treu - ren Va - ger zijn de ver - ven, al in één ge -

Beek en wilge treu - ren duis - ter al - le - bei. Va - ger zijn de ver - ven, al in één ge -

Beek en wilge treu - ren duis - ter al - le - bei. Va - ger zijn de verven, al in één ge -

39

bracht. Al - le le - vens ster - ven... Droe - ve, schone nacht! — O schone nacht!

bracht. Al - le le - vens ster - ven... Droe - ve, schone nacht! — O schone nacht!

bracht. Al - le le - vens ster - ven... Droe - ve, schone nacht! —

bracht. Al - le le - vens ster - ven... Droe - ve, scho - ne nacht! Scho - ne

45 *Tempo I*

(bromstemmen) Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht.

(bromstemmen) Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht.

(bromstemmen) Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht.

52 nacht! Scho - ne nacht! Schone nacht! Schone nacht! De ster - ren liggen op de lucht.

Door de donkre sperren ruist niet één ge - rucht. (bromstemmen) De ster - ren liggen

Door de donkre sperren ruist niet één ge - rucht. (bromstemmen) De ster - ren liggen

Door de donkre sperren ruist niet één ge - rucht. O schone nacht! O schone nacht! De ster - ren liggen

59 Door de donkre sperren ruist niet één ge - rucht. (bromstemmen) De ster - ren liggen

op de lucht. O scho - ne, schone nacht! O scho - ne nacht! O

op de lucht. O scho - ne, schone nacht! O scho - ne nacht! O

op de lucht. O scho - ne, schone nacht! O scho - ne nacht! O scho - ne nacht! O

66 op de lucht. O scho - ne, schone nacht! O scho - ne nacht! O scho - ne nacht!

scho - ne nacht! Schone nacht! O scho - ne nacht!

scho - ne nacht! O droevig schone nacht! O scho - ne ^{8^a} bassa nacht!

scho - ne nacht! O droevig schone nacht! O scho - - ne nacht!

O scho - ne nacht! O droevig schone nacht! O scho - ne nacht!

3

Schone nacht J. Toussaint De Sutter 3/3

Composities

Algemeen

3 Symfonische gedichten, Symfonie in D (1921), Ivan Tchernovitsch (1922), Sur la mort d'un enfant (1922), Roland (1937), Symfonische variaties (1941).

Pianoconcerto (eerste uitvoeringen postuum, 1960).

Kamer- en pianomuziek.

Een oratorium (*Vlaanderen*, 1927), een opera (*Maya*, 1949), koorwerken en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De zeeldraaier

Het duiveke der zonne

Moederke alleen

Schone nacht (*SATB*, 1912)

Max Trenteseau

Gent 2-12-1876

Gent 30-12-1941

Biografie



Gentse handelaar, muzikant en muziekleraar, toondichter van kunst-, volks- en kinderliederen (zo tekende hij zijn brieven) en auteur van Gentse verhalen. Hij was tevens stichter en bestuurder van Muziekonderwijs voor het Volk (gevestigd aan de Nederkouter) dat kosteloos avondlessen organiseerde.

Op gedichten van René De Clercq

Ring-King

Arthur Edouard Troffaes

Gent 17-8-1868

Gent 1-3-1935⁶⁶

Biografie [40]

Hij begon zijn muzikale studies op 12-jarige leeftijd aan het Gentse conservatorium. In 1887 behaalde hij een eerste prijs notenleer, in 1889 *un accessit de piano* en achtereenvolgens diploma's in harmonieleer(1890), contrapunt (1891) en fuga (1893). Intussen was hij al in 1887 aan het conservatorium van zijn geboortestad aangesteld tot monitor d.i. helper-begeleider van leerlingen. In oktober van datzelfde jaar werd hij leraar notenleer en piano aan de muziekschool van Ledeberg. Later werd hij er directeur.

Hij was ook directeur van de Gentse koorvereniging "Orphéon" en van "t Zal wel gaan" in Ledeberg.

Composities

Algemeen

Werk voor piano en orgel, een eeuwfeestmars, een cantate, liederen zowel voor koren als voor één stem

Op gedicht van René De Clercq

Vorstenlied (*m*)

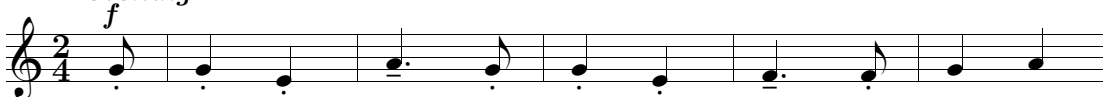
⁶⁶Dienst bevolking, Gent

Vorstenlied

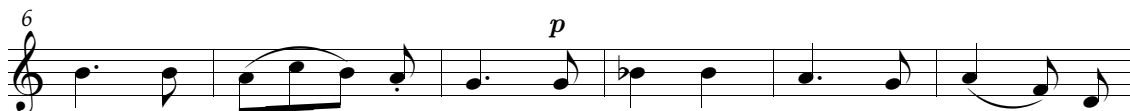
Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: A. Troffaes

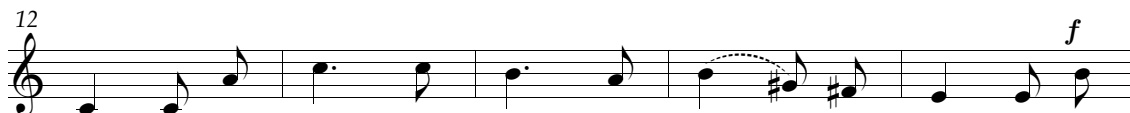
Levendig



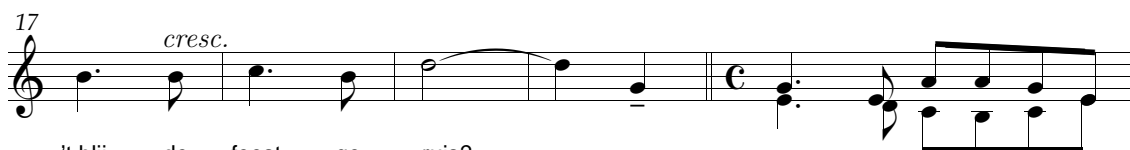
1. De trom - mels slaan, De troe - pen staan; De kin - ders
2. Met vroe - ge - baar Be - weegt de schaar Om 't gro - -
3. Vorst Al - brecht met E - li - sa - beth, Na - zeeg - nend



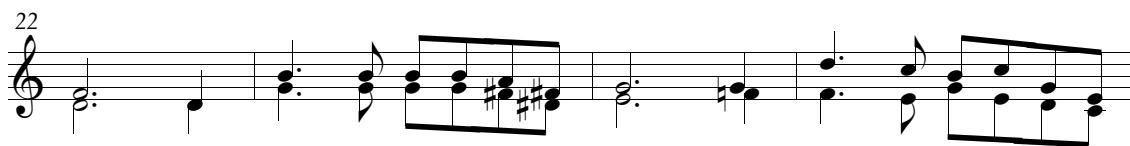
bren - gen bloe - men aan. Wie staat er stom, wie kan ___ er
- - te Vorst - lijk Paar. Als - of één vreugd àl hart ___ ver -
ruist een stil ___ ge - bed: God ze - gene U met jeugd ___ en



zwij - gen, Als Vorst, Vor - stin en Prins - jes nij - gen, Vóór
vul - de, Ont - stijgt een lui - de ju - bel - hul - - de Het
ja - ren, En blijve uw heer - lijk kroost ___ be - wa - ren Van



't blij - de feest - ge - ruis? ___
drom - mend drang - ge - druis... ___ Geen wel - kom of het wacht op
ramp en druk - kend kruis! ___



U, Geen wo - ning of zij vlugt voor U, Geen kind - je of het licht op



U! ___ Heil, heil het Vorst - - lijk Huis! ___

Hermann Unger

Kamenz, Saksen 26-10-1886
Keulen 31-12-1958

Biografie⁶⁷



Hij was componist, musicograaf en doctor in de klassieke filologie. Hij behoorde een tijd tot de groep rondom Joseph Haas in München, bij wie hij studeerde. Daarna nam hij lessen bij Max Reger in Meiningen. Na de Eerste Wereldoorlog werd hij professor en plaatsvervangend directeur aan de Musik-hochschule in Keulen.

Voorts publiceerde hij vele geschriften van historische, pedagogische en biografische aard o.a. over Max Reger.

Composities

Algemeen

Orkestwerken (o.a. een symfonie, een *Konzert für grosses Orchester* (1931), orkestsuites, concerten voor piano, viool, orgel veel kamermuziek, pianowerken en enkele opera's (o.a. *Der Zauberschuh* (1927), *Richmodis und Aducht* (1928), een groot aantal koorwerken en Singspiele).

Op gedichten van René De Clercq

Vlämischer Liederkreis, op. 20:

Die starren Buchenstämme (= *De bloem der heide*),

Was irrt durch Tal und Gründe (= *De bloem der heide*),

Wiegenlied: Kind meiner Liebe (= *Kind van mijn liefde*).

P. Franz Uyttenhove

Gent 7-2-1874
Gent 22-12-1923



Biografie [32]

Franz Uyttenhove genoot slechts in beperkte kring bekendheid en populariteit. In die kleine kring zag men hem zoals hij werkelijk was: een begenadigd kunstenaar, een geboren musicus, bijzonder rijk en veelzijdig begaafd.

Het talent om zijn buitengewone gaven rente te doen afwerpen bleef hem zijn leven lang vreemd. Zich doen gelden, bleek hem een onbekend begrip. Waar het op benoemingen, onderscheidingen en opdrachten aankwam, waren de meer commercieel en publicitair aangelegden hem steeds te vlug af. Het beetje geluk dat hem stoffelijk uit de penarie zou geholpen hebben, ging onveranderlijk zijn deurtje voorbij.

Zijn klavier- en orgelspel bezorgden hem een

⁶⁷Bron: Die Musik in Geschichte und Gegenwart

verdiende faam, niet zozeer door bijzondere virtuositeit die eruit bleek, maar veeleer door de mededeelzaamheid, het gevoel en de bezieling die zijn prestaties kenmerkten en op een verheven plan brachten. In de muziekbeoefening en bijzonder in het componeren vond Franz Uyttenhove zijn ware levenstaak. Hij ging zijn stille weg door het bestaan, kende geen buien van opstandigheid.

Uyttenhove woonde op de Vrijdagmarkt in Gent in een fraai huis in renaissancestijl. Hij leefde louter voor zijn gezin en had er een harde dobber aan om de kost te verdienen voor zijn kroost.

Zelfs een nederige betrekking aan het Gentse conservatorium werd hem niet gegund. Hij moest in zijn levensonderhoud voorzien door het geven van lessen, door klavierspelen in een bioscoop, enz.

Franz Uyttenhove mocht de hoop koesteren dat zijn levenswerk, Marieke van Nijmegen, de muur van onverschilligheid die hem van een breder auditorium scheidde, zou doorbreken. Het zangspel werd echter pas elf jaar na zijn voltooiing op de planken gebracht. De meester rustte op dat ogenblik al bijna twee jaar in het graf.

Uyttenhove zou wellicht op hogere leeftijd toch de erkenning van zijn talent hebben mogen beleven die hem in de bloei van zijn leven ontzegd bleef. Helaas, hij werd door een slopende ziekte aangetast, die hem voortijdig velde.

Gerust mag aangenomen worden dat Franz, samen met Lauwereyns in Brussel en Watelet in Antwerpen, de fijnste en de meest volledige pianobegeleider was, ooit in België voortgebracht.

Composities

Algemeen

Twee bladzijden voor viool, de ouverture *Aeneis*.

Twee missen, het vierstemmige koorlied *Ave Maris Stella*.

Drie zangspelen: *Gerard (één bedrijf)*, *Walda (drie bedrijven)*, *Marieke van Nijmegen* en kinderliederen.

Op gedicht van René De Clercq

België bovenal

Moederke alleen (Berce encore, vertaling: M^{me} C. van Herrewege-Taelman)

Moederke alleen (voor orkest)

Jos van Amelsvoort

Kaatsheuvel 8-1-1910

14-11-2003

Biografie

In 1934 studeerde hij compositie bij Willem Pijper aan het Rotterdams Conservatorium. Tijdens de oorlog vervolgde hij zijn studie bij Flor Peeters in Mechelen (België), waar hij ook orgel studeerde. Na de oorlog studeerde hij nog een jaar compositie bij Albert de Klerk.



Van 1955 tot 1975 was Van Amelsvoort leraar in theoretische vakken aan het Brabants Conservatorium te Tilburg. Naast lesgeven was componeren zijn voornaamste bezigheid.

Composities

Algemeen

Hij componeerde voor orkest, koor, piano, hoortrio, blazerensembles een aantal missen.

Op gedichten van René De Clercq

Klein moederke (SATB)

Moederke alleen

P. Anthonius van Antwerpen

Utrecht 21-3-1844

9-4-1925

Biografie



Petrus van Antwerpen studeerde piano bij A.J. van Schaik en compositie bij Richard Hol. Hij was dirigent van muziekverenigingen in zijn geboortestad Utrecht.

Composities

Algemeen

Zijn oeuvre omvat talrijke liederen, gelegenhedswerken en R.K. kerkmuziek.

Op gedichten van René De Clercq

Uw ogen heb ik lief (*Hoge tenor, met klavier*)

Achiel Van Beveren

Antwerpen 5-4-1904

Antwerpen 11-12-1985



Biografie [34] [11]

Hij studeerde aan het conservatorium van Antwerpen harmonie, contrapunt, fuga (bij Flor Alpaerts) en zang.

Na zijn muzikale vorming werd hij zangleraar aan het conservatorium van Mechelen, Leuven en Merksem gedurende bijna 30 jaar.

Hij was tevens leider van het Koninklijk Borgerhouts Mannenkoor. Jarenlang was hij lid van het Antwerpse vocaal kwartet, dat grote bekendheid verwierf o.a. voor het originele repertoire uit de Renaissance.

Als solist trad hij menigmaal op in radio-uitzendingen en voor de grote Belgische concertverenigingen.

Composities

Algemeen

Instrumentale composities o.a. concertduo voor trompet, symfonisch gedicht *Coriolanus*. Vocalises, verscheidene koorwerken, koorbewerkingen van oude volksliederen.

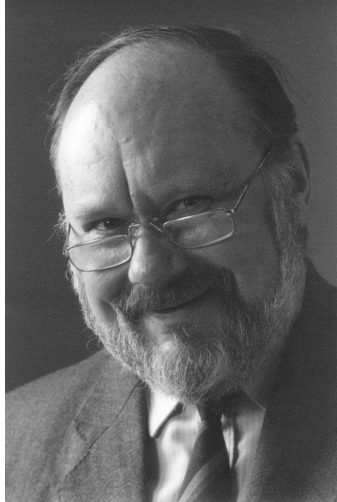
Op gedicht van René De Clercq

Moederke alleen (*1956, voor SSA en voor 3 gelijke stemmen*)

Werner Van Cleemput

Sint-Niklaas 14-7-1930

Waasmunster 20-07-2006



Biografie [9]

Werner Van Cleemput deed zijn humaniorastudies aan de Broederschool in Sint-Niklaas. Zijn muzikale opleiding genoot hij bij diverse leraren en instellingen.

Werner Van Cleemput behaalde voor de centrale examencommissie muziek het diploma van muziekleraar en aan de Stedelijke Muziekacademie in Sint-Niklaas de diploma's viool en kamermuziek.

Als componist is hij hoofdzakelijk autodidact. Van Cleemput componeert sinds zijn zestiende jaar, maar vernietigde een twintigtal jeugdwerken.

Zijn grote verdienste als toondichter is de schat aan originele hedendaagse partituren voor blaasmuziek waarmee Van Cleemput vooral het repertoire van de amateurblaasorkesten ontzaglijk verrijkte. Volgens zijn zeggen is het probleem dat grote toondichters zelden of nooit werk voor liefhebbers componeren en er hierdoor een grote leemte ontstaat, een leemte die hij met zijn werken tracht op te vullen.

Buiten zijn compositorische arbeid was Van Cleemput een tijd werkzaam als dirigent van fanfare- en harmonieorkesten.

In HAFA-dirigentencursussen is hij lesgever voor de 180 technische vakken (Fedekamcursussen West-Vlaanderen en Limburg). Van Cleemput is lid van de nationale en provinciale technische commissie van Fedekam.

Composities

Algemeen

Werken voor beiaard, concerterende muziek, fanfare, harmonie, brassband, kamermuziek, orgel, piano.

Koorwerken en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Adeste

De bieteboom

René Vandekerckhove

Ooigem 10-1-1883

Deerlijk 17-10-1968

Biografie

Bij zijn afstuderen in 1902 als onderwijzer aan de normaalschool van Torhout[1] behaalde hij tevens het diploma van kosterorganist en de eerste prijs in de afdeling Instrument. De combinatie leerkracht-muzikant zou zijn hele verdere carrière beheersen.

In 1912 kwam Vandekerckhove als kosterorganist naar de Sint-Columbakerk te Deerlijk. Toen stichtte meester René Op verzoek van onderpastoor Clarebout stichtte meester René een fanfare, de Koninklijke Fanfare Sint-Cecilia. Hij was er gedurende 43 jaar dirigent van.

Onder impuls van René Vandekerckhove werd in 1936 een mannenkoor gesticht : het Sint-Ceciliakoar Deerlijk.

Composities

Algemeen

Hij componeerde een Hugo Verriest-mars, naar aanleiding van de onthulling van diens praalgraf in Ingooigem. In 1930 was er een grootse viering voor honderd jaar onafhankelijkheid van België. Voor de gelegenheid schreef meester René de muziek voor de 'Eeuwfeestcantate 1930'.

Hij schreef de operette *Cranenburg*, een cantate voor de Kroostrijke Gezinnen, een mis en

vele liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Zegen het land, o Heer - (*Vaderlands gebed*)

Cyriel Van den Abeele

Ursel 14-1-1875

Gent 2-11-1946

Biografie [11] [32]

Hij stamde uit een muzikale familie. Zijn vader was immers koster in Ursel. In Gottem bij Deinze is in zijn familie het ambt van koster sedert meer dan honderd jaar van vader op zoon overgegaan.

Zijn humaniora deed hij in Eeklo. Nadien ging hij naar het conservatorium van Gent, waar hij als studiemakkers had: Hullebroeck (blz. 114), Opsomer (blz. 168) en Brengier (blz. 43).

In die stad reeg hij de eerste prijzen aaneen: praktische harmonie, theoretische harmonie, compositie, fuga, orgel en bekwaamheidsdiploma. Als musicus was hij dus goed gewaard.

Hij ging de geschiedenis in als de prachtorganist van de Gentse Sint-Niklaaskerk. Gedurende 47 jaar was hij de ongeëvenaarde meester op het vermaarde Cavallé-Collorgel. Vooral zijn improvisaties op de gregoriaanse muziek van de dag waren schitterend. Elke zondag, van 11 tot 11.30 uur, liet hij zich in de toen nog brokkelige Sint-Niklaaskerk beluisteren. Men zag er vreemdelingen, geestelijken en melomanen op de stoelen zitten om Cyriel te horen. Volgens Lambrecht Lambrechts had hij in het begin van zijn orgeltaak eerst uitgepakt met virtuoze stukken van Bach, Rheinberg, Rinck en Mendelsohn, maar de gewenste indruk werd niet bereikt. Daarom werd hij een grote improvisator, in heel Vlaanderen bekend.



Composities

Algemeen

Een symfonie, orkestwerken, sonate voor viool en klavier, klavier- en orgelstukken, kwartetten.

Cantates, één opera, missen, a-capellakoorwerken, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (4-stemmig met orgelbegeleiding)

A. van den Boer jr.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

De wiedsters (*SATB, a capella, NMI11086*)

Klein moederke

Mijn ventje slaapt (*SATB, a capella, NMI*)

Moederke alleen

Schommel, schuitje (*Schommelschuitje*)

De wiedsters

René De Clercq (1877 - 1932)

A. van den Boer jr.

p *Koraal*

S.

1. Ma - ri - a, gro - te rei - - ne, U lig - gen wij te
 2. Ook gij hebt op der aar - - de ge - pijn, ge - slaafd, ge -
 3. Ge - leid ons, ar - me lie - - den, schier blind van zweet en

A.

1. Ma - ri - a, gro - te rei - - ne, U lig - gen wij te
 2. Ook gij hebt op der aar - - de ge - pijn, ge - slaafd, ge -
 3. Ge - leid ons, ar - me lie - - den, schier blind van zweet en

T.

1. Ma - ri - a, gro - te rei - - ne, U lig - gen wij te
 2. Ook gij hebt op der aar - - de ge - pijn, ge - slaafd, ge -
 3. Ge - leid ons, ar - me lie - - den, schier blind van zweet en

B.

4

voet. Wij zijn zo kwaad en klei - ne. Ma - ri - a, wees ons goed.
 wroet; ge - waardigd door uw waar - de der ar - men ar - re - moed.
 bloed; en weer, als Gij zult wie - den, ons uit der hel - len gloed.

voet. Wij zijn zo kwaad en klei - ne. Ma - ri - a, wees ons goed.
 wroet; ge - waardigd door uw waar - de der ar - men ar - re - moed.
 bloed; en weer, als Gij zult wie - den, ons uit der hel - len gloed.

voet. Wij zijn zo kwaad en klei - ne. Ma - ri - a, wees ons goed.
 wroet; ge - waardigd door uw waar - de der ar - men ar - re - moed.
 bloed; en weer, als Gij zult wie - den, ons uit der hel - len gloed.

9

p

A - ve, A - - ve Ma - ri - a, wees ge - groet.

p

A - - ve, A - ve Ma - - ri - - a, wees ge - groet.

p

A - ve, A - - ve Ma - ri - a, wees ge - groet.

p

A - ve, A - - ve Ma - ri - a, wees ge - groet.

De wiedsters A. van den Boer jr.

Kor Van Der Goten

Mechelen 21-4-1931

Antwerpen 28-1-1983



Biografie⁶⁸

Reeds vrij spoedig kwam zijn muzikale be-
gaafdheid aan het licht: niet alleen zong hij
gregoriaans in een koor, hij begon ook met
het componeren van liedjes. Aanvankelijk
waren dat vooral stapliederen voor de jeugd-
beweging, later ook veel kerkliederen. Na zijn
middelbare studies bezocht hij het conserva-
torium. Later zou hij muziekpedagogie stu-
deren bij Carl Orff. Ondertussen evolueerde
hij naar het chanson toe met sporadische op-
tredens her en der in het Vlaamse land. Toen
ontdekte hij Trenet en Brassens.

Voortaan zou hij als *KoR* Van der Goten de
eerste en enige Vlaamse sjansonjee zijn.

Hij nam twee langspeelplaten op voor de Ne-
derlandse Pocketplaat, maar toen kwam het
begin van het einde in zicht. Halverwege de
jaren 60 was het publiek de onevenwichtige
optredens van een grillige *KoR* Van der Goten
moe en keerde zich naar de jonge kleinkunst-
generatie die zich had aangediend. Hoe-
zeer *KoR* het ook wenste en hoezeer hij ook
bewees nog helemaal niet leeggeschreven te
zijn, elke poging tot comeback mislukte. Ge-
frustreerd door zijn werk in de reclamewereld
en door het uitblijven van duurzame erken-
ning, verdween *KoR* Van der Goten in een
treurig anonimaat.

Composities

Op gedichten van René De Clercq

Als heemlen blauw

Uw schoon verlangen

Leo Van der Haegen

Parijs 4-2-1870

Gent 28-11-1940

Biografie [32]

Men noemt hem *un enfant de la balle*, om-
dat hij in Parijs werd geboren. Van daar ver-
huisden zijn ouders naar Gent, waar hij zijn
muziekstudies in het plaatselijke conserva-
torium deed. Eerst volgde hij les bij de be-
roemde zangpedagoog Bonheur, die hij later
zou opvolgen. Leo begon een zangcarrière en
was één van de eersten, van wie de uitvoe-
ringen, vooral *Moederke alleen* van De Clercq
– Hullebroeck, op plaat werden uitgebracht.
Als concert- en oratoriumzanger trad hij op
en werd bewonderd in Gent, Brussel, Ant-
werpen, Doornik, Den Haag enz. Dikwijls
vertolkte hij de rol van de evangelist in de
Matthäus-Passion.

Toen hij leraar zang werd, stopte hij zijn ac-
tieve zangoptreden om zich uitsluitend op
zijn onderwijstaak en de compositie toe te
leggen. Muzikaal was hij flink geschoold. Hij
had prijzen behaald in klavier, fuga en com-
positie. Als leraar vormde hij jonge zangers
voor de opera's in België, Frankrijk, Neder-
land, Engeland en Amerika. Ze waren pas
afgestudeerd bij hem of ze werden al aange-
worven. Zijn methode om ook de falsetstem
tot grote ontwikkeling te brengen, was daar-
aan wellicht niet vreemd.

Als componist heeft hij heel wat op zijn ac-
tief. Vooral zijn prijsliederen zijn een nieu-
wigheid. Hij brengt er kunst en didactiek te
samen. Het zijn tamelijk uitgebreide liederen
die hij opzettelijk voor conservatoriumleerlin-
gen ontwierp, gewoonlijk begeleid door een
orkest. Die liederen bieden de jonge artiesten
de gelegenheid, de jury een oordeel te laten
vellen over de uitgestrektheid en de bijzon-
dere eigenschappen van hun stem, over hun

⁶⁸Bron: info op de langspeelplaten

aanleg voor stijl, voor lyrische vlucht, dramatisch of komisch gevoel enz... De meeste van die prijsliederen zijn op Nederlandse teksten. Ze werden ook vertaald in het Frans en sommige zelfs in het Duits. Het is verheugend vast te stellen dat er ook enkele gedichten van René De Clercq deel van uitmaken.

Composities

Algemeen

Orkestrfantasia gebaseerd op oorspronkelijke Congolese gezangen.

Lyrisch drama, een operette (*Les Amazones*) de opera *Lina*, drie tenormotetten met viool, geestelijke gezangen en liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De vlinderbloem (*lichte sopraan met klavier, ook orkest*)

Filomela t (*Hogeschool, Gent; Lyrisch drama in 3 bedrijven, Franse tekst van Irma Steels*)

Kermisklokjes (SSAA)

O lieve (t)

Of hij zal komen

Schaduwvreugd (t) (*alt of mezzo met orkestbegeleiding*)

Wens (*alt of zware mezzo met orkest*)

Wilde rozenboom (t) (*zware, diepe bas met orkestbegeleiding*)

Jozef Van der Meulen

Gent 24-3-1869

Gent 26-9-1931



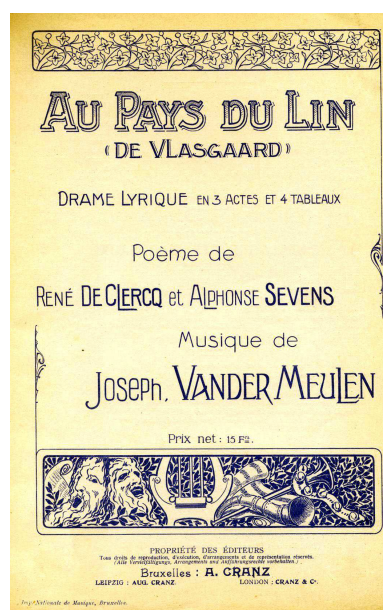
Biografie [3] [47]

Hij werd geboren in de volksherberg *Het Hertje*, een van de kleine huisjes die toen als het ware tegen het Gentse Gravensteen geplakt waren. *Het Hertje* was toen een verzamelplaats van een aantal Gentse kunstenaars.

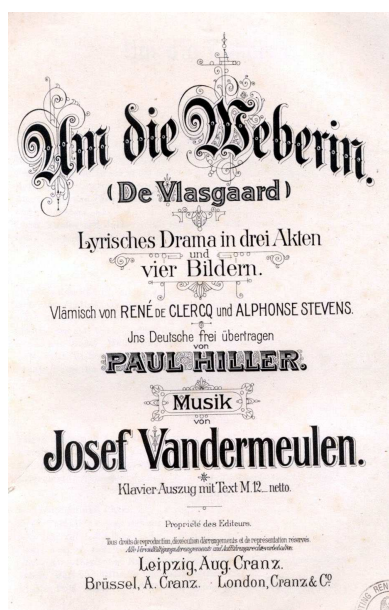
Amper 9 jaar oud trok hij naar het conservatorium waar Adolphe Samuel directeur was, een verwoed tegenstrever van Peter Benoit. Jef deed er schitterende studies: in 1887, eerste prijs voor notenleer en alto, een jaar later eerste prijs harmonie en contrapunt en het jaar daarop eerste prijs fuga. Dan werd hij toegelaten tot de compositielessen van directeur Samuel die alleen de beste leerlingen onderwees en van wie de veelbelovende Jef de lieveling werd.

Op 15-jarige leeftijd begon Jef te componeren. In 1891 behaalde hij een eervolle vermelding in de prestigieuze prijs van Rome, die gewonnen werd door Paul Lebrun (blz. 139). De harmonie Vooruit bracht hem hiervoor een serenade. Hij kreeg ook een geschenk: de werken van Wagner.

Een jaar later, in 1892, werd de dirigent van de harmonie Vooruit ziek en werd Jef gevraagd de leiding over te nemen. Sindsdien zette hij zich ononderbroken in voor de mensen tussen wie hij geboren was: de proletariërs.



Voorblad van de partituur van het zangspel *De Vlasgaard*



Voorblad van de Duitse partituur van het zangspel *De Vlasgaard*

Om officiële onderscheidingen heeft Jef zich weinig bekommerd. In 1896 werd hij benoemd tot monitor van het Gentse conservatorium, later werd hij repetitor en adjunct-professor. In 1927 tenslotte werd hij leraar harmonie.

Als muzikaal leider van socialistische muziekkringen en criticus in het dagblad *Vooruit* componeerde hij heel wat gelegenhedswerk voor de beweging en droeg ertoe bij dat de klassieke muziekcultuur (Wagner, Beethoven) naar de socialistische aanhang werd gebracht.



Voorblad van *Sire Halewijn* een partituur van 240 blz.

Hoewel Van der Meulen geen publiek standpunt innam met betrekking tot de Vlaamse strijd, getuigt zijn werk toch van de geestelijke en culturele wisselwerking tussen intellectuelen uit de socialistische en Vlaamsgezinde milieus in Gent rond de eeuwwisseling.

Composities

Algemeen

Sheherazade voor symfonisch orkest.

Jubelouverture n.a.v. 25 jaar *Vooruit*.

Ouverture Tiberius.

Marsen (*Hulde aan Vooruit, Eicos, Geboortedagmars van Anseele, treurmars Edmond van Beveren*).

Cantates (*Op de Groeninghekouter, van de wevers en katoenverwerkersverenigingen, Jubelcantate van de Gentse socialistische vlasbewerkers, Ons forum*).

Oratoria o.a. Pro memoria.

Treurzangen, zangspelen, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Halewijn (*Sire Halewijn, mysteriespel in 5 bedrijven (partituur van 240 blz.), vertaald in het Frans door Gustave Lagye*)

Troostliedeke (*voor lage stem*)

De Vlasgaard: (*Een lyrisch drama in 3 bedrijven; gedichten van René De Clercq en Alphons Sevens; Franse vertaling: Gustave Lagye, Duitse vertaling: Um die Weberin, Paul Hiller*)

De avond zijgt als zegen (*Le soir bénit cresse, Der Abend sinkt*)

Diep in het koren (*Chanson du Blé, Tief in dem Korne*)

Het lied van Bacchus (*Chanson de Bacchus, Wenn wir auch freudig ein Gläschen trinken*)

Het lied van de boer (*Chanson du Paysan, Die Mutter das Herz und der Vater die Kraft*)

Ik ben van de buiten (*Je vis de la terre*)

Maria, grote Reine (*Maria, douce Mère, Maria über Sonnen*)

Weeflied (*Chanson du Métier, Wie glückt die Arbeit*)

Zigeuners (*TTBB*)

Van de Vlasgaard waren er 23 voorstellingen in 1905. In 1921 werd het stuk opgevoerd in de opera van Antwerpen en in 1929 hernoemen in Gent.

Blondi van der Woude

Biografie

Op gedichten van René De Clercq

Koninkventjes (*op. 7*)

Klein moederke

Mijn bleuzerke

Michel Van Dessel

Sint-Kathelijne-Waver 20-3-1899

Dundalk (Ierland) 6-1-1974

Biografie

Broer van Lode Van Dessel (1909-1993), organist, dirigent, leraar, componist. Michel Van Dessel had een hoogst belangrijk aandeel in de heropleving van de liturgische kerkmuziek in Ierland. Hij stapte na twee jaar studie aan het St.-Romboutscollege over naar het LI in Mechelen. Van 1919 tot 1921 was hij organist-kapelmeester in de St.-Romboutskathedraal in Mechelen en monitor in het LI. Hij behaalde in 1921 het uitgangsdiploma, in 1922 het diploma van uitmuntendheid en in 1923 de prijs 'Lemmens-Tinel'. Michel van Dessel was één van de eerste leraars van Flor Peeters.

Na zijn legerdienst bij het achtste Linie in Duitsland werd hem een plaats aangeboden in Ierland. Hij maakte in 1923 de overtocht en werd kapelmeester en organist in de St. Patrick's Cathedral in Dundalk (Co. Louth) aan de Ierse zee en zetel van de Ierse kardinaalaartsbisschop. Daar had hij een prachtig orgel en stichtte er een kinderkoor. Hij werd mettertijd ook president van de Dundalk Musical Society tot aan zijn dood.

In 1961 ontving hij het ereteken Pro Ecclesia et Pontifice uit de handen van kardinaal d'Alton. Hij verzorgde talrijke orgelrecitals o.a. in de kathedraal van Belfast als één van de 4 Vlaamse componisten (1967) en in 1973 in de St.-Katharinakerk van zijn geboortedorp.

Composities

Michel Van Dessel componeerde talrijke muziekstukken en missen; trad regelmatig op voor Radio Dublin en in 1968 voor een Eurovisie-T.V.-mis.

Op gedicht van René De Clercq

De wiedsters (*in cijferschrift*)

Lode Van Doren

Antwerpen 15-12-1910



Biografie [34] ⁶⁹

De in 2003 nog steeds krasse Lode behaalde het diploma van onderwijzer aan de Stedelijke Normaalschool Antwerpen en aan de muziekacademie van Hoboken het diploma notenleer en harmonie (jury Paul Gilson). In fuga, contrapunt en orkestratie bekwaamde hij zich bij F.C.D'Haeyer (blz. 85).

In 1929 werd hij onderwijzer aan de Stedelijke Normaalschool Antwerpen, vervolgens muziekleraar aan de stedelijke scholen van Antwerpen en lesgever aan de muziekacademies van Hoboken en Wilrijk Van twee harmonieën hanteerde hij de dirigerestok: "De Rode Garde" van Wilrijk en "Strijd voor 't Recht" in Antwerpen-Kiel.

Hij was ook oprichter-dirigent van het "Kinderkoor Lode Van Doren", waarvoor hij uiteraard zelf componeerde.

Composities

Algemeen

Instrumentaal: symfonisch werk o.m. Allegro moderato voor strijkorkest en Kleine Balletsuite, werk voor harmonie o.a. drie Engelse dansen en Festivo.

Vocaal: veel koorwerk, waarvan het belangrijkste: "Wereld in groei" op tekst van Lode Verstraete voor gemengd koor, kinderkoor en spreekkoor en "Groei", op tekst van Armand Coenen, voor mannenkoor en twee klavieren; liederen en kleuterliedjes.

Op gedicht van René De Clercq

Het avondt uit al de wolken

Jef Van Durme

Kemzeke-Waas, 7-5-1907

Brussel, 28-1-1965



Biografie [29]

Op 7 mei 1907 werd Jef Van Durme geboren in een muzikantenfamilie in Kemzeke-Waas (Oost-Vlaanderen). Zijn eerste muzieklessen (klavier en notenleer) kreeg hij van zijn vader. Tijdens de Eerste Wereldoorlog kwamen daar nog lessen van de organist van Sint-Niklaas bij. In 1914 verhuisde de familie Van Durme naar Antwerpen, waar Jef in 1918 aan het Sint-Jan Berchmanscollege begon te studeren. Een jaar later begon hij ook met muziekstudies aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium, en verliet het Sint-Jan Berchmanscollege in 1923 voorgoed. In dat jaar verkreeg Jef Van Durme onder leiding van Jan Broeckx zijn notenleerdiploma. Na harmonielessen van Lodewijk De Vocht en Edward Verheyen behaalde hij ook in deze discipline een diploma (1927). In 1928 slaagde Jef Van Durme voor klavier (lessen van De Vos en Lenaerts). Bij Flor Alpaerts volgde hij lessen contrapunt, fuga en orkestratie.

Na enkele succesvolle uitvoeringen van zijn composities kende de Toonkunstenaarsvereniging van Antwerpen hem in 1929 voor zijn

⁶⁹Info: René Van Laethem, Wilrijk

Het avondt uit al de wolken

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Lode Van Doren (1910)

The musical score is written for voice and piano. It consists of three systems of music. The first system (measures 1-5) is marked 'Langzaam' and 'p'. The second system (measures 6-9) is marked 'p' and 'Innig - Iets vlugger'. The third system (measures 10-13) is marked 'pp' and 'Iets vlugger'. The fourth system (measures 14-17) is marked 'f' and 'Tijdmaat f'. The fifth system (measures 18-21) is marked 'mf' and 'p'. The score includes various musical notations such as dynamics (p, pp, mf, f), articulation (accents, slurs), and performance instructions (e.g., 'rust.', 'tegenhouden'). The lyrics are written below the vocal line.

Zang *Langzaam* *p*
Het a - vondt uit al de wol - ken, het land is al één

Klavier *Langzaam*
p

6 *p* *Innig - Iets vlugger* *mf*
rust. O die nu op zijn dor - pel zijn ei-gen vrouwtje kust! O

Iets vlugger

10 *pp* *tegenhouden*
die nu met zijn kin - dren, het brood der armoë breekt, en va-derlijk - eenvoud-ig de taal der lief-de spreekt!

14 *f* *Tijdmaat f* *p*
Mijn hert is zonder lief - de, mijn hemel zonder ster! Het

18 *mf*
a - vondt uit al de wol - - ken, na - bij en ver.

Het avondt uit al de wolken - Lode Van Doren

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Sonate voor viool en klavier de Prijs Fester toe. In 1931-32 sloeg Jef Van Durme een modernere compositorische richting in. Hij studeerde in deze periode drie maanden bij Alban Berg in Wenen. Na zijn terugkeer ontstonden enkele belangrijke composities. Hij was ook actief als uitvoerend pianist en schreef artikels voor Radiopost. In 1935 volgde hij een dirigeercursus bij Hermann Scherchenn, die in 1936 in het Paleis voor Schone Kunsten zijn opera Remous leidde. Van Durmes Heldengedicht won op het Internationaal Festival voor Hedendaagse Muziek in Praag (1935) de eerste prijs. Van 1936 tot 1944 was hij als musicus-modulator aan het N.I.R. verbonden. Op het Concours International de Jeunesse van de Société Philharmonique de Bruxelles ontving hij in 1937 voor zijn Sinfonia da Camera de eerste prijs.

Na de oorlog schreef Jef Van Durme nog een veertigtal composities, waarvan er één (de Tweede Ballade voor orkest) in 1952 op een festival in Philadelphia opgevoerd werd. In 1959, 1961, 1962 en 1963 kende het Ministerie van Nederlandse Cultuur hem een werkbeurs toe. Op 28 januari 1965 overleed Jef Van Durme in Brussel.

Composities

Algemeen

35 orkestwerken (waaronder twee balletten), een twintigtal pianowerken, ongeveer evenveel kamermuziek en een orgelfantasia.

Zes opera's, een oratorium, een veertigtal liederen.

Op gedichten van René De Clercq

De gouden dag is heen (1931)

De lente komt (met orkest) (1928)

Lentelach (1929)

Jo Van Eetvelde

Sint-Martens-Latem, 3-4-1936



Biografie [10]

In het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent behaalde hij eerste prijzen notenleer, geschreven en praktische harmonie, orgel, muziekgeschiedenis, contrapunt en fuga en het hoger diploma orgel met grote onderscheiding, klas Gabriël Verschraegen.

Aan de Koninklijke Beiaardschool 'Jef Denijn' in Mechelen behaalde hij in 1966 het uitgangsdiploma met grote onderscheiding en aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen verwierf hij in 1982 een eerste prijs compositie bij Willem Kersters.

Hij vervolmaakte zich in meester cursussen bij Flor Peeters, Michel Chapuis (Frankrijk), Alan Curtis (Amerika), Michael Schneider (Duitsland), Luigi Ferdinando Tagliavini (Italië), Cohn Tiley (Engeland), Michei Corboz (Zwitserland) en André Rieu (Nederland).

In 1965 werd Jo Van Eetvelde in Lokeren in opvolging van Gustaaf Drossens aangesteld tot stadsbeiaardier en titularis-organist aan de Sint-Laurentiuskerk. Hij werd tevens leraar (en directeur) orgel en notenleer in Lokeren en Zele.

Composities

Algemeen

Instrumentaal werk: symfonieën, concerto's, kamermuziek, strijkkwartetten, blazerskwintetten, balletmuziek. Orkest en kamermu-

Ik kan u niet vergeten

René De Clercq (1877 - 1932)

Jo Van Eetvelde (1936)

Zang

Klavier

5

1. Ik kan u niet ver-ge-ten, _____ Mijn sim - pel lan - de-kijn, Bij
3. Dat zin - gend wiel van va-der, _____ Het bracht, met staag ge-ruis, De

10

men - sen die veel we-ten, _____ Veel heb - ben en veel zijn. 2. Ik heb u nooit ver-
rij - ke a - vond na-der _____ En 't brui - ne brood in huis. 4. Draait door mijn zang bij-

15

lo-ren _____ Uit d'o - gen van mijn ziel, Mijn dorp - ke en mijn to - ren En
tij - den _____ Een har - der ron - ken rond, Het maakt in lust en lij - den Mijn

20

va - ders zin - gend wiel. Ik kan u niet ver-ge-ten
ar - men trots ge-zond.

ziek, voor koper en slagwerk, voor orgel, voor beiaard, voor piano.

Vocaal: toneelmuziek, koorwerken, liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Ik kan u niet vergeten

Lentelach (*t*) (*voor middenstem*)

De gouden dag is heen (*t*) (*voor middenstem*)

J.F. Van Egmond

Composities

Op gedicht van René De Clercq

De avond zijgt als zegen (*gemengd koor*)

Adeste (Op kerstdag) (*gemengd koor, a cappella*)

Jef Van Hoof

Antwerpen 8-5-1886

Antwerpen 24-4-1959



Biografie [11] [49]

Hij studeerde aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen onder leiding van o.a. L. Mortelmans en Paul Gilson. In 1933 stichtte hij de Vlaamse Nationale Zangfeesten, die hij tot 1936 zou leiden. In 1925 werd hij leraar aan de beiaardschool in Mechelen en in 1936 leraar aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen. Hij was directeur van deze instelling

van 1942 tot 1944.

Aanvankelijk legde hij zich voornamelijk toe op het componeren van liederen, maar later volgden ook pianowerken, kamermuziek en orkestwerken. In zijn symfonieën legt hij al de kracht van zijn veelzijdig kunstenaarschap, terwijl hij in zijn strijdliederen de Vlaamse jeugd tot daden aanzet.

Van zijn leermeester Paul Gilson had hij een voorliefde voor het gebruik van blaasinstrumenten tot zeer geraffineerde en bijzonder mooie klankkleuren geërfd. Hij behaalde veel succes als dirigent van het 'koperensemble' en mag wel beschouwd worden als de pionier op dat speciale gebied. Hij had een zeer strijdlustige levensinstelling en vond dat zo'n ensemble daaraan beantwoordde...

Hij componeerde veel strijdliederen, o.a. het populaire *Groeninge* op tekst van Guido Gezelle, maar toch ook lyrische en poëtisch eenvoudige liederen, waarvan *Daar is maar een land* op tekst van René De Clercq een schitterend voorbeeld is.

René De Clercq had een goede relatie met Jef Van Hoof. Zie hiervoor op bladzijde 12.

Composities

Algemeen

Symfonieën, opera's symfonische gedichten, toneel- en beiaardmuziek, sonore koorwerken en kamermuziek.

Vlaamse liederen, religieuze liederen en mis-sen.

Op gedichten van René De Clercq

Daar is maar één land

(*piano + 3-stemmige TBB bewerking*)

Drie mannenkoren op tekst van René De Clercq :

Bede

Bode

Belijden

Kunst is de kracht (Vier oude volksliederen) (KBR) (*t*)

Hij maakte ook een orkestratie van de opera *De Gouden Vrouw*.

'k Zal wel

René De Clercq (1877 - 1932)

Renaat Veremans

Levendig

Zang *f*

1. 'k Hoor ze zeggen: bezing de bui-ten, laat de
2. 'k Hoor ze zeggen: de velden bloeien, al de
3. 'k Hoor ze zeggen: help ons oogsten, zingend

Klavier *mf*
p

5 *wat versnellen* *In tijdmaat* *veel vertragen* *snel*

fliin - ke me - rel flui-ten, laat de groe- ne ko-rens rui- sen, en - de ha- gel, - de
ro - zenhertjes gloeien, en het blauwe vergeetmijniet-je wacht nog op - een
koren en kus-sen oogsten, bindster-kes met a - renkran- sen roepen naar u - om

8 *immer toenemen en versnellen* *mf* *zeer traag met uitdrukking*

ha - gel buisen,
lief - delied-je. 'k Zal wel, 'k Zal wel, 'k Zal wel, 'k zal... Doch mijn lie - ve - ke, - mijn
meê te dansen

12 *In tijdmaat* *Om te eindigen*

lieve-ke, - mijn lieveke, gaat voor - al.

mf *f* *p* *Traag* *p*



De avond zijt als zegen J. F. Van Egmond

Adeste

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Emiel Vanhove (1913-1990)

Zacht, eenvoudig.

Zang

1. Het klinkt e klêe klêe klok-ske te nacht. Het vliegt e wit wit
 2. De kan-de-laars en keerskes zien vro, op 't Kin-de - ke van
 3. Geen an - de - re ge - ruchtjes be - nêen, dan a - demkes en

Orgel
Piano

5

vlok-ske, heel zacht. En mannen gaan, en mantels gaan, met lap-pen en met
 tweerskes op stro. En nauwlijks terdt, die na-der terdt, dat 't Kinde - ke niet
 zuchtjes en bêen. Tot hel-getaald en hoogge-taald, een stemmeke uit den

8

10

kappen aan:
 wakker werd': A - - - - - des - - - - - te!
 hemel daalt:

8

Emiel Vanhove

Antwerpen 2-4-1913

Bornem 14-4-1990



Biografie⁷⁰

Het klinkt e klee klee klokske werd in 1929 gecomponeerd door Emiel Vanhove. Hij was toen zestien jaar. Hij werd in Antwerpen geboren op 2 april 1913. Hij studeerde daar aan de normaalschool en werd onderwijzer, nadien leraar aan de Katholieke Normaalschool en tenslotte directeur aan de oefenschool in Antwerpen.

Maar zijn grote liefde was de muziek. Hij speelde viool, dirigeerde een symfonie van liefhebbers, nadien een harmonie en later verscheidene zangkoren. Inmiddels vond hij de tijd om harmonie, fuga en contrapunt te studeren aan het Koninklijk Conservatorium in Antwerpen.

Composities

Algemeen

Muziek voor harmonie.

Tal van profane en religieuze liederen, (meermaals op eigen tekst), een vijftal meerstemmige missen, cantates.

Op gedicht van René De Clercq

Adeste (Het klinkt e klee klee klokske)

Gerard Van Kooten

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Mijn klein, klein dochterke Onder de helm (*Utrecht, Twello 29 maart 1945*)

Jo Van Maas

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Ik ben van de buiten

Jozef Van Maele

Tielt 1954 -

Biografie [11]

Jozef A.M. Van Maele werd in de jaren '80 organist van de St-Rochuskerk. Hij werd ten tonele gevoerd als de "excentrieke beiaardier van Tielt" en "zelfverklaard miskend genie".

Composities

Algemeen

Hij kreeg een prijs voor zijn "Pastorale voor beiaard opus 128".

Op gedicht van René De Clercq

Ik kan u niet vergeten (*2 st.*)

⁷⁰Bron: L. Vanhove over zijn broer

Henri van Nieuwenhoven

Rotterdam 18-8-1876

Someren 28-3-1962

Biografie [6] [8]

Hij heeft in zijn vaderstad zijn muzikale opleiding gekregen o.a. van B. Dessau.

Sedert 1905 was hij in Breda directeur van verschillende muzikale instellingen en

van 1910 tot 1923 directeur van de Algemene Zang en Muziekschool.

Met zijn vrouw Louise, een muzikale, intelligente zangeres, gaf hij, een goede pianist, succesvolle concerten.

Composities

Algemeen

Liederen voor gemengde en mannenkoren.

Op gedicht van René De Clercq

'k Zal wel (SATB, *a capella*)

Hendrik Christiaan van Oort

1873-1953

Biografie

Hendrik van Oort is opgeleid aan de Utrechtse muziekschool (piano bij Carel Wirtz, theorie en compositie bij Johan Wagenaar). Aanvankelijk trad hij op als pianist; omdat zijn goede zangstem de aandacht trok, heeft hij les genomen bij Aaltje Noordewier-Reddingius en Johannes Messchaert. Als concertzanger maakte hij naam in binnen- en buitenland. Ook trad hij in de jaren 1908-1923 een aantal malen op in operarollen. Van 1906 tot 1936 was hij hoofdleraar solozang aan het Conservatorium van Amsterdam. Tot zijn leerlingen behoren Jac Caro, Jo Immink en Jos Groenen.



Composities [73]

Algemeen

Van Oort was ook actief als schilder en als componist van hoofdzakelijk liederen. Hij maakte gebruik van het pseudoniem Jean Dulieu (ook gebruikt door zijn zoon Jan van Oort, schepper van Paulus de Boskabouter).

Op gedicht van René De Clercq

Als 't bruine veld (SSA, *Op. 16 nr. 3*)

De avond zijt als zegen (SSA)

De wiedsters (*Wiedsterlied*)

Schone nacht (SSAA, *op. 16 Nr. 1*)

Hendrik M. Van Praag

Amsterdam 18-7-1894

Amsterdam 11-12-1968

Biografie [6] [11]

Hij studeerde cello als hoofdvak bij J. Mossel, piano bij Paul Loewer, harmonie en contrapunt bij Sem Dresden. Om met de technische mogelijkheden van blaasinstrumenten vertrouwd te raken, studeerde hij ook fluit en klarinet. Als hij componeerde, trokken vooral blaasinstrumenten hem aan. Toch was hij in de eerste plaats cellist. In deze strijkersfunctie was hij actief in symfonie-, opera- en operetteorkesten. Hij was ook docent cello, eerst aan de Belinfante Muziekschool en daarna aan de Volksmuziekschool, beide in Amsterdam. Hij speelde eveneens sax in jazz- en variété-orkesten. Tevens werkte hij als muziekcriticus voor het Amsterdamse dagblad

'k Zal wel

René De Clercq (1877 - 1932)

Henri van Nieuwenhove op. 15 nr. 4

Opgewekt ♩ = c. 92

S. *mf* *f*

A. *mf* *f*

T. *mf* *f*

B. *mf* *f*

1. 'k Hoor ze zeg-gen: be - zing — de bui - ten, laat de flin - ke me - rel
flui - ten, — laat de groe - ne ko - rens rui - - sen, — en de
ha - gel, de ha - gel bui - sen, — 'k Zal wel, 'k zal...

13 *f* *tegenhouden* *mp dralend*

19 *in tijdmaat hartelijk mp* *wat terughouden* *in tijdmaat mf*

Doch mijn lie - veke gaat voor - al. 2. 'k Hoor ze zeg - gen: de
vel - den bloei - en, al de ro - zen - hert - jes gloei - en,

25 *f* *mp* *fijntjes*

31 *mp* *gebonden en iets rustiger*

en het blau - we ver - geet - mij - niet - je wacht nog op een lief - de -

37 *mp* *dralend* *in tijdmaat* *hartelijk* *mp* *wat terughouden*

lied - je. 'k Zal wel, 'k zal, Doch mijn lie - veke gaat voor-

43 *in tijdmaat* *mf* *f*

al. 3. 'k Hoor ze zeg - gen: help — ons oog - sten, zin - gend

49 *mp* *zeer licht*

ko - ren en kus - sen oog - sten, Bindsterkes met a - renkransen roepen naar u om

55 *mp* *dralend* *in tijdmaat* *hartelijk* *mp* *terughouden*

meê te dansen 'k Zal wel, 'k zal... Doch mijn lie - veken gaat voor-al.

De Vlaamse Smeder

René De Clercq (1877 - 1932)

Hendrik M. Van Praag

Moderato

Bariton

Klavier *ff*

3

f

1. Zwar - te reus met uw schort van le - der, D'ou - de ban - den lig-gen te vuur.
3. Of er 't he - le _ land om da - v're, Ze - ker en _ dap-per, slaan maar, slaan!

5

Ha - me-ren, ha - me-ren, Vlaam-se sme - der, Deugd - lij-ke vor - men, werk van duur.
Ho - ren moe-ten ze 't tot in Ha - v're, Dat er geen knechts voor 't aam-beeld staan.

De Vlaamse Smeder

René De Clercq (1877 - 1932)

Hendrik M. Van Praag

Moderato

Bariton

Klavier *ff*

3

f

1. Zwar - te reus met uw schort van le - der, D'ou - de ban - den lig-gen te vuur.
3. Of er 't he - le _ land om da - v're, Ze - ker en _ dap-per, slaan maar, slaan!

5

Ha - me-ren, ha - me-ren, Vlaam-se sme - der, Deugd - lij-ke vor - men, werk van duur.
Ho - ren moe-ten ze 't tot in Ha - v're, Dat er geen knechts voor 't aam-beeld staan.

“Het Parool”. Als componist is hij hoofdzakelijk autodidact; voor composities van het lichtere genre gebruikte hij de schuilnaam Hans Risée.

Composities

Algemeen

Orkestraal: werk voor strijkorkest, blaasinstrumenten, concerten, kamermuziek en sonaten.

Vocaal: twee schoolopera's, een cantate, liederen (vooral kinderliedjes).

Op gedicht van René De Clercq

De Vlaamse smeder

Omer Van Puyvelde

Wachtebeke 20-11-1912

Gent 25-11-1980

Biografie [9]

Van 1929 tot 1941 studeerde hij aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent, waar hij eerste prijzen behaalde voor orgel (1933) o.l.v. Flor Peeters, harmonie (1935) o.l.v. G. Lonque, contrapunt (1937) o.l.v. J. Ryelandt en fuga (1938) o.l.v. J. Toussaint de Sutter, bij wie hij ook compositie studeerde. Hij was organist, achtereenvolgens in Eksaarde (1927- 1933), Geraardsbergen (1933-1935) en aan de decanale Onze-Lieve-Vrouwe- en Sint-Pieterskerk in Gent (1935-1980).



Onder zijn directie (1949-1978) werd de muziekschool van Ledeberg bevorderd tot muziekacademie. Van 1960 tot 1978 was hij ook verbonden aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Gent, eerst als leraar notenleer en vanaf 1966 als leraar harmonie. In 1939 stichtte hij het kamerkoor Crescendo, dat onder zijn leiding (tot ca. 1958) ook in het buitenland verscheidene prijzen en onderscheidingen behaalde. In 1982 werd door de oudleden van dat ensemble de stichting Omer van Puyvelde-Crescendo in het leven geroepen met het doel concerten te organiseren en het werk van de componist bekend te maken en te laten uitvoeren. Omer van Puyvelde stond bekend als een virtuoos improvisator. Hij schreef ook *Theoretische en praktische methode in notenleer*.

Composities

Algemeen

Liederen, koorwerken, orkestwerken, orgelmuziek, toneelmuziek, kerstoratorium.

Op gedichten van René De Clercq

Aan Vlaanderen

Ik kan u niet vergeten

Ring-King , in A, 4-stemmig, a capella

Van Pier de mandenmaker

Zoeteke, leg uw kopke dicht (t), in A, voor 1 stem en piano

Marcel Van Quickelberghe

1921-1990

Biografie



Marcel Van Quickelberghe uit Tielt, hulpdirigent bij de Koninklijke Stads Harmonie De Goede Vrienden uit Tielt, tevens dirigent bij de Begoniafanfare in De Pinte en dirigent van het Koninklijk Koor en Orkest Zanglust uit Tielt.

Composities

Algemeen

Behalve een drietal polyfonische missen (met orgelbegeleiding) en een aantal werken voor harmonie schreef Marcel ook enkele fel gewaardeerde, erg melodieuze koorwerken voor vier stemmen. Zijn laatste compositie 'Stabat Mater' (een werk voor vier solisten, vierstemmig gemengd koor en orgel) is meteen zijn 'levenswerk' geworden.

Op gedichten van René De Clercq

Catharina van Rennes

Utrecht 2-10-1858

Amsterdam 23-11-1940



Biografie [4] [10]

De naam *Rennes* wordt soms ook als *Rennès* geschreven.

Haar vader, graanhandelaar van beroep, was een uitstekend pianist. Toen hij merkte dat Catharina ('Catootje'), de oudste van drie, muzikale aanleg had, liet hij niets onverlet om dat talent verder tot ontwikkeling te brengen.

Maar voor pianolessen, die ze aanvankelijk van haar vader kreeg, had Catharina weinig geduld. Daarom volgde ze vanaf haar twaalfde de zangschool van Richard Hol. Toen deze fuseerde met de muziekschool van Utrecht nam ze bij diezelfde Hol privé-les in muziektheorie, pedagogie, compositie en solozang.

Ook volgde ze zangles bij de vermaarde concertzanger Johan Messchaert. En ja hoor, ook voor klavierspel en -onderricht slaagde ze in 1883. Een jaar later verwierf ze ook het diploma zangonderwijs en solozang.

Intussen trad ze al op als sopraansoliste, wat ze, zij het sporadisch, volhield tot haar vijftigste. Liever was ze in 1887 lerares solozang geworden aan de Utrechtse muziekschool als opvolger van Hol. Die betrekking ging aan haar neus voorbij, omdat men vreesde dat haar te scherpe tong tot conflicten zou leiden. Ze reageerde op die tegenslag door in Utrecht in 1887 een eigen zangschool voor kinderen op te richten, *Bel Canto* genaamd. Deze

Lentedroom 's Avonds als ik slapen ga

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)

Muziek: Catharina van Rennes (1858-1940)

Eenvoudig en innig. M.M. ♩ = 69

Opus 73.

Zang

's Avonds, als ik sla - pen ga, vol - gen mij honderd en - gelen na. Zij

Klavier

p

met Pedaal poëzie

6

kiezen elk haar zijte, Doornroosje naast Sneeuwwitje. Ze kijken, kijken, kij - ken... Ik weet op wie - zij

Stilletjes

p e legato

10

lij - ken. Zij fluiste - ren en wen - ken: Zij wil - len mij wat schenken. Daar komen ze al mij

animato

pp

animato

14

kussen, en, slaap ik ondertus - sen, mooi spelen ze op mijn hart - klavier:

p

mf

ten. = 60

rustig en doorgloed

echo

pp

mf

poco rit.

tranquillo e dolce

gva

19

droom, droom, uw lief - ste is hier.

p

morendo

gva

sempre arpeggiando

poco rit.

morendo a tempo

pp 2♩

pp 2♩

* 2♩

Lentedroom - Catharina van Rennes

Stichting René De Clercq Vichtesteenweg 15, B8540 Deerlijk

Lentedroom ('s Avonds als ik slapen ga)

school werd vermaard en kreeg zelfs afdelingen in Hilversum, Amsterdam en Den Haag. Haar leerlingen waren kinderen van goeden huize zoals de latere concertzangeres Jo Vincent en de jonge prinses Juliana (van 1916 tot 1921), die later koningin van Nederland werd (1948-1980). Gedurende 45 jaar heeft Catharina Bel Canto geleid, daarbij geholpen door haar zuster. Nooit heeft ze iemand opgeleid om een diploma te halen, omdat ze zo'n papier maar onzin vond. Toch had ze veel succes, omdat haar lesmethode gebaseerd was op de inlevingswereld van het kind en ze de zelfwerkzaamheid accentueerde.

Catharina, die wel eens Catharina de Grote genoemd werd, was een stuurse en zelfs heerszuchtige dame. Ze straalde gezag uit, ook buiten haar school. Het ergerde haar dat toentertijd een vrouw geen dirigent kon worden. Daarom vervulde ze enkele malen gast-directies zoals o.m. op 10 september 1898 bij de kroningsfeesten van koningin Wilhelmina in Den Haag. Ze dirigeerde daar een kleine 1800 jongens en meisjes bij de uitvoering van haar eigen Oranje-Nassau-cantate (opus 33). Ze maakte daarbij gebruik van een lange dirigeerstok. Ze ging ook in tegen de opvatting dat een kinderlied braaf en moraliserend moest zijn. Daarvoor schreef ze eigen versjes die ze dan toonzette.

Haar broer heeft de meeste van haar werken uitgegeven. Die zijn nu grotendeels in de vergetelheid geraakt. Pieter Vis heeft er verschillende weer doen herleven op zijn verzamelcd's (blz. 262).

Van 1928 af begon Catharina te lijden aan geheugenverlies dat gaandeweg erger werd tot ze in 1933 in het Lutherse bejaardenoord Huize Klimop in Amsterdam opgenomen werd. Men had haar Utrechtse zitkamer nauwkeurig nagebouwd. Ze heeft waarschijnlijk nooit beseft dat ze verhuisd was. Ze overleed er, 82 jaar oud.

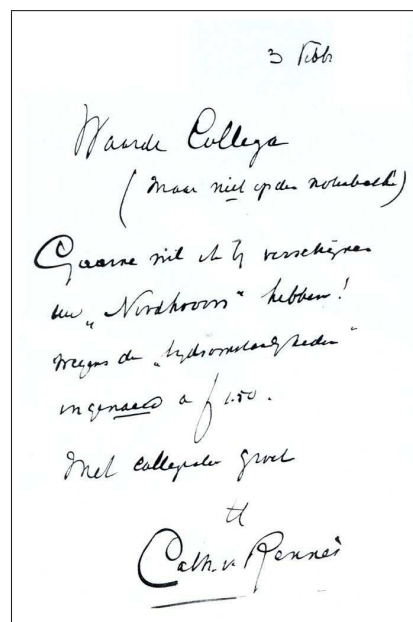
Contacten met De Clercq en H. Verriest

Catharina en René hebben elkaar goed gekend. Bussum, waar René De Clercq woonde van 1913 tot 1923, ligt immers niet zo ver van Utrecht. Twee brieven van De Clercq en

een briefkaart van Catharina bewijzen hun wederzijds contact.

Op 23 juni 1920 schrijft René De Clercq aan Ria: *Catharina van Rennes heeft de 10 gulden opgestuurd.* Het betreft waarschijnlijk de auteursrechten van *Lentelied* of een deel ervan. En op 23 oktober 1923: *De vergadering van het Bureau voor auteursrecht is goed verlopen, ik heb de kennis hernieuwd met Catharina van Rennes.*

Catharina stuurt op 3 februari 1932 een briefkaart naar René met een scheutje veinijn van haar scherpe tong: Deze uittreksels geven geen blijk van heel vriendschappelijke verhoudingen, die wel overvloedig opduiken in de vier brieven van Catharina aan Hugo Verriest⁷¹.



Waarde Collega,
(maar niet op de notenbalk!)
Gaarne wil ik bij verschijnen uw
"Noodhoorn" hebben! Wegens de
"tijdsomstandigheden" ingenaaid à
F 1.50.

met collegiale groet
(get.) Catharina van Rennès

Ze nodigt Hugo Verriest uit om in Utrecht, bij de voorstelling-uitvoering van de door haar gecomponeerde Kleengedichtjes van Gezelle. Hugo Verriest moet de Kleengedichtjes toelichten, maar eerst nog een spreekbeurt houden van 45 à 50 min. over Guido Gezelle. En

⁷¹ Respectievelijk van 21, 26, 30 sept. 1904 en 31 dec. 1932, alle in het bezit van het AMVC[1]

ze belooft een *beeldig-klinkenden vleugel...*, een heel wat mooier instrument als dat bij het gemeenteraadslid in Ingooigem.... Dit bewijst dat ze minstens éénmaal op bezoek kwam bij Verriest, wellicht om de feestviering in Utrecht voor te bereiden. Ondanks de slechte piano in Ingooigem was het verblijf er zalig. *Voor mij kan nooit dát huiselijk intieme Gezelle-uurtje tusschen U en mij overtroffen worden! Dat zal voor mij onvergetelijk blijven.*⁷²

Catharina wordt van brief tot brief meer en meer platonisch verliefd. Alleen al de aansprekingen wijzen hierop. Ze gaan van 'Waarde Heer Pastoor' over 'Waarde Pastoor' naar 'Lieve, goeie Pastoor' en 'Lieve ouwe Pastoor'. Ook de aantrekkingskracht en de ontboezemingen gaan in stijgende lijn. Maar die horen hier niet thuis.

Composities

Algemeen

Drei Quartette op. 24, voor vrouwenkoor en piano.

Klaviervertellingen: Het Heidekoninginnetje (1902), In de muizenwereld (1911), De kluchtige avonturen van Pop Topsy (1912), Een wonderlijke nacht (1918).

Cantates: Avondcantate (1893), Kerstcantate, De schoonste feestdag, Oranje-Nassaucantate (1898).

Liederen: Jong Holland (1885), Gezelletjes, Lenteleven, Levenslust, Meizoentjes, Miniatuurtjes, Instantaneetjes, Kleengedichtjes, Madonnakindje, Het rooie boekje (melodieën op versjes van kleuters), Vlindervlucht, Windkelken.

Op gedichten van René De Clercq

Lentedroom
Aan Koning Albert

Jules Van Roy

Gent

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Smidje-Smee

Hendrik Van Schoor

Antwerpen 7-8-1887

Antwerpen 30-10-1954

Biografie [11]

Hij studeerde aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen, piano bij E. Bosquet, orgel bij A. de Hovre, harmonie bij A. de Boeck, contrapunt en fuga bij L. Mortelmans.

In 1914 werd hij leraar notenleer aan voornoemd conservatorium en werd in 1946 bevorderd tot leraar harmonie.

Zijn kunst was sober en altijd voornaam (*Eugene De Ridder*).



Composities

Algemeen

Werken voor viool, orgel, piano, toneelmuziek, motetten.

Lyrisch kerstspel *Pax*, voor gemengd koor en orkest, koorwerken, een groot aantal liederen

⁷²brief van 21 sept. 1904

en kerkelijke muziek.

Op gedichten van René De Clercq

Kuipertje kuint
Mijn klein, klein dochterke
Schone nacht

Stan Van Vaerenbergh

Sint-Kwintens-Lennik 28-1-1921
Ekeren 29-4-1987

Biografie⁷³

Stan Van Vaerenbergh studeerde voor onderwijzer aan de normaalschool in Oostakker. Tijdens zijn opleiding was het al duidelijk dat hij een speciaal begaafd muzikant was en hij kreeg dan ook kansen om zijn muzikale opleiding te verdiepen. Hij gaf een viertal jaar les in de lagere school en studeerde ondertussen ijverig verder piano, harmonie, contrapunt en fuga.



In het Lemmensinstituut volgde hij de zaterdagcursussen muziekpedagogie (1955-56). Hij bestudeerde *Unterweisung im Tonsatz* van P. Hindemith, die hij helemaal vertaalde, en *Der Kanon* van Fr. Jode.

Wie voor liefde leeft

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932)
Muziek: Stan Van Vaerenbergh (Br. Leontinus) (1887 - 1954)

1. 2.
Wie voor lief-de leeft, leeft van schoon ver-

3.
lan-gen, wie dat al-les geeft al-les zal ont-

6.
vangen al-les al-les zal ont-van-gen. (zal ont - van-gen.)

Wie voor liefde leeft

een canon voor 3 stemmen

Hij bekam via de centrale examencommissie de diploma's van muziekleraar voor het secundair onderwijs en in 1957 de 'derde graad', in die tijd het enige diploma om als muziekpedagoog in een normaalschool te kunnen lesgeven. Hij kwam dan ook terecht als leraar in de humaniora en al spoedig als leraar muziek in de normaalschool waar hij zelf gestudeerd had. Hij was van 1966 tot 1975 leraar praktische didactiek aan het Lemmensinstituut en vanaf 1975 tot aan zijn pensioengerechtigde leeftijd (1981) docent muziek aan het Pedagogisch Hoger Onderwijs in Wijnegem en het Pulhof in Berchem.

Hij schoolde zich op muzikaal gebied voortdurend bij in diverse cursussen.

Hij stond mee aan de wieg van en was achteraf medewerker van *Musicerende Jeugd*, een organisatie die vanaf de jaren vijftig, naast de Halewynstichting, de hele vernieuwing in volkszang, koorzang en schoolmuziek zou verspreiden. Hij was in deze beweging een zeer actieve medewerker en fel gewaardeerde auteur van vele liederen en canons.

Stan werkte actief mee aan en was zelfs 2 jaar voorzitter van de Vereniging Leerkrachten Muzikale Opvoeding (VLMO).

Ook de Volksdanscentrale voor Vlaanderen (VDCV) deed voor haar zang- en speelblaadjes, ten dienste van het muziekonderwijs, op hem een beroep.

⁷³Bron: Wilfried Joosen, uitgever musicerende jeugd, Nieuws, 18de jg. nr. 71, 1997

De laatste jaren ging zijn aandacht naar de kleinsten in zijn kleuterliederen.

Naast musicus was hij ook schilder en tekenaar.

Composities

Algemeen

Koorbewerkingen, speelstukjes voor Orffinstrumenten, kindertoneeltjes, canons en andere liederen.

Op gedichten van René De Clercq

Wilde rozenboom (*beleiding met blokfluit of strijkers*)

Wie voor liefde leeft (*een canon voor 3 stemmen*)

Johannes H. van Wijngaarden

Bodegraven 4-5-1912

Bodegraven 1-11-1991

Biografie [11]



Johannes Hendrik studeerde aan de Utrechtse muziekschool (later conservatorium) onder leiding van Anton Averkamp en Mej. Henr. Proostwijk. Later voltooide hij zijn vorming in Amsterdam aan het conservatorium onder leiding van Paul Frenkel (piano), Jac. Bijster (orgel), Sem Dresden (harmonie,

compositie), Hendrik Andriessen, Anton Tie-rie en Prof. Arn. Smijers. Daarna was hij werkzaam als comp., muziekleeraar en uitvoerend kunstenaar in Amsterdam en Ede en omstreken. Op zijn composities zijn vooral de invloeden van de klassieken Mozart, Haydn, Beethoven en later Bach merkbaar, en ook van de latere romantici. Er is een zekere verwantschap aan te wijzen met Schubert en Dvorak. Het productiefst en het zuiverst is van Wijngaarden wellicht op het gebied van de kamermuziek.

Composities

Algemeen

Strijkkwartet in a kleine tert, sonates voor viool en piano, stukken voor altviool en piano en voor viool en orgel, 12 piano-sonates, vele vrije stukken, preludes en études voor piano, fantasieën, preludiums en dubbelfuga's voor orgel.

Lieder, zowel met piano- als met orkestbegeleiding.

Op gedicht van René De Clercq

Het vlas staat in de blom

Renaat Van Zundert

Antwerpen, 06-08-1898

Antwerpen, 14-06-1981

Biografie



Het vlas staat in de blom

René De Clercq (1877 - 1932)

J. van Wijngaarden 1915-1991

Animato

Zang

1. Het

Klavier

f

3

vlas staat in — de blom, al groen en blau - wig; en 't windje

5

vliegt er om zo vlei - end lau - - wig. De

7

he - rels rech - ten flinks hun te - re top - kens, en

9

ke - ren, rechts en links, hun kle - ne kop - kens. Hoe

Het vlas staat in de blom

René De Clercq (1877 - 1932)

J. van Wijngaarden 1915-1991

Animato

Zang

1. Het

Klavier

f

3

f

vlas staat in — de blom, al groen en blau - wig; en 't windje

5

vliegt er om zo vlei - end lau - - wig. De

7

he - rels rech - ten flinks hun te - re top - kens, en

9

ke - ren, rechts en links, hun kle - ne kop - kens. Hoe

Het vlas staat in de blom J. van Wijngaarden 2/3

Het vlas staat in de blom

René De Clercq (1877 - 1932)

J. van Wijngaarden 1915-1991

Animato

Zang

Klavier

f

1. Het

3

vlas staat in de blom, al groen en blau - wig; en 't windje

5

vliegt er om zo vlei - end lau - wig. De

7

he - rels rech - ten flinks hun te - re top - kens, en

9

ke - ren, rechts en links, hun kle - ne kop - kens. Hoe

Het vlas staat in de blom J. van Wijngaarden 3/3

In 1939 werd Renaat Van Zundert leraar aan het Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen (notenleer en transpositie). In 1945 werd hij artistiek directeur van het Stedelijk Kursaal Oostende en in 1947 in Knokke. Van 1953 tot 1958 was hij directeur van de Koninklijke Vlaamse Opera te Antwerpen.

Composities

Algemeen

Talrijke gedichten werden door hem op muziek gezet en ook georkestreerd.

Op gedichten van René De Clercq

Schone nacht

Theo van Zutphen

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Liederen leeft (1931, SATB, ook een versie voor 4 mannenstemmen)

Klaas Veldkamp

Hollandsveld gem. Hoogeveen 5-10-1864
Amsterdam 27-10-1945

Biografie [8]

Hij was werkzaam in zijn geboorteplaats, waar zijn vader hoofdonderwijzer en organist was. In Hollandsveld is de Veldkampstraat naar beiden genoemd.

In 1895 vestigde hij zich in Groningen als zang- en spraakleraar. Later ging hij naar Amsterdam.

Tot een van zijn bekendste publikaties behoort *De techniek van het spreken, Leerboek ten gebruik bij het zang- en spreekonderricht* (1947, samen met E. Hogewind en H. Veldkamp), samen met het oefeningenboek, dat veel in de lessen gebruikt werd.

Veldkamp was met W. Gehrels medeoprichter van het Algemene Ondersteuningsfonds voor Toonkunstenaars.

Composities

Algemeen

Liederverzameling *Van alles wat* (2 delen, samen met zijn broer Jan) en 6 bundeltjes kinderliederen.

Op gedichten van René De Clercq

Ik ben van de buiten
Van Pier de mandenmaker

Leo Verachtert

23-07-1898
Antwerpen, 30-08-1975

Biografie

Composities

Algemeen

Op gedichten van René De Clercq

Aan Vlaanderen (*Manuscript, KBS*)

Hilmer Verdin

Brugge 7-3-1921



Biografie [1] [11] [55]

Deze Bruggeling kreeg zijn muzieklessen van zijn moeder, voor hij zich inschreef aan het

Liederen leeft

René De Clercq (1877 - 1932)

Theo van Zutphen

S. *mp Opgewekt*

A. Lie - deren, oud als het volk is, lie - deren, jong als mijn

T. B.

4 hart, _____ klaar, als de zon uit de wolk is,

hart, jong als mijn hart, klaar, als de zon _____ is,

7 *mp poco a poco cresc. e rit.,*

luid, als de vreugd uit de smart. _____ leef in de sterkte, de

leef in de

10 gloei en de glans, leef in de schoonheid des lands! _____

13 *mp Rustiger*

Ruis met de zwier van de ha - ver, riek met de geur, met de

van het

van het

16 hooi; _____

geur van het hooi; spring met de boer op zijn dra - ver,

hooi; _____

19 in tooi! *mf*
 lach met de meis - jes, de meis - jes in tooi! Juich om de sterk-te, de
 in tooi! Juich om de

22 *poco rit. - - -*
 gloei en de glans, juich om de schoonheid des lands! —

25 *mf a tempo* van den dor - - ser! , Hei - sa, mijn lied van den
 Hei - sa, mijn lied. Hei - sa, mijn lied. Hei - sa. Hei - sa.
 Hei - sa, mijn lied van de dor - - ser! Hei - sa, mijn lied van de
 Hei - sa, mijn lied. — Hei - sa, mijn lied. Hei - sa. Hei - sa.
 28 knecht!

Hei - sa, mijn lied. Klink, en de vuis - ten zijn for - ser,
 knecht!
 Hei - sa, mijn lied van de knecht! Vuis - ten zijn for - - ser,

31 *mp*
 klink en de kop - pen gaan recht! — leef in de sterk-te, de
 leef in de

34 *poco a poco cresc. e molto rit. - - -*
 gloei en de glans, leef in de schoonheid des lands! —

Molenaars dochterke

René De Clercq (1877 - 1932)

Hilmer Verdin 1921

Niet te snel *mf* *guitig voordragen*

Zang

1. Mo - lenaars doch - ter - ke
 2. Fel is de west - wind,
 3. Hoort gij dat kreunen? Het

klavier *mf* *(vertragen)* *p* *zacht*

4 *plezierig*

klimt op den hil; 't mo - lentje draait en mijn hart — staat stil.
 snel is de wiek, bijs - ter mijn oog en mijn hart — is ziek. Draai - en - de mo - len,
 kraakt zo hard. Tus - sen twee ste - nen maalt ge mijn hart.

8 *p (ad libitum)*

draai - en - de deern, 'k zie je te geern, 'k zie je te geern.

11 *ad libit.* *a tempo* [1.-2. *trager*

Ach, ze stap - pen een stei - le baan,
 Ach, ze zwoe - gen zo zwaarbe - laan, die die met hun hart naar de mo - len gaan.....
 Ach, ze krij - gen maar gruis voor graan, die

15 3.

mo - len gaan.

(vertragen) *p* *pp*

Stedelijk Conservatorium.

Op 17-jarige leeftijd had hij al verscheidene prijzen behaald. Hilmer studeerde verder aan het Lemmensinstituut in Mechelen bij Van Nuffel, Flor Peeters en Marinus De Jong. Hij behaalde het uitgangsdiploma met onderscheiding (Lemmens), eerste prijs zang (conservatorium Brugge), uitmuntendheidsdiploma.

Aan het Gentse conservatorium vervolmaakte hij zich bij G. Verschraegen (orgel), L. Swolfs (zang) en J. Bouquet (fuga).

Van 1945 tot 1951 was hij organist in Oostende aan de Sint-Petrus en Pauluskerk, waar zijn spel en zang zeer gewaardeerd werden. In dezelfde stad was hij dirigent van het Variakoor.

Vooral als koor- en samenzangdirigent verwierf hij bekendheid en als zodanig verwierf hij verscheidene prijzen.

In Brugge leidde hij het Madrigalenkoor, waarvan hij de stichter is (1957), het mannenkoor De Ghesellen van de H. Michiel en het Veremanskoor.

Terzelfdertijd verzorgde hij verscheidene uitvoeringen voor de radio en was hij opgenomen als concerterende organist bij het N.I.R. Sinds 1973 was hij tot zijn pensioen orgelleer aan de Muziekacademie van Izegem.

Hij was tevens muziekleraar aan het athe-neum van Maldegem.

Composities

Algemeen

Werken voor piano en orgel, twee missen voor twee gelijke stemmen, een cantate, koorbewerkingen (o.a. ook op Tineke van Heule van Hullebroeck), koorcomposities en liederen op tekst van V. Van Kerckhoven, Alice Nahon, Alma Van Holm, René De Clercq e.a.

Voor zijn *Legende van de Amazonestroom* op tekst van Jan Vercammen werd hij in 1987 bekroond met de West-Vlaamse Provinciale Prijs voor Muziek.

Op gedicht van René De Clercq

Molenaars dochterke [26]

Renaat Veremans

Lier 2-3-1894

Antwerpen 5-6-1969

Biografie [11]

Hij studeerde aan het Sint-Gummaruscollege in Lier en aan de Interdiocesane school voor Kerkmuziek in Mechelen (Lemmensinstituut) bij onder meer Arthur Meulemans, O. de Puydt en A. de Smedt. In 1914 behaalde Veremans de eerste prijzen voor orgel en piano. Hij voltooide zijn muziekopleiding aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen.

Gedurende vele jaren was Veremans organist van de Sint-Pauluskerk in Antwerpen. In 1927 werd hij benoemd tot leraar notenleer aan het conservatorium in Antwerpen, een functie die hij tot aan zijn pensioen in 1959 bleef vervullen. Van 1921 tot 1944 was hij verbonden als dirigent aan de Koninklijke Vlaamse Opera in Antwerpen. In 1943 werd hij directeur van het Stedelijk Conservatorium in Brugge en richtte er een koor op dat tot Veremanskoor werd omgedoopt. Zijn benoeming werd na de bezetting nietig verklaard en hij werd tijdens de repressie gestraft.



Veremans behoorde tot de componisten die rechtstreeks aan de meer traditionele Vlaamse beweging hebben meegewerkt en die hun binding van hun muziek met de politiek na de oorlog bekocht hebben. Na zijn rehabilitatie werd hij ondervoorzitter van de raad van beheer van de Société des Auteurs

'k Zal wel

René De Clercq (1877 - 1932)

Renaat Veremans

Levendig *f*

Zang

1. 'k Hoor ze zeggen: bezing de bui-ten, laat de
2. 'k Hoor ze zeggen: de velden bloeien, al de
3. 'k Hoor ze zeggen: help ons oogsten, zingend

mf *p*

Klavier

5 *wat versnellen* *In tijdmaat* *veel vertragen* *snel*

flin - ke me - rel flui - ten, laat de groe - ne ko - rens rui - sen, en - de ha - gel, - de
ro - zenhertjes gloeien, en het blauwe vergeetmijniet - je wacht nog op - een
koren en kus - sen oogsten, bindster - kes met a - renkran - sen roepen naar u - om

8 *immer toenemen en versnellen* *mf* *zeer traag met uitdrukking*

ha - gel buisen,
lief - delied - je. 'k Zal wel, 'k Zal wel, 'k Zal wel, 'k zal... Doch mijn lie - ve - ke, - mijn
meê te dansen

12 *In tijdmaat* *Om te eindigen*

lieve - ke, - mijn lieveke, gaat voor - al.

mf *f* *p* *Traag* *p*

The musical score is written for voice and piano. The vocal line is in a single treble clef with a key signature of two flats and a 6/8 time signature. The piano accompaniment is in a grand staff with two bass clefs and the same key signature and time signature. The score is divided into systems, with measure numbers 5, 8, and 12 indicating the start of new sections. Performance instructions such as 'Levendig', 'f', 'mf', 'p', 'In tijdmaat', 'veel vertragen', 'snel', and 'Traag' are placed above the notes. The lyrics are written below the vocal line, with some words underlined. The piece concludes with a final cadence in the piano part.

'k Zal wel Renaat Veremans

Belges-Belgische Auteursmaatschappij (SABAM).

Zijn carrière als componist strekt zich uit van 1911, toen hij het lied *Vlaanderen* (op tekst van Willem Gijssels) componeerde tot 1969, toen hij een aantal dagen voor zijn overlijden nog aanwezig was op het 32ste Vlaams Nationaal Zangfeest, waar hij massaal gehuldigd werd.

Als componist beoefende Veremans alle genres. Zo componeerde hij de muziek bij de eerste Vlaamse films *De Witte* (1934) en *Uilenspiegel leeft nog* (1935). Hij behoorde tot een van de laatste postromantische componisten: hij hield zich aan de ongedwongen, natuurlijke ingevingen van zijn persoonlijkheid. Als dirigent en flamingant was Veremans steeds aanwezig op de Vlaams Nationale Zangfeesten. Hij was ook stichtend lid en ereleden van het Christelijk Vlaams Kunstenaarsverbond.

Composities

Algemeen

Opera's o.a. onder andere *Beatrijs*, 1930; *Anne-Marie*, 1938.

Orkestmuziek o.a. symfonische gedichten, kerkmuziek, toneelmuziek.

Filmmuziek (de eerste Vlaamse film *De Witte*, 1934, en *Uilenspiegel leeft nog*, 1935).

Oratoria o.a. *O.L.Vrouw-oratorium*, 1952.

Liederen o.a. *Vlaanderen*, 1921.

Op gedichten van René De Clercq

Aan die van Antwerpen (t)

Aan die van Havere (t)

Ik kan u niet vergeten (SATB met pianobegeleiding en ook voor 2-stemmig koor)

Het lied van de arbeid (t)

'k Zal wel

Molenaars dochterke

Schone nacht (1951, koor a capella)

Edward Verheyden

Antwerpen 8-10-1878

Antwerpen 10-04-1959

Biografie



Verheyden was genoodzaakt om zijn muzieklessen stop te zetten en tegen een hongerloon aan de slag te gaan als letterzetter. Hij gaf echter de moed niet op en componeerde op eigen houtje een eerste muziekstuk *l'Angelus-Fragment symphonique*. Dit bracht hem in contact met Peter Benoit, die hem aanspoorde om de harmonieklas te volgen. Het duurde echter tot 1894 alvorens Verheyden zijn studies kon voortzetten in Antwerpen.

In 1905 behaalde Verheyden een eervolle vermelding in de Prijs van Rome met zijn cantate *La mort du roi Renaud*.

Op 1 oktober 1941 werd Verheyden, als oudste leraar van het Conservatorium, benoemd tot bestuurder als tijdelijke opvolger van Flor Alpaerts. Dit zou hij blijven tot Jef Van Hoof in 1942 werd aangesteld. Pas in 1944 ging Verheyden op pensioen als leraar.

Composities

Als componist ligt zijn werk in de lijn van de school van Benoit: de melodielijn primeert en de harmonisatie wijkt zelden van het vertrouwde af.

Algemeen

Hij schreef enkele orkestwerken zoals Symfonische schets, Vaderland (voor harmonieorkest of fanfare). Vaak speelt het orkest ook een begeleidende rol bij koorwerken, zoals in *Ave Verum Corpus*, *Bloemen in huis* en *Moorse ballade*. Liedereren nemen een groot deel van zijn oeuvre in. Ook hier staat het lyrische element steeds op de voorgrond. Op vlak van kamermuziek componeerde hij een *Fantasia* voor viool en klavier (1926), een *Sonate* voor viool en piano en verschillende orgelcomposities. Ook schreef hij nog twee opera's: *Heibieke* (1908) op een libretto van Raf Verhulst en *De Geest* (1924) op libretto van Hendrik Van Rooy, beide uitgevoerd in de Koninklijk Vlaamse Opera van Antwerpen

Op gedicht van René De Clercq

Koning Reinout's dood kantaat - *(bewerking voor koor, kindekor en twee klaviern)*

Arthur Verhoeven

Zandhoven 13-1-1889

Schoten 24-4-1958

Biografie⁷⁴

Arthur Verhoeven werd op 13 januari 1889 geboren in Zandhoven bij Antwerpen. Hij kreeg zijn muzikale opleiding aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium van Antwerpen bij Arthur de Hovre (orgel), August De Boeck (harmonie), Lodewijk Mortelmans (contrapunt en fuga) en Paul Gilson (compositie).

Door bemiddeling van zijn vriend, de letterkundige Jozef Simons, werd hem in 1911 een betrekking als organist aan de Sint-Cordulakerk te Schoten aangeboden. Deze functie oefende hij uit tot aan zijn dood in 1958.



Composities

Algemeen

Orgel- en pianowerken, een vioolsonate, een strijkkwartet, beiaard- en harmoniemuziek, werken voor symfonisch orkest.

Circa 200 liederen, waaronder de beide *cycli Bloei* en *Liedereren van ingetogen stemming* hoogtepunten zijn; meerstemmige missen, motetten, koorwerken, cantates.

Een operette en de opera Valentijn.

Op gedicht van René De Clercq

Slaat op de trommel (= *De witte kaproen*, ook *SATB*)

Jan Verhoeven

Lier 12-5-1893

Lier 31-3-1959

Biografie [46]

Jan Verhoeven was een geboren toneelschrijver die niet alleen de tekst van zijn stukken schreef, zelf zijn decors ontwierp en schilderde, maar ook de passende muziek ervoor componeerde.

Aan de normaalschool in Mechelen behaalde hij het onderwijzersdiploma. Na 1914 werd hij onderwijzer in Oelegem, nadien hoofdonderwijzer in Sint-Job in 't Goor en in 1927 keerde hij naar zijn Lier terug waar hij zijn

⁷⁴Bron: Jozef De Beenhouwer, in *Sonate voor viool en klavier*, uitgave Schoten

leraarstaak opnam aan de oefenschool van de rijksnormaalschool. Zijn streven was de toneelkringen op een hoger peil te brengen. Om dit doel te bereiken achtte hij het noodzakelijk met de jeugd te beginnen. Hiervoor schreef hij oorspronkelijk toneelstukken. Zijn eerste werk, *Kreupel Jantje* werd een succes zonder weerga: meer dan 500 opvoeringen. Zelfs radio Antwerpen en Radio Hilversum zonden het verscheidene malen uit.



Composities

Algemeen

Drie sprookjesoperettes in 3 bedrijven; sprookjes- en fantasiespelen met zang.

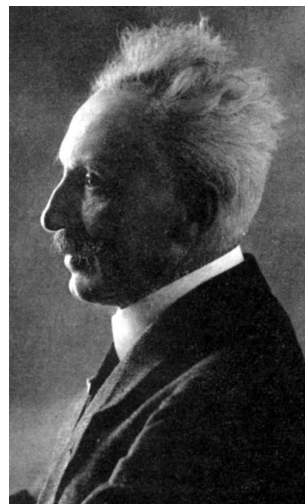
Op gedichten van René De Clercq

Sarlotteke
Kerstliedeke

Arthur Vermeulen

Poperinge 3-2-1871

Kortrijk 21-1-1938



Biografie⁷⁵

Zijn vader, Frederic, behaalde een eerste prijs aan het conservatorium van Gent en was koster van de Sint-Janskerk in Poperinge.

Toen Arthur vijf jaar oud was, verhuisde het gezin naar Harelbeke waar vader Frederic koster werd van de Sint-Salvatorkerk. Zoonlief vatte meteen de muziekstudie aan o.l.v. zijn vader die hem o.a. harmonie leerde. Na twee jaar secundair onderwijs aan het Sint-Amandscollege – studies die hij moest onderbreken wegens ziekte van zijn vader – hernam hij later zijn studies in de onderwijzers- en kosteresschool in Torhout. Ook deze school verliet hij. Wegens een conflict? Nadien is hij het ambt van deurwaarder gaan leren bij advocaat Ghesquièrre in Kortrijk.

Huisvriend van de Vermeulens was Peter Benoit die Arthur in zijn muziekstudie aanmoedigde en hem stimuleerde bij het componeren. Tweeëntwintig jaar bleef Arthur in Harelbeke wonen. Dan verhuisde hij naar Kortrijk waar hij deurwaarder werd bij de rechtbank van eerste aanleg, een functie die hij uitoefende tot aan zijn dood.

Naast zijn deurwaardersfunctie oefende hij heel wat muzikale functies uit: aan de muziekschool in Kortrijk behaalde hij een eerste prijs fluit; hij werd er stadsbeiaardier tot november 1922 en organist van de Sint-

⁷⁵Bron: Jan Maddens, *Arthur Vermeulen, componist, beiaardier en organist* in de *Leiegouw* XVI, 1974, afl. 1, Kortrijk 1974

Rochuskerk van 1899 tot 1919. Iedere zondag speelde hij in de Sint-Michielskerk de laatste mis om 11.30u. Van 1903 tot 1914 was hij de bezielende dirigent van de liederavonden voor het volk die vanaf Pasen tot augustus werden ingericht. Hij speelde cello en contrabas in enkele orkesten. Hij maakte deel uit van het bestuur van de Kortrijkse muziekschool en was lid van de examencommissie. In Harelbeke bespeelde hij vanaf 1910 tot het einde van zijn leven, geregeld en zonder vergoeding, de beiaard.

Arthur was ook bibliofiel en goed bevriend met Caesar Gezelle en Stijn Streuvels. Ook met Hugo Verriest onderhield hij goede contacten.

Composities

Algemeen

Beiaardmuziek.

Liederen op Vlaamse, Franse en Latijnse teksten.

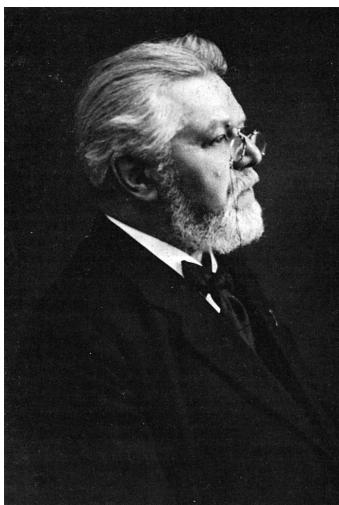
Op gedicht van René De Clercq

België bovenal (t) (1929)

Emile Verrees

Turnhout 22-5-1857

Turnhout 29-5-1929



Biografie [11]

Hij kreeg privé-les van Robson, organist in Turnhout, en werd pianoleraar en Kapelmeester aan de Sint-Pieterskerk aldaar. Daarna studeerde hij bij Lemmens en later bij E. Tinel in Mechelen. In 1882 werd hij directeur van de stedelijke muziekschool in Turnhout, functie die hij tot 1922 bekleedde. In die jaren zou hij deze school helemaal reorganiseren en tot bloei brengen. In 1889 begon hij nog aan de Vlaamse Muziekschool in Antwerpen harmonie te studeren bij J. Blockx en contrapunt en fuga bij Tilborghs.

Composities

Algemeen

Orgel- en pianowerken,

Hij componeerde vooral liederen, voorts 2 missen, 1 Te-Deum en 4 cantaten.

Op gedicht van René De Clercq

Schone nacht

Edward Verreydt

Diest 9-10-1885

Leuven 8-10-1949

Biografie [11]

Zijn vader was muziekleraar in Diest. Edward Verreydt studeerde aan het Antwerpse Conservatorium bij Jan Blockx (compositie), Lodewijk Mortelmans (harmonie en contrapunt) en Arthur De Hovre (orgel). In Diest werd hij na zijn studies organist van de Sint-Sulpitiuskerk en volgde hij zijn vader op als muziekleraar aan de Rijksmiddelbare School.

Composities

Algemeen

Hij was vooral gekend als liedcomponist, met een voorliefde voor volks- en kinderliederen. Daarnaast componeerde hij ook verschillende missen en werken voor orgel en piano.

Op gedicht van René De Clercq

Van Pier de mandenmaker *KBR*
Daar moet ik zijn *KBR*

Bernard Wagenaar

Arnhem 18-7-1894
York, Maine (USA), 19-5-1971

Biografie [4]

Hij was sinds 1927 Amerikaans staatsburger, was leerling van o.a. zijn neef Johan (harmonie, contrapunt en compositie), vestigde zich in 1920 in New York, waar hij van 1921 tot 1923 lid was van het New York Philharmonic Orchestra (viool, piano, cembalo, orgel en celesta).



Als compositieleraar was hij van 1925 tot 1937 verbonden aan het Institute of Musical Art, daarna, tot 1968, aan de Juilliard School of Music.

Zijn stijl was laatromantisch. Hij liet een omvangrijk (deels in opdracht geschreven) oeuvre na.

Composities

Algemeen

4 symfonieën, 4 kwartetten, 1 solowerk, kamermuziek, liederen.

Op gedicht van René De Clercq

De vijver lacht (NMI)
Het vlas staat in de blom (*t*)

Jos Watelet

Antwerpen 8-4-1881
Wommelgem 2-5-1951



Biografie⁷⁶ [32]

Zijn moeder stamde uit Vlaanderen en zijn vader uit Wallonië.

Hij liep humaniora in het jezuïetencollege in de Scheldestad. Nadien deed hij de volledige muziekstudies aan het conservatorium van zijn geboortestad. Candael, Jef Van Hoof en Broeckx waren zijn medeleerlingen.

Op 20-jarige leeftijd werd hij benoemd tot pianist-begeleider. Hij transponeerde met het grootste gemak. De allerbeste pianobegeleider sedert Uyttenhove! In zijn huis, het Rozekapelhof in Wommelgem, vergaderde hij geregeld met zijn muziekbroeders. Daar ontstond het idee van de alombekende RING, één van de beste muziekgroepen, waarvan hij de enige technische raadgever was.

Watelet was organist in de Nederlandse Hervormde Kerk in Antwerpen.

Naast zijn zuiver artistieke prestaties als vertolker werkte hij ook mee aan de uitgave van 'Monumenta Musicae Belgicae' (orgel- en clavecimbelliteratuur)

⁷⁶Ook informatie uit een krantenartikel van de G.V.A. 8-5-1951

Composities

Algemeen

Klavierstukken.

Liederen.

Op gedicht van René De Clercq

De bloem der heide (1943, een landelijk spel voor sopraan en tenor; partituur van 26 pagina's)

J.P.J. Wierds

Gennep (Ned.) 9-4-1866 – 19-2-1944



Biografie [67]⁷⁷

De 74-jarige toonkunstenaar kwam om het leven bij een bomaanval. Hierbij ging door brand ook een deel van zijn muzikale bezittingen, waaronder onvervangbare stukken van belangrijke historische waarde, verloren. Wierds was een vooraanstaande figuur in de koorwereld en een onvermoeid strijder voor het Nederlandse (volks)lied. Al op jeugdige leeftijd studeerde hij piano en orgel. Zijn muzikale opleiding genoot hij bij prof. N.A. Janssen. 7 jaar lang studeerde hij muziek aan het gymnasium in Katwijk. Daarna werkte hij als organist-dirigent in Dordrecht en later in Delft aan de Sint-Hippolytuskerk. In 1911 vestigde hij zich voorgoed in Den Haag.

Wierds richtte vooral zijn aandacht op de Nederlandse muziekcultuur en tilde het Neder-

landse volkslied op een hoog peil.

Zijn vakblad 'Zingende Stemmen' bracht hem bekendheid en steeds meer waardering. Omwille van zijn verdiensten aan het Nederlandse muziekleven werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. De pauselijke onderscheiding van het *Gouden Erekrus Pro Ecclesia* werd hem toegekend voor zijn verdiensten voor de kerkmuziek.

Wierds richtte verscheidene zangverenigingen op o.a. in Den Haag de rooms-katholieke mannenzangvereniging Arti et Religioni, waarmee hij nationaal en internationaal veel prijzen behaalde.

Hij was oprichter en meer dan 30 jaar bestuurslid van het Algemeen Nederlands Zangverbond.

Als pianist verzorgde hij samen met René De Clercq, die als declamator optrad, en met een zangsolist(e) vele liederavonden, de zgn. Wierds-De Clercqconcerten.

Composities

Algemeen

Een strijkkwartet op *Als de ziele luistert* van G. Gezelle.

Enkele pianosuites.

Een kerstcantate.

Koorwerken op teksten van G. Gezelle, Couperus, Th. Wassenaar, René De Clercq en Adema van Scheltema.

Volksliederen waarvan 'Onder moeders paraplu' een schlager werd.

Op gedichten van René De Clercq

Volgens Koen Hulpiou [17], blz. 153 zijn er 36 liederen.

Adeste (NMI, 2-st., ook 3-st. a capella)

Bierkens plaats

De bietebouw (1912, NMI)

De noodklok (1911, NMI, TTBB)

De zeeldraaier

Dorserslied (1912, NMI)

Fijn liefje

Hemelse liefde

Het duiveke der zonne

⁷⁷Bron: Pieter Vis, *Componist J.P.J. Wierds, een strijder voor het Hollandse lied* [1]

Adeste

Woorden: René De Clercq (1877 - 1932) (3 gelijke stemmen)

Muziek: J.P.J. Wierts (1866-1944)

Zeer teder en zacht ♩ = 63.

Stem 1. *p* *poco rall.*

Stem 2.

Stem 3.

1. Het klinkt e klée klée klok - ske te nacht, te nacht. Het
 2. De kan - de - laars en keers - kes zien vro, zien vro, op
 3. Geen an - de - re ge - rucht - jes hoe kleen, hoe kleen, dan

1. Het klinkt e klée klée klok - ske te nacht. Het vliegt
 2. De kan - de - laars en keers - kes zien vro, op 't Kin -
 3. Geen an - de - re ge - rucht - jes be - - néen, dan a -

5 *poco rall.* *p*

vliegt e wit wit vlok - ske, heel zacht, heel zacht. En
 't Kinde - ke van tweers - kes op stro, op stro. En
 a - demkes en zucht - jes en bēen, en bēen. Tot

e wit wit vlok - ske, heel zacht, heel zacht.
 de - ke van tweerskes op stro, op stro.
 demkes en zucht - jes en bēen, en bēen.

11 *poco a poco cresc. e accel.* *Langzaam* *pp*

man - nen gaan, en man - tels gaan, met lap - pen en met kap - pen aan:
 nauwlijks terdt, die na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet wak - ker werd': A -
 hel - ge - taald en hoog - ge - taald, een stem - me - ke uit den he - mel daalt: *pp*

man - nen gaan, en man - tels gaan, met lap - pen en met kap - pen aan:
 nauwlijks terdt, die na - der terdt, dat 't Kin - de - ke niet wak - ker werd': A -
 hel - ge - taald en hoog - ge - taald, een stem - me - ke uit de he - mel daalt:

15 *ppp* *piu rall.*

des - - - - te! A - des - - - - te!

des - - - - te! A - des - - - - te!

Het lied van de arbeid (*een koorbewerking*)
Ik ben van de buiten
Kerstverlangen (1916, NMI)
Klein moederke
Klompelièdeke (Volksdeuntjes, 1911, NMI)
Koninkventjes
Kuiptertje kuint (1912, NMI)
Mijn bleuzerke
Mijn kleen, kleen dochterke
Mijn moeder (NMI, TTBB)
Mijn ventje slaapt
Moederke alleen (NMI, TTBB)
Op de weefstoel
Ring-King
Rood pioeneke
Sarlotteke
Smidje-Smee
Ter zege (1916, NMI)
Ti-ti-ti-tiere
Troostlièdeke
Vermaledijd (*Toortsen*, 1911, TTBB, NMI)
Voor 't koningskind (1912, NMI)
Vlaamse kermis (*t*)
Zomergod

Johan Winnubst

Amsterdam 24-12-1895

Utrecht 19-6-1980

Biografie [69] [61] [62]

Zijn volledige naam is Johannes, Hendricus, Petrus.

Johan werd geboren in een muzikaal gezin. Vader Piet Winnubst was amateur-organist want zijn eigenlijke beroep was timmerman. Als gevolg van een tramongeluk verloor hij een been zodat hij daarna het dagelijks brood moest winnen door het geven van pianolessen.

Johan genoot een gedegen schoolopleiding. Nadien kreeg hij de kans zich muzikaal te vormen aan de conservatoria van Amsterdam en Aken. Als leermeesters had hij o.a. Bernard Zweers en Hubert Cuypers (blz. 57). Zijn grote vakbekwaamheid leidde ertoe dat hij tot organist-dirigent van de kathedraal in Utrecht werd aangesteld. Hij droeg de hoop in zich dat hij de katholieke kerkmuziek zou vernieuwen. Want de religieuze

betekenis van de vieringen werd toentertijd meermaals overstemd door orkestrale uitvoeringen, waarin bekende solisten (m/v) optraden en voor de nodige opsmuk zorgden. Men streefde ernaar dergelijke uitvoeringen uit de kerken te bannen en een kunstzinnig muzikaal reveil te lanceren. In Utrecht werkte Winnubst hieraan mee door zijn composities en door zijn koor, van wie alle leden goed het notenschrift lazen, een vaardigheid die hijzelf hun had aangeleerd... De faam van Johans koor – kinderen vertolkten de soprani- en altpartijen want vrouwen waren uitgesloten! – drong overal door zodat kenners van kerkmuziek uit alle windstreken naar de uitvoeringen van Winnubst kwamen luisteren. Vooral als Palestrina-dirigent verwierf hij faam.



Winnubst was ook volwaardig docent aan de kerkmuziekschool aan de Plompetersgracht, aan de seminaria in Driebergen-Rijzenburg en Culemborg, aan de opleidingsscholen voor onderwijzers in Zeist en Hilversum. Hij leidde ook kleine koren o.a. een nonnenkoor in het Andreasgesticht. Vanzelfsprekend gaf hij fel gewaardeerde privélessen.

Toen hij op 48-jarige leeftijd overleed na een operatie, ging een schok door het land. Necrologieën roemden zijn verdiensten voor de vernieuwing van de katholieke kerkmuziek. De stad Utrecht eerde hem door een straat naar hem te noemen.

Composities

Algemeen

Orkestraal: o.a. legende voor groot orkest, een sextet.

Vooral vocaal werk: reiën uit Vondels Jephta, 33^{ste} zang uit Dantes Divina Comedia, misen (2 zijn 6-stemmig), lofmotetten, het Ecce sacerdos magnus, liederen op teksten van G. Gezelle en de Utrechenaar Jan Engelman.

Op gedicht van René De Clercq

Hoort gij de eik? (t) (4-st.) (NMI)

Johannes Zaagmans

Utrecht 14-10-1861

Lochem 9-10-1944

Biografie [8]

Op 10-jarige leeftijd werd hij leerling aan de muziekschool in Arnhem: viool bij Fassbinder, fluit bij Morrhee, piano en harmonie bij Burnier. Hij speelde in enkele orkesten en maakte een blitzcarrière. In 1876 werd hij tweede fluitist en tweede violist van de Arnhemse Orkestvereniging, in 1878 solofluitist en eerste violist bij de stafmuziek van het Eerste Regiment Infanterie in Leeuwarden, waar hij in 1879 ook nog leraar aan de muziekschool werd. In 1885 werd hij onderkapelmeester en daarna in 1887 kapelmeester van het Zevende Regiment Infanterie in Amsterdam. Zaagmans' leiding bezorgde de kapel een uitmuntende reputatie en een grote populariteit tot ver buiten de hoofdstad.

In 1912 werd hij op eigen verzoek gepensionneerd. Hij vestigde zich als muziekleraar in Zeist. Hij werd er ook directeur van het kerkkoor van de Protestantenvbond.

In 1923 ging hij in Lochem wonen, waar hij zich hoofdzakelijk met componeren bezig hield.

Gedurende 45 jaar fungeerde hij geregeld als jurylid bij harmonie- en fanfarewedstrijden.

Composities

Algemeen

Werken voor harmonie en fanfare, koorwerken en liederen.

Op gedicht van René De Clercq

Ik ben van de buiten (Op. 61, TTBB, NMI)

Henri Zagwijn

Nieuwer-Amstel 17-7-1878

's Gravenhage 25-10-1954



Biografie [12] [67] [68] (b)

Hij was een stille, nadenkende man, die zich als componist autodidactisch ontwikkelde. Op grond van zijn antroposofische wereldbeschouwing ervoer hij de muziek als een kosmisch verschijnsel en was hij een beetje een op zichzelf staande figuur in het Nederlandse muziekleven. Toch was hij geen onmaatschappelijk man. Hij heeft veel lezingen gegeven over mens en maatschappij.

Tot zijn veertigste was Zagwijn onderwijzer in Rotterdam. Intussen had hij zich de muziektheorie eigengemaakt. Met zakpartituurtjes gewapend, bezocht hij de concerten. Hij kwam tot componeren, toen een kapelmeester hem vroeg, enkele arrangementen voor harmonieorkest te schrijven. Op 25-jarige leeftijd componeerde hij al een "Fantasie voor Orkest", die door de fameuze dirigent Willem Mengelberg werd uitgevoerd. Door toe-

doen van Alfons Diepenbrock, die zijn muziek erg waardeerde, kwamen uitvoeringen van Zagwijns composities tot stand in het Concertgebouw van Amsterdam. Toen nam hij ontslag als onderwijzer. Nogal vlug daarna kon hij zijn pedagogische taak, waarvoor hij een fijn zintuig bezat, verderzetten, ditmaal als leraar aan het Conservatorium van Toonkunst in Rotterdam. In 1918 richtte hij met Sam Dresden en Daniël Ruyneman de Nederlandse Vereniging tot ontwikkeling der Moderne Scheppende Toonkunst op. Van een romantisch impressionisme (zie de hierboven genoemde Fantasie voor Orkest) ontwikkelde zijn stijl zich in modernistische zin. Een andere kenmerkende eigenschap van de componist Zagwijn is, dat hij deed wat men hem vroeg. Voor gymnasiasten die hem composities vroegen voor hun schoolopvoeringen, ging hij onmiddellijk aan de slag en wat de bezetting betreft, beperkte hij zich tot de instrumenten die de gymnasiasten ter beschikking hadden. Zo ontstonden verscheidene composities voor verschillende, weinig voorkomende bezettingen, bijvoorbeeld een trio voor hobo, klarinet en piano of een lyrische suite voor blokfluitkwartet of muziek voor fluit, Engelse hoorn, harp en harmonium voor de opvoering van Sophocles' Antigone.

Henri Zagwijn werkte ook mee aan het invloedrijke "Geïllustreerd Muzieklexicon" [8] van Kruseman, waarin hij de taak van Sem Dresden overnam, toen deze zijn medewerking opzegde wegens te drukke bezigheden.

Composities

Algemeen

Instrumentaal: piano-, fluit-, harpconcerten; kamermuziek voor blazers en piano; een strijkkwartet en een strijksextet; werk voor weinig voorkomende bezettingen.

Koorwerken, toneelmuziek, liederen vooral van lyrische dichters als Gezelle, Boutens, Leopold, Roland Holst, Van de Woestijne.

Geschriften: De muziek in het licht der antroposofie (1925); Debussy (1940).

Op gedichten van René De Clercq

Adeste (NMI)

Als 't bruine veld (1911, SSA, NMI)

België bovenal (1908, NMI)
Bierkens plaats (1908, NMI)
De avond zijgt als zegen (1911, SSA, NMI)
De bietebouw (1908, NMI)
De linde (Alt, 1908, NMI)
De zeeldraaier (1908, NMI)
De zwingel (1908, NMI)
Dood aan de dood (TTBB, 1940, NMI)
Frisse morgen (1919, NMI, SA)
Ik ben van de buiten (boerendeuntjes) (1908, NMI)
Koninkventjes (1911, NMI)
Kuipertje kuipt (t) (1908, NMI (1911, NMI)
Lapper Krispijn (1911, NMI)
Mijn kleen, kleen dochterke (1908, NMI)
Op de weefstoel
Op, schroomlijke reus
Ring-King
Sarlotteke (1908, NMI)
Schone nacht (1911, SSA, NMI)
Smidje-Smee
Troostliedeke (t) (1908, NMI)
Van 't spinsterke
Vergaan in ons (t) (begijnenliedje)
Vlaamse kermis (boerendeuntjes)
Voor 't kantkussen (Van stad en land, 1908, NMI)
Wij zijn noch schimmen (2 mannenkoren)
Zonnegang (TTBB, orkest, 1946)

P. Zanen

Composities [73]

Op gedicht van René De Clercq

De avond zijgt als zegen NMI, (t) (SATB))

P. Zijderlaan

Biografie

Composities

Op gedicht van René De Clercq

Molenaars dochterke (TTBB, tevens met cijfernotatie, NMI 23798)

Thematische groepen

Vertalingen van liederteksten

Emiel Hullebroeck

Moederke alleen (2-stemmig)
Kinche die Mutter allein (t),
Mother alone (t),
Simmerjoun op it wetter (t, Zuid-afrikaans)
Voor 't kantkussen (Point de dentelle, 2-stemmig)

Arthur Meulemans

't Dumstert (Couchant)
Ik kan u niet vergeten (Souvenance)
Schone nacht (Belle nuit)

Jaak Opsomer

Vaderlands gebed (Prière patriotique)

Jozef Van der Meulen

Halewijn (Mysteriespel, Sire Halewijn, vertaald in het Frans door Gustave Lagye)

De Vlasgaard: (Een lyrisch drama in 3 bedrijven; gedichten van René De Clercq en Alphons Sevens; Franse vertaling: Gustave Lagye, Duitse vertaling: Um die Weberin, Paul Hiller)

De avond zijgt als zegen (Le soir bénit carresse, Der Abend sinkt)

Het lied van Bacchus (Chanson de Bacchus, Wenn wir auch freudig ein Gläschen trinken)

Weeflied (Chanson du Métier, Wie glücklich die Arbeit)

Diep in het koren (Chanson du Blé, Tief

in dem Korne)

Het lied van de boer (Chanson du Paysan,)

Maria, grote Reine (Maria, douce Mère, Maria über Sonnen)

P. Franz Uyttenhove

Moederke alleen (Berce encore, M^{me} C. van Herrewege-Taelman)

Philemon Loockx

Klein Moederke (Moeder zit te driegen) (Petite mère - Berceuse)

Ernest Devestel

Lied van het vlas (La chanson du lin)

Prinsenlied (Chant aux princes)[27]

Paul Miry

België bovenal (A la Belgique, Belgien über alles)[27]

Zegen het Land, o Heer (Vaderlands gebed, Prière pour la patrie, Gebet für das Vaterland)[27]

Hermann Unger

Vlämischer Liederkreis, op. 20:

Die starren Buchenstämme (= De bloem der heide)

Was irrst durch Tal und Gründe (= De bloem der heide)

Wiegenlied: Kind meiner Liebe (= Kind van mijn liefde)

Veel getoonzette liederen

Het lied *Adeste*, ook door een aantal componisten uitgegeven als *Kerstdag* of *Op kerstdag* of *Het klinkt een kleen, kleen klokske*, is veruit het meest getoonzet. Hullebroeck bijvoorbeeld vertoonde het de eerste keer in de derde reeks van zijn liederen en daarna nog eens in een 3-stemmige uitvoering in zijn zesde reeks.

Bij de meest vertoonde liederen staat het aantal keer dat het lied getoonzet is in de index van de liederen (blz. 293). In de index van de liederen worden bij elk lied de componisten ervan opgesomd.

Enkele veel vertoonde gedichten van René De Clercq

Adeste	30	Liederen leeft	8
Avondlied	9	Mijn bleuzerke	8
België bovenal	7	Mijn kleen, kleen dochterke	18
De avond zijgt als zegen	11	Mijn ventje slaapt	7
De lente komt	9	Moederke alleen	20
De wiedsters	13	Molenaars dochterke	8
De zeeldraaier	12	Op de weefstoel	14
Dorserslied	9	Ring-King	14
Het avondt uit al de wolken	5	Sarlotteke	9
Het lied van de arbeid	9	Schommelschuitje	8
Het lied van de terwe	13	Schone nacht	8
Ik ben van de buiten	14	Smidje-Smee	6
Ik kan u niet vergeten	11	Van Pier de mandenmaker	12
Klein moederke	20	Vlaamse kermis	7
Koninkventjes	13	Zegen het land, o Heer	8

Meerstemmige liederen

In de inderindex tabel per componist wordt aangegeven welke liederen meerstemmig zijn of een meerstemmige bewerking kregen.

Veel gezongen liederen

De meest gezongen liederen zijn daarom nog niet de meest getoonzette. Soms is een uitvoering zo succesvol dat andere toondichters het minder goed aandurven een nieuw lied te maken op dezelfde tekst. Voorbeelden hiervan zijn *De gilde viert* van Hullebroeck en *Daar is maar één land* van Jef Van Hoof. Ook *Tineke van Heule* behoort hiertoe.

Tineke van Heule werd door Hullebroeck op muziek gezet, nog voor het gedicht opgenomen werd in een dichtbundel *Zonnige jeugd*, Amsterdam, 1916.

In 1912 sloot René De Clercq met E. Hullebroeck een exclusiviteitscontract af, waarbij hij 20 frank per gedicht kreeg (zie *Hullebroeck: de breuk met De Clercq op bladzijde 122*).

Speciale composities

René De Clercq

De Gouden vrouw

Zangspel in drie bedrijven, *tekst en muziek van René De Clercq, orkestratie door Jef Van Hoof.*

Personen			
Rienke	dichter	Alma	Rienkes vrouw
Koerd	schilder	Marieken	Rienkes dochter
Hovaard	gezant	Miralda	Hovaards vrouw
Europeanen en kleurlingen		Elegantine	gouvernante bij Hovaard

Het stuk speelt zich af op Rienkes verjaardag. Het eerste en derde bedrijf spelen zich af in Rienkes huisje nabij een grootstad in West-Europa. Het tweede bedrijf (een droom) in een prachtige villa in het Oosten.

De nummers	
I ^e Bedrijf	III ^e Bedrijf
Ouverture Aloëtte Toen mijn vader jarig was Jong goed, ik zal u grijpen Schoon Cupido O beeltnis mij geschonken Voor uw wensen groeten wensen In dit kwartier 't Wonder dat leeft Rienkes inslapen	Openingsorkest Bloemen gaf ons moeke Der godendrank (duo) Daar was een goeie meid Huplende voetjes Komt alles zoals het komen moet (koor)
II ^e Bedrijf	
Orkest (De dienaressen en Hovaard) Heerlijk straalt het licht Jongens meiden Dansen is een deel der educatie Wees gegroet in blijde geest Weet, vrienden dat wie hier gezant is Orkest. De kleurlingen. Rienke gooit Hovaard buiten Grauw wijkt mijn grauw begeer en mens-zijn Laat af dit donkre denken De gouden vrouw (koor van priesters) Wanneer gedenkt ge mijn Rienke, kom Het avondt uit al de wolken	

Huibert Poot

Zangspel in twee bedrijven, *gedicht door Volker (P.W. de Koning), muziek van René De Clercq, 26 mei 1926.*

Personen	
Huibert Cornelisz. Poot	Ongeveer 30 jaar. In de eerste act gekleed als welgesteld landbouwer. In de tweede act met degen en allongepruik. Zonder weelde.
Bartel Bartelszoon	Boer, zelfde leeftijd.
Mr. Arend van der Dussen	Advokaat. Ongeveer 40 jaar. In het eerste bedrijf in sierlijk reistoilet. In het tweede bedrijf in deftige patricische kleding.
Ds. Johannes Zwalmius	Predikant. Ongeveer 50 jaar. In ambtelijke kledij met steek.
Adrianus Zevencotius	Geleerde. een oude man, gekleed als van der Dussen, maar armoedig.
Jacob van Lodestein	Officier. In het eerste bedrijf in veldtenue. In het tweede in galatenue. Ongeveer 35 jaar.
Willem van Berkel	Schilder. Ongeveer 30. Kledij als van der Dussen doch minder rijk.
Pieter van Bleigswyk	Student. Ongeveer 25. Als van Dussen, doch met veel weelde.
De liereman	Met lier en viool.
Pleuntje Harmensz.	Ongeveer 20. In het eerste bedrijf als rijke boerendochter. In het tweede bedrijf zeer eenvoudig.
Waard, Boeren en Boerinnen	
Het eerste bedrijf speelt zich af in Abtswoude, in 1723. Het tweede bedrijf in Delft in 1724	

Hubert Cuypers

Terwe

Declamatoriummuziek, 164 blz., beschikbaar onder meer in [6] (t)

Jozef Van der Meulen

Halewijn

Mysterieospel, Sire Halewijn, vertaald in het Frans door Gustave Lagye

De Vlasgaard⁷⁸

Een lyrisch drama in 3 bedrijven; gedichten van René De Clercq en Alphons Sevens; Franse vertaling: Gustave Lagye, Duitse vertaling: Um die Weberin, Paul Hiller

De avond zijgt als zegen (*Le soir bénit caresse, Der Abend sinkt*)

Het lied van Bacchus (*Chanson de Bacchus, Wenn wir auch freudig ein Gläschen trinken*)

Weeflied (*Chanson du Métier, Wie glückt die Arbeit*)

⁷⁸Voor het inhoud van het verhaal, zie [18], bladzijde 52.

Diep in het koren (*Chanson du Blé, Tief in dem Korne*)

Het lied van de boer (*Chanson du Paysan, Die Mutter das Herz und der Vater die Kraft*)

Maria, grote Reine (*Maria, douce Mère, Maria über Sonnen*)

De Vlasgaard kende in 1905 23 voorstellingen, in 1921 werd het stuk opgevoerd in de opera van Antwerpen en in 1929 werd het hernomen in Gent.

Jos Watelet

De bloem der heide

1943, een landelijk spel voor sopraan en tenor; partituur van 26 pagina's.

Discografie

Nederlandse componisten rond het kerkelijk jaar o.l.v. Pieter Vis

STH-cd-19493/cd5

Daar was een kindeke / tekst en muziek van René De Clercq / bew. Pieter Vis

Koninkventjes / tekst en muziek van René De Clercq

Jesu, Goede vriend / René De Clercq / Pieter Vis

Pasen / René De Clercq / bew. Pieter Vis

Volks,- Kunst,- Kinder- en Cabaretliedjes van Nederlands componisten in en rond Utrecht

STH-cd-19493-2/cd1

Moederke alleen / tekst en muziek van René De Clercq 1920 ("Voor mijn vrouw Marie Delmotte") Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis en Herma van Schaijk-Lambermont

Klaere, wat heeft er uw hartje / tekst Pieter Cornelisz. Hooft (1581-1614) / muziek René De Clercq 1922 / pianobew. Pieter Vis en Luc Bogaert, 1987 / Pieter Vis en Luc Bogaert (opname van 24-5-1987)

Herfstliedje / tekst en muziek van René De Clercq (Rialiedereren / "Kom toch Zonneken", 1920) / Jeroen de Vaal en Ko van der Velpen (opname van 18-5-1987)

Avondlied / tekst René De Clercq (De "Noodhoorn 1915") / muziek René De Clercq 2-4-1921 / Luc Bogaert (opname van 1987) / Pieter Vis en Luc Bogaert

O, My Love's... / tekst Robert Burns / muziek René De Clercq ("12 Burns Songs" 1920) / / bew. Pieter Vis en Luc Bogaert, 1987

Niet! / tekst Guido Gezelle / muziek René De Clercq / bew. Pieter Vis en Luc Bogaert, 1987 / Hans Veldhizen, Jeroen de Vaal, Robin en Luc Bogaert o.l.v. Pieter Vis

Sinterklaas in Holland / tekst en muziek van René De Clercq 1920 / bew. Pieter Vis 1993 / Dennis Derksen, Gerben van Dienst, Ariette van Wijngaarden, Luc Bogaert en Pieter Vis (2-7-1993)

Sinterklaas zal 't avond komen / tekst en muziek van René De Clercq 1920 / bew. Pieter Vis 1993 / Dennis Derksen, Gerben van Dienst, Ariette van Wijngaarden, Luc Bogaert en Pieter Vis (2-7-1993)

Kuipertje kupt een vat / tekst en muziek van René De Clercq (kinderlied / autograaf 1920, uitgave Elza De Clercq 1977) / bew. Pieter Vis / Dennis Derksen, Pieter Vis en Luc Bogaert

Volks,- Kunst,- Kinder- en Cabaretliedjes van Nederlandse componisten in en rond Utrecht

STH-cd-19493-2/cd2

Lentedroom / tekst René De Clercq (opus 73.5) ("Kling, Klang Klokkebei" 5 meeliedjes) / muziek Catharine van Rennes / gezongen door Luthine Postuma en Els van Zuylen (2-7-1993 / N.H. Kerk in Tiel)

Dr. René De Clercq muzikale hulde

Plaat 1. PS20.8025

De nieuwe mei / Elza De Clercq, voordracht / archiefopname 1957

Van de zanger / T. en M. René De Clercq / bew. Lieven Duvosel / Jeroen en Pieter, Ko van der Velpen, piano

Van de leeuwerik / T. en M. René De Clercq / bew. Lieven Duvosel / Jeroen en Pieter, Ko van der Velpen, piano

Oude koppel / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Margje en Peter, Ko van der Velpen, piano

Smidje-Smee / Elza De Clercq, voordracht / 1987

Molenaars dochterke / T. en M. René De Clercq, 1920 / bew. L. Bogaert, 1987 / Pieter, Luc Bogaert, piano

Het lied van de arbeid / T. en M. René De Clercq / bew. 4-st. mannenkoor a capella van Cornelis A. Bonten

Klompeliedeke / T. en M. René De Clercq / duetbew. P. Vis / Jeroen en Pieter, Luc Bogaert, piano

De bieteboom / Elza De Clercq, voordracht / 1987
Rood pioeneke / T. en M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert / Pieter, Luc Bogaert, piano
Moederke alleen / T. en M. René De Clercq / pianozetting Lieven Duvosel / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis en Herma van Schaijk-Lambermont
De grote zon gaat onder / Elza De Clercq, voordracht 1967
Avondlied / T. en M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert / Pieter, Luc Bogaert, piano
Ik kan u niet vergeten / voordracht Pieter Vis
Daar is maar één land / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Pieter, Ko van der Velpen, piano
Korte liedjes hoor ik gern / Elza De Clercq, voordracht / 1987
Zoet sterreke / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Jeroen, sopraan, Janet Ras, fluit, Ko van der Velpen, piano
Nachtlied / T. en M. René De Clercq / Elza De Clercq, zang, piano Pieter Vis, 1957
Schaeslied / T. en M. René De Clercq / piano-bew. Luc Bogaert / Pieter, Luc Bogaert, piano
Kus mijn hart op mijnen mond / T. en M. René De Clercq / Margje, Ko van der Velpen, piano
Best geborgen / T. en M. René De Clercq / pianozetting Lieven Duvosel / Margje, Ko van der Velpen, piano
Aan mijn vrouw / voordracht Pieter Vis, 1987
Hemelhuis / T. en M. René De Clercq, 1920 / bew. L. Bogaert en Pieter Vis, 1987 / Pieter, Luc Bogaert, piano
Frisse morgen / Elza De Clercq, voordracht / archiefopname 1987
Mijn klein, klein dochterke / T. en M. René De Clercq / Marie-Cécile Moerdijk, sopraan, Herma van Schaijk-Lambermont, piano
De vogel die naar 't zuiden trekt / T. en M. René De Clercq / bew. L. Bogaert en Pieter Vis, 1987 / Pieter, Luc Bogaert, piano
Herfstlied (Kom toch zonneke) / T. en M. René De Clercq / Jeroen en Pieter, Ko van der Velpen, piano
Teer liedeke / Elza De Clercq, voordracht, 1987
Regendroppels / T. en M. René De Clercq / Pieter Vis en Herma van Schaijk-Lambermont
De regenboog / T. en M. René De Clercq / Pieter, Luc Bogaert, piano
Lang kon ik nergens wijlen / Elza De Clercq en Pieter Vis, voordracht, 1987
Sneeuwkllokjes / T. en M. René De Clercq / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis en Herma van Schaijk-Lambermont
Daar moet ik zijn (Waar nimmer vriendschap wijkt in nood) / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Margje, Pieter, Ko van der Velpen, piano
Nederland mijn land geworden / T. en M. René

De Clercq / bew. solozang en 4-st. mannenkoor P. Vis en Jef Moerman 1987 / Pieter, Sint-Niklaas mannenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman, Jef Moerman, piano

Dr. René De Clercq muzikale hulde Plaat 2. PS20.8025

Muziek, muziek gij zoetste rede / voordracht Pieter Vis, 1987

O, lied (Toen ik uw ziele heb gehoord, toen stierf het woord) / T. en M. René De Clercq / bew. P. Vis / Margje, Pieter, Ko van der Velpen, piano

Sneeuwvlokjes zijgen / T. en M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert 1987 / Jeroen de Vaal, Luc Bogaert, piano

Dans de zielen / Oudnederlands, M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

O edele minne / Jan Boedale, M. René De Clercq / bew. P. Vis / Margje en Peter, Ko van der Velpen, piano

Sion verblijden / T. Carel Manden en René De Clercq, M. René De Clercq / bew. baritonsolo en 4-st. mannenkoor Luc Bogaert, 1987 / Pieter Vis, Sint-Niklaas mannenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman, Jef Moerman, piano

Adeste / T. en M. René De Clercq / bew. solozang en koor P. Vis 1987 / Pieter Vis, Jeroen de Vaal, Scaldis Cantat o.l.v. Lieve Suys, Luc Bogaert, piano

Slaapliedje (Wiegelielid) / T. en M. René De Clercq (naar G. Gezelle), 1921 / Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano

Herderslied / Jakob Reefsen, M. René De Clercq / bew. voor fluit, zangstem en piano, Pieter Vis / Jeroen de Vaal en Pieter Vis, Janet Ras, fluit, Ko van der Velpen, piano

Koninksvontjes / T. en M. René De Clercq / bew. koor P. Vis 1987 / Scaldis Cantat o.l.v. Lieve Suys, Luc Bogaert, piano

Onze Lieve Vrouw zat op haar hoog altaar / M. René De Clercq / Lieve Suys en Pieter Vis, dialoog, Jef Moerman, orgel

Jezus' bloemhof / Oudhollands gedicht, M. René De Clercq / bew. P. Vis 1987 / Hans en Jeroen, sopraan, Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano

De goede hovenier / Bertha Jacobs, M. René De Clercq / Lieve Suys, Luc Bogaert, piano

Het is zo schoon zich één te weten / voordracht Pieter Vis

Het onze Vader (O Vader, die bist in Hemelrijk Willem van Nijvelt (1453) / Tekstbew. en M. René De Clercq / bew. solozang en mannenkoor P. Vis en L. Bogaert, 1987 / Pieter, Sint-Niklaas man-

nenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman, Jef Moerman, piano

De nachtegael die sanc een lied/ Oudnederlands, M. René De Clercq / bew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

Klare wat heeft er uw hartje verlept? / Pieter Corneliszoon Hooft, Tekstbew. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

Waer bleef de zwaen? / Joost van den Vondel, Tekstbew. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

Niet! / G. Gezelle, Tekstbew. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

Stay, my charmer / Robert Burns, M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

My luv's like a red, red rose / Robert Burns, M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

Wanneer gedenkt ge mijn? / T. en M. René De Clercq / piano-improvisatie Luc Bogaert en Pieter, Luc Bogaert 1987

Herfstlied / tekst en muziek van René De Clercq (Rialiederen / "Kom toch Zonneken", 1920) / Jeroen de Vaal en Ko van der Velpen (1987)

Kan ik in zon niet branden / Elza De Clercq, voordracht / archiefopname 1957

Zijt gij dood de beste borg/ T. en M. René De Clercq / duetbew. P. Vis, 1987 / Margje, Pieter, Ko van der Velpen, piano

Ik leg mij neder in mijn graf / Oudwest-Vlaams versje, Tekstbew. en M. René De Clercq / pianobew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis (zangbew.), Luc Bogaert, piano

Wanneer de tijd zal komen / Elza De Clercq, voordracht / archiefopname 1957

Als ik zal gestorven zijn / T. en M. René De Clercq / harmonisatiebew. Luc Bogaert 1987 / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

Daar moet veel strijds gestreden zijn / D.F. Camphuysen, M. René De Clercq / bew. solo koor en orgel Luc Bogaert, 1987 / Pieter Vis, Sint-Niklaas mannenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman, Jef Moerman, piano

Trouw aan Vlaanderen

Philips Stereo 825149QY

Koor *Singhet ende weset vro*, Kortrijk (Mauritz Denaux); Jan Joris, solist; Orkest, Francis Bay.

Vlaanderen roept / T. René De Clercq / M. A. Meulemans

Daar is maar één Vlaanderen / T. René De Clercq

/ M. J. Van Hoof



Renaat Verbruggen, Hullebroeck aan de piano

Vlaanderen dierbaar land

Mfp 4M026-23608

De gilde viert / René De Clercq / E. Hullebroeck / Renaat Verbruggen / E. Hullebroeck, piano

Geliefde liederen van toondichter Emiel Hullebroeck

Mirasound Stereo PS 20.8022/23

O gij zonnige, wonnige wereld / Jeroen de Vaal, Pieter Vis, Bart de Wit, Herma van Schaijk-Lambermont, piano

De bieteboom / duet / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano

Van de zanger / duet / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano

Moederke alleen / Marie-Cécile Moerdijk, Carlos Moerdijk, piano

Tineke van Heule / Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano

Hemelhuis / Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano

Vlaamse kermis / koorbewerking a capella Sint-Niklaas mannenkoor, o.l.v. Hendrik Moerman

Lapper Krispijn / Pieter Vis, Luc Bogaert, piano

Voor 't kantkussen / duet / Marie-Cécile Moerdijk, Pieter Vis, Ko van der Velpen, piano

Op kerstdag / Jeroen de Vaal, Pieter Vis, Ko van der Velpen, Andrie Hoekstra, orgel

Emiel Hullebroeckliederen

Pathé STXB 11

Emiel Hullebroeck / Renaat Verbruggen, E. Hullebroeck, piano

Tineke van Heule

Moederke alleen

Lapper Krispijn

Hemelhuis
De bieteboom



Tony Sandler

Een Vlaamse zanger, die in de Verenigde Staten vergeleken wordt met Maurice Chevalier

Anton Greefkes

Dorslied
Geen luid geluid
Het leven
Het puiteke
Hoor dat woelgeruis
Ik ben van de buiten
Liedje van het leven
Molenbeeld
Ogen, die het bruin
Troost van ver

Plaatopnamen van Arnold De Munynck Sr / Columbia (78 toeren)

Daar is maar één land / Jef Van Hoof / piano: F. Goeyens / DF323 (t)
De Vlasgaard / J. Van der Meulen / Ork. Munt - M. Bastin / DF393 (t)
Lapper Krispijn / E. Hullebroeck / piano: F. Goeyens / DF672 (t)
Moederke alleen / F. Uyttenhove / Ork. Munt - M. Bastin / DF674 (t)
Tineke van Heule / E. Hullebroeck / piano: F.

Goeyens / DF672 (t)

U-NU, Marcel Vanthilt en Ad Cominotto / cd

Plof (Dorserslied) / Muziek Ad Cominotto / Uitvoering Marcel Vanthilt

Opnamen Tony Sandler

Hemelhuis / Hullebroeck / met pianobegeleiding
Moederke alleen / Uyttenhove / met pianobegeleiding

Ik kan u niet vergeten / Van Eetvelde / met pianobegeleiding
Ik kan u niet vergeten / Van Eetvelde / met instrumentale begeleiding / PAR 301-X sftot 21.644

René Gailly International Productions / cd87 006 DDD (1986) [36]

Daar is maar één Vlaanderen / Jef van Hoof / Zeger Vandersteene, tenor / Levente Kende, piano (t)

Moederke alleen / Duo Karst / Dukarec music productions / DMPCD 2000.01

Emile Hullebroeckviering BRT-opname

met het radio-orkest van Francis Bay ter gelegenheid van het 10-jarig overlijden van Hullebroeck

Tineke van Heule / Jacques Raymond
Moederke alleen / Conny Neefs
Voor 't kantkussen / Conny Neefs
Lapper Krispijn / Louis Neefs
De bieteboom / Micha Mara
Hemelhuis / Jacques Raymond
De gilde viert / Jacques Raymond, Conny Neefs, Louis Neefs, Lize Marke

Gust Teugels, Lieder van ons volk ADD DRK2303225

Piano: Leo Van Hoof

Daar is maar één land / T. en M. René De Clercq / Gust Teugels / Leo Van Hoof, piano

De Kerels, Als de kerels te gare zijn
ARSIS

Tineke van Heule / M. Hullebroeck / bew.
H. Roelstraete

Herman Elegast vzw Bedevaart naar de
graven van de IJzer, ATC 8485

Er ligt een staat te sterven / M. Herman
Elegast

Jenny Durand Voor vader en moeder, Polydor Lp 236280

Moederke alleen / M. Durand Jenny

Jo Nell zingt eigen soon, MLP 0255 878

Moederke alleen / M. Nell Jo / Studio-
orkest Inter-Concert

Roger Eggermont Op de purperen hei,
4M032-23669

Tineke van Heule / M. Roger Eggermont /
Accordeon

Bibliografie

- [1] AMVC, Minderbroedersstraat 22, 2000 Antwerpen
Tel.: 03 222 93 20 - Fax: 03 222 93 21
E-mail: amvc@cs.antwerpen.be
- [2] *La revue nationale*, AMVC
- [3] *Encyclopedie van de Vlaamse beweging*, uitgeverij Lannoo, 1973
Nieuwe encyclopedie van de Vlaamse beweging, uitgeverij Lannoo, 1998
www.lannoo.be
- [4] *Encarta® - Encyclopedie 2001* - Winkler Prins.
© 1993-2000 Microsoft Corporation/Elsevier.
- [5] *Encyclopedie van de muziek*, Elsevier, Amsterdam, Brussel, 1956
- [6] Nederlands Muziek Instituut, Prins Willem-Alexanderhof 5, Den Haag, Nederland
Tel: 070-3140700 Fax: 070-3140720
E-mail: info@nedmuz.nl
- [7] Belgian Centre for Music Documentation, Aarlenstraat 75-77, B-1040 Brussel
Phone (02)230.94.30 Fax (02)230.94.37
music-centre@cebedem.be
- [8] Kruseman, *Geïllustreerd muzieklexicon*, 1932 aanvulling, 1949
- [9] *Lexicon van het muziekleven in het land van Waas, deel 1: Biografieën*, André Stoop en Bart Moenssens
Sint-Niklaas stadsbestuur en vzw Bibliotheca Wasiana, 1987
- [10] J. Carité, *Biografisch woordenboek van Nederland*, Den Haag, 1994
- [11] Prof.dr.J. Robijns en Miep Zijlstra, *Algemene Muziek Encyclopedie*, Uniboek bv Bussum, 1979
- [12] www.klassiekemuziekguids.net/
klassiek@klassiekemuziekguids.net
- [13] Hendrik Willaert en Jan Dewilde, *Het lied in ziel en mond* Lannoo, Tielt, 1987
- [14] Mr. J.J. Wijnstroom, *René De Clercq*, Van Dishoeck, Bussum
- [15] A. Jacob, *Levensbericht*, 1937
- [16] Dr. Koen Hulpiou, *René De Clercq, een monografie*, Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde, Gent 1986
- [17] Dr. Koen Hulpiou, *René De Clercq*, Vlaamse toeristische bibliotheek, 1977
- [18] G. Depamelaere, *René De Clercq, uit liefde alleen . . .* Davidsfonds, Deerlijk, 1977
- [19] René De Clercq, *Brieven aan Ria Vervoort van 1917 tot 1924*, archief René De Clercq, Vichtesteenweg 15, 8540 Deerlijk
- [20] L. Duvosel, *Brieven aan René De Clercq*, 717, 9/8 en 20/8/1920, archief René De Clercq, Vichtesteenweg 15, 8540 Deerlijk
- [21] *Huldeboek van het mannenkoor Die Spaerne-Sanghers en van het Haarlems vrouwenkoor aan hun dirigent L. Duvosel*, 24 nov. 1940, archief familie Duvosel
- [22] Dr. Pieter Vis, *Dr. René De Clercq, Strijdend Toon-dichter van het Vlaamse volk*, Sint-Niklaas-Houtem, 1987
- [23] Edg. Collumbien, *Lijst der werken van Duvosel Lieven, Serafien, De Paepe, Sint-Amandsberg*, 1956
- [24] Gr. Collumbien, *Een levenschets van Lieven Duvosel*
- [25] Fr. De Vos en Julien De Vuyst over *J. Opsomer in de Souvereinen*, tijdschrift van de heemkring Lokeren, 14de jg., nr.3, september 1983
- [26] *Het Vlaams(ch)e lied*, Davidsfonds, 1936, 1958
- [27] Ministère de l'intérieur, *Verzameling vaderlandsche schoolzangen*, Schott frères, Bruxelles, 1905
- [28] Dr. Jan L. Broeckx, *Lodewijk Mortelmans*, NV Standaard-boekhandel (1945), 347 blz.
- [29] Info- en documentatiecentrum Nieuwe Muziek - Leuven
www.matrix.mu

- [30] E. De Seyn, *Dictionnaire biographique des sciences, des lettres et des arts en Belgique*, Brussel, 1935 en deel II, 1936
- [31] E. Hullebroeck, *Zang en strijd*, Vinck, Antwerpen, 1952
- [32] E. Hullebroeck, Lambrecht Lambrechts, *Muziek-Warande*, Tijdschrift voor muziekminnend vlaanderen
3^e jg, nr. 2, februari 1924
3^e jg, nr. 4, april 1924
3^e jg, nr. 9, september 1924
4^e jaargang, 1 mei 1925
6^e jaargang, aug-sept 1927 blz. 170, J. Horemans
6^e jaargang, okt. 1927 nr. 10
10^e jg, nr. 4, april 1931
- [33] *Nationaal biografisch woordenboek, 1964 en Supplement X (1973-74)*
- [34] Karel De Schrijver, *Bibliografie der Belgische toonkunstenaars sedert 1800 en Levende componisten uit Vlaanderen 1865-1920*, Leuven, 1958, NV De Vlaamse drukkerij
- [35] Piet Nutten, in *Levende componisten uit Vlaanderen 1865-1920*
- [36] Centrum voor Vlaamse muziek
www.svm.be
- [37] Musicerende jeugd vzw Sint-Lambertuslaan 28, Muizen, met driemaandelijks tijdschrift *MJ nieuws*, uitgever Wilfried Joosen, Nekwinkelstraat 9, 3020 Herent
- [38] *Prisma Encyclopedie der muziek*, o.l.v. Wouter Paap, het Spectrum
- [39] *Prisma Encyclopedie*, o.l.v. S.A.M., Bottenheim
- [40] Marie-Rose Van Driessche, *Aspecten van het muzikleven in Gent in de 19^e eeuw. Proeve tot een systematische biografische benadering*, onuitgegeven doctoraatsverhandeling, RUG, 1997-1998.
- [41] C. Bergmans, *Le Conservatoire Royal de Musique de Gand*, M^e G. Beyer, Gand 1901.
- [42] *Muzieklexicon* o.l.v. G. Slagmolen, Utrecht
- [43] *Lexicon van de muziek in West-Vlaanderen, Deel I en Deel II*
- [44] Flavie Roquet, *Lexicon Vlaamse componisten geboren na 1800*, Roularta Books, 2007
- [45] Biografisch Archief van de Benelux, reeks II, microfilm nr. 98, 379
- [46] *Vlaamse auteurs voor de jeugd*, AMVC
- [47] Albert Bracke, *Jef Van der Meulen en de socialistische beweging*
- [48] *Nationaal biografisch woordenboek van de Vlaamse beweging*
- [49] Lode Van Dessel, *Vlaams liedboek*, Lannoo, 1999
- [50] Drs F.W. Zwart, conservator Nederlands muziekarchieven, Haags gemeentemuseum
- [51] H. Van den Aardweg, *Persoonlijkheden in het Koninkrijk der Nederlanden in woord en beeld*, Amsterdam, 1938
- [52] Jos Ghijsens, *Het Aalsters volksleven, deel 4, Vita, Zingem*, 1981
- [53] *Elfde jaarboek van het Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, Gentbrugge, 1989-1990
- [54] *Muzikaal Nederland*, Utrecht, 1913
- [55] *West-Vlaanderen*, jg. 2, 1953
- [56] Jan Douliez in *Vlaanderen*, jg 35, nr.3, 1986
- [57] Robijns en Zijlstra Den Haan, *Algemene Muziekencyclopedie*, Haarlem, 1979-1984
- [58] *Nederlandse mannen en vrouwen der toonkunst* Caecilia, Amsterdam, 1913
- [59] Hendrik Smit, *Enige aspecten van de emancipatie van de Nederlandse vrouw in het muzikleven in de periode 1889-1913*, Den Haag, juni 1982
- [60] Gottmer, *Het honderdcomponistenboek*, 1997
- [61] R.K., "Wie is dat?" *biografisch lexicon van bekende Nederlandsche Rooms-Katholieke tijdgenoten*, Leiden, 1925
- [62] *Stichtenaren uit vroeger jaren deel 2*, Ned. Genealogische Vereniging, Utrecht, 1998
- [63] Van Straelen-Coune., *M.C. in De Vlaamsche Zanger, deel IV*, Cortessem, 1913
- [64] Van Straelen-Coune., *M.C. in De Vlaamsche Zanger, deel IV*, derde druk Heers, 1926
- [65] Rutger Schoute, *Muziek omljst 20 portretten in het Amsterdams concertgebouw*, De Toirh, Haarlem 1984
- [66] *Gedenkboek St.-Henricus Instituut 1904-1954*, Lombaerts N.V., Schoten
- [67] Th. Willemze, *Spectrum Muzieklexicon*, Utrecht-Amsterdam 1975
- [68] Wouter Paap in *Mens en Melodie*,
(a) jaargang VI, 1951
(b) jaargang IX, 1954
(c) jaargang XVI, nr.1, 1961
- [69] Wouter Paap, *Muzikleven in Utrecht tussen de twee wereldoorlogen*, Het spectrum N.V., Utrecht 1972
- [70] www.commusic.be/hist.p.html
- [71] www.getty.edu/research/tools/special_collections
- [72] Heemkundige kring Hendrika-Voort
- [73] *De Dietsche Gedachte*, jaargang 2, nr. 7, 20 wintermaand 1927 (René De Clercq 50 jaar)

Aantal liederen per toondichter

Aantal toondichters: 219, 20–257

Aantal liederen: 923, 20–257

Peter Aerts, 19 liederen, 28

Johan Algra, 1 lied, 28

Jo Ander, 1 lied, 29

Jan Carel Anderson, 1 lied, 29

Cornelis Andriessen, 20 liederen, 30

Willem Andriessen, 3 liederen, 32

Dina Appeldoorn, 2 liederen, 32

Jan Arts, 2 liederen, 32

Herman Baccaert, 1 lied, 32

Hendrik Herman Badings, 1 lied, 35

August Louis Baeyens, 1 lied, 36

Jan Bartelsman, 1 lied, 36

Frans Bats, 1 lied, 36

Wim Berteloot, 1 lied, 36

Jozef Billen, 1 lied, 38

Gerard Boedijn, 1 lied, 39

Désiré Boehme, 1 lied, 39

Jacobus Bonset, 2 liederen, 39

Cornelis A. Bonten, 1 lied, 40

Ludwig Bonvin, 1 lied, 42

Theo Bosman, 27 liederen, 41

Flor Bosmans, 1 lied, 41

Jetse Bremer, 1 lied, 43

Ernest Brengier, 2 liederen, 44

Jozef Cammaert, 1 lied, 44

Karel Candaël, 6 liederen, 46

Jan Baptist Ceulemans, 3 liederen, 47

Yvon (Ivo) Ceulemans, 1 lied, 46

Hendrik Claessens, 1 lied, 47

Daniël Clement, 11 liederen, 54

Alfons Cluytens, 3 liederen, 54

Ad Cominotto, 1 lied, 55

John Coppens, 1 lied, 55

Joseph Lambert Coune, 2 liederen, 57

Edward Criel, 2 liederen, 57

Hubert Cuypers, 11 liederen, 60

René De Clercq, 249 liederen, 21

August De Coninck, 1 lied, 61

Aimé De Cort, 1 lied, 65

Philippe De Coster, 3 liederen, 65

Octaaf de Hovre, 15 liederen, 70

Jac. de Jong, 2 liederen, 70

Jos de Klerk, 2 liederen, 72

Otto de Nobel, 2 liederen, 74

Peter Frans de Puyssseleyn, 1 lied, 74

Joseph De Rycke, 1 lied, 77

Karel De Schrijver, 3 liederen, 77

Petrus De Vleeschhouwer, 1 lied, 82

Lodewijk De Vocht, 1 lied, 82

Didier Debels, 2 liederen, 61

Emiel Delin, 4 liederen, 72

Herman J. den Hertog, 2 liederen, 74

Maurits Deroo, 4 liederen, 75

Roger Deruwe, 1 lied, 77

Nicky Deschuymere, 1 lied, 78

Erik Desimpelaere, 1 lied, 78

Ernest Devestel, 2 liederen, 78

Godfried Devreese, 2 liederen, 85

Frans Corneel D'Haeyer, 2 liederen, 86

Georges D'Hoedt, 2 liederen, 87

Clement d'Hooghe, 2 liederen, 87

Stefan Dombrecht, 1 lied, 87

G.J. Dortu, 1 lied, 89

Rachel Duquesne, 2 liederen, 89

Lieven Duvosel, 6 liederen, 93

Herman Elegast, 1 lied, 93

Emile Enthoven, 1 lied, 93

Theo Ettema, 1 lied, 94

H. Everaerts, 3 liederen, 94

Jan Fekkes, 1 lied, 94

Gaston Feremans, 3 liederen, 96

Adelin Fermin, 2 liederen, 96

Jan Fossey, 1 lied, 96

Victor Alexander Fouquet, 1 lied, 96

Cornelis A. Galesloot, 1 lied, 99

Cornelisz W. Galesloot, 1 lied, 99

Aloïse Gardijn, 1 lied, 104

Edmond Gevers, 2 liederen, 104

Remi Ghesquiere, 21 liederen, 108

Karel Jan Grard

(broeder Tertullus), 2 liederen, 108

Anton Greefkes, 11 liederen, 108

Jos Hazen, 1 lied, 112
Nico Hazendonk, 4 liederen, 112
Robert Herberigs, 2 liederen, 113
Willem Hespe, 1 lied, 113
Cesar Hinderdael, 5 liederen, 114
Emiel Hullebroeck, 20 liederen, 128
W. P. Hendrik Jansen, 1 lied, 128
Jonghart, 1 lied, 128
Jan Kappee, 1 lied, 128
Willem Kersters, 1 lied, 130
R. Keuning, 1 lied, 130
Juliën Keymolen, 3 liederen, 130
Harold Charles King, 1 lied, 130
Matthieu Knevels, 2 liederen, 131
Leo Kok, 1 lied, 131
W.F. Kools, 3 liederen, 131
Olivier Koop, 3 liederen, 135
Adolphine C. Kruls, 1 lied, 135
Kor Kuiler, 3 liederen, 136
Jaap Kunst, 1 lied, 137
Anna Lambrechts-Vos, 5 liederen, 137
Karel Lamy, 3 liederen, 139
Paul Lebrun, 4 liederen, 139
Willem Lievaert, 1 lied, 139
Arnoldus Lijsen, 2 liederen, 140
Armand Lonque, 1 lied, 140
Philemon Loockx, 1 lied, 141
Edward Loos, 1 lied, 141
J. Mackenzie, 1 lied, 141
L.B. Mentink, 1 lied, 141
Rudy Merlin, 1 lied, 141
Jos Mertens, 1 lied, 145
E.L.T. Mesens, 1 lied, 146
Julien Mestdagh, 1 lied, 146
Karel Mestdagh, 1 lied, 146
Arthur Meulemans, 7 liederen, 147
Henri Meurrens, 1 lied, 152
Paul Miry, 2 liederen, 152
Sylvain Mombaerts, 13 liederen, 155
Alfons Moortgat, 32 liederen, 159
Jan Morks, 1 lied, 159
Ivo Mortelmans, 2 liederen, 161
Lodewijk Mortelmans, 1 lied, 162
Piet Mostert, 1 lied, 162
Staf Nees, 1 lied, 165
Gilbert Neirinckx, 1 lied, 165
Adolf Neuendorf, 1 lied, 165
Jan Nieland, 2 liederen, 167
Piet Nuten, 1 lied, 167
Peter Ontrop, 1 lied, 167
Jaak Opsomer, 27 liederen, 172
Willy Ostijn, 3 liederen, 172
Frans Paepen, 2 liederen, 172
Flor Peeters, 7 liederen, 177
August Persoons, 1 lied, 177
Willem Pijper, 3 liederen, 180
Armand Preud'homme, 1 lied, 181
J. W. Pruijn, 1 lied, 181
Jos Reckers, 1 lied, 181
Jozef Rheinhard, 4 liederen, 182
Herman Roelstraete, 2 liederen, 182
Julius Röntgen, 3 liederen, 185
Jacobus Johannes Ruygrok, 1 lied, 185
Joseph Ryelandt, 2 liederen, 186
Bernardus Theodor Santen, 1 lied, 186
Jef Schampaert, 1 lied, 187
Robert Schampaert, 1 lied, 187
Gerard Schellekens, 1 lied, 187
Dirk Engel Schipper, 1 lied, 187
J. A. Schreurs, 1 lied, 191
Alfons Schrey, 1 lied, 191
Julius J.B. Schrey, 8 liederen, 195
Mevr. Seys-Dorchain, 1 lied, 195
Leo Smeets, 2 liederen, 196
Emiel Smets, 1 lied, 196
Groep Stekebees, 1 lied, 196
Korstiaan Stougie, 1 lied, 196
P.H. Strootman, 1 lied, 196
S. Struik-Dijk, 1 lied, 198
Henk Sweers, 4 liederen, 198
Jef Tinel, 4 liederen, 201
Armand Toremans, 1 lied, 201
J. Toussaint de Sutter, 4 liederen, 206
Max Trenteseau, 1 lied, 206
Arthur Edouard Troffaes, 1 lied, 206
Hermann Unger, 5 liederen, 208
P. Franz Uyttenhove, 2 liederen, 209
Jos van Amelsvoort, 2 liederen, 209
P. Anthonius van Antwerpen, 1 lied, 210
Achiel Van Beveren, 1 lied, 210
Werner Van Cleemput, 2 liederen, 211
Cyriel Van den Abeele, 1 lied, 212
A. van den Boer jr., 5 liederen, 212
Kor Van Der Goten, 2 liederen, 214
Leo Van der Haegen, 8 liederen, 215
Jozef Van der Meulen, 9 liederen, 217
Blondi van der Woude, 3 liederen, 217
Michel Van Dessel, 1 lied, 217
Lode Van Doren, 1 lied, 218
Jef Van Durme, 3 liederen, 220

Jo Van Eetvelde, 3 liederen, [222](#)
J.F. Van Egmond, 2 liederen, [222](#)
Jef Van Hoof, 5 liederen, [225](#)
Gerard Van Kooten, 2 liederen, [225](#)
Jo Van Maas, 1 lied, [225](#)
Jozef Van Maele, 1 lied, [225](#)
Henri van Nieuwenhoven, 1 lied, [226](#)
Hendrik Christiaan van Oort, 4 liederen, [226](#)
Hendrik M. Van Praag, 1 lied, [231](#)
Omer Van Puyvelde, 5 liederen, [231](#)
Marcel Van Quickelberghe, 0 liederen, [232](#)
Catharina van Rennes, 2 liederen, [235](#)
Jules Van Roy, 1 lied, [235](#)
Hendrik Van Schoor, 3 liederen, [236](#)
Stan Van Vaerenbergh, 2 liederen, [237](#)
Johannes H. van Wijngaarden, 1 lied, [237](#)
Renaat Van Zundert, 1 lied, [241](#)
Theo van Zutphen, 1 lied, [241](#)
René Vandekerckhove, 1 lied, [212](#)
Emiel Vanhove, 1 lied, [225](#)
Klaas Veldkamp, 2 liederen, [241](#)
Leo Verachtert, 1 lied, [241](#)
Hilmer Verdin, 1 lied, [245](#)
Renaat Veremans, 7 liederen, [247](#)
Edward Verheyden, 1 lied, [248](#)
Arthur Verhoeven, 1 lied, [248](#)
Jan Verhoeven, 2 liederen, [249](#)
Arthur Vermeulen, 1 lied, [250](#)
Emile Verrees, 1 lied, [250](#)
Edward Verreydt, 2 liederen, [251](#)
Bernard Wagenaar, 2 liederen, [251](#)
Jos Watelet, 1 lied, [252](#)
J.P.J. Wierds, 33 liederen, [254](#)
Johan Winnubst, 1 lied, [255](#)
Johannes Zaagmans, 1 lied, [255](#)
Henri Zagwijn, 29 liederen, [256](#)
P. Zanen, 1 lied, [256](#)
P. Zijderlaan, 1 lied, [256](#)

Toondichters met hun liederen

Aerts, 21, 28

Bede,
Dat is van alle kwaden (*4-st. mannenkoor*),
 bladmuziek, **22**
De Bacchusbent,
De hemelen staan gewassen,
De levende dodent,
De loovren die vol droppen hingen,
Er ligt een staat te stervent,
Frisse morgen,
Ik huiverde op uw adem,
Kom bij mens (*4-st. mannenkoor*),
 bladmuziek, **24**
Mijn klein, klein dochterke,
Molenaars dochterke,
Nachtzangt,
Nieuwe mei,
Onze-Lieve-Vrouw,
Treed in mijn huis,
Vaak bij dage schuift een droom,
Vlaanderen roept (*3 gelijke stemmen*),
Wat wacht ik tot hij helder schijne,

Algra, 28

De witte sneeuw,

Amelsfoort, 209

Klein moederke (*SATB*),
Moederke alleen ,

Ander, 29

Ik kan u niet vergeten,

Anderson, 29

Wat wappert ge nijdig (*t, 4-st.*),

Andriessen C., 30

Als 't bruine veld,
De Duitse hoornen (*t*),
De wiedsters (*ook voor mannenkoor*),
Dorserslied,
Gelijk de boom,
Het lied van de terwe (*TTBB, a capella*),
 bladmuziek, **31**
Ik ben van de buiten,
In 't grote bed (*t, KB*),
Kind van mijn liefdet,
Koninkventjes,
Liederens leeft,
Mijn klein, klein dochterke,
Mijn ventje slaapt,
Molenaars dochterke,
Rood pioeneke (*t*),
Schaesliept,
Schommelschuitje,
Troostliedeke,

Van de zanger,
Zagers,

Andriessen W., 32

Adeste,
O lieve,
Zomer,

Anoniem, 20

De nachtegaal die sanc een liet,
De winter is verganghen,

Antwerpen, 210

Uw ogen heb ik lief (*t, KB*),

Appeldoorn, 32

Adeste (*t*),
Vlinderig vleierke,

Arts, 32

De zeeldraaier,
Koninkventjes,

Baccaert, 32

Het lied van het vlas (*t, KB*),

Badings, 35

Dorserslied (*TTB*),
 bladmuziek, **33**

Baeyens, 36

De voogden,

Bartelsman, 36

De lente komt *t, (SATB)* ,

Bats, 36

Adeste (*t*),

Berteloot, 36

Er ligt een staat te sterven,
 bladmuziek, **37**

Billen, 38, 209

België bovenalt,
België bovenal,

Boedijn, 39

Regenlied (*SATB, a capella*),

Boehme, 39

Zegen het land, o Heer,

Bonset, 39

Avondlied (*TTBB, a capella*),
Bede (*TTBB en tenor solo*),

Bonten, 40

Het lied van de arbeid(*4-st. mannenkoor*),

Bonvin, 42

Die sonnige, wonnige Welt (*O Gij, zonnige
wonnige wereld*),

Bosman Theo, 41

Adeste,
Als 't bruine veld,
De bietebauw,
De bloem der heide,

- De wiedsters,
De zeeldraaier,
Hemelhuis,
Het duiveke der zonne,
Het lied van de terwe,
Ik ben van de buiten,
Kijk mij aan,
Kleine jacht,
Klompeliedeke,
Liederen leeft,
Mijn ventje slaapt,
Moederke alleen,
Molenaars dochterke,
Op de weefstoel,
Ren e's wiegeliêdje,
Ring-King,
Rood pioeneke,
Sarlotteke,
Schommelschuitje,
Troostliedeke,
Van waar komt gij getreden,
Wij willen Holland hou'en,
Wist ik nu een schoon nieuw lied,
- Bosmans, 41**
De thuiswever,
- Bremer, 43**
Dorserslied (*TTBB*),
- Brengier, 44**
Lentelach,
Wederzien,
- Cammaert, 44**
België bovenal (*t*),
- Candael, 45, 46**
Adeste (*SATB, a capella*),
De avond zijgt als zegen (*SATB, a capella*),
De wiedsters (*4-st. vrouwenkoor a capella*),
Het lied van de arbeid,
Hoort gij de eik? (*t*) (*3 gelijke stemmen, a capella*),
Mijn lied,
- Ceulemans I., 46**
Adeste (*t*) (*ook voor koor*),
- Ceulemans J.B., 47**
De zwingel,
Dorserslied,
Moederke is uit,
- Claessens, 47**
Als 't bruine veld ,
- Clement, 54**
Avondlied,
Blijlied,
Douwdeuntje,
Het avondt uit al de wolken,
bladmuziek, 50
Ik kan u niet vergeten,
bladmuziek, 48
Klein moederke,
bladmuziek, 52
Koninkventjes,
Mijn bleuzerke (*SATB*),
bladmuziek, 53
Mijn ventje slaapt,
Moederke is uit (*SATB*),
bladmuziek, 49
Wanneer de tijd zal komen,
- Cluytens, 54**
Herinnering ,
Klompeliedeke (*t*),
Vlaamse kermis,
- Cominotto, 55**
Dorserslied,
- Coppens, 55**
Geen lachje kan mijn lijden sussen,
- Coune, 38, 55, 57**
Het lied van de terwe (*SATB, met piano*),
bladmuziek, 58
Mijn kleen, kleen dochterke,
- Criel, 57**
Het duiveke der zonne,
Mijn hartje is een vogel(*t*),
- Cuypers, 60**
De bietebauw,
Het lied van de terwe,
Koninkventjes (*t*),
Moederke alleen (*t*),
Of hij zal komen,
Op de weefstoel,
bladmuziek, 59
Ring-King (*t*),
Sarlotteke,
Van Pier de mandenmaker (*t*),
Van 't spinsterke (*t*),
Vlaamse kermis,
- De Clercq, 18-20**
A red red rose,
Aan die van Havere,
Aan Herre,
Ach de grote stad,
Ach scheiden,
Adeste,
Ae fond kiss,
Afton water,
Al droevet die tyt,
Al toef ik ver,
Alleen die mij volkomen liefheeft,
Aloëtte,

Als de most te noo bedwongen,
Als heemlen blauw,
Als ik zal gestorven zijn,
Als mijn engel slapen gaat,
Altijd eendre gedachten,
Angst,
April,
Avond aan zee,
Avondblauw,
Avondlied,
Belgisch volkslied,
Best geborgen,
Betrouwen,
Bierkens plaats,
Bladerkes komt kijken uit,
Blauw welft zich uwe ziel,
Blinkende tranen,
Bloeiende heide,
Bloeme,
Boerengezelschap,
Bruidslid,
Bruiloftzang,
Daar is maar één Vlaanderen,
 bladmuziek, 14
Daar moet ik zijn,
Daar moet veel strijds gestreden zijn,
Daar was een kindeke geboren op stro,
Daar zat een oud manneke,
Dans der zielen,
Dat is van alle kwaden,
De avondstar,
De Bacchusbent,
De banneling,
De beste bruiloftgast,
De bietebauw,
De blauwvoet,
De Duitse hoornen,
De fuifridders,
De goede hovenier,
De grens is ver,
De grote zon gaat onder,
De halve maan, de helft der sterren,
De heren die geen heren zijn,
De kantwerkster,
De lange man,
De leeuwerik,
De liedekes die geerne komen,
De liefste maand,
De meidoorn,
De mulder,
De nachtegaal die sanc een liet,
De oogst,
De regenboog,

De roemrijke activisten,
De schelpen,
De vogel die naar 't zuiden trekt,
 bladmuziek, 16
De wiedsters,
De witte kaproen,
De zeeldraaier,
De zwaan,
De zware dagen,
De zwingel,
Diep in het koren,
Diogenes,
Donkere dagen,
Dorserslied,
Douwdeuntje,
Een lange man,
Een man is anders,
Een rechte dichter,
Een schoon verlangen is ons leven,
Eén volk, één naam,
Eer ik slapend ben,
Eerste sneeuw,
Ene alleen kan geven,
For a that and a that,
Gelijk de boom,
Gelukkig die voor allen tijd,
Gespele,
Gij hebt mijn lied de luide straten,
Go fetch me a pint o wine,
God, die morgen aan de grens,
Gouden Eeuw,
Graflegging,
Harba lorifa,
Heildronk,
Herdenkt,
Herderslied,
Herfstlied,
Hero,
Het geld,
Het gouden liedje van de wijn,
Het lied van Bacchus,
Het lied van de terwe,
Het lied van het vlas,
Het regent en de verte is blauw,
Het spinsterke,
Het wayt een windeke coel,
Het wijze kindje,
Hoe moet ik van u houden,
Hoe schoon is't waar we samen zijn,
Holland en Vlaanderen één,
Ik ben van de buiten,
Ik gaf een klop,
Ik heb u lief,

Ik hoor de schal,
Ik hoorde mijne ziele groeien,
Ik kan u niet vergeten,
Ik leg mij neder in mijn graf,
Ik was wild, ik ben gevaren,
In schoonheid wandelt zij,
In trouwe,
Jan broeder,
Jezus' bloemhof,
Jezus en Sint-Janneke,
'k Zal wel,
Klare,
Klein moederke,
Klompeliedeke,
Kom toch zonneke,
Komt alles zoals 't komen moet,
Koninkventjes,
Kuipertje kuint,
Kunst is de kracht,
Kus mijn hart op mijnen mond,
Lapper Krispijn,
 bladmuziek, 9
Lay the loof in mine,
Lentebode,
Lied van Groot-Nederland,
Liederenjacht,
Liefste houd ge veel van mij,
Meibloemken,
Mens-zijn,
Met een zoet, zoet liedje,
Mijn bleuzerke,
Mijn hart vol hoge kameren,
Mijn kleen, kleen dochterke,
Mijn schrede is zwaar,
Mijn ventje slaapt,
Moederke alleen,
Molenaars dochterke,
Naar broedren,
Naar geen ander,
Nachtlied,
Narcis,
Nederland, mijn land geworden,
Niet,
Nieuwe mei,
Nu brengt de mei ons droeve liederen,
O als de liefde wederkeert,
O edele minne,
O lay they loof in mine, lass,
O Vader, du bist in hemelrijk,
O Whistle,
Of a' the airts,
Ons genaket de avondstar,
Onverduist, onverfranst,

Onze vader,
Onze-Lieve-Vrouw,
Op de weefstoel,
Op het stuk,
Op 't geruis der bomen,
Open the door to me,
Oude koppel,
Over wolken en wouden,
Pater bibamus,
Prinsenlied,
Regendroppels,
Reine liefde,
Ria's ogen,
Ring-King,
Rondeelke,
Rood pioeneke,
Rozemond,
Sarlotteke,
Schaeslied,
Scheepspraat,
Scheiden valt hard,
Scheiden, beiden,
Schommelschuitje,
Sinte-Maartensavond,
Sinterklaas in Holland,
Sinterklaas zal 't avond komen,
Sion verblijden,
Slaapt, kindje slaapt,
Smidje-Smee,
Sneeuwvlokjes zijgen,
Sportpark de Ruyterlied,
Stay, my charmer,
Sterrenhemel,
Straatplaveiers,
Te wand'len onder uw bloemen,
Teer liedek,
There was a bonnie lass,
Toen ik uw ziele heb gehoord,
Tot het eind,
Treed in mijn huis,
Troostliedeke,
Um Mitternacht,
Uw blik is mij gebleven,
Uw ogen heb ik lief,
Uw schoon verlangen,
Vaarwel,
Van de boever,
Van de zanger,
Versgeboren zag ik,
Vlaamse kermis,
Vlaanderen, verblijden,
Vlaandren ons Vaderland,
 bladmuziek, 5

- Vloei zachtkens, o Leie,
 Voor Koninginne-Moeder,
 Vrede hierna,
 Vreugd geboren uit verdriet,
 Vrouw Venus,
 Waar de leeuwen hebben gedanst,
 Waar in het hart,
 Waar moet ik heen,
 Wanneer gedenkt ge mijn?,
 Wanneer ik u zal wederzien,
 Wanneer Oranje is weergekeerd,
 Ware adel,
 Wat is't dat gij in handen houdt,
 Wel te ruste,
 Wijding,
 Wijnavond,
 Wijnken,
 Wilde rozenboom,
 Zagers,
 Zal ik klagen,
 Zie, lieve, uit zachte hemel,
 Zijt gij, dood, de beste borg,
 Zoet sterreke,
 Zoeteke, leg uw kopke dicht,
 Zonnehart,
 Zonsondergang,
 Zorge,
- De Coninck, 61**
 Het puiteke ,
 bladmuziek, 64
- De Cort, 65**
 Ik ben van de buiten (t),
- De Coster, 65**
 'k Zal wel
 bladmuziek, 66
 'k Zal wel ,
 Sarlotteke ,
 bladmuziek, 67
 Smidje-Smee ,
 bladmuziek, 68
- de Hovre, 65, 69, 70, 168, 235, 248, 295**
 Adeste,
 De wiedsters,
 De zeeldraaier,
 Ik ben van de buiten,
 'k Zal wel,
 Klein moederke,
 Moederke alleen,
 Moederke is uit,
 Op de weefstoel,
 Ring-King,
 Sarlotteke,
 bladmuziek, 69
- Sinte-Maartensavond,
 Smidje-Smee,
 Van de zanger (t),
 Van Pier de mandenmaker,
- de Jong, 70**
 De avond zijgt als zegen (t) (SATB),
 Van Pier de mandenmaker ,
 bladmuziek, 71
- de Klerk, 72**
 Avondlied (t) (SATB),
 Karmkindeke,
- de Nobel, 74**
 Adeste (SATB, a capella),
 Het lied van de arbeid t, (TTBB),
- de Puysselejr, 74**
 Is d'avond niet een vrededroom (t),
- de Rycke, 77**
 De avond zijgt als zegen (manuscript KB),
- De Schrijver, 77**
 Geef arbeid mij (t),
 Het land ligt stil (t) (TTBB),
 Nacht is zacht (t) (TTBB),
- De Vleeschhouwer, 82**
 Het avondt uit al de wolken (t),
- De Vocht, 82**
 Zegen het land, o Heer (8-st.),
 bladmuziek, 83
- Debels, 58, 61**
 Alaba,
 bladmuziek, 62
 Geef arbeid mij,
 bladmuziek, 63
- Delin, 72**
 De mulder (t),
 De zwingel (t),
 Ring-King (t),
- den Hertog, 74**
 De lente komt (TTBB, a capella),
 Liederens leeft (3 vrouwenstemmen),
 Liederens leeft
 bladmuziek, 73
- Deroo, 75**
 Het eksterjong,
 Het lied van de arbeid (TTB),
 Het puiteke,
 Wit geitje ,
- Deruwe, 77**
 Mijn bleuzerke,
 bladmuziek, 76
- Deschuymere Nicky (Qwisto), 78**
 Lapper Krispijn t, (Alias "Schoentje"),
- Desimpelaere**
 Mijn moeder (Gesproken)

- bladmuziek, 79
- Desimplelaere, 78**
Mijn moeder (*Gesproken*),
- Devestel, 78**
Het lied van het vlas,
Prinsenlied,
- Devreese, 85**
Ik kan u niet vergeten,
Mijn klein, klein dochterke,
- D'Haeyer, 86**
Het lied van de arbeid (*t*),
Lente (*t*),
- D'Hoedt, 87**
De avond zijgt als zegen,
Het avondt uit al de wolken ,
- d'Hooghe, 87**
Adeste *t*, (*sopraan en tenor*),
Mijn klein, klein dochterke,
- Dombrecht, 87**
Daar moet ik zijn,
bladmuziek, 88
- Dortu, 89**
Ter zege (*TTBB, a capella*),
- Duquesne, 89**
Troostliedeke,
- Durand Jenny, 266**
- Duvosel, 8, 11, 13, 15, 18, 89–93, 99, 117, 262, 263, 267**
De Vlaamse smeder,
Guldensporenlied,
Het lied van de arbeid (*SATB en TTBB, a capella*),
Kerstverlangen (*TTBB*),
Krachtlied,
Zomergod (*a capella 3-stemmig vrouwenkoor*),
- Elegast, 93**
Er ligt een staat te sterven,
- Enthoven, 93**
Moederke alleen (*t*),
- Ettema, 94**
Adeste,
- Everaerts, 94**
Bierkens plaats *t* ,
Op de weefstoel *t* ,
Voor 't kantkussen ,
Voor 't kantkussen
bladmuziek, 95
- Fekkes, 94**
Mijn klein, klein dochterke (*t*),
- Feremans, 96**
De gilde viert(*bewerking*),
Het avondt uit al de wolken,
Morgenstilte,
- Fermin, 96**
Mijn klein, klein dochterke (*t*),
Wiegenlied,
- Fossey, 96, 97**
Een eeuwfeest (*2-st.*),
bladmuziek, 97
- Fouquet, 96**
Klein moederke,
bladmuziek, 98
- Galesloot C., 99**
Klein moederke (*2-st.*),
bladmuziek, 100
- Galesloot W., 99**
Adeste (*m*),
- Gardijn, 104**
Wederzien,
bladmuziek, 101
- Gevers, 104**
Hemelse liefde (*t*),
Laat me de nacht tot vriend (*t*),
- Ghesquière, 105, 108**
,
Adeste , ,
Avondlied (*t* ,),
België bovenal (*t*),
De gilde viert ,
De witte kaproen,
De zeeldraaier (*t* ,),
Hemelhuis (*t* ,),
Het lied van de terwe,
Het lied van het vlas,
Karmkindeke ,
Klein moederke (*2-stemmig - R. Ghesquiere*),
bladmuziek, 107
Koninkventjes,
Liederen leeft (*t*),
Moederke alleen (*t*),
Prinsenlied (*t*),
Ring-King (*t*) (*SATB en baritonsolo*),
Schommelschuitjem ,
Voor 't kantkussen (*t*),
Zegen het land, o Heer (*2-stemmig - R. Ghesquiere*),
bladmuziek, 106
- Grard, 108**
Dorserslied,
bladmuziek, 109
Mijn klein, klein dochterke,
bladmuziek, 109
- Greefkes, 108**
Dorserslied,
Geen luid geluid,
Het leven,

- Het puiteke,
 Hoor dat woelgeruis,
 Ik ben van de buiten,
 Moederke alleen,
 Molenbeeld,
 Ogen, die het bruin,
 Troost van ver,
 Zeg nooit,
- Hazen, 112**
 Het eksterjong(*t*),
- Hazendonk, 112**
 Adeste,
 Karmkindeke,
 bladmuziek, 111
 Mijn bleuzerke,
 bladmuziek, 110
 Schommelschuitje,
- Herberigs, 113**
 Naar Frankrijk,
 Van Pier de mandenmaker (*t*),
- Herman Elegast, 266**
- Hespe, 113**
 Adeste (*3-st. voor vrouwen- of kinderkoor*),
- Hinderdael, 114**
 Daar is maar één Vlaanderen (*t*),
 Kerstverlangen (*t*),
 Klein moederke (*t*),
 Lied van Groot-Nederland (*t*),
 Teer liedek (*t*),
- Hullebroeck, 15, 40, 65, 90, 91, 117–119, 121–123, 128, 158, 182, 212, 214, 245, 257, 258, 264–266, 268**
 Adeste (*3-st.*),
 bladmuziek, 116
 De bietebauw,
 De gilde viert,
 Hemelhuis (*SATB - A. Bonten*),
 bladmuziek, 115
 Hemelse liefde,
 Het zijn geen jongens,
 Jan en Annemie,
 Jezus' Moeder,
 Kerstcantate (*t*),
 Klompenliedeke,
 Lapper Krispijn *4-st.*,
 bladmuziek, 126
 Mijn klein, klein dochterke,
 bladmuziek, 124
 Moederke alleen (*2-st.*),
 bladmuziek, 120
 O Gij, zonnige wonnige wereld,
 Ring-King,
 Tineke van Heule (*a capella TTBB*),
 Van de zanger,
- Vlaamse kermis (*TTBB, Bew. Bonten*),
 bladmuziek, 127
 Voor 't kantkussen (*2-st.*),
 Zegen het land, o Heer *SATB*,
- J. B. Schrey**
 Pier de mandenmaker
 bladmuziek, 194
 Van 't spinsterke
 bladmuziek, 193
- Jansen, 128**
 Van Pier de mandenmaker,
 bladmuziek, 129
- John Coppens**
 Geen lachje kan mijn lijden sussen
 bladmuziek, 56
- Jonghart, 128**
 Het lied van de terwe,
- Kappee, 128**
 De Duitse hoornen (*4-st., a capella*),
- Kersters, 130**
 Avondlied,
- Keuning, 130**
 Mijn klein, klein dochterke ,
- Keymolen, 130**
 Het vlas staat in de blom (*Sopraan*),
 Ik ben van de buiten (*SATB*),
 Mijn klein, klein dochterke (*Tenor*),
- King, 130**
 Teer liedek,
- Knevels, 131**
 Als 't bruine veld (*t*) ,
 Wit geitje (*t*) ,
- Kok, 131**
 Bierkens plaats,
- Kools, 131**
 Liedereren leeft (*Gemengd koor*),
 Molenaars dochterke (*TTBB*),
 Op de weefstoel (*4-st., a capella*),
- Koop, 135**
 Als 't bruine veld (*SATB, a capella*),
 bladmuziek, 132
 Molenaars dochterke (*SATB, a capella*),
 bladmuziek, 133
 Zeilenprocessie (*TTBB, a capella*),
- Kruls, 135**
 Schommelschuitje,
- Kuiler, 136**
 's Avonds als ik slapen ga,
 Klein moederke,
 Rood pioeneke,
- Kunst, 137**
 Oude koppel (*t*),
- Lambrechts-Vos, 137**

- Het lied van de terwe (*SATB, a capella*),
Kerstverlangen ,
Kind van mijn liefde (*SATB*),
 bladmuziek, **138**
Mens zijn (*Alt*),
O moest het ooit gebeuren (*TTBB, dubbel
mannenkwartet, NMI21422*),
- Lamy, 139**
De zeeldraaier,
John Anderson, mijn trots,
Moederke alleen,
- Lebrun, 139**
De mulder,
Klein moederke,
Sinte-Klaas,
Sinte-Maartensavond (*t*),
- Lievaert, 139**
Ter zege ,
- Lijsen, 140**
De lente komt,
Hooft gij de eik? (*t*) ,
- Lonque, 140**
Herinnering *Opus 24 (4 p.) - Handschrift*,
- Loockx, 141**
Klein moederke,
- Loos, 141**
Mijn kleen, kleen dochterke,
- Mackenzie, 141**
Korenloop (*2 st.*) ,
- Mentink, 141**
Vlinderig vleierke,
 bladmuziek, **142**
- Merlin, 141**
René De Clercqmars,
- Mertens, 145**
Elfde juli,
 bladmuziek, **143**
- Mesens, 146**
Daar is maar één Vlaanderen (*t*),
- Mestdagh, 146**
Klein moederke (*t*) ,
- Mestdagh Julien, 146**
Adeste (*t, KB*),
- Meulemans, 94, 147, 180, 245, 257, 264**
Avondlied,
Gent (*voor SATB en kopers met Thebaanse
trompetten*),
Ik kan u niet vergeten,
 bladmuziek, **148**
Krachtlied,
Schone nacht,
Vlaanderen roept (*voor koor en orkest*),
Zegen het land, o Heer,
 bladmuziek, **149**
- Meurrens, 152**
Adeste (*SATB, met orgelbewerking*),
 bladmuziek, **150**
- Miry P., 152**
België bovenal,
Zegen het land, o Heer,
- Mombaerts, 155**
De avond is zoet,
De lente komt,
Hemelhuis,
Het lied van de terwe,
 bladmuziek, **154**
Klein moederke,
Koninkventjes,
Lapper Krispijn,
Lentezang,
Moederke alleen,
Moederke is uit,
Op de weefstoel,
Op het stuk,
Van Pier de mandenmaker,
- Moortgat, 6, 155, 158, 159**
Alaba,
Bierkens plaats,
De avond is zoet,
De lente komt,
De mulder,
De wiedsters,
De zeeldraaier,
De zwingel,
Fijn liefje,
Ge moet zo niet prachen,
Hemelse liefde,
Het lied van de terwe,
Het zijn geen jongens,
'k Zal wel,
Klein moederke,
Koninkventjes,
Kuipertje kuint,
Lapper Krispijn,
Liederen leeft,
Mijn ventje slaapt,
Moederke alleen,
Moederke is uit,
Nachtlied (*2 gelijke stemmen*),
 bladmuziek, **156**
Op de weefstoel (*2 gelijke stemmen*),
Plaveiers,
Sarlotteke,
Sinte-Maartensavond,
 bladmuziek, **158**
Van de zanger,
Van Pier de mandenmaker,

- Vogeltje duik,
Zagersduo,
Zijt gij nog warelijk,
- Morks, 159**
Koolzaad (*2-stemmig a capella*),
bladmuziek, 160
- Mortelmans, 161, 162**
Elfde juli,
bladmuziek, 163
O Schoonheid,
- Mortelmans Ivo, 161**
Avondlied,
- Mostert, 162**
Mijn bleuzerke (*4-st.*),
- Nees, 165**
Om liedren, dansend in uw ogen,
- Neirinckx, 165**
Het lied van de arbeid (*t*),
- Nell Jo, 266**
- Neuendorf, 165**
Ik ben van de buiten (*2-st.*),
bladmuziek, 166
- Nieland, 167**
Mijn bleuzerke (*SATB, a capella*),
Vlaamse kermis (*TTBB, a capella*),
- Nuten, 167**
De lente komt(*t*), *2-stemmig*,
- Ontrop, 167**
Nachtlied (*KB*),
- Opsomer, 168, 169, 172, 212, 257, 267**
Adeste,
België bovenal,
Bierkens plaats,
Dankliedeke,
De avond zijgt als zegen (*koorbewerking J. Vandermeulen*),
De witte kaproen,
De zeeldraaier,
Fijn liefje,
Geen lachje kan mijn lijden sussen,
Hemelse liefde,
Het lied van Bacchus,
Het wafeleterke,
Ik ben van de buiten,
Karmkindeke,
Klein moederke,
Kuipertje kuint,
bladmuziek, 169
Lentezang (*t*) (*2 stemmen en SATB*),
Moederke alleen,
O lieve,
Op de weefstoel,
Prinslied,
- Ring-King,
Sarlotteke,
bladmuziek, 171
Schommelschuitje,
Van Pier de mandenmaker,
bladmuziek, 170
Voor 't kantkussen,
Zegen het land, o Heer,
- Ostijn, 172**
De lente komt,
Het lied van het vlas (*Tweestemmig*),
Zo zingt het koeterke,
- Paepen, 172**
België bovenal (*KB*),
Zegen het land, o Heer (*Vaderlands gebed, KB*),
- Peeters, 177**
De morgen in het bos,
De wiedsters,
bladmuziek, 175, 176
Het lied van de terwe,
Ik kan u niet vergeten,
Kind van mijn liefde
bladmuziek, 174
Mijn klein, klein dochterke,
Rood pioeneke,
- Persoons, 177**
De avond zijgt als zegen (*t*),
- Pijper, 180**
De lente komt (*t*) (*4 mannenstemmen*),
Douwdeuntje,
bladmuziek, 178
Op de weefstoel (*t*) (*SATB*),
- Preud'homme, 181**
De witte kaproen,
- Pruijn, 181**
Naar Holland,
- Röntgen, 185**
Adeste (*SA*),
De wiedsters (*SA*),
Zomergod (*SSA*),
- Reckers, 181**
Op de weefstoel (*m*),
- Rheinhard, 182**
De zeeldraaier,
Klein moederke,
Op de weefstoel,
Ring-King,
- Roelstraete, 182**
Het lied van de arbeid,
bladmuziek, 183
Tineke van Heule (*koor a capella*),
- Roger Eggermont, 266**

- Ruygrok, 185**
De mulder (*4-st. a capella*),
- Ryelandt, 186**
Avondstille (*t*),
De wiedsters,
- Santen, 186**
Ring-King,
- Schampaert Jef, 187**
Blijlied (*3-stemmig*),
- Schampaert Robrecht, 187**
Avondlied ,
bladmuziek, 188
- Schellekens, 187**
Adeste,
bladmuziek, 189
- Schipper, 187**
Koninkventjes ,
- Schreurs, 191**
Bierkens plaats (*TTBB*),
- Schrey A., 191**
Ik ben van de buiten (*t*),
- Schrey J.B., 192, 195**
De mulder,
Lapper Krispijn,
Mijn ventje slaapt,
Minneliedje (*t*),
Op het stuk,
Ring-King,
Van Pier de mandenmaker,
Van 't spinsterke,
- Seys-Dorchain, 195**
Moederke alleen,
- Smeets, 196**
Het lied van de terwe (*SATB, NMI22485*),
Liederen leeft (*TTBB, a capella*),
- Smets, 196**
Lentelach,
- Stekebees, 196**
Het lied van de terwe (*2-stemmig, met gitaar*),
bladmuziek, 197
- Stougie, 196**
Ik ben uw wake ,
- Strootman, 196**
Ti-ti-ti-tiere (*TTBB, a capella*),
- Struik-Dijk, 198**
De lente komt (*m*),
- Sweers, 198**
,
Klein moederke,
Koninkventjes (*op. 7*),
Niet iedereen kan heiden zijn,
- Tinel J., 201**
Adeste *3 gelijke stemmen*),
bladmuziek, 200
- Als 't bruine veld (*voor koor*),
De mooie danseresjes (*Uit Leeuwerik*),
Fijn liefje (*SATB, a capella*),
bladmuziek, 199
- Toremans, 201**
Adeste (*4-st. a capella*),
bladmuziek, 202
- Toussaint de Sutter, 206**
De zeeldraaier,
Het duiveke der zonne,
Moederke alleen,
Schone nacht (*SATB*),
- Trenteseau, 206**
Ring-King,
- Troffaes, 206**
Vorstenlied,
bladmuziek, 207
- Unger, 208**
De bloem der heide,
Wiegenlied,
- Uyttenhove, 209, 265**
Moederke alleen,
- Van Beveren, 210**
Moederke alleen (*SSA*),
- Van Cleemput, 211**
Adeste,
De bieteboom,
- Van den Abeele, 212**
Adeste (*4-st.*),
- van den Boer jr., 212**
De wiedsters (*SATB, a capella*),
bladmuziek, 213
Klein moederke,
Mijn ventje slaapt (*SATB, a capella*),
Moederke alleen,
Schommelschuitje,
- Van Der Goten, 214**
Als heemlen blauw,
Uw schoon verlangen,
- Van der Meulen, 216, 217, 257, 260, 265, 268**
De avond zijgt als zegen,
De wiedsters,
Diep in het koren,
Halewijn,
Het lied van Bacchus,
Ik ben van de buiten,
Troostliedeke,
Weeflied,
Zigeuners,
- van der Woude, 217**
Koninkventjes,
Mijn bleuzerke,

- Van Dessel, 217**
De wiedensters,
- Van Doren, 218**
Het avondt uit al de wolken,
bladmuziek, 219
- Van Durme, 220**
De gouden dag is heen,
De lente komt,
Lentelach,
- Van Eetvelde, 222**
De gouden dag is heen (*t*),
Ik kan u niet vergeten,
bladmuziek, 221
Lentelach (*t*),
- Van Egmond, 222**
Adeste (*gemengd koor, a capella*),
De avond zijgt als zegen (*gemengd koor*),
bladmuziek, 223
- Van Hoof, 12, 13, 17, 21, 192, 222, 251, 258, 259, 264, 265**
Bede ,
Belijden,
Bode,
Daar is maar één Vlaanderen (*TBB*),
Kunst is de kracht (*t*),
- Van Kooten, 225**
Mijn kleen, kleen dochterke,
Onder de helm,
- van Maas, 225**
Ik ben van de buiten,
- Van Maele, 225**
Ik kan u niet vergeten (*2 st.*),
- van Nieuwenhove**
'k Zal wel (*SATB, a capella*)
bladmuziek, 227
- van Nieuwenhoven, 226**
'k Zal wel (*SATB, a capella*),
- van Oort, 226**
Als 't bruine veld (*SSA*),
De avond zijgt als zegen (*SSA*),
De wiedensters (*Wiedsterlied*),
Schone nacht (*SSAA*),
- Van Praag, 231**
De Vlaamse smeder,
bladmuziek, 229
- Van Puyvelde, 231**
Aan Vlaanderen ,
Ik kan u niet vergeten ,
Ring-King ,
Van Pier de mandenmaker,
Zoeteke, leg uw kopke dicht (*t*),
- van Rennes, 17, 234, 235, 262**
Aan Koning Albert,
Lentedroom
bladmuziek, 233
's Avonds als ik slapen ga,
- Van Roy, 235**
Smidje-Smee,
- Van Schoor, 236**
Kuipertje kuint,
Mijn kleen, kleen dochterke ,
Schone nacht,
- Van Vaerenbergh, 237**
Wie voor liefde leeft (*een canon voor 3 stemmen*),
bladmuziek, 236
Wilde rozenboom,
- van Wijngaarden, 237**
Het vlas staat in de blom,
bladmuziek, 238
- van Zundert, 241**
Schone nacht,
- van Zutphen, 241**
Liederen leeft (*SATB en TTBB*),
bladmuziek, 242
- Vandekerckhove, 212**
Zegen het land, o Heer,
- Vanderaegen, 215**
De vlinderbloem,
- VanderHaegen, 215**
Schaduwvreugd (*t*),
- Vanderhaegen, 215**
Kermisklokjes (*SSAA*),
O lieve (*t*),
Of hij zal komen ,
Philomelat,
Wens ,
Wilde rozenboom (*t*),
- Vanhove, 225**
Adeste,
bladmuziek, 224
- Veldkamp, 241**
Ik ben van de buiten,
Van Pier de mandenmaker,
- Verachtert, 241**
Aan Vlaanderen *KB*,
- Verdin, 245**
Molenaars dochterke,
bladmuziek, 244
Schone nacht (*SATB*)
bladmuziek, 203
- Veremans, 75, 245, 247**
'k Zal wel
bladmuziek, 246
Aan die van Antwerpen (*t*),
Aan die van Havere (*t*),
Het lied van de arbeid (*t*),
Ik kan u niet vergeten (*SATB en 2-st.*),

'k Zal wel,
 Molenaars dochterke,
 Schone nacht (*koor a capella*),
Verheyden, 248
 Konig Rainaut's dood,
Verhoeven A., 248
 De witte kaproen (*SATB*),
Verhoeven J., 249
 Kerstliedeke,
 Sarlotteke,
Vermeulen, 250
 België bovenal (*t*),
Verrees, 250
 Schone nacht,
Verreydt, 251
 Daar moet ik zijn *KBR*,
 Van Pier de mandenmaker *KBR*,
Wagenaar, 251
 De vijver lacht,
 Het vlas staat in de blom (*t*),
Watelet, 252
 De bloem der heide,
Wierts, 15, 252, 254
 Adeste (*2-st. en 3-st. a capella*),
 bladmuziek, **253**
 Bierkens plaats,
 De bietebauw,
 De noodklok,
 De zeeldraaier,
 Dorserslied,
 Fijn liefje,
 Hemelse liefde,
 Het duiveke der zonne,
 Het lied van de arbeid (*koor*),
 Ik ben van de buiten,
 Kerstverlangen,
 Klein moederke,
 Klompenliedeke,
 Koninkventjes,
 Kuipertje kuipt,
 Mijn bleuzerke,
 Mijn kleen, kleen dochterke,
 Mijn moeder (*TTBB*),
 Mijn ventje slaapt,
 Moederke alleen (*TTBB*),
 Op de weefstoel,
 Ring-King,
 Rood pioeneke,

Sarlotteke,
 Smidje-Smee,
 Ter zege,
 Ti-ti-ti-tiere,
 Troostliedeke,
 Vermaledijd (*TTBB*),
 Vlaamse kermis (*t*),
 Voor 't koningskind,
 Zomergod,
Winnubst, 255
 Hoort gij de eik? (*t*) (*4-st.*),
Zaagmans, 255
 Ik ben van de buiten (*TTBB*),
Zagwijn, 256
 Adeste,
 Als 't bruine veld (*SSA*),
 België bovenal (*t*),
 Bierkens plaats,
 De avond zijgt als zegen (*SSA*),
 De bietebauw (*SSA*),
 De linde (*Alt, 1908, NMI*),
 De zeeldraaier (*1908, NMI*),
 De zwingel (*1908, NMI*),
 Dood aan de dood (*TTBB, 1940, NMI*),
 Frisse morgen (*SA*),
 Ik ben van de buiten (*boerendeuntjes*),
 Koninkventjes,
 Kuipertje kuipt (*t*) (*1908, NMI*),
 Lapper Krispijn,
 Mijn kleen, kleen dochterke (*1908, NMI*),
 Op de weefstoel,
 Op, schroomlijke reus,
 Ring-King,
 Sarlotteke (*1908, NMI*),
 Schone nacht (*SSA*),
 Smidje-Smee,
 Troostliedeke (*t*) (*1908, NMI*),
 Van 't spinsterke,
 Vergaan in ons (*t*),
 Vergaan in ons,
 Voor 't kantkussen,
 Wij zijn noch schimmen (*2 mannenkoren*),
 Zonnegang (*TTBB*),
Zanen, 256
 De avond zijgt als zegen (*t*) (*SATB*),
Zijderlaan, 256
 Molenaars dochterke (*TTBB*),

Index van de liederen

'k Zal wel

- De Coster
bladmuziek, 66
- van Nieuwenhove
bladmuziek, 227
- Veremans
bladmuziek, 246

's Avonds als ik slapen ga

- Kuiler, 136

A red red rose

- De Clercq, 18

Aan die van Antwerpen

- Veremans, 247

Aan die van Havere

- De Clercq, 18
- Veremans, 247

Aan Herre

- De Clercq, 18

Aan Koning Albert

- van Rennes, 235

Aan Vlaanderen

- Van Puyvelde, 231
- Verachtert, 241

Ach de grote stad

- De Clercq, 18

Ach scheiden

- De Clercq, 18

Adeste, (30)

- d'Hooghe, 87
- Andriessen W., 32
- Appeldoorn, 32
- Bats, 36
- Bosman Theo, 41
- Candael, 45
- Ceulemans I., 46
- De Clercq, 18
- de Hovre, 70
- de Nobel, 74
- Ettema, 94
- Galesloot W., 99
- Ghesquièrre, 105, 108
- Hazendonk, 112
- Hespe, 113
- Hullebroeck, 123
bladmuziek, 116
- Mestdagh Julien, 146
- Meurrens, 152
bladmuziek, 150
- Opsomer, 168
- Röntgen, 185
- Schellekens, 187

- bladmuziek, 189
- Tinel J., 201
bladmuziek, 200
- Toremans, 201
bladmuziek, 202
- Van Cleemput, 211
- Van den Abeele, 212
- Van Egmond, 222
- Vanhove, 225
bladmuziek, 224
- Wierds, 252
bladmuziek, 253
- Zagwijn, 256

Ae fond kiss

- De Clercq, 18

Afton water

- De Clercq, 18

Al droevet die tyt

- De Clercq, 18

Al toef ik ver

- De Clercq, 18

Alaba

- Debels, 61
bladmuziek, 62
- Moortgat, 158

Alleen die mij volkomen liefheeft

- De Clercq, 18

Aloëtte

- De Clercq, 18

Als 't bruine veld

- Bosman Theo, 41

Als de most te noo bedwongen

- De Clercq, 18

Als heemlen blauw

- De Clercq, 18
- Van Der Goten, 214

Als ik zal gestorven zijn

- De Clercq, 18

Als mijn engel slapen gaat

- De Clercq, 18

Altijd eendre gedachten

- De Clercq, 18

Angst

- De Clercq, 18

April

- De Clercq, 18

Avond aan zee

- De Clercq, 18

Avondbede, zie Ik leg mij neder in mijn graf

Avondblauw

- De Clercq, 18

Avondlied, (9)

- Bonset, 39
- Clement, 54
- De Clercq, 18
- de Klerk, 72
- Ghesquièrre, 105
- Kerstens, 130
- Meulemans, 147
- Mortelmans Ivo, 161
- Schampaert Robrecht, 187
bladmuziek, 188

Avondstilte

- Ryelandt, 186

Bede

- Aerts, 21
- Bonset, 39
- Van Hoof, 222

België bovenal, (7)

- Billen, 38, 209
- Cammaert, 44
- Ghesquièrre, 105
- Miry P., 152
- Opsomer, 168
- Paepen, 172
- Vermeulen, 250
- Zagwijn, 256

Belgisch volkslied

- De Clercq, 18

Belijden

- Van Hoof, 222

Best geborgen

- De Clercq, 18

Betrouwen

- De Clercq, 18

Bierkens plaats

- De Clercq, 18
- Everaerts, 94
- Kok, 131
- Moortgat, 158
- Opsomer, 168
- Schreurs, 191
- Wierds, 252
- Zagwijn, 256

Bladerkes komt kijken uit

- De Clercq, 18

Blauw welft zich uwe ziel

- De Clercq, 18

Blijheid, zie Blijlied

Blijlied

- Clement, 54

- Schampaert Jef, 187
- Blinkende tranen**
De Clercq, 18
- Bloeiende heide**
De Clercq, 18
- Bloeme**
De Clercq, 18
- Bode**
Van Hoof, 222
- Boerengezelschap**
De Clercq, 18
- Bruidslied**
De Clercq, 18
- Bruiloftzang**
De Clercq, 18
- Daar is maar één land,** *zie* Daar is maar één Vlaanderen
- Daar is maar één Vlaanderen**
De Clercq, 18
bladmuziek, 14
Hinderdael, 114
Mesens, 146
Van Hoof, 222
- Daar moet ik zijn**
De Clercq, 18
Dombrecht, 87
bladmuziek, 88
Verreydt, 251
- Daar moet veel strijds gestreden zijn**
De Clercq, 18
- Daar was een kindeke geboren op stro**
De Clercq, 18
- Daar zat een oud manneke**
De Clercq, 18
- Dankliedeke**
Opsomer, 168
- Dans der zielen**
De Clercq, 18
- Dat is van alle kwaden**
Aerts, 21
bladmuziek, 22
De Clercq, 18
- De avond is zoet**
Mombaerts, 155
Moortgat, 158
- De avond zijgt als zegen,** (11)
D'Hoedt, 87
Candael, 46
de Jong, 70
de Rycke, 77
Opsomer, 168
Persoons, 177
- Van der Meulen, 217
Van Egmond, 222
bladmuziek, 223
van Oort, 226
Zagwijn, 256
Zanen, 256
- De avondstar**
De Clercq, 18
- De Bacchusbent**
Aerts, 28
De Clercq, 18
- De banneling**
De Clercq, 18
- De banneling,** *zie* De grens is ver
- De beste bruiloftgast**
De Clercq, 18
- De bietebauw**
Bosman Theo, 41
Cuypers, 60
De Clercq, 18
Hullebroeck, 123
Van Cleemput, 211
Wierts, 252
Zagwijn, 256
- De blauwvoet**
De Clercq, 18
- De bloem der heide**
Bosman Theo, 41
Unger, 208
Watelet, 252
- De Duitse hoornen**
Andriessen C., 30
De Clercq, 18
Kappee, 128
- De fuifridders**
De Clercq, 18
- De gilde viert**
Feremans, 96
Ghesquière, 105
Hullebroeck, 123
- De goede hovenier**
De Clercq, 18
- De gouden dag is heen**
Van Durme, 220
Van Eetvelde, 222
- De grens is ver**
De Clercq, 18
- De grote zon gaat onder**
De Clercq, 18
- De halve maan, de helft der sterren,** *zie* Nachtnachtegaal
- De halve maan, de helft der sterren**
- De Clercq, 18
- De hemelen staan gewassen**
Aerts, 21
- De heren die geen heren zijn**
De Clercq, 18
- De kantwerkster**
De Clercq, 18
- De lange man**
De Clercq, 18
- De leeuwerik**
De Clercq, 18
- De lente komt,** (9)
Bartelsman, 36
den Hertog, 74
Lijsen, 140
Mombaerts, 155
Moortgat, 158
Nuten, 167
Ostijn, 172
Pijper, 180
Struik-Dijk, 198
Van Durme, 220
- De levende doden**
Aerts, 28
- De liedekes die geerne komen**
De Clercq, 18
- De liefste maand**
De Clercq, 18
- De linde**
Zagwijn, 256
- De loovren die vol droppen hingen**
Aerts, 28
- De meidoorn**
De Clercq, 18
- De mooie danseresjes**
Tinel J., 201
- De morgen in het bos**
Peeters, 177
- De mulder**
De Clercq, 18
Delin, 72
Lebrun, 139
Moortgat, 158
Ruygrok, 185
Schrey J.B., 192
- De nachtegaal die sanc een liet**
Anoniem, 20
De Clercq, 18
- De noodklok**
Wierts, 252
- De oogst**
De Clercq, 18
- De regenboog**

- De Clercq, 18
- De roemrijke activisten**
De Clercq, 18
- De schelpen**
De Clercq, 18
- De thuiswever**
Bosmans, 41
- De vijver lacht**
Wagenaar, 251
- De Vlaamse smeder**
Duvosel, 92
Van Praag, 231
bladmuziek, 229
- De vlinderbloem**
Vanderaegen, 215
- De vogel die naar 't zuiden trekt**
De Clercq, 18
bladmuziek, 16
- De voogden**
Baeyens, 36
- De wiedsters. (13)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 41
Candael, 46
De Clercq, 18
de Hovre, 70
Moortgat, 159
Peeters, 177
bladmuziek, 175, 176
Röntgen, 185
Ryelandt, 186
van den Boer jr., 212
bladmuziek, 213
Van der Meulen, 217
Van Dessel, 217
van Oort, 226
- De winter is verganhen**
Anoniem, 20
- De witte kaproen**
De Clercq, 19
Ghesquièrre, 108
Opsomer, 172
Preud'homme, 181
Verhoeven A., 248
- De witte sneeuw**
Algra, 28
- De zeeldraaier. (12)**
Arts, 32
Bosman Theo, 41
De Clercq, 18
de Hovre, 70
Ghesquièrre, 105
Lamy, 139
- Moortgat, 159
Opsomer, 168
Rheinhard, 182
Toussaint de Sutter, 206
Wierds, 252
Zagwijn, 256
- De zon stond op de zee, zie**
Avond aan zee
- De zwaan**
De Clercq, 18
- De zware dagen**
De Clercq, 18
- De zwingel**
Ceulemans J.B., 47
De Clercq, 18
Delin, 72
Moortgat, 159
Zagwijn, 256
- Die sonnige, wonnige Welt (O Gij, zonnige wonnige wereld)**
Bonvin, 42
- Diep in het koren**
De Clercq, 18
Van der Meulen, 217
- Diogenes**
De Clercq, 18
- Donkere dagen**
De Clercq, 18
- Dood aan de dood**
Zagwijn, 256
- Dorserslied. (9)**
Andriessen C., 30
Badings, 35
bladmuziek, 33
Bremer, 43
Ceulemans J.B., 47
Cominotto, 55
De Clercq, 18
Grard, 108
bladmuziek, 109
Greefkes, 108
Wierds, 252
- Douwdeuntje**
Clement, 54
De Clercq, 18
Pijper, 180
bladmuziek, 178
- Dzing-Rusch, zie** Op het stuk
- Een eeuwfeest**
Fossey, 96
bladmuziek, 97
- Een lange man**
De Clercq, 18
- Een man is anders**
De Clercq, 18
- Een rechte dichter**
De Clercq, 18
- Een schoon verlangen is ons leven**
De Clercq, 18
- Eer ik slapend ben**
De Clercq, 18
- Eerste sneeuw**
De Clercq, 18
- Elfde juli**
Mertens, 145
bladmuziek, 143
Mortelmans, 162
bladmuziek, 163
- Ene alleen kan geven**
De Clercq, 18
- Er ligt een staat te sterven**
Aerts, 28
Berteloot, 36
bladmuziek, 37
Elegast, 93
- Fijn liefde**
Moortgat, 159
Opsomer, 168
Tinel J., 201
bladmuziek, 199
Wierds, 252
- For a that and a that**
De Clercq, 18
- Frisse morgen**
Aerts, 28
Zagwijn, 256
- Ge moet zo niet prachen**
Moortgat, 159
- Geef arbeid mij**
De Schrijver, 77
Debels, 61
bladmuziek, 63
- Geen lachje kan mijn lijden sussen**
Coppens, 55
John Coppens
bladmuziek, 56
Opsomer, 168
- Geen luid geluid**
Greefkes, 108
- Gelijk de boom**
Andriessen C., 30
De Clercq, 18
- Gelukkig die voor allen tijd**
De Clercq, 18

- Gent**
Meulemans, 147
- Gespele**
De Clercq, 18
- Gij hebt mijn lied de luide straten**
De Clercq, 18
- Go fetch me a pint o wine**
De Clercq, 18
- God, die morgen aan de grens**
De Clercq, 19
- Gouden Eeuw**
De Clercq, 19
- Graflegging**
De Clercq, 19
- Groene wasdom, zie Lentezang**
- Guldensporenlied**
Duvosel, 92
- Halewijn**
Van der Meulen, 217
- Harba lorifa**
De Clercq, 19
- Heerlijke terwe, zie Het lied van de terwe**
- Heildronk**
De Clercq, 19
- Hemelhuis**
Bosman Theo, 41
Ghesquièrre, 105
Hullebroeck, 123
bladmuziek, 115
Mombaerts, 155
- Hemelse liefde**
Gevers, 104
Hullebroeck, 123
Moortgat, 159
Opsomer, 168
Wierds, 252
- Herdenkt**
De Clercq, 19
- Herderslied**
De Clercq, 19
- Herfstlied**
De Clercq, 19
- Herinnering**
Cluytens, 54
Lonque, 140
- Hero**
De Clercq, 19
- Het avondt uit al de wolken, (5)**
D'Hoedt, 87
Clement, 54
bladmuziek, 50
De Vleeschhouwer, 82
- Feremans, 96
Van Doren, 218
bladmuziek, 219
- Het duiveke der zonne**
Bosman Theo, 41
Criel, 57
Toussaint de Sutter, 206
Wierds, 252
- Het eksterjong**
Deroo, 75
Hazens, 112
- Het geld**
De Clercq, 19
- Het gouden liedje van de wijn**
De Clercq, 19
- Het is nog maar een dag geleen, zie Bloeiende heide**
- Het klinkt een klee klee klokske, zie Adeste**
- Het land ligt stil**
De Schrijver, 77
- Het leven**
Greefkes, 108
- Het lied van Bacchus**
De Clercq, 19
Opsomer, 168
Van der Meulen, 217
- Het lied van de arbeid, (9)**
D'Haeyer, 86
Bonten, 40
Candael, 46
de Nobel, 74
Deroo, 75
Duvosel, 93
Neirinckx, 165
Roelstraete, 182
bladmuziek, 183
Veremans, 247
Wierds, 254
- Het lied van de boer, zie Ik ben van de buiten**
- Het lied van de terwe, (13)**
Andriessen C., 30
bladmuziek, 31
Bosman Theo, 41
Coune, 57
bladmuziek, 58
Cuypers, 60
De Clercq, 19
Ghesquièrre, 108
Jonghart, 128
Lambrechts-Vos, 137
Mombaerts, 155
bladmuziek, 154
- Moortgat, 159
Peeters, 177
Smeets, 196
Stekebees, 196
bladmuziek, 197
- Het lied van het vlas**
Baccaert, 32
De Clercq, 19
Devestel, 78
Ghesquièrre, 108
Ostijn, 172
- Het puiteke**
De Coninck, 61
bladmuziek, 64
Deroo, 75
Greefkes, 108
- Het regent en de verte is blauw**
De Clercq, 19
- Het schoonste vaandel, zie Wat wappert ge nijdig**
- Het spinsterke**
De Clercq, 19
- Het vlas staat in de blom**
Keymolen, 130
van Wijngaarden, 237
bladmuziek, 238
Wagenaar, 251
- Het wafeleterke**
Opsomer, 168
- Het wayt een windeke coel**
De Clercq, 19
- Het wijze kindje**
De Clercq, 19
- Het zijn geen jongens**
Hullebroeck, 123
Moortgat, 159
- Hoe moet ik van u houden**
De Clercq, 19
- Hoe schoon is't waar we samen zijn**
De Clercq, 19
- Holland en Vlaanderen één**
De Clercq, 19
- Hoor dat woelgeruis**
Greefkes, 108
- Hoort gij de eik?**
Candael, 46
Lijsen, 140
Winnubst, 255
- Ik ben uw wake**
Stougie, 196
- Ik ben van de buiten, (14)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 41

- De Clercq, 19
De Cort, 65
de Hovre, 70
Greefkes, 108
Keymolen, 130
Neuendorf, 165
 bladmuziek, 166
Opsomer, 172
Schrey A., 191
Van der Meulen, 217
van Maas, 225
Veldkamp, 241
Wiert, 254
Zaagmans, 255
Zagwijn, 256
- Ik gaf een klop**
De Clercq, 19
- Ik heb u lief**
De Clercq, 19
- Ik hoor hem nog, zie**
Douwdeuntje
- Ik hoor de schal**
De Clercq, 19
- Ik hoorde mijne ziele groeien**
De Clercq, 19
- Ik huiverde op uw adem**
Aerts, 28
- Ik kan u niet vergeten, (11)**
Ander, 29
Clement, 54
 bladmuziek, 48
De Clercq, 19
Devreese, 85
Meulemans, 147
 bladmuziek, 148
Peeters, 177
Van Eetvelde, 222
 bladmuziek, 221
Van Maele, 225
Van Puyvelde, 231
Veremans, 247
- Ik leg mij neder in mijn graf**
De Clercq, 19
- Ik was wild, ik ben gevaren**
De Clercq, 19
- In 't grote bed**
Andriessen C., 30
- In schoonheid wandelt zij**
De Clercq, 19
- In trouwe**
De Clercq, 19
- Is d'avond niet een vrededroom**
de Puysselyr, 74
- Jan broeder**
De Clercq, 19
- Jan en Annemie**
Hullebroeck, 123
- Jezus heeft een hofken, zie**
Jezus' bloemhof
- Jezus en Sint-Janneke**
De Clercq, 19
- John Anderson, mijn trots**
Lamy, 139
- Kaproenenlied, zie** De witte
kaproen
- Karmkindeke**
de Klerk, 72
Ghesquière, 108
Hazendonk, 112
 bladmuziek, 111
Opsomer, 172
- Kermisklokjes**
Vanderhaegen, 215
- Kerstcantate**
Hullebroeck, 123
- Kerstliedeke**
Verhoeven J., 249
- Kerstverlangen**
Duvosel, 92
Hinderdael, 114
Lambrechts-Vos, 137
Wiert, 254
- Lied van het vlas, zie** Het lied
van het vlas
- Kijk mij aan**
Bosman Theo, 41
- Kind van mijn liefde, zie ook**
Wiegenlied: Kind meiner
Liebe
- Kind van mijn liefde**
Andriessen C., 30
Lambrechts-Vos, 137
 bladmuziek, 138
Peeters
 bladmuziek, 174
- Klare**
De Clercq, 19
- Klein moederke, (20)**
Amelsfoort, 209
Clement, 54
 bladmuziek, 52
De Clercq, 19
de Hovre, 70
Fouquet, 96
 bladmuziek, 98
Galesloot C., 99
 bladmuziek, 100
- Ghesquière, 108
 bladmuziek, 107
Hinderdael, 114
Kuiler, 136
Lebrun, 139
Loockx, 141
Mestdagh, 146
Mombaerts, 155
Moortgat, 159
Opsomer, 172
Rheinhard, 182
Sweers, 198
van den Boer jr., 212
Wiert, 254
- Kleine jacht**
Bosman Theo, 41
- Klompeliedeke**
Bosman Theo, 41
Cluytens, 54
De Clercq, 19
Hullebroeck, 123
Wiert, 254
- Kom bij mens**
Aerts, 21
 bladmuziek, 24
- Kom toch zonneke**
De Clercq, 19
- Komt alles zoals 't komen moet**
De Clercq, 19
- Konig Rainaut's dood**
Verheyden, 248
- Koninkventjes, (13)**
Andriessen C., 30
Arts, 32
Clement, 54
Cuypers, 60
De Clercq, 19
Ghesquière, 108
Mombaerts, 155
Moortgat, 159
Schipper, 187
Sweers, 198
van der Woude, 217
Wiert, 254
Zagwijn, 256
- Koolzaad**
Morks, 159
 bladmuziek, 160
- Korenloop**
Mackenzie, 141
- Krachtlied**
Duvosel, 92
Meulemans, 147

- Kuipertje krupt**
De Clercq, 19
Moortgat, 159
Opsomer, 172
bladmuziek, 169
Van Schoor, 236
Wierds, 254
Zagwijn, 256
- Kunst is de kracht**
De Clercq, 19
Van Hoof, 222
- Kus mijn hart op mijnen mond**
De Clercq, 19
- Laat me de nacht tot vriend**
Gevers, 104
- Lapper Krispijn**
De Clercq, 19
bladmuziek, 9
Deschuymer Nicky (@wisto), 78
Hullebroeck, 123
bladmuziek, 126
Mombaerts, 155
Moortgat, 159
Schrey J.B., 192
Zagwijn, 256
- Lay the loof in mine**
De Clercq, 19
- Lente**
D'Haeyer, 86
- Lentebode**
De Clercq, 19
- Lentebode**, zie Uw schoon verlangen wekt mijn lust
- Lentedroom**
van Rennes
bladmuziek, 233
- Lentedroom**, zie 's Avonds als ik slapen ga
- Lentelach**
Brenghier, 44
Smets, 196
Van Durme, 220
Van Eetvelde, 222
- Lentezang**
Mombaerts, 155
Opsomer, 172
- Lied der terwe**, zie Het lied van de terwe
- Lied van de boer**, zie Ik ben van de buiten
- Lied van Groot-Nederland**
De Clercq, 19
Hinderdael, 114
- Liederen leeft, (8)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 41
den Hertog, 74
bladmuziek, 73
Ghesquière, 108
Kools, 131
Moortgat, 159
Smeets, 196
van Zutphen, 241
bladmuziek, 242
- Liederenjacht**
De Clercq, 19
- Liefste houd ge veel van mij**
De Clercq, 19
- Losjes, Losjes**, zie Voor 't kantkussen
- Maria, grote Reine**, zie De wiedsters
- Meibloemken**
De Clercq, 19
- Meizang**, zie De wiedsters
- Mens zijn**
Lambrechts-Vos, 137
- Mens-zijn**
De Clercq, 19
- Met een zoet, zoet liedje**
De Clercq, 19
- Mijn bleuzerke, (8)**
Clement, 54
bladmuziek, 53
De Clercq, 19
Deruwe, 77
bladmuziek, 76
Hazendonk, 112
bladmuziek, 110
Mostert, 162
Nieland, 167
van der Woude, 217
Wierds, 254
- Mijn hart vol hoge kameren**
De Clercq, 19
- Mijn hartje is een vogel**
Criel, 57
- Mijn klein, klein dochterke, (18)**
d'Hooghe, 87
Aerts, 28
Andriessen C., 30
Coune, 57
De Clercq, 19
Devreese, 85
Fekkes, 94
Fermin, 96
Grard, 108
bladmuziek, 109
Hullebroeck, 123
bladmuziek, 124
Keuning, 130
Keymolen, 130
Loos, 141
Peeters, 177
Van Kooten, 225
Van Schoor, 236
Wierds, 254
Zagwijn, 256
- Mijn lied**
Candael, 46
- Mijn moeder**
Desimpelaere
bladmuziek, 79
Desimplelaere, 78
Wierds, 254
- Mijn schatteke**, zie Mijn klein, klein dochterke
- Mijn schrede is zwaar**
De Clercq, 19
- Mijn ventje slaapt, (7)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 41
Clement, 54
De Clercq, 19
Moortgat, 159
Schrey J.B., 192
van den Boer jr., 212
Wierds, 254
- Minneliedje**
Schrey J.B., 192
- Moeder zit te driegen**, zie Klein moederke
- Moederke alleen, (20)**
Amelsfoort, 209
Bosman Theo, 41
Cuypers, 60
De Clercq, 19
de Hovre, 70
Enthoven, 93
Ghesquière, 108
Greefkes, 108
Hullebroeck, 123
bladmuziek, 120
Lamy, 139
Mombaerts, 155
Moortgat, 159
Opsomer, 172
Seys-Dorchain, 195
Toussaint de Sutter, 206
Uyttenhove, 209

- Van Beveren, 210
van den Boer jr., 212
Wierds, 254
- Moederke is uit**
Ceulemans J.B., 47
Clement, 54
 bladmuziek, 49
de Hovre, 70
Mombaerts, 155
Moortgat, 159
- Molenaars dochterke, (8)**
Aerts, 28
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 41
De Clercq, 19
Kools, 131
Koop, 135
 bladmuziek, 133
Verdin, 245
 bladmuziek, 244
Veremans, 247
Zijderlaan, 256
- Molenbeeld**
Greefkes, 108
- Morgenstilte**
Feremans, 96
- Naar broedren**
De Clercq, 19
- Naar Frankrijk**
Herberigs, 113
- Naar geen ander**
De Clercq, 19
- Naar Holland**
Pruijn, 181
- Nacht is zacht**
De Schrijver, 77
- Nachtlied**
De Clercq, 19
Moortgat, 159
 bladmuziek, 156
Ontrop, 167
- Nachtzang**
Aerts, 28
- Narcis**
De Clercq, 19
- Nederland, mijn land geworden**
De Clercq, 19
- Niet**
De Clercq, 19
- Niet iedereen kan heiden zijn**
Sweers, 198
- Niet Vlaanderen, België vergaat,**
 zie Een eeuwfeest
- Nieuwe mei**
Aerts, 28
De Clercq, 19
- Nu brengt de mei ons droeve liederen**
De Clercq, 19
- O als de liefde wederkeert**
De Clercq, 19
- O edele minne**
De Clercq, 19
- O Gij, zonnige wonnige wereld**
Hullebroeck, 123
- O lay they loof in mine, lass**
De Clercq, 19
- O lieve**
Andriessen W., 32
Opsomer, 172
Vanderhaegen, 215
- O moest het ooit gebeuren**
Lambrechts-Vos, 137
- O Schoonheid**
Mortelmans, 161
- O Vader, du bist in hemelrijk**
De Clercq, 19
- O Whistle**
De Clercq, 19
- Ode aan de arbeid, *zie* Het lied van de arbeid**
- Of a' the airts**
De Clercq, 19
- Of hij zal komen**
Cuypers, 60
Vanderhaegen, 215
- Ogen, die het bruin**
Greefkes, 108
- Om liedren, dansend in uw ogen**
Nees, 165
- Onder de helm**
Van Kooten, 225
- Ons genaket de avondstar**
De Clercq, 19
- Onthout, *zie* Elfde juli**
- Onverduits, onverfranst**
De Clercq, 19
- Onze vader**
De Clercq, 19
- Onze-Lieve-Vrouw**
Aerts, 21
De Clercq, 19
- Op de weefstoel, (14)**
Bosman Theo, 41
Cuypers, 60
 bladmuziek, 59
- De Clercq, 19
de Hovre, 70
Everaerts, 94
Kools, 131
Mombaerts, 155
Moortgat, 159
Opsomer, 172
Pijper, 180
Reckers, 181
Rheinhard, 182
Wierds, 254
Zagwijn, 256
- Op het stuk**
De Clercq, 19
Mombaerts, 155
Schrey J.B., 192
- Op kerstdag, *zie* Adeste**
- Op, schroomlijke reus**
Zagwijn, 256
- Open the door to me**
De Clercq, 19
- Open uw deur, *zie* Koninkventjes**
- Oude koppel**
De Clercq, 19
Kunst, 137
- Over wolken en wouden**
De Clercq, 19
- Pater bibamus**
De Clercq, 19
- Philomela**
Vanderhaegen, 215
- Pier de mandenmaker, *zie* Van Pier de mandenmaker**
- Pier de mandenmaker**
J. B. Schrey
 bladmuziek, 194
- Plaveiers**
Moortgat, 159
- Plof, *zie* Dorserslied**
- Prinselijk troostken, *zie* Prinsenlied**
- Prinsenlied**
De Clercq, 19
Devestel, 78
Ghesquièrre, 108
Opsomer, 172
- Regendroppels**
De Clercq, 19
- Regenlied**
Boedijn, 39
- Reine liefde**
De Clercq, 19
- René De Clercqmars**

- Merlin, 141
- Ren e's wiegeliêdje**
Bosman Theo, 41
- Ria's ogen**
De Clercq, 19
- Ring-King, (14)**
Bosman Theo, 41
Cuypers, 60
De Clercq, 19
de Hovre, 70
Delin, 72
Ghesquière, 108
Hullebroeck, 123
Opsomer, 172
Rheinhard, 182
Santen, 186
Schrey J.B., 195
Trenteseau, 206
Van Puyvelde, 231
Wierds, 254
Zagwijn, 256
- Rondeelke**
De Clercq, 19
- Rood pioeneke**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 41
De Clercq, 19
Kuiler, 136
Peeters, 177
Wierds, 254
- Rozemond**
De Clercq, 19
- Sarlotteke, (9)**
Bosman Theo, 41
Cuypers, 60
De Clercq, 19
De Coster, 65
bladmuziek, 67
de Hovre, 70
bladmuziek, 69
Moortgat, 159
Opsomer, 172
bladmuziek, 171
Verhoeven J., 249
Wierds, 254
Zagwijn, 256
- Schaduwvreugd**
VanderHaegen, 215
- Scharesliêp**
Andriessen C., 30
De Clercq, 19
- Scheepspraat**
De Clercq, 19
- Scheiden valt hard**
De Clercq, 19
- Scheiden, beiden**
De Clercq, 19
- Schoentje, zie Lapper Krispijn**
- Schommelschuitje, (8)**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 41
De Clercq, 19
Ghesquière, 108
Hazendonk, 112
Kruls, 135
Opsomer, 172
van den Boer jr., 212
- Schone nacht, (8)**
Meulemans, 147
Toussaint de Sutter, 206
van Oort, 226
Van Schoor, 236
van Zundert, 241
Verdin
bladmuziek, 203
Veremans, 247
Verrees, 250
Zagwijn, 256
- Schoonrood beroosd, zie De meidoorn**
- Sinte-Klaas**
Lebrun, 139
- Sinte-Maartensavond**
De Clercq, 19
de Hovre, 70
Lebrun, 139
Moortgat, 159
bladmuziek, 158
- Sinterklaas in Holland**
De Clercq, 19
- Sinterklaas zal 't avond komen**
De Clercq, 19
- Sion verblijden**
De Clercq, 19
- Slaapt, kindje slaapt**
De Clercq, 20
- Slaat op de trommel, zie De witte kaproen**
- Smidje-Smee, (6)**
De Clercq, 20
De Coster, 65
bladmuziek, 68
de Hovre, 70
Van Roy, 235
Wierds, 254
Zagwijn, 256
- Smids dochterke, zie Smidje-Smee**
- Sneeuwvlokjes zijgen**
De Clercq, 20
- Sportpark de Ruyterlied**
De Clercq, 20
- Stay, my charmer**
De Clercq, 20
- Sterrenhemel**
De Clercq, 20
- Sterrenlied, zie Koninkventjes**
- Straatplaveiers**
De Clercq, 20
- 't Dumstert, zie Avondlied**
- Te wand'len onder uw bloemen**
De Clercq, 20
- Teer liedeke**
De Clercq, 20
Hinderdael, 114
King, 130
- Ter blijde intrede, zie Prinsenlied**
- Ter zege**
Dortu, 89
Lievaert, 139
Wierds, 254
- Terwe, 60
- There was a bonnie lass**
De Clercq, 20
- Ti-ti-ti-tiere**
Strootman, 196
Wierds, 254
- Tineke van Heule**
Hullebroeck, 128
Roelstraete, 182
- Toen ik uw ziele heb gehoord**
De Clercq, 20
- Tot het eind**
De Clercq, 20
- Treed in mijn huis**
Aerts, 28
De Clercq, 20
- Troost van ver**
Greefkes, 108
- Troostliedeke**
Andriessen C., 30
Bosman Theo, 41
De Clercq, 20
Duquesne, 89
Van der Meulen, 217
Wierds, 254
Zagwijn, 256
- Um Mitternacht**
De Clercq, 20

- Uw blik is mij gebleven**
De Clercq, 20
- Uw ogen heb ik lief**
Antwerpen, 210
De Clercq, 20
- Uw schoon verlangen**
De Clercq, 20
Van Der Goten, 214
- Vaak bij dage schuift een droom**
Aerts, 28
- Vaarwel**
De Clercq, 20
- Vaderlands gebed**, *zie Zegen het land, o Heer*
- Van 't spinsterke**
J. B. Schrey
bladmuziek, 193
- Van de boever**
De Clercq, 20
- Van de zanger**
Andriessen C., 30
De Clercq, 20
de Hovre, 70
Hullebroeck, 128
Moortgat, 159
- Van Pier de mandenmaker, (12)**
Cuypers, 60
de Hovre, 70
de Jong, 70
bladmuziek, 71
Herberigs, 113
Jansen, 128
bladmuziek, 129
Mombaerts, 155
Moortgat, 159
Opsomer, 172
bladmuziek, 170
Schrey J.B., 192
Van Puyvelde, 231
Veldkamp, 241
Verreydt, 251
- Van waar komt gij getreden**
Bosman Theo, 41
- Vergaan in ons**
Zagwijn, 256
- Vermaledijd**
Wierts, 254
- Versgeboren zag ik**
De Clercq, 20
- Vlaamse kermis, (7)**
Cluytens, 54
Cuypers, 60
De Clercq, 20
- Hullebroeck, 128
bladmuziek, 127
- Nieland, 167
Wierts, 254
- Vlaanderen dijn recht is out**
, *zie Elfde juli*
- Vlaanderen roept**
Aerts, 21
Meulemans, 147
- Vlaanderen, verblijden**
De Clercq, 20
- Vlaandren ons Vaderland**
De Clercq, 20
bladmuziek, 5
- Vlinderig vleierke**
Appeldoorn, 32
Mentink, 141
bladmuziek, 142
- Vloei zachtkens, o Leie**
De Clercq, 20
- Vogeltje duik**
Moortgat, 159
- Voor 't kantkussen**
Everaerts, 94
bladmuziek, 95
Ghesquière, 108
Hullebroeck, 128
Opsomer, 172
Zagwijn, 256
- Voor 't koningskind**
Wierts, 254
- Voor Koninginne-Moeder**
De Clercq, 20
- Vorstenlied**
Troffaes, 206
bladmuziek, 207
- Vrede hierna**
De Clercq, 20
- Vreugd geboren uit verdriet**
De Clercq, 20
- Vrouw Venus**
De Clercq, 20
- Waar de leeuwen hebben gedanst**
De Clercq, 20
- Waar in het hart**
De Clercq, 20
- Waar moet ik heen**
De Clercq, 20
- Wanneer de tijd zal komen**
Clement, 54
- Wanneer gedenkt ge mijn?**
De Clercq, 20
- Wanneer ik u zal wederzien**
De Clercq, 20
- Wanneer Oranje is weergekeerd**
De Clercq, 20
- Ware adel**
De Clercq, 20
- Was irrst durch Tal und Gründe**,
zie De bloem der heide
- Wat is't dat gij in handen houdt**
De Clercq, 20
- Wat wacht ik tot hij helder schijne**
Aerts, 28
- Wat wappert ge nijdig**
Anderson, 29
- Wederzien**
Brenghier, 44
Gardijn, 104
bladmuziek, 101
- Weeflied**
Van der Meulen, 217
- Wel te ruste**
De Clercq, 20
- Wens**
Vanderhaegen, 215
- Wie voor liefde leeft**
Van Vaerenbergh, 237
bladmuziek, 236
- Wie zal er ons kindeke douwen**,
zie Moederke alleen
- Wiedster lied**, *zie De wiedsters*
- Wiegeliedje**, *zie Moederke alleen*
- Wiegenlied**
Fermin, 96
Unger, 208
- Wiegenlied**, *zie ook Kind van mijn liefde*
- Wij willen Holland hou'en**
Bosman Theo, 41
- Wij zijn noch schimmen**
Zagwijn, 256
- Wijding**
De Clercq, 20
- Wijnavond**
De Clercq, 20
- Wijnken**
De Clercq, 20
- Wilde rozenboom**
De Clercq, 20
Van Vaerenbergh, 237
Vanderhaegen, 215
- Wist ik nu een schoon nieuw lied**
Bosman Theo, 41

- Wit geitje**
 Deroo, 75
 Knevels, 131
- Zagers**
 Andriessen C., 30
 De Clercq, 20
- Zagersduo**
 Moortgat, 159
- Zal ik klagen**
 De Clercq, 20
- Zeg nooit**
 Greefkes, 108
- Zegen het land, o Heer, (8)**
 Boehme, 39
 De Vocht, 82
 bladmuziek, 83
 Ghesquièrre, 108
 bladmuziek, 106
 Hullebroeck, 128
- Meulemans, 147
 bladmuziek, 149
 Miry P., 152
 Opsomer, 172
 Paepen, 172
 Vandekerckhove, 212
- Zeilenprocessie**
 Koop, 135
- Zie, lieve, uit zachte hemel**
 De Clercq, 20
- Zigeuners**
 Van der Meulen, 217
- Zijt gij nog warelijk**
 Moortgat, 159
- Zijt gij, dood, de beste borg**
 De Clercq, 20
- Zo zingt het koeterke**
 Ostijn, 172
- Zoet sterreke**
 De Clercq, 20
- Zoeteke, leg uw kopke dicht**
 De Clercq, 20
 Van Puyvelde, 231
- Zomer**
 Andriessen W., 32
- Zomergod**
 Duvosel, 93
 Röntgen, 185
 Wierds, 254
- Zonne lacht, zie**
 Schommelschuitje
- Zonnegang**
 Zagwijn, 256
- Zonnegod, zie Zomergod**
- Zonnehart**
 De Clercq, 20
- Zonsondergang**
 De Clercq, 20
- Zorge**
 De Clercq, 20

René De Clercqgenootschap

Het genootschap werd in 1982 in het leven geroepen naar aanleiding van de vijftigste verjaardag van de dood van de dichter en heeft tot doel de mens René De Clercq en zijn werk in al hun facetten grondiger te bestuderen en ruimer kenbaar te maken.

Binnen de schoot van het genootschap werd een steunfonds opgericht *De vrienden van het René De Clercqmuseum*. Het laat het genootschap toe het museum uit te baten en verder uit te bouwen.

Voor meer informatie verwijzen we naar de site: www.renedeclercq.be

René De Clercqmuseum – René De Clercqstraat 8, 8540 Deerlijk

Het museum wordt beheerd door het René De Clercqgenootschap. Het bevindt zich in de gelijknamige straat in het geboortehuis van de dichter. Zijn ouders hielden er de herberg *Het Damberd*.

Het gebouw uit 1790 is eigendom van de gemeente en is wettelijk beschermd. Het werd vak-kundig gerestaureerd en ingericht door de gemeentediensten onder leiding van *Monumenten en Landschappen*. Het werd als museum opengesteld op 9 juni 1991.

De benedenverdieping verwijst naar de tijd van De Clercq met de woonkamer, de keuken en de bakoven in originele staat. Ook de werkkamer van de dichter vindt er een plaats. De bovenverdieping werd omgevormd tot een moderne museumruimte, waar in woord en beeld het leven van de dichter uitgebeeld wordt. Een videovoorstelling vult het geheel aan.

Het archief en documentatiecentrum is gevestigd in het Gemeentehuis, Harelbekestraat 27, 8540 Deerlijk.

Leden van de Algemene Vergadering en medewerkers van het museum

Deze mensen houden het museum open, doen onderhoudswerken, leiden bezoekers rond, ... Colpaert Marie-José, De Clercq Lieven, Defraeye Gemma, Depamelaere Gilbert, Deprez Lydie, Joseph Rita, Lauwers Erna, Monbaliu Brita, Mulier Frans, Naert Johan, Notebaert Arlette, Ravelingien Patrick, Scherpereel Jeannine, Seynhaeve Luc, Terryyn Marleen, Vancauwenberghe Wim, Vergote Marc, Ver Gucht Magda, Luk Schelfhout

Wij danken

*AMVC, voor het beschikbaar stellen van het archief en een groot aantal foto's.
Nederlands Muziek Instituut, Den Haag, Nederland voor de vriendelijke ontvangst.
Centrum voor Vlaamse muziek, voor de behulpzaamheid.*

Heemkundige kring, Dorp en Toren, Deerlijk, voor de logistieke steun.

Mevrouw Luciënne Vellemans van het A.M.V.B.

Voor het zoekwerk en/of de verstrekte documentatie:

Helena Aerts, Frans Coene, Guido Coghe, Albert Comhaire, Leon de Hovre, Erik Debardaix, Marc Declercq, Michiel Declercq, Walter Deconinck, Gaby De Geyter, Roger Deruwe, Roger Dubrunfaut, Jean-Pierre Falise, Guido Govaerts, Wilfried Joosen, Martine Lapeire, Maurits Lecluyse, Peter Leys, Jan Maddens, Jaak Maertens, Jos Mertens, Dirk Nolf, Jean Nossin, Hilda Rheinhard, Mevr. Herman Roelstraete-Instael, Mark Schrey, Wim t' Hooft, Joris t' Kint-Hilde Sagaert, Marc Uyttersprot, Alex Van Beveren, Werner Van Cleemput, Julien Van De Velde, Paul Vandenbuerie, Joost Vandommele, Lode Vanhove, René Van Laethem, Mw. Anita Van Vaerenbergh-Van Bambost, Stijn Vantieghem, Elza Verelst, Herman Verhoeven, Hendrik Willaert, J. Winnips (De Bilt)

en heel in het bijzonder: Petro De Smedt (Dendermonde), Leon Huys-Van Der Meeren (Tielt) en Karl Uyttenhove (Deerlijk).

De correctoren eerste uitgave

Mieke Dekeyser, Kris Dekeyser, Gilbert Depamelaere, Petro De Smedt, Jan Dhaluin, Erna Maebe, Marleen Lippens, Jeannine Scherpereel, Ignaas Vanden Breede, Arnold Vantieghem, Karl Uyttenhove,